BOGDAN RĂILEANU

TEORIA APROPIERII

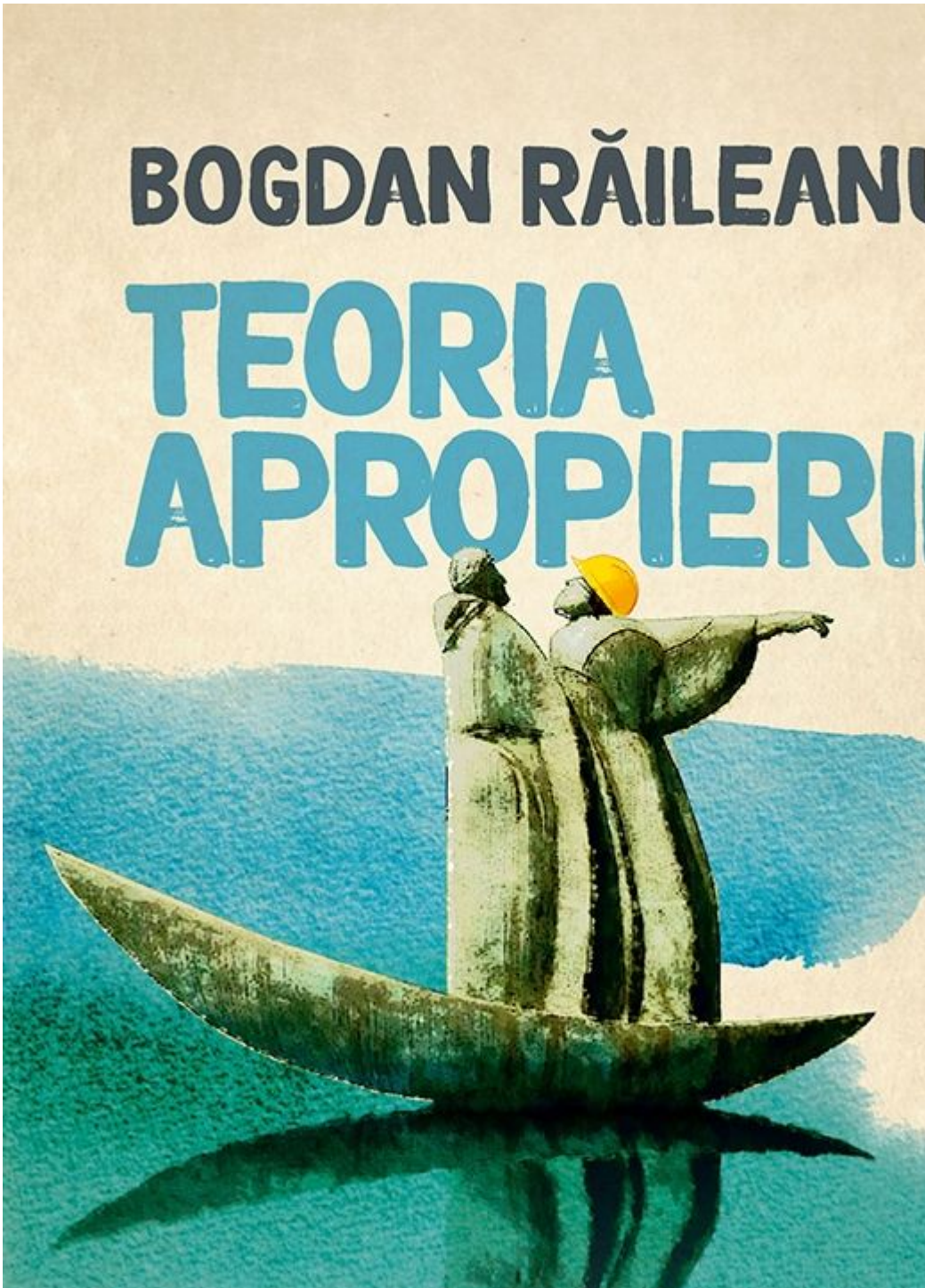

BOGDAN RĂILEANU

TEORIA APROPIERII

EDITURA HUMANITAS
2019

© HUMANITAS, 2019 (ediția digitală)

ISBN: 978-973-50-6638-3 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Un om singur

Despre prietenie a crezut mult timp că era ca ficatul, un organ important fără de care omul nu putea trăi. A avut şi alte imagini în minte când s-a gândit la prietenie. Spre exemplu, o plantă, crinul păcii, foarte bună la oxigenat spații închise, nu avea nevoie de prea mult soare. Pe urmă, pe măsură ce a înaintat în vârstă, i s-a părut că prietenia semăna cu un animal sălbatic, timid şi pe cale de dispariție, care putea fi văzut doar noaptea şi mai ales pe Facebook. A fost iar plantă, iederă, pentru că extrăgea igrasia din pereții capului, zicea, dar cel mai des a crezut despre prietenie că era ca ficatul, aşa le şi spunea amicilor, prietenia e ca ficatu', bă, dacă bagi prostii în ea te doare. Avea imaginea asta a prieteniei, un ficat lucios şi frumos pe o tejghea de bar. Un ficat care semăna cu cel pe care îl văzuse în ultimul an de facultate la o femeie care se aruncase de pe un bloc de zece etaje din Balta Albă. Fusese primul lui material ca reporter. Îl trimisese redactorul-şef cu un echipaj de pompieri. Când a trecut de zidul de oameni strânşi în jurul femeii, primul lucru pe care l-a văzut a fost ficatul ăla roz care atârna din ea şi atingea cu unul din lobi pământul de pe jos. Cu anii, dezvoltase chiar şi o teorie pe care i-o explicase Emei de câteva ori. Cuvântul prietenie venea din slavă, *priateli*, care însemna *dragă*, iar această semnificație se potrivea în mod ironic foarte bine cu ideea de ficat, pentru că dacă băgai prea multe lucruri dragi într-un ficat îl făceai gras şi până la urmă dădea în ciroză. Prietenia,

rezulta, era deci o chestie care trebuia dozată ca să își păstreze integritatea, spunea.

— Dar de ce nu o inimă în loc de ficat? l-a întrebat Ema odată.

— Pentru că de la prietenie nu mori niciodată așa, din senin, ca la un infarct, i-a spus Robert. Prin ficat trece tot ce băgăm în noi. Ficatul e primul filtru al vieții, laboratorul, la fel cum și prietenia e laboratorul în care devenim ceea ce devenim.

Dar adevărul e că în anul în care a împlinit patruzeci de ani Robert putea trăi fără ficat. Ambii săi părinți muriseră după boli lungi și dureroase, toate femeile pe care le iubise erau căsătorite, majoritatea prietenilor din facultate erau la casele lor, cu copii sau plecați din țară. Nimeni altcineva în jur. Nu mai avea prieteni adevărați. Cunoștea oameni mulți, umbla prin cârciumile din oraș cu tot felul de oameni, Ema era un fel de *fuck buddy* care îl făcea să se simtă funcțional, dar realitatea era că nu mai avea prieteni. Nu mai avea ficat, sau avea, dar era de piatră.

— Sau poate o fi fierea, a spus altădată dând peste cap paharul de coniac, fierea e amară, prietenia e și ea amară. În plus, poți să trăiești fără fiere, nu?

Și-a dat seama mai bine de toate lucrurile astea după o întâmplare care a avut loc în casa de lângă Piața Domenii unde locuia singur de aproape doi ani. Îi plăcea mult casa aia, pentru că era foarte răcoroasă vara și nu avea nevoie de aer condiționat. Era opt dimineața. Ieșise din baie cu apa curgând pe el. Urmele tălpilor lui străluceau umede și lucioase pe gresia închisă la culoare și continuau până pe parchetul din living. Stătea dezbrăcat în mijlocul camerei și își urmărea picăturile de apă de pe brațe. Unele se prelingeau cu mișcări întrerupte, altele erau prinse într-o stare de suspensie între uscare și cădere, între evaporare și gravitație. A închis ochii și și-a atins partea stângă a

pieptului cu mâna, salutându-şi inima, apoi şi-a mângâiat abdomenul în partea dreaptă gândindu-se la ficatul său cu dragoste, aşa cum îl învăţase un medic bătrân care îi povestise că oamenii se îmbolnăvesc pentru că uită să-şi iubească trupul, uită de ei. Gândul s-a făcut mic-mic şi a intrat în ficat, inspectând canalele hepatice şi colecistul, învăluindu-le în iubire, a trecut apoi prin splină şi rinichi, pe şira spinării până sus, în plămâni, unde a rămas atârnat în alveolele pulmonare prin care circula aerul. S-a concentrat vreme de câteva minute asupra respiraţiei. Ciripitul vrăbiilor care se certau la geam l-a făcut să deschidă ochii, meditaţia se încheiase, picăturile de apă se evaporaseră. A mai auzit în spatele său un zgomot slab, discret şi a simţit o lovitură în ceafă. Când s-a trezit îl durea capul foarte tare şi avea nasul spart, mai multe lucruri dispăruseră din casă. A sunat la Poliţie, a dat declaraţii, apoi a ajuns la spital, unde a rămas două zile pentru investigaţii şi o mică reconstrucţie a nasului care fusese zdrobit probabil la contactul cu parchetul. În aceste două zile şi în zilele următoare în care a stat acasă, nimeni nu l-a sunat, nimeni nu a fost curios să afle dacă păţise ceva. Nimeni nu s-a îngrijorat. Abia după vreo săptămână l-a căutat cineva de la o revistă pentru un job, dar asta nu era îngrijorare, nu, era un interes acolo. Iată că avantajul de a lucra ca freelancer avea şi neajunsuri, nu era căutat zilnic pentru talentul lui de jurnalist, nu i se simţea lipsa. Între două joburi putea să moară lejer fără să afle nimeni în timp util. Ideea de freelancer era de fapt o definiţie a singurătăţii profesionale, nu era agăţat nicăieri, nu era prins în nici o schemă socială. Un poliţist şi doi doctori au trecut în revistă daunele. El a contabilizat însă pentru prima dată daunele care nu puteau fi pipăite, ci mai curând simţite în cutia craniană ca un bâzâit de transformator. Era mult mai grav decât îşi imaginase, organul acela teoretic, ficatul metaforic

pe care îl prezentase în atâtea rânduri prietenilor, era dispărut, evaporat ca după o ciroză îndelungată şi cinică. Dacă murea, nimeni nu ar fi simțit vreo diferență în lucruri, vreo scădere, vreo modificare. Nu, era în afara lumii. Singurătatea muşca din mintea lui ca o lepră invizibilă. Sigur că putea să se întoarcă la cârciumă şi să atârne pe marginea barului căutând o conversație, schimbând o vorbă cu barmanițele, sigur că putea să o sune pe Ema să-i povestească, şi probabil că ar fi trecut pe la el îngrijorată, dar cel mai sigur era că, dacă hoțul ar fi lovit mai tare, acum ar fi fost încă întins pe podea, împuțindu-se, aşteptând ca mirosul să tragă de nas vreun vecin din casele de pe stradă, lucru dificil, de altfel, pentru că în jur locuiau mulți bătrâni care probabil aveau simțurile mai puțin alerte. Oare câți oameni mureau de singurătate? Oare câți oameni mureau în singurătate? Deşi trăia pe o planetă cu populații în creştere, şi-a dat seama că din ce în ce mai mulți oameni mor de singurătate, se sinucid sau mor singuri. În Japonia exista şi un nume pentru moartea în singurătate, *kodokushi*, era vorba despre oameni care mureau singuri şi rămâneau nedescoperiți o perioadă lungă de timp. Aproape 32.000 de persoane mureau astfel în fiecare an, doar în Japonia. Citise despre cazul unei bătrâne care fusese găsită moartă în casă după aproape trei ani, doar scheletul mai rămăsese din ea, restul fusese consumat de viermi şi gândaci. Viermii, putea să îi înțeleagă şi să îi accepte, dar gândacii, îi venea greu să îşi imagineze mersul gândacilor prin carnea lui, prin intestinele lui, consumând puțin câte puțin din hoitul întins într-una din camere. O gâdilătură macabră pe oasele sale albe.

După spital a stat vreo două săptămâni în casă. A aşteptat să i se dezumfle fața după operație. A citit cărți, articole şi s-a uitat pe Facebook. A ieşit până la farmacie o dată şi la piață de trei ori. Avea zile întregi de tăcere. Rar

scotea câte un cuvânt şi chiar şi atunci când spunea ceva, pentru că se mira sau îi venea să exclame dintr-un motiv sau altul, se întrerupea din ce făcea şi se trezea întrebându-se dacă vorbise cu voce tare sau nu. Avea senzaţia că ecoul cuvintelor sale încă mai plutea în cameră, dar putea foarte bine să fie o iluzie, nu avea pe cine să întrebe, nu avea cine să îi confirme şi atunci spunea ceva şi urmărea sunetul prin aer să vadă dacă seamănă cu starea lucrurilor de dinainte. Avea zile întregi în care umbla singur prin casă şi se întreba dacă o să-şi piardă minţile până la urmă şi dacă o să-şi dea seama că şi-a pierdut raţiunea. Stătea ore în şir în pat după ce se trezea, lua o carte, o deschidea şi rămânea cu ea în poală uitându-se pe pereţi. Într-o zi a rămas aşa, privind fix uşa dulapului din dormitor. Stătea lipit cu spatele de perete şi urmărea jocul luminilor şi al umbrelor pe lemnul maroniu al dulapului, din când în când părea că o faţă umană se compunea acolo. O vreme a numărat intervalurile dintre apariţia formei şi dispariţia ei, avea senzaţia că e ceva repetitiv, ca şi când cineva ar fi vrut să îi transmită un mesaj şi pe măsură ce se gândea la asta se înspăimânta că ar putea fi adevărat. Gura care apărea pe uşa dulapului părea să fie deschisă într-un O mare, o mirare enormă îl privea dinspre dulap. Un miros ciudat i-a intrat în nas, era un miros de măsele stricate pe care îl simţise la unii oameni care aveau carii netratate. A suflat de câteva ori adânc în palma făcută căuş în jurul gurii şi a inspirat adânc aerul lăsat acolo, dar nu a regăsit mirosul de putreziciune. Măselele lui erau în regulă, dar imediat cum uita de acest miros, imediat cum un alt gând voia să îi ia locul, mirosul de măsele stricate reapărea. Şi-a dat seama că îl simţea când respira doar pe nas, ca şi când mirosul ar fi venit de undeva din sinusurile sale. Şi-a imaginat cum undeva în adâncul sinusurilor putrezea ceva, mucocelul pe care îl detectaseră doctorii la un RMN acum câţiva ani şi despre

care îi spuseseră că ar trebui să îl extragă la un moment dat, prin puncție, da, nu exista altă cale şi poate mucocelul era cel care putrezise aşteptând să fie drenat şi odată cu el începea să se consume şi osul. S-a pipăit minute în şir pe față şi pe frunte. Nu îl durea nimic, dar mirosul de măsele stricate rămânea cu el, ca şi când o gură invizibilă plină de carii i-ar fi respirat încet în nas. Poate moartea pe lângă care trecuse era acum cu el în dormitor şi îl tachina pentru că scăpase nevătămat din ghearele ei şi îi respira în față. După operația de reconstrucție a nasului, în momentul în care i-au scos tampoanele care îi astupau nările, după momentul acela de durere ascuțită ca de metal, a simțit că pentru prima oară în viață totul avea miros. Totul mirosea copleşitor. Totul avea un miros şi până atunci el nu simțise mai nimic din cauza unei deviații de sept. Poate că devenise atât de sensibil, încât putea să simtă respirația morții care îi dădea târcoale, şi-a spus şi s-a uitat încă o dată la gura în formă de O a chipului de pe dulap.

O furnică a apărut la un moment lângă el pe aşternutul alb. A urmărit-o o vreme şi toate celelalte gânduri au fost înlocuite de prezența acestei furnici, această prezență a vieții de lângă el. Poate că simțea mirosul de carii din gura furnicii, s-a gândit. Furnica se lupta cu cutele cearşafului, mergea hotărâtă în ritmul ei grăbit, spre un loc anume. Robert s-a pus în patru labe şi a urmărit-o. De unde venea? Era o furnică singură care locuia în casa lui? Unde locuia? Unde era muşuroiul ei, unde erau celelalte furnici cu care convietuia? A urmărit-o prin cameră, dând patul la o parte, lăsând-o să îşi continue drumul fără să o deranjeze, doar ca să vadă unde merge, spre ce mergea. Ieşi din dormitor şi o urmă pe hol în patru labe, apropiindu-şi fața de trupul negricios al furnicii. Au ajuns în bucătărie şi acolo furnica a dat nişte ocoluri indecise, s-a oprit de câteva ori să privească fața uriaşă care plana deasupra ei, apoi a luat-o

înapoi spre hol şi când a trecut prin faţa oglinzii bărbatul s-a văzut, o maimuţă în chiloţi mergând în patru labe după ceva invizibil, ceva ce nu putea fi văzut în oglindă. Dacă l-ar fi observat cineva probabil că ar fi spus că era nebun, şi poate chiar aşa şi era, poate chiar o luase razna. A zâmbit şi s-a întors la furnica lui. A aprins lumina pe hol şi a reuşit să o urce pe unul din degete. Furnica explora epiderma rugoasă ca pe un teren cu suprafaţă elastică din care radia o căldură plăcută. Robert s-a uitat la ea de aproape. A simţit iar mirosul de măsele stricate. Poate au şi furnicile mucocel în sinusurile lor, poate au carii. Oare cum o arăta o furnică la RMN prinsă în bombardamentul electromagnetic? A ridicat-o în aer, furnica stătea nemişcată şi atunci, fără să ştie de ce, Robert şi-a băgat degetul în gură şi l-a scos apoi fără insecta negricioasă. A simţit-o pe limbă pişcând, a mutat-o între dinţi şi a muşcat dorind să afle ce gust avea, dar nu a simţit nimic. Poate că, dacă ar fi murit cu câteva săptămâni în urmă, această furnică ar fi defilat pe cadavrul său acum, ea împreună cu tot neamul ei, mişunându-i prin nări, intrându-i în ureche, între unghii şi carne, în spaţiile unde corpul începe să se lichefieze. Acum singura formă de viaţă pe care o văzuse în ultimele 48 de ore dispăruse, stătea undeva între molarii săi strivită, cu o expresie îngrozită pe faţa ei negricioasă de furnică. Din dormitor a auzit zbârnâitul telefonului pe noptieră. L-a lăsat să sune şi a intrat în baie, dintr-un dulap a scos o lanternă de bicicletă pe care o folosea deseori ca să îşi inspecteze cavitatea bucală de afte sau alte bube. A căscat larg gura, a aprins lanterna şi a început să verifice dinţii cu care strivise furnica. Aha, a spus deodată văzând ceva negru pe o măsea de jos, un picior de furnică scăldat în salivă. A umplut un pahar cu apă şi a băut, apoi a luat-o spre dormitor unde telefonul zbârnâia în continuare. Era Ema.

— Tu ştii dacă mucocelul are miros? a întrebat-o direct.

Un hohot de râs se rostogoli din difuzor.

— Te-ai dilit de cât ai stat în casă. Hai, nu ieşi la o cafea? E frumos afară.

— Ştii ce e ăla mucocel?

— De unde dracu' să ştiu? E în mintea ta.

— Cred că mi s-a stricat mucocelul în sinusuri. Am mucocel în sinusuri, nu ți-am zis?

— Eşti dus. Hai, zi, ce faci?

— Am mâncat o furnică.

Un nou hohot de râs.

— Ce-ai făcut?

— Am mâncat o furnică. Singura ființă vie pe care am văzut-o de două zile. Am mâncat-o.

— Nu ieşi?

— Nu am chef.

— Hai, că intri în depresie dacă mai stai mult în casă.

— Sună-mă mâine, i-a spus şi a închis telefonul pe care l-a aruncat pe pat. Apoi s-a lăsat pe spate cu ochii în tavan.

Căuta resturi de furnică între măsele. În minte repeta cuvântul japonez *kodokushi* şi îşi imagina gândăcei umblând prin locurile prin care gândurile sale treceau în acele momente. De undeva din neantul conexiunilor nervoase, fără să ştie din ce motiv, o serie de nume au apărut deodată, prieteni pe care nu îi mai văzuse de luni de zile, pe unii de câțiva ani. De-a lungul timpului el a fost mereu cel care s-a dus spre cineva ca să devină apoi prieten sau iubit. El a fost cel care a inițiat apropierea. Nu îşi aducea aminte de nici un prieten din facultate care să fi venit spre el, să îi caute compania. El fusese mereu cel care oferea şi decidea cui şi cât dădea din timpul său, din intimitatea sa. Dacă nu ar fi făcut nici un pas spre oameni, nimeni nu ar fi venit spre el, iar acum, la patruzeci de ani, i se părea greu, aproape imposibil să mai facă acest joc. Fusese un tip exclusivist, chiar se lăudase cu asta în

facultate, tot ce nu corespundea standardelor lui cădea la rebuturi, iar acum acest exclusivism îi venea înapoi ca o condamnare. Dacă voia să vorbească cu cineva, el trebuia să facă pasul în față, dacă îi era dor, el trebuia să spună că îi e dor, dar nu îi era dor, îi era puțin frică, şi mai ales îi era ciudă pe ceilalți. Se gândea că aşa trebuie să se fi simțit la patruzeci de ani şi majoritatea moşilor urâcioşi şi ranchiunoşi din autobuzele bucureştene. Din această încâlceală de gânduri a ieşit la suprafață imaginea lui Alexei. A clipit de câteva ori ca şi când ar fi vrut să clarifice imaginea din minte a prietenului său din adolescență. Nu îl mai văzuse de peste douăzeci de ani. El fusese singurul care îl numise la un moment dat cel mai bun prieten al său. La vârsta adolescenței era important să arăți lumii cine îți este cel mai bun prieten. Încă nu apăruseră iubirile alea mari şi devastatoare, dragostea avea o pondere scăzută în viața lor şi acolo, pe pământul proaspăt al acestor convietuiri, se năşteau exagerările de tipul cel mai bun prieten al meu. El nu făcuse asta niciodată, nu spusese nimănui eşti cel mai bun prieten al meu.

Gândindu-se la Alexei a simțit o nostalgie cum se mişcă lent în el, ca un corp secret pe care nu ştia că îl conține. Atingerea acelui loc în care îl depozitase pe prietenul său din adolescență a născut în el dorință, o dorință de a căuta, de a afla. S-a ridicat într-o rână, s-a uitat la umbra de pe uşa dulapului şi i-a întors mirarea înapoi maimuțărindu-se. Şi-a luat telefonul şi a căutat pe Facebook, dar dintre toți cei cu numele Alexei Toma nu era nici unul care să corespundă. S-a gândit că poate murise. Imaginea lui Alexei a rămas cu el pentru restul zilei. Era ceva aici ce trebuia să exploreze, era ceva care îl incita. Curiozitate amestecată cu nostalgie.

A doua zi s-a trezit la şapte dimineața, şi-a făcut o cafea, a fumat o țigară şi a spus cu voce tare numele lui Alexei Toma în liniştea din casă, uitându-se pe geam la oamenii

care treceau pe stradă. S-a suit în maşină şi a plecat la Buftea.

Buftea nu mai semăna cu orăşelul din care plecase la 17 ani. Se construise mult, apăruseră multe case urâte şi mari, o primărie nouă şi galbenă în centrul orăşelului, iar lucrurile pe care le mai recunoştea erau într-o stare de degradare avansată. Parcul Ştirbey, care fusese epicentrul prieteniei şi adolescenţei lui, era acum proprietate privată. Accesul se făcea doar cu bilet de intrare. Locul devenise cunoscut în ultimii ani pentru un festival de muzică care se organiza vara acolo. A vrut şi el să meargă o dată, dar n-a mai ajuns. A lăsat maşina în parcarea unui Penny Market construit pe locul în care cu mulţi ani în urmă fusese un parc, nu îşi mai aducea aminte cum se numea parcul ăla, dar avea o statuie cu Mihai Viteazu în mijlocul lui. A luat-o încet pe jos. Planul era să ajungă la mama lui Alexei şi de acolo să obţină toate informaţiile pe care le căuta, dar după ce a ieşit din parcarea supermarketului şi a luat-o pe strada principală, spre Aleea Gării, a dat nas în nas cu o fostă colegă de clasă. El a recunoscut-o cu greu. Era mult mai grasă decât ţinea minte şi cu doi copii după ea, unul mic de tot în cărucior. Au vorbit vreo zece minute despre vieţile lor, un rezumat fulger ca în faţa unui pluton de execuţie, ea era foarte curioasă să ştie ce făcea el, cu ce se ocupa, dacă avea copii, dacă era însurat, iar el şi-a adus aminte de ce fusese aşa de exclusivist cu prietenii săi. A vorbit puţin despre el, apoi a trecut la subiectul care îl interesa, dacă ştia ceva de Alexei.

— Aa, da, acum o oră m-am văzut cu el că vreau să îi fac botezu' lu' ăsta micu', a spus femeia arătând spre copilaşul din cărucior.

Robert a ridicat o sprânceană.

— Nu ştiai? a râs femeia. E preot la biserica de pe malul gârlei.

Robert a râs, dar o oră mai târziu se afla în curtea micuței biserici. Cineva îi spusese că părintele era înăuntru. Vorbea cu nişte enoriaşi. S-a aşezat pe o bancă să îl aştepte şi a scos telefonul, a sunat-o pe Ema privind pădurea de cruci care se înălța în cimitirul din spatele său.

— Ai înviat? s-a auzit vocea veselă a Emei din telefon.

— Am înviat şi vreau să mă pocăiesc.

— Aoleo, făcu Ema.

— Sunt la Buftea. Tocmai am descoperit că cel mai bun prieten al meu din copilărie e preot, a spus Robert ridicându-se de pe bancă şi luând-o pe aleea străjuită de morminte de o parte şi de alta. Sunt în cimitirul bisericii acum.

— Eşti pe ceva? Ieri mi-ai zis că ai mâncat o furnică, azi că eşti într-un cimitir...

— Sunt OK.

— Vrei să te spovedeşti? Ai avut vreo revelație zilele astea?

— Am avut acu' cinci minute.

— Ia uimeşte-mă!

— Vreau să fac disecția unei prietenii şi s-o arăt lumii, i-a spus Emei cu emfază.

— Vrei să-l omori pe prietenul tău? Ce vrei să faci?

Robert râse şi se opri ascultând liniştea din cimitir.

— Vreau să scriu un reportaj.

S-a întors spre biserică şi a închis telefonul. În cadrul uşii apăruse preotul. Alexei Toma, cel mai bun prieten din copilărie al lui Robert Negru. Acest gând strălucea în mintea lui Robert ca un obiect pe fundul unui lac adânc. Toată ideea asta cu articolul l-a animat brusc şi i-a dat combustibil. Era sfârşitul primăverii, luna mai, cu nasul proaspăt operat simțea mirosul puternic de tămâie şi mir venind spre el, iar cuvântul disecție s-a înmuiat brusc în

mintea lui când l-a văzut pe bărbatul în sutană, cu zâmbet cald şi primitor.

Plecarea

Au mai trecut câteva luni până când totul a fost gata, până când timpul a fost pregătit să contorizeze regăsirea lor. Robert l-a răpit practic pe Alexei din lumea lui, de lângă copiii lui şi de lângă nevastă, de lângă biserică şi de lângă enoriaşi. Dar după douăzeci şi cinci de ani de când cei doi prieteni nu mai stătuseră faţă în faţă nu putea fi prea mult. Trei zile la Veneţia, Tomiţă, aşa îl luase. Ei doi, ca băieţii, aşa cum îşi promiseseră în pragul adolescenţei pe un pod veneţian de pe care lansaseră nişte flegme-meduze în gondolele care treceau pe dedesubt pline cu adolescente frumoase cu fuste scurte. Aveau 15 ani atunci. Şi iată că acum, după douăzeci şi cinci de ani, douăş'cinci de fucking ani cum îşi spunea Robert în gând, erau într-un taxi slinos plin de iconiţe şi se îndreptau spre Otopeni. Era cald, chiar dacă era dimineaţă devreme, şi totul era sleit în jur ca şi conversaţia pe care Alexei o avea la telefon. Frământa cu degetele husa scaunului din faţa sa ca şi când ar fi fost singurul său punct de sprijin din univers şi acolo s-ar fi ascuns toate răspunsurile pe care ar fi trebuit să le dea soţiei lui.

— Nona, a izbucnit Alexei pe înfundate tăind cu vorbele aerul din maşină, mă întorc sâmbătă dimineaţă. O chemi pe mama şi stă cu tine şi cu copiii şi asta e.

— Sâmbătă seara, a spus Robert dregându-şi vocea.

Alexei s-a uitat la el şi şi-a dat ochii peste cap. L-a prins de mână şi l-a strâns tare, apoi a zâmbit. Robert l-a

mângâiat pe mâna albicioasă, cu vene proeminente, privind în gol pe geam. Nu mai era în forma de aseară, când băuse singur două sticle de vin roşu din cutia pe care i-o adusese lui Alexei. Nu mai avea verva aia cu care îi spusese, hai, că o să scot toată sfinţenia din tine, părinţele, şi copiii se uitau la ei ca la doi cai breji cum stăteau pe fotolii şi îşi turnau în pahare şi îi puneau să spună poezii şi cântecele. Aproape două luni a stat Robert pe capul lui Alexei ca să îşi ia liber să meargă la Veneţia. A trebuit să treacă hramul bisericii Petru şi Pavel şi pe urmă încă o săptămână în care stabilise nişte nunţi şi a fost gata. A luat bilete de joi până sâmbătă. În trei zile avea timp să se prindă care era treaba cu acest om pe care nu îl mai văzuse de atâta amar de vreme.

Maşina înainta greu pe centura Bucureştiului. Era o dimineaţă umedă şi călduroasă de început de iulie. Tirurile se înşirau de-a lungul şoselei. Şoferii asudau deja în cabine. Sus, nişte nori grei atârnau tăcuţi şi ameninţători. Alexei îşi imagina cum se ridică deasupra taxiului în care se aflau şi vede şirul de maşini, ca un şarpe uriaş înghiţit lent de orizont.

— Uită-te la norii ăştia, a spus taximetristul, zici că stă să se întâmple ceva.

Alexei s-a uitat pe geam la cerul înnorat, apoi la Robert, apoi iar pe geam şi şi-a făcut fără grabă trei cruci. Robert citea ceva pe telefon şi simţea înţepăturile mahmurelii în piept ca pe nişte săgeţi reci.

În depărtare un fulger a despicat cerul în două. Un tunet se rostogoli peste capetele tuturor.

— Hai c-o ia, a spus taximetristul.

Ploaia s-a lăsat peste maşinile de pe şosea ca un voal gri. Prin curţile depozitelor de pe marginea drumului oamenii abia sosiţi la muncă alergau de colo-colo să se adăpostească. Motostivuitoarele intrau grăbite în hale. Un câine a trecut printre maşinile care stăteau în coloană.

Nimeni nu era pregătit niciodată pentru ploaie şi în general pentru nici un fenomen al naturii. Întotdeauna oamenii au fost luați prin surprindere de natură, pentru că viața lor a fost mereu mai bună în absența fenomenelor meteorologice. Viața, ca şi oamenii, se manifesta în acest loc numit goldylocks, în acest spațiu meteo perfect cunoscut şi sub numele de 72 and Sunny, care se referă la nişte condiții atmosferice ideale, 72 de grade Farenheit sau 21 de grade Celsius şi un cer însorit. Pentru că, dacă ar fi înnorat, la 21 de grade Celsius unora ar putea să li se pară totuşi prea răcoare. Alexei a urmărit cu privirea câinele, o cățea jigărită şi slăbănoagă, cu țâțele bălăngănindu-se în ritmul mersului, cum dispare printre maşini. A văzut-o câteva clipe mai târziu țâşnind pe sensul celălalt, unde maşinile mergeau cu viteză. A trecut ca prin minune dincolo, unde o aşteptau trei cățeluşi uzi leoarcă. S-a gândit la Nona şi la cei trei copii pe care îi lăsase dormind în paturile de acasă. Ultima oară când Nona fusese într-o vacanță sânii ei arătau ca două piersici mari şi frumoase. Viața ei devenise an după an, copil după copil, un efort continuu. Dar îi spusese mereu că era fericită, că avea tot ce-şi dorea. I se făcu milă de ea şi murmură repede printre buze fiind atent la fiecare cuvânt, ca şi când ar fi fost atent la cuțitul cu care tăia o felie de pâine, Doamne Isuse Cristoase, miluieşte-o pe Nona şi ai grijă de ea şi de copiii noştri şi iartă-mă, Doamne! Şi-a făcut o cruce în timp ce taxiul trecea încet pe lângă o maşină care stătea pe loc. La geam o femeie îl privea cu ochii pierduți în gol şi începu şi ea să îşi facă o cruce în mod mecanic. Un fulger a luminat totul încă o dată şi cerul a trosnit deasupra şoselei.

Telefonul lui Alexei a sunat din nou. A răspuns în tăcere ca şi când ar fi fost în mijlocul slujbei de la biserică şi nu ar fi vrut să deranjeze. Răpăitul ploii îi acoperea vorbele. Robert se uita la el încercând să ghicească ce spune.

— Nona?

— Nu, mama, a spus Alexei.

Sute de imagini au dat năvală peste Robert de parcă ploaia intrase în interiorul maşinii şi în capul său. Oare cum arăta mama lui Alexei acum? Ultima imagine pe care o avea în minte era cu ea într-un costum de baie roşu pe care îl simțise rece pe spate când stătuseră la rând la limonadă pe plaja de la Eforie Nord. Era frumoasă. O visase multe nopți în costumul de baie roşu. Când mergea în vizită la Alexei, uneori Ligia îl pupa pe obraz. Parfumul ei rămânea acolo fierbinte ca o julitură care pulsa. Nu se spăla ca să nu piardă nimic din voluptatea acelui miros. Se băga în pat acoperindu-se cu cearşaful până peste cap în aşa fel încât aerul de sub cearşaf să se contamineze de rămăşițele parfumului şi inspira cu inima în gât pipăindu-se încet până când icnea scurt şi sacadat eliberându-se. Adormea instantaneu.

— Ce mai face? a întrebat Robert

— Mama? Bine, cu diabetul, cu cărțile ei.

Cărțile ei de poezie. Chitara, serile în jurul focului, cântecele, toate se învălmăşeau dulce în mintea lui Robert. Mahmureala trecea pe locul doi. Pe sub pielea lui, în inima lui, în ficatul metaforic picurau ecourile unei adolescențe la care nu se mai gândise de ani de zile. Şi-a pus o mână pe după gâtul lui Alexei şi l-a strâns cu afecțiune.

— Ce mă bucur că mergem la Veneția, a spus Robert.

A pus mâna pe umărul preotului. Era tare ca piatra.

— Băi, dar eşti în formă, nu glumă.

— Aveam nişte probleme cu spatele acum câțiva ani şi mi-a recomandat doctorul să merg la sală, a spus Alexei.

Ploaia cădea în fâşii peste maşini. La radio se auzea un blues cald şi melancolic. În față a apărut un polițist ud leoarcă. Dirija circulația. Avusese loc un accident. O ambulanță SMURD era parcată pe marginea şoselei.

Girofarurile ei roşii se învârteau silenţioase ca nişte cuţite luminoase care sfâşiau tăcute lumina gri a dimineţii. Cineva era întins pe o targă în interiorul ambulanţei. Alexei şi-a mai făcut o cruce.

Când au ajuns la aeroport ploaia aproape că se oprise. Alexei şi Robert şi-au luat câte o cafea şi au rămas unul lângă altul în faţa unei scrumiere uriaşe de la intrare. Era o larmă obositoare în jur. Femei care vorbeau cu accent moldovenesc amestecat cu inflexiuni italieneşti, copii care vorbeau doar în italiană cu bunicile lor, bărbaţi care miroseau puternic a apă de colonie şi care din când în când trăgeau câte o flegmă pe asfaltul plin de mucuri de ţigări strivite. Robert şi-a aprins o ţigară pe care a stins-o după primul fum. Nu mergea.

— Hai să bem o bere, a spus Alexei dintr-odată.

— Hai, i-a răspuns Robert aruncând ţigara strivită în scrumieră.

Aeroportul Otopeni era ca o menajerie. Cei doi bărbaţi treceau printre oameni ca nişte orbi printre alţi orbi. Nimeni nu părea să vadă pe nimeni. Cu toţii aşteptau să plece din acel loc, nimic nu părea definitiv acolo. Alexei, îmbrăcat într-o cămaşă albă fără guler şi cu o pereche de pantaloni negri trăgea după el un troller negru pe care scria KAPPA. Hainele lui miroseau a tămâie şi aftershave. Robert era îmbrăcat în negru complet. Avea un tricou cu un Levi's scris roşu pe piept, o vestă de piele şi nişte blugi strânşi pe picior. Trollerul lui era Samsonite, roşu. Amândoi erau de aceeaşi înălţime şi aproximativ aceeaşi greutate. Robert părea puţin mai uscat decât Alexei. Alexei avea părul creţ şi lung prins într-o coadă. Arătau bine şi în putere. Mersul alături unul de celălalt le dădea o stare pe care nu o mai trăiseră din liceu. O stare de încredere şi de sânge care alerga mai vioi prin vene. S-au oprit după controlul paşapoartelor la un bar

din terminal şi şi-au luat câte o bere. Stăteau amândoi şi priveau oamenii care treceau prin faţa lor.

— Alexei, îmi pare rău, a spus Robert dintr-odată.

— De ce?

— Pentru că am dat buzna aşa peste tine. Te-am scos din ale tale. Acum îmi dau seama câte ai pe cap.

— Hai, mă, Negrule. Mă bucur că m-ai căutat, a spus luându-l de o mână pe Robert. Mă bucur că mergem la Veneţia. Nu aşa ne-am jurat noi acolo pe podul ăla? Mai ţii minte? Că te-am întrebat eu pe urmă cum se spune frumuseţe în italiană? Ce, crezi că nu aveam şi eu nevoie de o vacanţă? Mai scap şi eu de-acasă.

— Şi cum ţi-am spus că se zice frumuseţe în italiană?

— *Bella*, nu mai ştiu, au trecut douăş'cinci de ani, a spus Alexei.

— Se spune *bellezza*, l-a corectat Robert. S-a făcut şi un film, *La Grande Bellezza*. L-ai văzut?

— Nu, e mişto?

— Ţi-ar plăcea. Apare şi Maria Tereza în film, a spus Robert.

— Dar voiam să mai zic ceva, a continuat Robert după o pauză, după ce ne întoarcem de la Veneţia o să scriu un articol despre noi doi, cum eram şi cum suntem, despre prietenie. Despre cum ne-am schimbat şi ce mai înseamnă prietenia noastră.

Alexei a luat o gură de bere, a plimbat lichidul prin gură câteva secunde, apoi a înghiţit şi a oftat.

— Păi şi acum îmi spui, după ce am plecat de acasă? a spus Alexei fără nici o expresie pe faţă. S-a lăsat linişte. În difuzoare se auzea vocea unei femei care anunţa că un avion urmează să decoleze.

— Hai, mă, că glumesc, a continuat Alexei şi îi dădu un pumn încet în umăr. Băi, Robert, tu ai fost ca un frate pentru mine. Tu ştii că te-am iubit şi o să te iubesc mereu.

Dacă asta crezi că trebuie să faci, fă. Fă ce simți că trebuie să faci.

— Mai luăm o bere?

— Mai luăm, dar voiam şi eu să te întreb, a spus Alexei înveselit puțin de berea pe care o terminase, noi unde stăm acolo?

— Stăm la Hotel Excelsior, o să-ți placă.

— Excelsior, a spus Alexei, sună scump.

Au mai băut câteva beri şi s-au urcat în avion. Stăteau unul lângă celălalt. Alexei îşi freca mâinile nervos aşteptând decolarea. Ochii lui căutau ceva la fețele celorlalți pasageri. Urmărea oamenii cum îşi aşezau bagajele şi hainele, cum unii îşi scoteau telefoanele din buzunare şi începeau să deruleze imagini de pe Facebook, iar alții priveau în gol şi îi urmăreau pe cei care soseau, copii care erau treziți prea dimineață şi mârâiau. Robert şi-a scos căştile şi le-a întins lui Alexei.

— Vrei să asculți? Pe mine mă relaxează.

Alexei a dat din cap şi le-a luat. Nu ținea neapărat, era mai degrabă curios să audă ce muzică mai asculta prietenul său din copilărie. S-a aşezat confortabil în scaun. Pe fereastră ploaia lipea picături mari de geam, care se scurgeau leneşe lăsând desene translucide şi abstracte în urmă. Avionul a pornit încet, apoi a accelerat şi s-a desprins acompaniat de fulgere. Părea că o ambulanță SMURD uriaşă îi aştepta oprită dincolo de nori, girofarul ei albicios trimitea săgeți de lumină peste tot. Muzica se întindea ca o miere înăuntrul lui Alexei. Radiohead. Îşi aducea aminte. A închis ochii şi s-a lăsat pe spate. După câteva minute un miros de kerosen a invadat cabina şi o zgâlțâială puternică l-a făcut să tresară. Se uită în jurul său. Lumea era liniştită, doar zumzetul susținut al motoarelor. Şi-a făcut o cruce şi a spus rugăciunea inimii în gând de câteva ori. Robert stătea lângă el, îl urmărea cu coada ochiului şi îşi imagina că are în fața

lui un ficat roz pe care se pregătea să îl cresteze cu un bisturiu ca să vadă câtă viață mai exista în el.

Veneția

Când au ajuns în Veneția o răcoare plăcută îi luă în primire. Aglomerația în schimb era înăbuşitoare. Au călătorit de la aeroport până în oraş înghesuiți de nişte japonezi care miroseau puternic a transpirație. Alexei a stat lângă ei şi încerca să îşi dea seama dacă şi el miroase la fel de tare. Pe platforma din Piazzale Roma unde a oprit autobuzul nimic nu părea să se mişte. O masă compactă de oameni încerca să înțeleagă care era problema, de ce toată lumea se blocase la această intrare în Veneția. Alexei şi Robert s-au strecurat printre ceilalți turişti, printre bagajele mari pe care se odihneau copii sau pensionari toropiți de soarele care ardea deasupra, printre tineri zgomotoşi, grupuri de fete sau de băieți, cupluri de îndrăgostiți, grupuri de liceeni în vacanță, corporatişti în team building beți şi enervanți. În fața casei de bilete era o îmbulzeală şi mai mare, mulți oameni nervoşi care dădeau din mâini. Un tată cu un copil pe umeri striga ceva către un polițist într-o limbă scandinavă. Polițistul serios încerca să îl domolească făcând semne cu mâinile să o lase mai moale, semnul acela pe care polițiştii îl fac şi către şoferi când vor ca aceştia să reducă viteza. Alexei s-a uitat un timp după Robert prin mulțime. Dispăruse. S-a ridicat pe vârfuri, dar era imposibil să găseşti pe cineva în mulțimea pestriță. S-a uitat câteva secunde în jur. Îşi simțea mirosul de transpirație şi un gând i-a încolțit în minte. A luat telefonul şi a format numărul lui Robert, o voce în italiană i-a spus că numărul format nu era

corect. Înțelegea limba în linii mari, dar nu putea vorbi. Cu cine să vorbească, oricum? În jur erau doar grupuri de nemți, englezi sau scandinavi. Românii cu care venise în avion păreau că se evaporaseră undeva pe drum. A schimbat locul căutând printre oameni vesta de piele a lui Robert. A ajuns într-o zonă în care niște români înjurau de mama focului câțiva polițiști care îi împingeau cu calm peste drum de oficiul de bilete unde se înghesuia toată lumea.

— Ce se întâmplă? a întrebat Alexei o femeie.

— Ce să se întâmple, grevă, a spus femeia transpirată toată.

Grevă! Era prima oară când vedea o grevă în desfășurare, dar nu înțelegea prea bine cine era în grevă. La Buftea nu fusese niciodată grevă. În orașul ăla mic în care slujea ca preot de aproape 15 ani nu avusese loc niciodată o grevă sau un protest. A dat peste o bucată de beton pe care se odihnea un domn cu pălărie elegantă de paie. S-a urcat pe o margine a blocului de beton și a aruncat o privire în jur. Îngrijorarea creștea ca o cocă moale în care simțea că se afundă și nu putea să se miște. Nici urmă de Robert. La 50 de metri de locul în care se afla, pe o margine a pieței era un magazin din care oamenii ieșeau cu sticle de apă. A coborât de pe blocul de beton și a început să înoate printre oameni și valuri de transpirație. Lumea se rărise în fața magazinului. A intrat și a cerut *aqua minerale*. A scos o bancnotă de o sută de euro și vânzătoarea s-a uitat la el cu o privire severă. *No, no, no*, s-a auzit de peste tejghea și gesturile femeii i-au dat de înțeles că nu avea rest. A ieșit din magazin cu hârtia de o sută de euro în mână privind în jur după un alt loc în care ar fi putut să schimbe banii. A ajuns în fața unui chioșc și s-a uitat lung la revistele și ziarele puse la vânzare. Multe titluri în italiană, reviste, cărți, suveniruri. A luat un ziar pe care scria mare *SCIOPERO*, un *National Geographic*, o hartă a Veneției și un

magnet de frigider cu o gondolă. A plătit şi cu restul primit s-a înfiinţat în faţa vânzătoarei din magazinul de apă. A cumpărat o sticlă de apă mare pe care vânzătoarea a pus-o pe tejghea în silă, fără să se uite la el.

Afară oamenii aşteptau în continuare să se întâmple ceva, să înceapă lucrurile să se mişte. S-a sprijinit de un gard şi şi-a băut apa. Era rece şi revigorantă. A scos telefonul şi a sunat încă o dată la numărul lui Robert. Vocea în italiană a repetat poezia. Ce era de făcut în Veneţia până sâmbătă seara, când avea avionul de întoarcere, dacă nu mai apărea Robert? Dacă totul era o farsă? A răsfoit revista *National Geographic* citind cuvintele în italiană cu vocalele lor melodioase şi frumoase. A rămas privind în gol la o fotografie din revistă care înfăţişa un delfin înotând printre multe pungi de plastic şi gunoaie. În dreapta fotografiei a observat o pungă de plastic albicioasă, înceţoşată, pe care se vedea conturul vag al unor litere. Culoarea apei era de un albastru spălăcit la fel ca cea a apei din care scoseseră trupul tatălui său la Eforie acum treizeci şi ceva de ani. În valuri erau multe pungi de plastic şi şerveţele şi alge. Bărbatul care l-a pus pe malul mării i-a înlăturat o pungă de 1 leu lipită de piept şi a lăsat-o lângă. Pe pungă scria KENT, cu un albastru decolorat. Pe margini literele aveau un contur auriu care părea şi mai strălucitor în razele soarelui. S-a uitat la pieptul tatălui său, umed, cu firele de păr lipite de piele. Apa se scurgea în continuare de pe el. Părea viu. Apa care se mişca pe el îi dădea copilului senzaţia că din clipă în clipă pieptul tatălui va începe să se mişte iar de jos în sus şi înapoi, să se umple de aer, să se golească de aer, să respire, mişcarea aceea repetitivă de du-te-vino plină de iubire şi confort care îl făcea să se simtă în siguranţă. Dar atunci, la Eforie, respiraţia tatălui său nu a mai revenit în corpul întins pe malul mării. Un bărbat s-a aşezat lângă trupul înecatului şi a început să îi apese cu ambele mâini pe

piept, din când în când, bărbatul îi deschidea gura cu mâinile şi îi sufla aer înăuntru. Plămânii se umpleau, pieptul se umfla, dar nu se întâmpla nimic mai departe. O tuse salvatoare care nu mai venea, care ar fi trebuit să scoată apa din interior, plutea în aer, dar nu s-a întâmplat. Cineva a tuşit încercând parcă să inducă trupului nevoia de a scăpa de gheara morții. Resuscitarea a durat minute bune, picăturile de apă aproape se uscaseră pe trupul tatălui său când salvamarul s-a oprit în genunchi respirând greu, privind în jos cu mâinile sprijinite de coapse, încercând să-şi recapete suflarea. S-a ridicat dând din cap dezamăgit şi s-a îndepărtat, a dispărut printre oamenii adunați în jur. El, băiețelul de opt ani, stătea în fund cu o mână pe piciorul tatălui. A privit de jur-împrejur. Mama lui dispăruse de câteva ore. Câțiva oameni l-au întrebat despre ea unde era. Nu ştia ce să răspundă.

Când s-au reîntâlnit se lăsase seara, Alexei stătea pe un scaun şi frământa în mâini punga de plastic. Degetele îi erau albăstrii ca buzele tatălui său. Din loc în loc bucățele de vopsea aurie străluceau în lumina de neon alb a spitalului. Mama lui era îmbrăcată cu o rochie elegantă şi mirosea a parfum, stătea lângă el pe o banchetă de lemn şi îl privea. I-a luat mâna albăstrie şi rece, dar copilul a retras-o. O asistentă a trecut prin fața lor. Ducea o pungă albă, nou-nouță pe care scria KENT. Copilul s-a oprit din foşnetul nervos şi a izbucnit într-un plâns spasmodic strângând cu furie plasticul din mâini. Mama l-a strâns în brațe. Lacrimile copilului se scurgeau pe gâtul parfumat al femeii diluând moleculele de Nina Ricci.

De undeva din spate s-a auzit vocea lui Robert care îi şopti în urechea stângă:

— Moartea vine prin stânga, fraierică.

Alexei a sărit ca ars şi a scăpat sticla de apă din mână.

— Te sun de zece minute, părinţele şi nimic. Nu ai roaming?

— Păi, cred că nu am. Că şi eu am încercat să te sun, a spus Alexei uitându-se la telefonul său.

— Vezi că nimeni nu poate să te sune dacă nu ai roaming, a spus Robert. Sau poate ai tu un semnal mai special.

— Băi, ce se întâmplă aici? Zici că am nimerit în Turnul Babel.

— Hai, că îţi povestesc mai încolo. Acu' tre' să mergem că ne aşteaptă un *water taxi* şi abia am găsit o cursă să ne ducă până la Piaţa San Marco.

Alexei îşi luă bagajul şi îl urmă pe Robert. Ca de cele mai multe ori în prietenia pe care o trăiseră în adolescenţă, Robert avea iniţiativa. Au ieşit din piaţa aglomerată şi au trecut un pod plin de oameni nervoşi care trăgeau după ei bagaje. Din când în când bagajele se ciocneau şi trebuiau repuse pe traiectoria corectă de parcă ar fi fost nişte animale care nu voiau să îşi urmeze stăpânii. *Water taxi*-ul aştepta într-o staţie pe malul canalului. Căpitanul taxiului stătea cu un picior sprijinit de un pilon de metal de pe chei. Când l-a văzut pe Robert a tras un ultim fum nervos din ţigară şi a aruncat-o într-o cutie de gunoi, apoi a început să gesticuleze şi să bodogănească în italiană. *Water taxi*-ul era plin. Cei doi au urcat cu bagajele după ei şi s-au instalat cu greu printre ceilalţi turişti care le aruncau priviri pline de dispreţ pentru întârziere.

Şalupa a ieşit în Canal Grande care părea pustiu. Pe marginile canalului, la celelalte pontoane ciorchini de oameni aşteptau istoviţi privind şalupa care aluneca pe apele verzui într-o linişte aproape funebră. Părea că e ultima şalupă care va mai trece vreodată pe canalele Veneţiei, iar ei singurii supravieţuitori din infernul aşteptării. O adiere plăcută a relaxat lumea în barcă şi oamenii au început să

converseze ca la un semn. Senzația de Turn Babel îi reveni din nou lui Alexei. Robert şi-a pus ochelarii pe nas şi s-a lăsat pe spate inspirând aerul Veneției. Fațadele cu multe coloane şi arcade maure la ferestre, balcoanele mici şi ieşirile înguste la canal dădeau o impresie de furnicar în care se ascundeau milioane de întâmplări, drame şi fericiri, atâția oameni care puseseră piciorul în oraşul acesta, atâtea restaurante, sute de bucătari care se pregăteau să-i hrănească pe turişti, muzee, biserici vechi, case memoriale, case cu istorie veche de câteva sute de ani. Fiecare colțişor era încărcat de semnificații adăugate în veacuri precum cărămizile unei construcții a timpului în care trăiau laolaltă tot felul de corpuri contorsionate, întâmplări şi poveştile din jurul lor, o pădure de case bătrâne crescută în mijlocul unei lagune, martori tăcuți ai vieții care s-a desfăşurat acolo.

— Cum o fi fost acum trei sute de ani pe canalul ăsta? a spus Alexei admirând clădirile.

— Practic la fel, dar fără turişti. Că asta e şi problema cu greva, a răspuns Robert, veneții sunt înnebuniți de numărul mare de turişti care năvălesc în fiecare an şi au început să saboteze serviciile. S-au săturat de turişti. De câțiva ani e şi o modă care s-a răspândit printre tineri, vin la Veneția şi nu numai în Veneția, vin şi în alte oraşe din Europa, în Amsterdam, Berlin, Paris, vin în grupuri de câte şapte-opt prieteni să sărbătorească petrecerea burlacilor. Şi fete, şi băieți. Sunt zgomotoşi, se îmbată şi fac scandal. Acum două zile nişte fete din Dublin venite la o petrecere de felul ăsta în Veneția s-au îmbătat şi s-au luat la ceartă cu două tinere localnice. Una din localnice a primit o sticlă în cap, a căzut în canal şi s-a înecat. Şi azi toate serviciile de transport în care lucrează mulți dintre localnici sunt în grevă în semn de protest față de situația cu turiştii, care a luat-o razna.

— Zici că suntem la grădina zoologică şi oamenii de pe margine sunt animalele din cuşti, a spus Alexei.

— Cred că mai degrabă veneţienii sunt animalele din cuşti, a spus Robert.

În faţa lor, un alt ponton, o altă şalupă ticsită de oameni se pregătea să plece. Un grup de patru-cinci tineri şi-a croit drum prin îmbulzeală. Au urcat grăbiţi. Unul dintre ei a lovit cu bagajul peste faţă un băieţel care stătea în braţele mamei sale pe o banchetă. De unde erau, Alexei şi Robert puteau vedea sclipind roşu un punct mic de sânge care apăruse pe buza băieţelului. Mama a strigat ceva, tatăl ridicat în picioare l-a luat de guler pe unul din tineri, dar din mişcarea nesigură şi balansul şalupei tânărul l-a împins, iar bărbatul a căzut peste bord în ţipetele mai multor femei. Copilul plângea cu sângele şiroindu-i pe tricou. Alexei s-a uitat o clipă la Robert care îşi sucise gâtul urmărind continuarea scenei şi a oftat.

— Dar nu prea văd poliţie, a spus Alexei, şi situaţia pare cam tensionată.

— Situaţia e cam de căcat, e normal să fie tensionată. Anul trecut în Veneţia au fost 30 de milioane de turişti. Îţi imaginezi? Oraşul are cam 400 de kilometri pătraţi şi vreo două sute cincizeci de mii de locuitori, adică destul de puţini veneţieni. Gândeşte-te, cum spunea un amic de-al meu din facultate, dacă toţi aceşti 30 de milioane de oameni se cacă în fiecare zi câte 200 de grame, cât căcat se strânge sub Veneţia şi unde se duce el?

Alexei îşi desfăcu părul şi îşi prinse coada mai bine în elasticul negru pe care îl avea de la fiica lui cea mai mare.

— Recunosc că nu m-am gândit niciodată la chestia asta, dar nici nu prea am călătorit aşa des. Am fost la Ierusalim acum câţiva ani şi la Athos. Şi la Ierusalim era aglomerat...

— Alt oraş căcăcios şi Ierusalimul, a spus Robert cu ochii în telefon, uite, ca să îţi faci o idee, dacă cei 30 de milioane

de turişti fac câte un city break de minimum trei zile se adună undeva la 18 mii de tone de căcat în Veneţia, oraşul îndrăgostiţilor.

— Dar nu era Verona oraşul îndrăgostiţilor? a întrebat Alexei contrariat.

— Acum sunt mai multe, de când turismul a luat-o razna.

— Dar de unde ştii toate lucrurile astea despre Veneţia, a spus Alexei, suprafaţă, locuitori, astea?

— Am scris anul trecut un articol despre turism. A apărut într-un număr din *National Geographic*, a spus Robert arătând spre revista pe care o ţinea în mână Alexei.

Au privit o vreme peisajul venețian, casele, coloanele, balcoanele, geamurile deschise prin care puteai ghici alte urme ale turismului, prosoape albe scoase la uscat sau aşternuturi. Din când în când treceau pe lângă vreo casă mai arătoasă, iar Alexei deschidea harta şi încerca să identifice clădirea. Şalupa şi-a încheiat călătoria trecând pe lângă Basilica di Santa Maria della Salute care strălucea în soarele amiezii. Au coborât. Dintr-odată perspectiva se lărgea, cei doi şi-au luat bagajele în braţe, avertizaţi de un poliţist că nu mai au voie să tragă trollerele după ei pe caldarâm şi s-au oprit la prima terasă de la marginea cheiului. În Piaţa San Marco părea că tocmai se terminase un concert la care participaseră câteva mii de oameni. Priveliştea frumoasă de pe chei era întreruptă pe alocuri de tarabele vânzătorilor de artă ambulanţi. La tarabe erau expuse diferite tablouri cu peisaje celebre din Veneţia, care parazitau vederea maiestuoasă cu laguna din spatele lor. Zeci de gondole elegante ca nişte lebede negre disproporţionate stăteau legate la mal şi aşteptau turiştii. Au luat un prânz copios cu supă de scoici, paste cu fructe de mare în vin alb şi unt, chiftele de vită cu tagliatele din care au gustat pe rând ca doi fraţi flămânzi care se grăbeau să se întoarcă la joacă. Au cerut ospătarului să le aducă un

vin alb rece şi ospătarul le-a zâmbit complice. Era român, din Moldova, îl chema Vasile. Au oftat sătui şi mulţumiţi privind oamenii care treceau prin faţa tarabelor. Robert a întins o mână în faţă arătând spre lagună.

— Uite, acolo trebuie să ajungem noi, a spus, la Lido di Venezia. Dar nu ştiu cum o să facem asta. Greva se termină abia diseară la zece. Deci mai bem un vin, mai facem o plimbare, căutăm o farmacie.

— La ce hotel stăm? a întrebat Alexei precaut, cu gândul la situaţia din staţia de autobuz.

— La Excelsior, a răspuns Robert, ţi-am mai zis o dată.

Alexei a inspirat adânc şi s-a lăsat pe spate. Chestia asta cu hotelul ales de Robert îl îngrijora, pentru că părea să arunce cu banii în stânga şi-n dreapta fără să se uite, iar el nu stătea chiar aşa de bine cu banii.

— Cât trebuie să îţi dau pentru cazare? a întrebat Alexei.

— Nu trebuie să-mi dai nimic, a răspuns Robert ridicându-şi ochii din telefon, e plătit deja. S-a ocupat fratele tău. Tu poţi să mai iei o sticlă de vin, că oricum mai avem de aşteptat pe-aici.

Alexei se bucura că prietenul său Robert era înstărit, deşi nu ştia exact cu ce se ocupă. Era jurnalist, probabil, foarte bine plătit. Se simţea ca şi când s-ar fi reîntâlnit cu fratele său rătăcitor care după ani de pribegie se întorsese bogat acasă, mai experimentat, mai înţelept şi cu multe lucruri de povestit.

— Vasile! a strigat Robert după ospătar. Fii drăguţ şi mai adu-ne o sticlă de vin şi am vrea să lăsăm şi noi bagajele la tine aici pentru câteva ore cât ne mai plimbăm prin oraş. Poţi să ne ajuţi? Ne întoarcem până la cină şi mâncăm tot aici.

I-a întins o hârtie de douăzeci de euro. Vasile a refuzat banii.

— Vorbesc cu şefu', a spus şoptit. E problemă acum cu greva şi sunt sensibili toţi. Patronu' e veneţian.

— Hai, Vasile, ajută-ne, că suntem obosiţi, a spus Robert cu o grimasă de om inocent spre ospătar, care-i zâmbi înţelegător.

— Cum îţi place, Tomiţă, la Veneţia? a întrebat Robert când au rămas singuri. Nu e chiar aşa cum ţi-o aminteai, nu? Tu mai ştii podul pe care ne-am oprit noi acum douăş'cinci de ani?

— Habar n-am, a spus Alexei dând paharul de vin peste cap.

— Nici eu. Am uneori senzaţia, când mă întorc în locuri în care nu am mai fost de mult, că locurile alea se micşorează pe măsură ce trece timpul. Casa de la Buftea în care am copilărit, am fost acum câteva zile pe acolo şi am intrat în camera în care dormeam cu frate-meu şi mi s-a părut o chichineaţă. Şi Veneţia asta, am impresia că s-a micşorat ca dracu'. Părea mai mare.

Vasile ospătarul s-a apropiat de cei doi prieteni. Alături de el era un tip scund şi chel cu ochelari pătraţi şi privire severă.

— Ei sunt verii mei, a spus Vasile în italiană.

— Robert şi Alexei, a continuat Robert vorbele chelnerului şi a întins mâna spre patron cu un zâmbet larg pe faţă.

— Unde lucrează? a întrebat italianul sever uitându-se la Vasile.

Vasile se uită la şef, apoi la Robert.

— Lucrăm la Excelsior, a răspuns Robert. Eu la recepţie şi fratele meu ca ajutor de bucătar.

— Ah, Excelsior. Bine, a spus italianul şi a plecat în treaba lui.

Ospătarul le-a făcut cu ochiul şi a luat cele două valize cu el în restaurant, de unde s-a întors cu o sticlă de vin alb. Robert şi-a turnat încă un pahar şi l-a ridicat în aer privind

prin lichidul incolor în care încă se mai amestecau apa minerală cu vinul. Bule de aer se ridicau, grăbite, la suprafață. Şi-a apropiat paharul de ochi până când bulele au devenit mari ca nişte lentile în care se reflectau diverse părți din oraş. Răsturnate în paharul de vin se vedeau turlele bazilicii Santa Maria della Salute.

— E plin de biserici oraşul ăsta, Tomiță, a spus Robert urmărind bulele din pahar, zici că e făcut pentru preoți, nu pentru turişti. Uite, biserica asta de pe canal, o ştii? E celebră, pentru că apare în multe vederi cu Veneția, dar cred că puțină lume ştie că a fost construită în timpul în care ciuma făcea ravagii pe aici. Veneția a fost un oraş în care ciuma a revenit de mai multe ori şi există un şir întreg de biserici dedicate molimei. Asta de aici se numeşte Santa Maria della Salute, Sfânta Maria Salvatoarea. Veneții au ridicat-o ca să oprească un val de ciumă. Pe vremea aia, când apărea ciuma pe aici oamenii scoteau statuile cu sfinții din biserici şi făceau procesiuni şi se rugau la sfinți să se oprească molima şi în cele din urmă se oprea cumva. Dar pe la 1600 a fost mai dificil, au încercat cu toți sfinții şi nu s-a oprit boala, aşa că au trecut la categoria grea, la Fecioara Maria, despre care se spune că e cea mai miloasă şi că ar fi protectoarea oraşului. Au făcut tot felul de promisiuni că, dacă se opreşte ciuma, senatul vine să se roage o dată pe an în biserică. Cum-necum, ciuma s-a oprit după ce au construit oamenii biserica, iar acum turiştii care iau cu asalt oraşul trimit acasă vederi, cumpără tablouri de la tarabe, magneți de frigidere, brelocuri, căni, toate prostiile pe care este desenată silueta acestei biserici, simbol al luptei împotriva ciumei, iar când ajung acasă şi se uită melancolici la suvenirul cu biserica îşi aduc aminte de cât de bine au mâncat în Veneția, de plimbările romantice cu gondola sau de vreo beție plăcută pe malul unui canal. Culmea e că biserica au construit-o chiar în spatele vămii maritime pe

unde probabil a intrat ciuma în Veneția. N-aveau de unde să ştie la vremea aia.

Robert a dat cu sete paharul peste cap. Alexei rumega vorbele prietenului său cu ochii la biserică.

— Poate că n-ar fi rău să înceapă nişte procesiuni sau să construiască o biserică şi pentru împuținarea turiştilor din oraş, a spus Robert.

— Da' mai există ciumă în zilele noastre? a întrebat Alexei ridicându-se în picioare ca să vadă mai bine biserica printre tarabele din fața lor.

— Mai există izolat, prin Africa, dar se tratează.

Vinul cu apă minerală le amorțise plăcut mințile celor doi prieteni. Zumzetul oamenilor care treceau încolo şi-ncoace prin fața restaurantului acoperea conversațiile. Alexei urmărea cu privirea un domn care mătura puntea unei ambarcațiuni ancorate la mal şi se gândea dacă înaintaşii acelui bărbat, stră-stră-stră-străbunicii lui, trăiseră vremurile ciumei, dacă merseseră pe străzile pline de cadavre, dacă ajutaseră la construcția bisericilor şi prin rugăciunile lor înduplecaseră ciuma să plece din oraş.

— Mai ştii când ne-am îmbătat prima dată? a spus Robert privind cum Alexei scurge ultimul strop de vin în paharul lui.

Alexei a zâmbit cherchelit, acelaşi zâmbet din adolescență plin de subînțelesuri care îl încuraja pe Robert să întreacă limita de fiecare dată.

— Când te-ai îmbătat tu prima dată, vrei să zici, pentru că eu mai băusem şi înainte, îl corectă Alexei.

— Aşa e, că tu erai mai bagabont ca mine.

— Stăteai întins pe iarbă şi te umpluseşi de flegme singur încercând să-mi explici că, dacă scuipi suficient de sus, scuipatul o să aterizeze lângă tine din cauza vitezei de rotație a pământului, mai ştii?

— Ce proşti eram, a râs Robert. Hai, Tomiță, să facem o plimbare, că ne coclim aici. Ne mai oprim la o cârciumă prin oraş, mai bem ceva. Oricum n-avem cum să ajungem acum la hotel decât dacă o luăm înot.

Au plătit şi au luat-o din loc uşor împleticiți. Era spre ora trei după-amiază, piața San Marco era inundată pe mijloc ca şi când în sufrageria Veneției ar fi fost spartă o conductă. Printre sutele de turişti, doi copilaşi se jucau la marginea apei, tropăind şi hlizindu-se ca nişte cai în miniatură. Mama lor striga la ei ceva în spaniolă. Piața a răsunat de vocea femeii care şi-a scos copiii din apă cu brutalitate. Tatăl a apărut şi el vociferând ceva, cu un aparat foto la gât. Familia a ieşit din piață printr-o străduță îngustă. Robert şi Alexei au luat-o pe o străduță alăturată şi au simțit cum intră într-un labirint de piatră în pereții căruia erau ascunşi oameni care dormeau, făceau sex, mâncau, se uitau la televizor sau pur şi simplu urmăreau de la ferestre oamenii de pe străzi. Au trecut câteva poduri peste canalele înguste, discutând mai departe despre ciumă. Alexei vedea cu ochii minții morții împrăştiați pe străzi, pe podurile pe care treceau şi dintr-odată oraşul i s-a părut lugubru, plin de o istorie a morții pe care nu o intuise niciodată. Robert vorbea încontinuu, aşa cum făcuse toată viața, era ca o carte care se deschisese la pagina cu Veneția. S-au oprit la un moment dat pe treptele unei case. Robert a scos pachetul de tutun şi şi-a făcut o țigară. Mahmureala dispăruse între timp. Se simțea iarăşi bine, avea poftă să fumeze şi să bea. Lui Alexei îi era sete, dar nu se vedea nici un loc din care ar fi putut cumpăra apă sau ceva de băut. Străduța pe care se aflau era umbroasă, un miros vag de urină se amesteca cu mirosul de apă de mare. Nu treceau prea mulți oameni pe acolo. În ciuda aglomerației de la cheiuri, pe străduțe, prin oraş lumea se rărise. Adevărata aglomerație, iadul turistic începea de vineri. Pe zidul din fața lor era o uşă falsă

sculptată în piatră, de o parte şi de alta erau două firide în care stăteau doi călugări catolici căzuți în genunchi, cu mâinile strânse la piept în semn de rugăciune. Sub genunchii lor era un strat de cranii mici. Robert îşi aprinse țigara şi trase din ea privind la cele două sculpturi.

— Se zice că cei mai expuşi la ciumă au fost preoții şi călugării care aveau grijă de oameni sau le stăteau la căpătâi înainte să moară, a spus Robert, au murit o grămadă, mai ales că multă vreme boala a fost un mister total şi lumea credea că e o pedeapsă de la Dumnezeu, că vine sfârşitul lumii.

— E mare puterea lui Dumnezeu, a spus Alexei privind cele două statui.

— O fi, dar câți preoți mai cred în asta?

— Dacă un preot nu crede în puterea lui Dumnezeu, el nu există, a răspuns Alexei. Nu există preot fără har de la Dumnezeu.

— Băi, eu nu prea cred asta, a spus Robert. Mă uit la toți preafericiții ăştia ortodocşi şi văd numai înşelătorie şi lăcomie. Tu eşti fericit la tine la biserică?

— Sunt fericit că lumea vine la mine, a răspuns Alexei.

— Şi le iei bani pentru nunți, botezuri şi înmormântări? a întrebat Robert expirând un nor de fum.

Alexei se uită la el câteva secunde.

— Le iau pentru că mă obligă şi pe mine ăia de mai sus să iau, că trebuie să dau cotă pentru la Bucureşti, a răspuns Alexei. E greu, Roberte.

— Tomiță, nu m-am gândit niciodată când eram mici că o să te faci preot, a spus Robert. Orice altceva puteai să fii, dar preot? Cine ar fi zis? Dar cred că ți se potriveşte, că ai bunătatea şi naivitatea asta în tine.

— Adică sunt mai fraier, aşa, nu? a spus Alexei zâmbind.

— Da, crezi mai uşor lucruri, a spus Robert întorcându-i zâmbetul.

Dintr-un gang alăturat se auziră voci. Familia de spanioli reapăru de pe o străduță, femeia era foarte nervoasă. Unul din copii plângea cu țipete isterice şi se tăvălea pe jos. Tatăl s-a oprit la câțiva metri de Robert şi Alexei, a fandat uşor cu aparatul în mână şi a făcut o serie de fotografii cu cei doi prieteni şi strada din spatele lor. Aparatul s-a auzit preț de câteva secunde ca aripile unui fluture cu încheieturi de plastic care fâlfâie spasmodic. Poziția în care stăteau cei doi prieteni pe scările casei de piatră părea să fie foarte promițătoare, pentru că spaniolul s-a lăsat pe vine ca să surprindă şi mai bine cadrul. O nouă avalanşă de declanşări a fost întreruptă de un urlet venit din spate. Bărbatul nu s-a oprit decât când Robert şi Alexei s-au ridicat în picioare şi au pornit spre el alarmați. Fotograful s-a întors spre soția lui, care continua să urle în spate ca din gură de şarpe, şi a văzut-o sprijinită de un zid cu pumnii strânşi, privind spre acoperişul de deasupra. Era turbată de furie. Părul îi era ud, bluza albă era fleaşcă şi i se lipise de corp, iar pe față i se scurgeau zoaie. Cei doi copii plângeau speriați. Mirosul de urină şi rahat a inundat imediat strada. O nouă pungă a aterizat lângă ea şi s-a împrăştiat cu stropi peste picioarele copiilor. Spaniolul a început să zbiere şi el ca apucatul. Alexei a pus mâna pe femeie şi a luat-o de acolo. Robert i-a împins pe cei doi copii sub streaşina casei. Tatăl copiilor continua să urle. Turiştii se opreau şi priveau la femeia care plângea furioasă şi încerca să se şteargă de mizeria care se scurgea pe ea. Şi-a dat bluza jos şi a rămas în sutien. Copiii plângeau şi mai tare. Robert a rugat pe cineva să sune la poliție, dar nimeni nu ştia numărul Poliției din Veneția. A bătut la uşa unei case din apropiere, o bătrânică a deschis confuză şi a început să strige la el că e prea mult zgomot pe stradă şi să înceteze că cheamă poliția. Până la urmă bătrâna a chemat poliția. Turiştii treceau, se opreau, făceau câte o poză cu femeia în sutien şi mergeau mai departe.

Alexei îşi ţinea mâna cu care o trăsese pe femeie departe de corp, ca şi când ar fi fost ciumată. Urina se uscase lipicioasă între degete.

— Hai să mergem. Trebuie să mă spăl, că simt cum fac hepatită, i-a spus lui Robert.

— Haide, că oricum tre' să vină poliţia şi n-am chef să pierdem timpul cu declaraţii, a fost de acord Robert.

I-au lăsat pe spanioli în urmă. Tânguielile femeii şi ale copiilor s-au topit pe străduţele din spate.

S-au oprit la o cârciumă pe malul unui canal. Un ospătar burtos i-a invitat să ia loc la o masă în soare, Robert i-a arătat nişte mese la umbră. Ospătarul le-a spus că erau rezervate pentru un grup, dar i-a lăsat până la urmă să se aşeze. Alexei a stat minute bune la baie spălându-şi mâna murdară de rahat cu săpun, a limpezit-o de multe ori sub jetul de apă şi iar a spălat-o cu săpun, mirosind-o îndelung. De fiecare dată simţea că particulele de rahat şi urină încă mai erau prinse în pielea lui.

Restaurantul servea doar băuturi, bucătăria se deschidea abia seara. Robert a comandat o sticlă de vin alb şi apă minerală şi şi-a rulat o nouă ţigară din tutunul pe care îl ţinea în buzunarul vestei de piele. Cu o mână şi-a şters fruntea de transpiraţie. Mirosul de urină stătută încă îi mai revenea în nas din când în când. A izbucnit în râs aducându-şi aminte imaginea femeii care urla copleşită de mizerie şi de neputinţă. Ospătarul s-a apropiat cu sticla în mână, zâmbind gânditor. Dădea din cap ca şi când ceva i s-ar fi pregătit lui Robert chiar atunci, în timp ce el râdea în hohote. Când a apărut Alexei, Robert se înecase cu vin şi râsul i se amesteca cu tusea. S-a liniştit după o vreme, s-a uitat la Alexei cu o privire congestionată, încercând să îşi păstreze firea, şi a întrebat cu respiraţia tăiată:

— Zici că era Canibalu după ce a fost la curve, mai ţii minte? a spus Robert şi au izbucnit amândoi în râs.

Canibalu

În 1993 s-au întâmplat multe lucruri interesante în viețile celor doi prieteni Robert şi Alexei, dar de departe cel mai important a fost apariția lui Canibalu. Canibalu era un tip creț, de statură medie, cu un râs ascuțit de psihopat, care în urma divorțului părinților săi a ajuns în grija bunicii de la Buftea şi, astfel, în clasa a X-a a singurului liceu cu profil de informatică din oraş. Prietenia dintre ei s-a legat imediat, toți trei iubeau baschetul şi jocurile pe calculator. Canibalul a fost printre primii oameni din Buftea care au avut un PC acasă. Stăteau după-amiezile unii peste alții, se jucau ore întregi Supaplex şi discutau despre fetele din liceu. Porecla lui a apărut după o oră de biologie la care profesoara a adus o inimă de porc pe care a secționat-o şi a arătat-o elevilor pentru că inima de porc semăna foarte mult cu inima de om, iar elevii trebuiau să fie cât mai aproape de o inimă asemănătoare omului ca să conştientizeze şi să înțeleagă mai bine. După terminarea orei inima de porc a rămas despicată în două pe o farfurie albă cu floricele pe margini, aşezată pe catedră. Canibalu i-a luat după el pe Alexei şi pe Robert fără să le spună nimic. Când toată lumea a plecat din cabinetul de biologie, cei trei s-au întors şi Canibalu i-a întrebat pe noii săi prieteni dacă au curaj să mănânce din inima porcului. El a scos un briceag şi a tăiat trei bucățele cât o unghie, pe care le-a pus pe marginea farfuriei. A luat una din bucățele, a băgat-o în gură şi a început s-o mestece.

— Dă-te-n pula mea, a spus Robert cu gura căscată, dar nu au mai avut timp să se minuneze pentru că în clasă a intrat profesoara care cu vocea ei pițigăiată i-a uşuit din cabinet.

Au ieşit alergând din clădirea liceului şi s-au oprit în curtea din spate ca să-şi tragă sufletul, apoi au sărit gardul de beton şi au ajuns în parcul Ştirbey, unde şi-au aprins ţigările. Mergeau unul lângă celălalt în acelaşi ritm apăsat, lăsând un nor de fum în spate şi se simţeau invincibili. Parcul Ştirbey era locul lor preferat atunci când chiuleau, o grădină mare şi sălbatică în jurul unui lac şi al unui palat în care în urmă cu zeci de ani locuiseră prinţi şi prinţese. După Revoluţie parcul a intrat într-o stare de conservare sau mai degrabă de indiferenţă pentru că natura îşi vedea mai departe de ciclurile ei. În unele perioade erau jandarmi care asigurau paza chiar dacă nu era nimic de furat în parc. Uneori primăvara intrau ţiganii să adune urzici sau untişor, dar în rest nu vedeai decât liceeni care chiuleau sau locuitori ai oraşului care aveau chef să facă o plimbare în natură, dar aceştia erau foarte rari, pentru că majoritatea locuitorilor din Buftea preferau să se uite la televizor în timpul liber sau să bea ceva la cârciumă. Erau sătui de stat în natură. Băieţii mergeau de obicei la foişorul-ponton de lângă lac. Pontonul era o platformă de beton împrejmuită cu un gard. Deasupra avea un acoperiş pe care uneori se urcau sărind din copacii de alături. Le plăcea priveliştea. Peste lac se vedea Baza Turistică, în stânga parcului erau biserica din Flămânzeni şi cimitirul care se inunda mereu când creşteau apele. În spatele pontonului, printre stejarii uriaşi, bătrâni de câteva sute de ani, copaci care făcuseră parte dintr-un codru maiestuos la un moment dat, se afla capela familiei Ştirbey. În interiorul capelei podeaua avea o gaură imensă făcută de clopotul care căzuse din înaltul tavanului la un cutremur. Prin gaura din podea se puteau vedea mormintele familiei regale, iar Alexei a trebuit o dată să coboare singur în criptă şi să fumeze două ţigări una după alta, ca urmare a unui pariu pe care l-a pierdut cu Canibalu. Pedeapsa i s-a părut prostească, dar pariul a fost pariu.

Canibalu, care făcuse un an de liceu în Bucureşti, spunea deseori pe pontonul din parc poveşti despre fetele de la Şcoala Centrală, despre cum unele făceau sex oral doar dacă le spuneai câteva citate din Cioran sau Eliade. Robert şi Alexei nu citiseră încă nimic de Cioran sau Eliade, preferau poezia, cărțile din programa şcolară şi literatura SF.

— Păi, şi ce crezi, coaie, că o să-ți sugă vreuna pula dacă îi spui un citat din Frank Herbert sau din *Moromeții?* spunea Canibalu râzând ascuțit, ca un psihopat.

Până să apară Canibalu, Robert şi Alexei discutaseră mult timp despre ce vor fetele, despre ce aşteaptă ele şi cum poți să îți dai seama care era virgină şi care nu. La balul bobocilor din clasa a IX-a, Robert ieşise Mister Boboc pentru că la proba declarației de dragoste din cantina liceului el fusese singurul boboc care îngenunchease cu microfonul în mână în fața unei fete din clasa a XII-a care era în juriu şi îi recitase o poezie scrisă de Minulescu, cu o siguranță care o făcu pe fată să zâmbească nervos. Zile întregi apoi Robert i-a povestit lui Alexei planul lui de a o cuceri pe fata din clasa a XII-a pentru că era sigur că acea fată era genul care făcea sex. În fiecare săptămână trebuia să scrie câte o poezie de dragoste pentru ea. Alexei trebuia să se strecoare în clasa celor de-a XII-a unde învăța o verişoară de-a lui şi să planteze poezia. După câteva poezii livrate, Robert a încetat brusc să mai scrie şi să mai vorbească despre aleasa inimii lui, pentru că a văzut-o într-o seară într-unul din parcurile oraşului sărutându-se pasional şi ținându-şi o mână pe prohabul unui băiat care era elev într-un liceu din Bucureşti. Pe deasupra, tipul avea şi un Volkswagen Golf cu care mergea zilnic la şcoală. Discuțiile pe care le-a avut pe urmă cu Alexei au fost numai şi numai despre cum femeile, în general, sunt curve şi materialiste şi cum nici o fată nu mai pune preț pe iubire cu adevărat. Se duceau deseori cu

bicicletele prin pădurea de la marginea oraşului şi colindau vreme de câteva ore în adâncul ei. Lăsau bicicletele lângă un copac mai gros, îşi alegeau câte o bâtă şi porneau. Mergeau tăcuți o vreme, urmărind şopârle strecurându-se prin iarbă, gândaci şi cărăbuşi, apoi dintr-odată începeau să alerge şi să chiuie şi să lovească lucruri. Uneori se puneau cu bâtele pe câte un tufiş cu lăstari de soc şi până nu îl puneau la pământ nu se opreau, alteori loveau cu furie scoarța unui copac uscat, care sărea plină de rumeguş de pe tulpină ca şi când ar fi fost lovită de nişte proiectile. Oboseau şi se lepădau de bâtele dezmembrate şi jupuite ca de nişte haine pline de sânge pe care le aruncau peste victimele lor, apoi se linişteau, iar Robert căuta prin rucsac după cele două țigări Viceroy pe care le cumpărase de la magazinul din scara blocului şi le aprindeau. Fumau şi tuşeau şi cântau melodii folk cu versuri ale unor poeți ruşi, preferații răposatului tată al lui Alexei. Discutau despre iubirea adevărată şi fetele materialiste, despre poeții neînțeleşi care au suferit mereu din dragoste pentru că femeile lor nu au ştiut să îi prețuiască.

— Păi, tu crezi că Eminescu a făcut din senin sifilis, băi Tomiță? spunea Robert. Tot din cauza lu' Veronica, îți dai seama. Ea îl perpelea şi îl amăgea, iar ăsta suferea şi scria poezii de dragoste, scrisori, normal că la un moment dat nu a mai răbdat şi s-a dus la curve.

Alexei rotea țigara între degete şi urmărea jarul cum consumă hârtia încet.

— Auzi, da' cum o fi apărut sifilisu'? a întrebat gânditor Alexei.

— Dracu' ştie, a spus Robert cu țigara în colțul gurii. Da' cum or fi apărut curvele? a continuat după o pauză.

— Dracu' ştie, a spus Alexei şi au râs amândoi.

După ce terminau discuțiile şi țigările, se ridicau din iarbă şi porneau spre locul în care lăsaseră bicicletele, cu

gândurile plutind undeva între poeți şi propriile lor dezamăgiri legate de fete. Uneori se mai opreau lângă lacul din Baza Turistică de la Buftea şi făceau o baie, deşi părinții le spuseseră de atâtea ori să nu intre în apă că era murdară. Mama lui Robert le povestise odată că țiganii din satele care se aflau pe cursul râului îşi aruncau caii morți în apa aia, dar asta nu îi oprea. Uneori apa era cristalină şi pe fundul lacului se puteau vedea fiare contorsionate şi tot felul de buşteni. Ei căutau cu ochii oasele de cai albite, carnea în descompunere, dar nu le găseau şi săreau doar în chiloți de pe pontonul ruginit. La plecare îşi dădeau chiloții jos, îi storceau şi îi băgau în buzunarul pantalonilor scurți. Porneau spre casă mulțumiți.

Dar odată cu apariția lui Canibalu, atât Robert, cât şi Alexei au înțeles că în Bucureşti situația cu fetele de liceu era şi mai gravă şi se întrebau deseori dacă în Buftea ar fi posibil să dai o muie cu câteva citate din Cioran. Îşi cumpăraseră *Pe culmile disperării* şi îşi citeau unii altora pasaje deprimante.

— Omul este un animal nefericit, abandonat în lume, silit să-şi găsească o modalitate proprie de viață, aşa cum natura n-a mai cunoscut înaintea lui, citea Robert cu voce afectată. Ia zi, băi, Canibale, îți vine să-mi sugi pula puțin aşa?

Canibalu era sigur că în orăşelul în care stăteau ei puteai să dai o muie dacă aveai un walkman şi o casetă cu Sex Pistols. Robert şi Alexei nu mai auziseră de Sex Pistols până atunci şi erau siguri că probabil nici o fată din Buftea nu auzise de Sex Pistols. Teoria lui Canibalu spunea că punkerițele sunt fetele care o sug cel mai uşor, pentru că punkerițele beau votcă, dar Alexei şi Robert nu credeau că vreuna dintre fetele din oraş, punkerițe sau nu, auzise vreodată de Sex Pistols. Tocmai aici era şpilul, le explicase Canibalu, că vii cu ceva despre care n-au auzit, le atragi în capcană, şi a pus pe masă walkmanul SONY pe care îl

primise de la tatăl său care era pilot de cursă lungă la Tarom. Peste aparat a pus şi o casetă care părea destul de rablagită, cu albumul *Nevermind the Bollocks*.

— E caseta lu' vară-mea, a spus Canibalu în liniştea care se lăsase, dacă păţeşte ceva ne sparge. E cu sex, mă, adăugă Canibalu după o pauză în care prietenii săi se uitau circumspecţi la casetă. Sex Pistols.

Câteva săptămâni au umblat cu walkmanul după ei, când Robert, când Alexei, ascultau muzică, dar li se părea o prostie teoria lui Canibalu, chiar şi Canibalu era reticent când stăteau prin parc seara şi mai venea câte o fată să îi povestească despre Sex Pistols. Într-o după-amiază şi-au dat întâlnire la Canibalu acasă. Robert a întârziat vreo oră şi când a intrat s-a aşezat tăcut pe un scaun şi a pus walkmanul pe masa din sufragerie.

— Am dat, a spus el serios.

— Ce ai dat, mă Negrule? a întrebat Alexei.

— Muie.

— Ai dat o pulă, a pufnit Canibalu şi au început cu toţii să râdă şi să sară prin casă ţinându-şi mâinile în dreptul gurii ca pe nişte pâlnii, mişcându-le ca şi când ar fi luat nişte mui imaginare.

— Hai, bă, să mergem să bem o bere la Bărbos, a spus Alexei după o vreme şi au plecat cu toţii.

Era o seară de mai răcoroasă. Au stat la o masă de plastic de pe terasa Bărbosului şi au discutat despre Sid Vicious şi nişte concerte Metallica pe care le văzuseră la video la Alexei acasă. Din când în când se uitau la fetele care stăteau la o masă alăturată. Au stabilit încă de la început că erau clar genul de fete materialiste. Canibalu fuma deja câte un pachet pe zi. Au luat cu toţii ţigări de la el şi au fumat frământând chiştoacele între dinţi ca nişte rockeri adevăraţi. La un moment dat, Robert a venit cu trei votci de la bar şi le-a pus pe masă. Le-au băut şi limbile li s-au împleticit,

creierii au devenit mai elastici, iar fetele materialiste păreau că râd deja la glumele lor. Din boxe se auzea Guns'n Roses, Alexei cânta *Take me down to the paradise city / Where the grass is green and the girls are pretty* şi apoi schelălăiau cu toţii *Oh, won't you please take me home*. Fetele materialiste se hlizeau şi atunci Canibalu a zis că astea erau nişte proaste de la o clasă de mecanică din liceu şi nu aveai ce vorbi cu ele, iar Robert s-a ridicat şi a zis că oricum pula nu ştie carte şi s-a dus la masa fetelor. Alexei şi Canibalu şi-au aprins câte o ţigară şi au făcut mişto de Robert, dar Robert nu mai venea, vorbea cu fetele şi le făcea să râdă şi mai tare. O maşină a oprit apoi în parcarea din faţa terasei şi au apărut patru tipi de-a doişpea tot de la o clasă de mecanică, s-au aşezat la masa fetelor şi l-au gonit pe Robert cu o palmă părintească după ceafă. Robert s-a întors şi a zis hai, bă, să plecăm, că m-am îmbătat, şi au plecat. La colţul străzii Alexei s-a oprit, i-a cerut briceagul lui Canibalu, a făcut stânga-mprejur şi a zis că se întoarce repede, că şi-a uitat ceva la terasă. L-au urmărit cu privirile cum s-a topit în întuneric. Robert a rupt o crenguţă dintr-un brad şi a strivit-o între degetele cu care fumase, a luat câteva ace de brad în gură şi le-a mestecat ca să acopere mirosul de tutun. Părinţii lui dormeau la ora aia de obicei, dar era bine să fie prevăzător.

După o vreme, Alexei i-a ajuns din urmă în fugă, gâfâind. Canibalu i-a cerut briceagul şi l-a primit înapoi cald şi năclăit de sânge. Alexei a dat cu limba peste tăietura pe de deget şi a simţit mirosul metalic combinat cu cel de cauciuc. A înjurat scurt printre dinţi. Au mers mai departe spre casele lor din centrul oraşului, spre blocurile învăluite în întuneric şi linişte în care câteva mii de locuitori ai oraşului dormeau sau urmăreau programele străine prin cablu la noua generaţie de televizoare color Goldstar care se vindeau la magazinul de electronice din centru. Din când în când pe

şosea trecea câte o maşină singuratică. Cei trei mergeau unul lângă altul şi câte un gând răbufnea printre aburii de alcool, apoi se stingea în tăcere.

— Tre' să mergem la curve, mă, în oraş, a spus Canibalu şi prietenii săi au dat din cap.

— Ştii tu unde trebuie să mergem? a întrebat Alexei.

— Da, a spus Canibalu şi s-a lăsat iar tăcerea.

Şi au mers. Într-o zi s-au suit în microbuzul care făcea naveta Buftea-Bucureşti. Nu au vorbit mare lucru pe drum. Alexei era puțin îngrijorat că lipseau de la o oră de mate şi avea cam multe absențe, plus că matematica nu era punctul lui forte. Toți trei preferau să se uite pe geam şi să îşi imagineze lucrurile care aveau să se întâmple, dar nici unul nu era pregătit cu adevărat pentru ce urma să se întâmple. Canibalu s-a întâlnit cu un prieten, Furnică, din liceul la care învățase cu un an în urmă şi au mers pe nişte străzi pe lângă gara Basarab, de nu mai ştiau cum să iasă de-acolo. Când au ajuns în fața casei în care aveau treabă, Canibalu i-a întrebat serios:

— Băi, voi ştiți câte feluri de pule există?

— Da, pule mari şi pule mici, a zis Alexei râjind.

— O pulă! Cică există doo feluri: pule de carne şi pule de sânge, a continuat Canibalu.

— Păi şi cum e o pulă de carne şi cum e una de sânge? a întrebat Robert.

— Aia de carne e mare şi când nu e sculată. Aia de sânge e mică când nu e sculată, da' se face mare.

— De unde şi expresia mai dă-te-n sânge, a intervenit hăhăindu-se Furnică, prietenul lui Canibalu.

Casa era o dărăpănătură. Un miros dulceag de detergent ieftin şi unul de mâncare stricată se amestecau înăuntru. O femeie grasă cu voce de bărbat, îmbrăcată cu un maiou îngălbenit prin care i se vedeau sfârcurile mari i-a pus să aştepte pe o canapea soioasă. În camera în care aşteptau

mai erau doi inşi. Păreau a fi nişte muncitori în pauza de prânz. Alexei s-a uitat la covorul de pe jos care era plin de pete albicioase, la pereții scorojiți, la canapeaua pe care jegul lucios se întărise de la câte mâini se odihniseră pe ea şi în momentul în care femeia grasă a revenit să le ia banii, el a zis că s-a răzgândit. Robert şi Furnică au intrat unul după altul. Zveta era o rusoaică frumoasă şi înaltă, poate cam prea înaltă pentru unul ca Furnică, cu sfârcuri roz şi gura perfectă pentru tot ce visaseră băieții să se întâmple. La final a intrat şi Canibalu, ca un cal nărăvaş care dădea din copite, greu de ținut în frâu, dădea din mâini ca şi când urma să intre într-un ring de box, şi-a trecut mâinile prin părul creț şi s-a aplecat spre Alexei care îl urmărea relaxat de pe canapeaua soioasă.

— În cur, Tomiță, în cur, a spus în şoaptă către Alexei şi a dispărut pe uşa care ducea spre Zveta.

Fetele vesele

Paharele se ciocneau din când în când aruncând clinchete vesele în aer. Tacâmurile zgâriau grăbite farfuriile şi bucățele de pizza porneau spre gurile rujate acompaniate de râsete şi cuvinte aruncate la întâmplare într-o italiană stricată. Soarele se îmblânzise şi umbra se lăsase pe toată terasa. Una dintre fete şi-a mângâiat încet paharul de vin roşu şi s-a uitat peste masă la Robert, care fuma cu capul dat pe spate. Tânăra încerca să ghicească ce îşi spuneau cei doi bărbați care le priveau din când în când cum ciocneau paharele printre râsete şi chicoteli. Ea nu mânca. Doar bea. Uneori vorbele ajungeau până la ea, dar nu reuşea să îşi dea seama dacă bărbații din fața ei erau italieni sau nu.

Alexei privea cerul prin decupajul streşinilor de deasupra lor. Undeva sus, nori pufoşi stăteau unii peste alţii şi compuneau un peisaj impunător în lumina galbenă a după-amiezii. Părea că un tărâm secret se alcătuia în înaltul cerului, un loc din care ar fi putut ieşi oricând un înger strălucitor şi alb, dar el ştia că nu va apărea nici un înger de acolo, oricât simţea uneori că ar fi putut să cheme cu toată făptura sa o astfel de fiinţă. Îngerul nu se arătase niciodată. Vinul se încălzise în pahar şi îşi simţea corpul greu şi îmbâcsit după atâtea ore petrecute pe drum şi pe străzile oraşului. Îşi trecu o mână prin păr simţind transpiraţia şi prinse pentru o secundă privirea femeii de la masa alăturată, care îi urmărea tăcută bând din paharul ei de vin roşu. S-a uitat încă o dată la norii frumoşi de deasupra. Nu putea decât să ghicească cum se continua peisajul noros de pe bucata de cer la care avea acces din locul unde stătea.

— Nu există perspectivă aici, a spus deodată.

— Poftim?

— Perspectivă, zic, oamenii nu au perspectivă. Adică văd doar bucăţi de cer şi ziduri de clădiri vechi, a explicat Alexei, nu apucă să vadă un apus de soare.

— Lasă că noi o să avem parte de perspectivă la Lido, acolo suntem doar noi şi plaja, a spus Robert.

— Perspectiva ajută credinţa, a spus Alexei după o vreme.

— Cum adică?

— Adică oamenii sunt mai credincioşi când lucrurile sunt descoperite, când ai mai mult cer care să se uite la tine, ca să zic aşa.

— Păi şi dacă te rogi într-o cămăruţă nu e bine pentru credinţă, nu te vede Dumnezeu? a întrebat Robert, intrigat de gândurile lui Alexei.

— Nu oamenii care se roagă sunt problema, a explicat Alexei, oamenii care nu se roagă şi nu au perspectivă greşesc mai uşor. Nu mai ştii filmul ăla, *Agonie şi extaz*, cu

Michelangelo care e lovit de inspirația divină atunci când vede un peisaj biblic făcut din nori? Despre genul ăsta de perspectivă vorbesc. Păi, un Michelangelo în zilele noastre ar picta doar ce vedem aici între zidurile oraşului, nu? Ar picta pizzerii, sticle de vin, greve. Spațiile mici ajung la un moment dat să strivească bunătatea din oameni şi inclusiv măreția credinței. E ceva măreț în credință, să ştii.

— Adică ce vrei tu să spui e că pentru religie spațiile largi sunt benefice fiindcă impun respect şi îi fac pe oameni să admire măreția, nu? a spus Robert strângând dintr-un ochi ca şi când ar fi vrut să prindă ideea care îi trecuse lui Alexei prin minte.

— Cred că mai degrabă vreau să spun că spațiile mici, aglomerațiile urbane îi fac pe oameni să cedeze mai repede în fața tentațiilor, a continuat Alexei.

— E mai uşor să păcătuieşti la oraş decât la sat, aici cred că ai dreptate, a spus Robert uitându-se şi el pentru o fracțiune de secundă la femeia de la masa de vizavi, care îi zâmbi scurt şi apoi îşi întoarse privirea spre prietenele ei.

Erau şase fete, după toate semnalmentele genul ăla de grup gălăgios venit la petrecerea miresei dinainte de nuntă. Petrecere care dura câteva zile şi în care fetele umblau din bar în bar, se îmbătau, agățau băieți şi jucau jocuri stupide pe porunci, puneau pariuri şi se provocau una pe alta ca în anii adolescenței, când totul era făcut să fie experimentat şi trăit în exces. Aceste fete nu făceau excepție. Cele cinci care mâncau pizza erau mai tinere şi mai zgomotoase, vorbeau cu un puternic accent britanic şi se hârjoneau. Cea de-a şasea, care doar bea şi îi urmărea pe cei doi prieteni, era puțin mai trecută prin viață. Rochia ei era neagră, cu un trandafir roşu uriaş care se încolăcea în jurul bustului. Bobocul roşu aprins al trandafirului îi exploda pe pieptul bine conturat şi decoltat. Părul ei negru era legat într-un coc simplu la spate, câțiva zulufi ieşeau rebeli la tâmple dându-i

un aer de şcolăriță fugită de acasă care îşi trăgea sufletul la masa prietenelor ei. Nasul mic şi puțin cârn se mişca uşor atunci când vorbea. Pielea era albă ca laptele şi astfel nu avea nevoie de un machiaj special ca să îşi pună în evidență buzele rozalii şi ochii mari şi negri.

O adiere bruscă de vânt a ridicat fața de masă şi a vărsat paharul de vin al lui Robert, care s-a spart de pardoseală cu un sunet sec. Zumzetul fetelor s-a oprit pentru câteva secunde. S-au uitat spre masa la care se spărsese paharul, apoi şi-au întors repede privirile în farfuriile lor. Muzica din fundal s-a auzit pentru o clipă mai tare. O muzicuță a umplut aerul şi vocea unui tenor a izbucnit disperată cântând o arie a lui Nino Rota.

— *Accidento! Accidento!* s-a auzit o voce într-o italiană cu accent englezesc de la masa fetelor şi a urmat o hăhăială generală.

— Se distrează fetele, a spus Alexei cu zâmbetul pe buze.

— Da, ele sunt unul dintre motivele pentru care au devenit isterici localnicii, a spus Robert trăgând tacticos din țigară cu ochii la bruneta cu trandafir pe ea. Fetele fac *bachelor party* la Veneția, un fel de petrecere a burlăcițelor, şi sunt foarte zgomotoase. Într-un fel ele sunt de vină că noi nu suntem acum la hotel pe plajă cu o sticlă de vin în față şi mirosim şi a căcat pe deasupra.

— Poate or fi chiar alea care au creat scandalu', a spus Alexei.

— Bă, eu cred că fetele astea nici nu ştiu despre scandal, a spus Robert uşor îngrijorat şi se aşează mai bine în scaun. Vezi cum se uită barmanu' şi ospătarii la ele? Cred că nu realizează situația, pur şi simplu, or fi ajuns azi şi nu au stat să întrebe care e treaba cu greva. S-au pus pe distracție. Deci fii atent, sunt englezoaice gălăgioase şi tot oraşul ăsta e împotriva lor. Ăştia dacă ar putea le-ar îneca în canal pe toate şase.

— Băi, da' eu nu-nțeleg care e treaba asta cu petrecerea burlăcițelor, a spus Alexei contrariat, la noi nu există aşa ceva.

— Ba există şi la noi, merg fetele în vamă, beau, se fut, băieții la fel. E un fel de ultima ocazie când poți să faci toate greşelile pe care nu le-ai făcut până la însurătoare.

Alexei a făcut ochii mari şi a dat din cap debusolat.

— Ai îmbătrânit, părințele, a spus Robert rânjind, tineretu' din ziua de azi nu mai vine să se spovedească, poate aşa mai aflai şi tu ce mai face lumea, una-alta.

— Băi, eu cred că la români nu există tradiția asta, cel puțin la fete, poate la băieți o fi, dar la fete n-am auzit, a spus Alexei.

— Da, e posibil, cred că e împrumutată de la nişte doamne mai emancipate, a comentat Robert, la noi doar bărbatul are voie să se distreze înainte de nuntă.

Alexei se uita în paharul de vin. Era gol, dar nu mai avea chef de băut. A scos telefonul din buzunarul pantalonilor şi l-a pus pe masă. Ecranul era mort. Robert a cerut încă un pahar pentru vin şi a întrebat ospătarul cât mai durează până soseşte mâncarea. De când apăruseră fetele la terasă se deschisese şi bucătăria, aşa că au comandat şi ei câte un peşte. Robert se simțea bine, ar fi fumat țigară de la țigară. Îi plăcea să stea aşa fără să aibă gânduri care să îl preocupe şi să plutească pur şi simplu printre propriile anxietăți, să le depăşească, uitând că ar fi existat vreodată, să îşi ocupe mintea cu lucruri care apăreau întâmplător, cu amintiri, cu imagini din trecut care îl mângâiau pe creştet, cu ecourile râsetelor din casa de la Buftea. Stătea şi privea şi el partea lui de cer intersectându-şi raza vizuală pentru o scurtă vreme cu cea a lui Alexei şi simțea foamea cum îl rodea în stomac, dar îi plăcea să o amâne cu încă o țigară, cu încă o gură de vin, cu încă o privire spre femeia cu trandafir, în tăcere. Îi plăcuse mereu starea asta de vacanță şi mai ales îi

plăcuse mereu să tacă lângă prietenul său. Niciodată nu simțise că tăcerea dintre ei ar fi putut fi inconfortabilă. În multe nopți la Buftea stătuseră în tăcere în parcul de lângă benzinăria PECO, un parc mic cu niște boscheți care creșteau uriași spre toamnă. Stăteau, fumau și pierdeau timpul. Asta era ocupația lor. Acolo, pe băncile de lemn, tăceau timp îndelungat și niciodată nici unul din ei nu spunea că se plictisea sau poate că tocmai plictiseală era, dar le plăcea de mureau să stea așa fără nici o grijă, fără nici un cuvânt în plus, în derivă. Din deriva asta ieșeau idei sau provocări imposibile la care se împingeau ca niște sălbăticiuni. Uneori puneau pariuri absurde, alteori jucau un joc care începea cu întrebarea *La ce te gândeai?* și care trebuia să dezvăluie un șir de gânduri ca niște piese de domino. Robert venise cu ideea că gândurile din prezent nu apar niciodată de nicăieri și că în urma gândului de acum era un șir de gânduri de acum cinci minute, de ieri, de alaltăieri, din anii trecuți, pe care aveau tendința să le ignore, trecând pe lângă ele. Era un joc al adevărului. Nu trebuiau să mintă. Începeau să enumere lucrurile care le trecuseră prin cap până la ultimul pe care și-l puteau aduce aminte și cine aduna mai multe gânduri câștiga. Așa a aflat Alexei că Robert avea vise erotice cu maică-sa, dar nu s-a supărat, toți băieții din clasă îl salutau cu *Ce mai face mă-ta? Mai întreabă de mine?* Când se gândea la Ligia, Robert o vedea mereu în costumul roșu de baie, de câte ori auzea numele ei, de fapt, vedea costumul ăla roșu mulat pe sânii pistruiați și ușor depărtați, legați de osul pieptului prin niște mușchi mici care făceau pielea să se ridice delicat, ca și când locul ăla ar fi fost o apă în care cineva arunca niște pietricele mici și o învolbura. În vara aia de la Eforie stătuse multe după-amiezi privind acest spațiu de neatins dintre sânii ei. Stătea tolănit pe burtă, prefăcându-se că doarme cu un braț deasupra ochilor și privirea lui urca pe coastele

femeii ca pe nişte scărițe până ajungea la sânii țuguiați cu sfârcurile evidente, apoi cobora pe abdomen şi trecea spre chilotul roşu care uneori stătea suspendat în aer, întins între cele două oase iliac proeminente, lăsând o fantă mică şi întunecată deasupra abdomenului, prin care se puteau ghici firişoarele de păr pubian. Uneori mâinile grăbite ale femeii rearanjau chilotul ca şi când materialul s-ar fi încălzit de la atâta privit insistent şi îl ridicau brusc lăsând pentru o fracțiune de secundă să se vadă pielea albă şi pădurea de firişoare negre care îl făceau pe tânărul Robert să zvâcnească în nisip. Problema cu doamna Ligia fusese mereu că era prea tânără şi prea frumoasă ca să te poți concentra la faptul că era mama lui Alexei. Îl făcuse pe Alexei la 17 ani. Părea o soră mai mare a lor, părea că terminase liceul ieri.

Robert scoase un cub de gheață din paharul său şi se frecă pe frunte, pe la tâmple. Se înserа. Alexei îşi încrucişă brațele la ceafă. Un pescăruş țipă sfâşietor deasupra, undeva. Cei doi bărbați se priviră şi îşi zâmbiră.

— La ce te gândeai? a spus Robert primul, cu un deget arătător întins spre Alexei.

Alexei şi-a lăsat capul pe spate şi a râs scurt, ca pe vremuri. Rar mai râdea aşa, surprins şi relaxat. Şi-a luat puțin timp şi s-a gândit în timp ce învârtea paharul de vin între degete.

— Bun, mă gândeam la Al Pacino în *Naşul* şi la scena în care a bătut-o pe nevastă-sa, pe urmă m-am gândit la nevastă-mea şi la ăia mici, m-am gândit să nu facă vreunul vreo prostie, că am o priză acasă care a ieşit din perete, pe urmă m-am gândit la telefon şi la roaming...

— Cum te-ai gândit la roaming, l-a întrerupt Robert, l-ai văzut în fața ochilor?

— M-am gândit la roaming ca la un telefon stricat, fără baterie.

— Aşa, a spus Robert şi îi făcu semn să continue ţinând socoteala gândurilor lui Alexei.

— Pe urmă m-am gândit că am băut cam mult, m-am gândit că e cam scump, a spus şi şi-a dat capul într-o parte vinovat, m-am gândit la fetele astea de la masa de lângă noi şi la ce o să scrii tu despre excursia asta, m-am gândit la cum o fi murit fata aia lovită cu sticla, m-am gândit unde au cimitirul aici în Veneţia şi dacă se inundă mormintele şi cred că mi-e foame, cam la asta m-am gândit.

— Unşpe, a spus Robert numărând pe degete, da' astea cu morţii cred că sunt deformare profesională. Te gândeşti mult la morţi şi cimitire, nu?

— Acu' zi tu, a spus Alexei ignorând întrebarea lui Robert.

— Deci să văd, a început Robert scărpinându-se, la un moment dat m-am gândit la ce fac bucătarii în pauza de după-amiază şi la cum se întorc ei în bucătărie şi aprind focurile la aragazuri şi încep iar să prăjească, să fiarbă şi să coacă, pe urmă mi-au trecut fetele vesele prin cap, a spus arătând spre masa fetelor. M-am mai gândit la peştele pe care l-au pus pe plită, cum stă pe suprafaţa aia de metal încinsă şi cum totuşi particulele de metal şi cele de peşte, deşi se pare că e o graniţă fină unde se întrepătrund, rămân totuşi separate, nu se amestecă şi mă gândeam cum ar fi dacă s-ar amesteca. Se spune că în noi există particule din tot universul, din explozii solare de acum miliarde de ani, suntem o amestecătură de elemente, şi cu toate astea când punem mâna pe un pahar de sticlă nu trecem prin substanţa lui şi nici el prin a noastră, rămânem noi înşine, nu rămânem noi şi ceva dintr-un pahar de sticlă, înţelegi? Nu ştiu dacă reuşesc să explic cum trebuie.

— Înţeleg, a spus Alexei cu zâmbetul pe buze, că ai rămas la fel, te gândeşti la aceleaşi bazaconii ca în liceu, doar că mai evoluate.

— Să ştii că acelaşi lucru pot să-l spun şi eu despre tine. În fine, continuă Robert, şi cumva de la chestia asta am revenit la fetele vesele şi mă gândeam că nu ştim nimic despre ele, că sunt nişte străine gălăgioase şi atât, dar dacă ne-am apropia de ele, dacă am sta cu ele la masă o după-amiază şi am discuta, lumile noastre s-ar intersecta cum se intersectează marginile paharelor cu mâinile noastre, la un nivel superficial, fără consecinţe, fără întrepătrunderi, dar dacă una dintre fete s-ar îndrăgosti de tine sau de mine, spre deosebire de un pahar, apropierea ar fi mult mai profundă şi probabil moleculele ei s-ar amesteca cu ale unuia din noi, marginile s-ar destrăma datorită emoţiilor.

— Şi, evident, a continuat Robert după o scurtă pauză, m-am gândit şi la mă-ta puţin. Mă-ta aia din copilărie.

— Ce muist eşti, a spus Alexei râzând. Sper că n-o să scrii în articol că am zis că eşti muist.

— Păi ce, popa nu are voie să zică muist? a spus Robert.

— Nu prea, nu e bun de dat exemplu.

— Băi, io prefer oricând un preot care îmi spune că sunt muist cu sinceritate, în locul unuia care mă pune să mă rog la Dumnezeu fără să dea doi bani pe mine şi pe problemele mele, a spus Robert aplaudându-l pe ospătarul care venea cu farfuriile cu mâncare spre ei.

Au mai cerut o sticlă de vin. La masa alăturată fetele chicoteau în continuare sub privirile pline de dispreţ ale angajaţilor restaurantului. La un moment dat una dintre ele, mai plinuţă, a început să se foiască pe scaun şi după o serie de mişcări a reuşit să îşi dea jos chiloţii. I-a scos de sub masă şi i-a strecurat în mâna unei prietene. Aceasta s-a ridicat brusc de la masă şi şi-a tras chiloţii peste pantalonii negri. Alexei a văzut primul şi a ridicat o sprânceană, apoi i-a făcut semn lui Robert. Fata s-a învârtit o dată în jurul mesei cu mişcări unduitoare, apoi a ieşit de pe terasă în soare şi a făcut câţiva paşi pe trotuar printre turiştii care

treceau. S-a oprit pentru o fracțiune de secundă şi a căzut într-un şpagat perfect pe caldarâm cu o mână ridicată ca la probele de gimnastică. Prietenele ei au izbucnit în urale în urma execuției. Fata s-a întors în aplauze la masă. Robert zâmbea îngrijorat uitându-se la angajații care se strânseseră înăuntru. Vorbeau cu o femeie care părea să fie şefa lor. Robert s-a ridicat de la masa lor şi s-a aşezat la masa fetelor vesele. Alexei simțea iarăşi mirosul de rahat care venea dinspre mâna în care ținea cuțitul şi a pufnit sătul de problemele din Veneția. După cinci minute Robert a revenit la masă şi a continuat să mănânce peştele care se răcea în farfurie. A trecut o vreme în care s-a lăsat liniştea pe terasă. Fetele păreau îngrijorate şi vorbeau în şoaptă. Alexei şi Robert mâncau în tăcere.

— Şi care e opusul apropierii? a întrebat Alexei dintr-odată.

— Depărtarea?

— Cred că îndepărtarea, a spus Alexei după o pauză, depărtarea e o chestiune de distanță, dar poți să de îndepărtezi de cineva stând şi la câțiva metri de el. Îndepărtarea e mai mult decât depărtarea, înseamnă să uiți de cineva de care ai fost apropiat.

— Ai dreptate, a încuviințat Robert privind în farfuria sa.

— De asta se zice că oamenii se îndepărtează de Dumnezeu, pentru că uită de el, chiar dacă Dumnezeu e peste tot, nu ai cum să te depărtezi de el, a continuat Alexei, decât dacă îl uiți.

— Auzi, tu ce crezi că este Dumnezeu? a întrebat Robert uitându-se spre masa vecină.

— Dumnezeu este ceva foarte complex, a spus Alexei. Nimeni nu e în stare să spună ce e. Singura mea certitudine e că Dumnezeu există.

— Şi cu toate astea circulă atâtea poveşti despre Dumnezeu, miracole, sfinți, învieri.

— Există, da, pentru că lumea are nevoie să creadă în mărturiile celor care au crezut înaintea noastră. Credința se bazează pe aceste relatări şi mărturii.

— Şi de unde ştii că toate poveştile astea sunt adevărate?

— Asta e credința, crede şi nu cerceta, a spus Alexei.

— Uite, să-ți povestesc o chestie care mi s-a întâmplat în facultate, a început Robert punându-şi nişte vin în pahar. M-am dus la mare, la Eforie. Nu aveam prea mulți bani pe vremea aia şi m-am dus să mă întâlnesc cu un coleg de facultate care era acolo cu prietena lui. Trebuia să stau o seară la el şi pe urmă să merg în Vamă. Şi seara am mers la o cârciumă unde am băut mult şi au apărut tot felul de amici de-ai colegului din facultate şi o verişoară a cuiva care avea vreo 16 ani. Venise cu maică-sa şi pe la doişpe noaptea mă-sa a venit la mine şi mi-a zis că m-a văzut cel mai serios de la masă şi că mă roagă să am grijă de fii-sa şi să o aduc acasă când se termină petrecerea. Şi a plecat. Asta mică voia să se distreze. La un moment dat a plecat şi colegu' ăsta de facultate acasă şi mi-a zis că mă aşteaptă la ei în cameră când termin cu aia mică şi mi-a făcut cu ochiul complice. La final am dus-o acasă şi pe drum m-am tot gândit cum ar fi să îi dau o muie şi am mers cu ea printre blocurile din Eforie noaptea, erau puține lumini aprinse şi multe colțuri întunecate în care ar fi mers s-o înghesui, dar nu am reuşit la final nici măcar să o strâng de mână, a plecat, s-a topit în întuneric, n-am mai văzut-o niciodată. Era frumoasă, avea nişte sâni ascuțiți, obraznici care abia încăpeau în bluza aia, parcă o văd şi acum, totul la ea spunea sex, iar eu mi-am luat la revedere sfios de la ea la colțul blocului şi pe urmă m-am trezit că nu mai ştiu unde stătea prietenul meu şi am luat-o aşa pe străzi şi la un moment dat am găsit o curte plină de bălării înalte cu un gard căzut şi o casă cu etaj în construcție. Era părăsită de ceva timp. Am intrat în casă, am urcat la etajul 1, m-am

întins pe jos şi am adormit, la un moment dat m-am băgat sub o uşă de lemn, că bătea vântul. Dimineaţă când m-am întâlnit cu prietenul meu i-am spus că am dat o muie fetei de 16 ani şi că am dormit pe plajă, şi aşa a rămas de atunci până acum, că eu am dat o muie în Eforie Nord unei fete de 16 ani. Şi acum când ne mai întâlnim şi ne-mbătăm ne aducem aminte şi toată lumea ştie că eu am dat atunci o muie în Eforie unei fete de 16 ani. Doar tu ştii adevărul, acum. Eşti singurul căruia i-am spus adevărul. Nimeni nu ştie că am dormit ca un aurolac într-o casă părăsită sau că nu am ştiut să ajung la pensiunea la care era cazat amicul meu. Toată lumea ştie altceva. Am omis nişte părţi din adevăr, am păstrat doar ce mi s-a părut că mă avantajează. Te-ai gândit că la fel ar putea să fie şi cu Dumnezeu şi cu toţi sfinţii ăştia? Că poate povestitorii au omis părţi importante din poveste şi lumea crede varianta asta care circulă?

Alexei a tras aer în piept şi a oftat.

— Ţi-am spus ce cred eu, şi credinţa creştină e piatra de temelie a religiei, a spus, nici un credincios, şi cu atât mai puţin vreun preot nu o să se apuce să contrazică Biblia sau alte documente.

— Păi, asta e, că Biblia e scrisă de oameni, nu de Dumnezeu, a spus Robert.

Femeia cu trandafirul a apărut din senin şi s-a aşezat la masa lor. S-a prezentat. Marie. Cei doi şi-au ridicat privirile spre ea. Era frumoasă, iar faţa ei arăta ca o mare peste care trecuse o furtună. Gândurile celor doi s-au frânt în frunzele de trandafir de pe pieptul ei. Femeia a luat o gură de vin. Era vizibil emoţionată. S-a uitat spre Robert căruia i-a mulţumit şi a spus că verificase pe telefon informaţia şi înţelesese problema din oraş. Credea că situaţia era cu adevărat gravă şi se scuza dacă prietenele ei depăşiseră limita. Apoi îi invită pe cei doi la masa lor ca să mai

domolească spiritele şi panica. Robert s-a uitat spre masa fetelor, toate stăteau cu nasul în telefoane şi discutau îngrozite despre lucrurile pe care le citeau pe ecrane.

— Taci că s-au speriat fetele, i-a spus Robert lui Alexei zâmbind.

Tocmai când Alexei şi Robert îşi uneau masa cu cea a fetelor au apărut doi carabinieri. Din restaurant a ieşit patroana care a arătat spre fata care făcuse şpagatul. Din nefericire fata avea în continuare chiloții trecuți pe deasupra pantalonilor. Poliţiştii, foarte calmi şi respectuoşi, le-au explicat fetelor încă o dată situația din oraş şi au aplicat o amendă pentru tulburarea liniştii publice, apoi au plecat. S-a lăsat o linişte fragilă care se cerea spartă cu delicatețe. Lumea era acum mai mică, de parcă se cunoşteau cu toții, de parcă stătuseră o veşnicie împreună în acelaşi bloc şi un cutremur de pământ îi scosese în pijamale în miezul nopții din propriile vise afară în ploaie şi frig şi acum, că trecuse totul, puteau în sfârşit să se vadă unii pe alții, să se salute, să vorbească şi să se ia în brațe. Răul trecuse. Scăpaseră. Bărbații şi-au luat câte un scaun şi paharele şi s-au aşezat alături de fete. Erau ce spusese Robert că erau, nişte tinere pornite la distracție într-o lume liberă. Alexei privea suprafața apei de la marginea trotuarului, cerul se reflecta în ea cu unduiri mici şi atunci când trecea vreo barcă cerul dispărea. Discuția a început fără el. El stătea picior peste picior cu o mână la bărbie, Robert îşi pusese un cot pe masă şi vorbea cu fetele într-o engleză clară şi frumoasă. Fetele ascultau. Soarele apunea. Fata care făcuse şpagatul a chicotit când a auzit că Alexei era preot. S-a aplecat spre el şi i-a cerut un foc. Ea părea cea mai amețită dintre toate.

— Părinte, a început fata într-o engleză bâlbâită, am o întrebare pentru tine. Isus Cristos cel de pe crucile sculptate la care se închină lumea este sculptat viu, sau mort?

Alexei se uită cu atenție la fata care îi pusese întrebarea.

— Cred că e mort sau în agonie, a răspuns el, nu ştiu, sincer, n-am întrebat artiştii.

Fetele celelalte au râs, dar cea care pusese întrebarea a continuat serioasă, urmărind un gând care i se deşira în minte.

— Aha, a spus fata trăgând din ţigară cu buzele ţuguiate, gestul mai multor generaţii de englezoaice fumătoare, şi ţi se pare normal ca oamenii, copiii, mama mea să se închine la statuia unui mort? De ce nu se închină la ceva mai vesel?

— Sunt şi icoane mai vesele, a răspuns iritat Alexei şi a continuat în română către Robert, mai stăm, moşule? Hai, că ne-a stat ceasul la cârciuma asta.

Robert a zâmbit şi le-a întrebat pe fete ce fac mai departe, unde stau, dacă au vreun plan să-şi arate chiloţii şi prin alte părţi ale oraşului, că ei ar cam fi vrut să o ia din loc. Fetele au râs iar, atmosfera s-a destins, încrederea revenea la masă ca un câine bătut, cu coada între picioare. Au pornit cu toţii pe străduţe. Se clătinau uşurel. După ce Robert le-a zis că e jurnalist, fata cu chiloţii l-a întrebat dacă nu vrea să o investigheze. Se râdea iarăşi în gura mare. Fata cu trandafirul studia faţadele caselor şi rămânea deseori în urmă alături de Alexei, care mergea tăcut cu o mână în buzunar pipăindu-şi telefonul mort. Norii se adunaseră deasupra oraşului într-o masă gri aducând cu ei răcoarea.

— Cred că o să plouă, a spus Alexei privind cerul.

— Cum se face că un preot şi un jurnalist sunt la Veneţia? a întrebat femeia cu trandafirul.

— Am mai fost împreună aici acum douăzeci şi cinci de ani.

— O, uau, vă ştiţi de atâta timp, s-a mirat femeia.

— Da, nu ne-am mai văzut de vreo douăzeci de ani.

— Dar aţi mai ţinut legătura?

— Nu, a răspuns Alexei şi nu a ştiut ce să mai adauge. Celelalte fete râdeau în faţă distrate de Robert.

O ploaie timidă s-a pornit peste oraş şi s-au ascuns cu toţii sub o arcadă, răcoarea se insinua cu fiecare picătură de ploaie. După o vreme fetele au hotărât că erau foarte aproape de hotelul lor şi s-au gândit să o ia la pas printre picături. Era trecut de opt seara. Restaurantele din jur erau pline. Nu se vedea nici un loc liber la mesele dinăuntru.

— Noi mâine mergem să vedem expoziția lui Damien Hirst de la Bienală, a spus Robert spre fete. Poate ne întâlnim acolo. Punta della Dogana. Arta e mai interesantă când eşti mahmur, încercă o glumă.

— Da, sigur, de ce nu, au spus fetele în grabă şi au luat-o la fugă spre următoarea arcadă. Una dintre ele întrebă râzând cine e Damien Hirst, dar nu primi nici un răspuns.

Cei doi prieteni priveau ploaia care se înteţise, ca o urgenţă, de parcă cineva îşi dorea să scape repede de ea chiar acolo, peste locul acela. Aerul era încărcat de umezeală rece. Alexei stătea sprijinit de un perete cu mâinile la spate. Robert fuma aşezat pe caldarâm. Din pietre ieşea căldura acumulată peste zi, fugărită de valurile de aer rece aduse de ploaie. Locul în care se despărţiseră de fete era o piaţetă mică, pavată cu pietre, din care se ridica un abur alb. Sunetul ploii acoperea tot. Restaurantele de vizavi păreau nişte locuri calde şi îndepărtate. În faţa unuia dintre ele, sub o copertină, o femeie fuma o ţigară şi vorbea la telefon cu gesturi nervoase. Conversaţia s-a încheiat brusc. Femeia a rămas privind lung prin ploaie către cei doi prieteni, care o priveau la rândul lor. A aruncat ţigara în apă şi a intrat nervoasă în restaurant. După câteva secunde a ieşit şi a traversat piaţeta cu paşi repezi. Umbrela nu o proteja prea mult de ploaia torenţială. Fusta ei crem până sub genunchi prinsese un model ciudat de la stropii de ploaie şi în curând şi-a schimbat culoarea într-un maroniu deschis. A trecut pe lângă cei doi şi a dispărut după colţ fără nici un sunet.

— Hai, mă Negrule, o dăm? a întrebat Alexei.

Robert s-a ridicat în picioare şi s-a uitat la Alexei cu o sclipire în ochi. A tras un fum din ţigară, apoi a aruncat-o jos şi a luat-o la fugă prin ploaie. Râsul lui Alexei îl urmărea ca un ecou. Au alergat vreme de câteva minute. S-au oprit gâfâind sub o altă arcadă. Robert a arătat cu degetul o direcţie şi au pornit din nou în fugă. Erau două năluci care se topeau printre pânzele de ploaie care se lăsau peste oraş. Apa le intra în ochi şi în gură. Oraşul mirosea uniform a ploaie. Îngerul din împărăţia norilor coborâse pe străzile Veneţiei şi îi îmbrăţişa pe cei doi prieteni cu mâinile sale atotcuprinzătoare, care luau forma lucrurilor. Erau uzi până la piele când au intrat în restaurantul în care îşi lăsaseră valizele. Ploaia se oprise chiar când au ajuns în Piaţa San Marco şi o vreme au mers umăr lângă umăr, cu hainele lipite de piele şi reci. Robert şi-a verificat telefonul. Funcţiona. La restaurant lumea se uita la ei amuzată. Vasile ieşise din tură, aşa că a durat ceva până l-au convins pe şeful de sală să le aducă valizele în care aveau haine curate şi uscate. Robert a scos din valiză un alt tricou negru cu Levi's şi o pereche de blugi, Alexei şi-a pus un tricou polo roşu şi o pereche de blugi albaştri. S-au aşezat la bar şi au cerut două grappa ca să se încălzească.

— Auzi, şi care era mireasa? a întrebat Alexei simţind arsura dulce a alcoolului cum îl învăluie.

— Hmm, chiar, a spus Robert gândindu-se la trandafirul roşu de pe rochia englezoaicei, apoi s-a uitat la ceas.

Mai aveau vreo două ore de aşteptat. Afară se întunecase şi Robert s-a gândit că după ora zece s-ar putea să nu mai meargă, de fapt, nici un vaporetto spre Lido, aşa că a sunat la hotel să se asigure că nu vor rămâne pe străzi prin Veneţia. Nu că n-ar fi fost o idee bună pentru articolul lui, dar parcă fusese cam lungă ziua şi ar fi meritat un duş şi un pat cald. Nu se simţea în stare să îmbrăţişeze necunoscutul

şi întunericul de afară, chiar dacă ştia că din imprevizibil ieşeau mereu cele mai bune poveşti şi lucruri care transformau realitatea pe care o construia în mintea lui. Întotdeauna îşi proiecta în minte posibile scenarii despre cum ar putea decurge un reportaj sau o investigaţie şi ştia că între voalurile acestor posibilităţi se ascundeau lucrurile pe care nu le putea vedea şi intui, acolo stătea puterea jurnalismului care îl ducea mai departe şi îi deschidea ochii asupra realităţii obiective. Îşi repeta mereu, când se vedea prizonierul propriilor scenarii, că cel mai bine era să abandoneze drumul pe care mergea cu ochii deschişi şi să se lase în voia lucrurilor. În mod normal, la ora asta ar fi fost în pat cu una dintre fetele vesele, sau poate cu două sau cu toate, dacă voia lucrurilor ar fi fost atât de generoasă, dar îl simţise pe Alexei, era stânjenit de ireverenţa lor sau de ceva ce nu dorea să spună. Cei de la hotel i-au zis că puteau trimite o şalupă chiar atunci să îi ia de la pontonul din Piaţa San Marco şi asta îl bucură, dar îl şi întristă, pentru că din câte îşi aducea aminte viaţa de noapte de pe Lido di Venezia era practic inexistentă. Ieşi să fumeze o ţigară. Vânzătorii ambulanţi îşi strânseseră probabil în grabă tablourile la venirea ploii şi în locul lor rămăseseră tarabele ca nişte catafalcuri ude pe care se odihnise frumuseţea oraşului. Dincolo de ele se vedeau, în cele din urmă, marea şi gondolele. O lună tăiată în două ieşise printre nori. Pantofii lui erau uzi în continuare şi scârţâiau de câte ori călca pe caldarâm. Îşi simţea pielea cum îi dogoreşte prin pantaloni şi tricou. Deschise camera telefonului şi făcu o poză unui tablou care zăcea într-o baltă. În el se vedea un peisaj de noapte din Veneţia. O lumină puternică veni dinspre mare. Şalupa.

Drumul până la hotel a durat mai puţin decât ar fi crezut. Barca tăia valurile şi întunericul rece ca o nălucă, fără urme, de parcă nu ar fi avut corp. Din când în când simţeau

stropi pe față şi barca se înclina într-o parte sau alta. Alexei îl urmărea pe pilot, care stătea ridicat din scaun şi privea peste parbriz. În depărtare se vedeau luminițele insulei Lido, dar aici unde era barca spațiul părea o gaură neagră în care ei ar fi putut foarte bine să stea pe loc şi doar apa să fie cea care se scurgea pe sub barcă, aducând uscatul mai aproape. Au ajuns zgribuliți la hotel. Alexei păşea uimit şi circumspect ca un astronaut care aterizase pe o planetă şi încă nu ştia dacă aerul e respirabil sau nu. Era un hotel scump, de cinci stele, niciodată nu stătuse la un astfel de hotel. Îi plăceau arhitectura maură, coloanele şi spațiile mari şi elegante ale hotelului, personalul care trecea discret pe lângă ei, dar grăbit şi cu zâmbete pline de compasiune ca nişte surori medicale în fața singurilor supraviețuitori ai unui asalt, ei, cei doi eroi scăpați din bătălia Veneției, bătălia cu pungi de căcat şi priviri pline de ură. Alexei şi Robert se mişcau în reluare, erau obosiți. Îşi vedeau pentru prima oară după atâta timp fețele una lângă cealaltă în oglinzile mari din lift. Nu le mai simțeau ale lor, păreau doi străini, fețele adolescenților erau ascunse printre riduri şi pliuri ale timpului, ochii rămăseseră neatinşi, acolo se recunoşteau complet, pe acolo puteau coborî spre lumea unde fuseseră frați şi trăiseră câțiva ani legați de aceleaşi idei, dorințe şi întâmplări. Prietenia din copilărie păstra ceva curat, toată nevinovăția lor lovită de cerul lumii în care au crescut apoi despărțiți. Ştiau că nu mai pot fi la fel, dar stratul acela de viață pe care o trăiseră împreună era indestructibil. Au stat cuminți în lift alături de băiatul care îi conducea spre camera lor şi s-au privit în linişte, nemişcați secunde întregi în care trecutul părea să emane prin pielea lor. Erau împreună din nou. Au intrat în camera impecabilă, aceleaşi coloane şi arcade maure se regăseau şi aici. Balconul se deschidea spre mare cu o mică terasă pe care se aflau două şezlonguri. Băiatul de la recepție a

dispărut şi în urma lui cei doi bărbaţi au rămas tăcuţi. Robert a deschis frigiderul şi a scos două sticluţe de alcool.

— Votcă sau whisky? a întrebat fluturând sticluţele.

— Cred că o să am o ditamai mahmureala mâine, a spus Alexei apucând sticluţa de whisky.

Au ieşit pe balcon. Era răcoare. Se auzeau valurile de pe plajă. Nici o lumină în larg, doar cerul plin de stele. Au băut în linişte tăria.

— Există oare vreun fier de călcat în hotelul ăsta? a întrebat Alexei.

— Sigur există, e hotel de cinci stele, dă-l în pula mea, a spus Robert, dar ce vrei să calci?

— Toate hainele din bagajul meu sunt ude. Cred că mi-a turnat cineva apă sau ceva în el.

— Băi, ai înnebunit? Unde? La restaurant acolo?

— Da, continuă Alexei liniştit, iniţial am crezut că îmi intrase frigul în oase, dar era umed tricoul şi acum am văzut că restul hainelor sunt la fel.

— Incredibil! Poate ar fi mai bine să le speli totuşi, să nu fi turnat altceva.

— Cred că e doar apă, a spus Alexei.

Luna ieşise din nori. O adiere a trecut peste hotelul Excelsior, printre coloanele lui maure, ridicând perdelele albe şi fine în aer ca pe nişte pânze ale unei corăbii pe care navigau oameni. Imaginea femeii lovite cu o sticlă de o tânără irlandeză beată se recompunea în diverse feluri în minţile oamenilor, lumea discuta şoptit, pe la colţuri, angajaţii împărţeau zâmbete care nu mai erau credibile, singura certitudine era adierea care ridica perdelele camerelor şi îi făcea pe oameni să se întrebe dacă nu era un semn că lucrurile aveau să o ia razna. Alexei stătea în picioare şi urmărea un bărbat care se plimba pe plaja din faţa hotelului cu mâinile la spate. Pulpanele hainei cu care era îmbrăcat erau date în lături de vânt din când în când şi

bărbatul se strângea atunci în braţe pentru câteva clipe, cât să treacă adierea rece, apoi se elibera şi trăgea din ţigară. Părea o nălucă pe care a urmărit-o o bucată de timp cum străluceşte în lumina albastră a lunii, o bucată de timp sau o bucată de plajă, cum spunea tatăl său când mergeau la Vama Veche şi se plimbau pe ţărmul mării căutând pietre să arunce în apă şi discutau despre crabii morţi şi despre pescăruşii care pluteau deasupra malului lăsând scoicile să cadă pe pietre ca să le poată smulge carnea dulceag-sărată, iar Ligia îi întreba ce aţi făcut şi el îi spunea am discutat o bucată de plajă. Imaginea tatălui său se recompuse undeva în lumina rece a lunii, albăstrie şi calmă, îndepărtată şi tânără, mai tânăr decât fiul său din acest moment care trecu rapid.

Ligia

Fata care mână căruţa are cincisprezece ani, plânge şi îşi ţine dinţii încleştaţi. Priveşte în gol şi nu vrea să vorbească cu nimeni. Pe braţul stâng are o zgârietură lungă care sângerează, rezultată în urma luptei cu paznicul de la gara Buftea, tovarăşul Ghelasie, paznic de peste zece ani, care când a văzut-o a ştiut că ceva nu e în regulă şi a urmărit-o atent cum se deplasează cu atelajul pe lângă terasament. Paznicul spune că, după ce a reuşit să elibereze calul din atelaj, l-a chemat pe impiegatul de mişcare ca să îl ajute şi cu căruţa, dar a fost prea târziu. Fata, Ligia Toma, stă locului acum, plânge liniştită şi din când în când aruncă printre dinţi câte un cuvânt. Spune că urăşte Buftea şi îi numeşte pe oamenii din jur, agenţii de miliţie şi alţi tovarăşi, ţărani. Căruţa e distrusă în totalitate. Trenul marfar care a

dat peste ea nu a putut opri la timp. Aşa scrisese miliţianul în raport, dintr-un motiv neclar chiar şi pentru el, folosise timpul prezent, un timp care face ca totul să pară etern.

Erau anii ’70, majoritatea adolescenţilor din Buftea credeau despre orăşelul lor că era centrul universului. Asta şi pentru că mulţi dintre elevi veneau din zonele mărginaşe, unde se aflau doar case, şi sentimentul rural al tinerilor era dat peste cap în momentul în care păşeau în clădirile de beton pe mai multe niveluri ale şcolilor şi liceelor. Oraşul era aşezat pe şoseaua care lega Bucureştiul de Târgovişte şi era împărţit în două cartiere principale, Centru şi Studio, şi câteva mai mici, unde erau exclusiv case şi câmpuri agricole. În Centru erau mai toate magazinele, Primăria, Casa de Cultură, o piaţă, un cinematograf şi o şcoală. În Studio erau o serie de blocuri construite de comunişti după tipicul blocurilor sovietice pentru oamenii care lucrau la Fabrica de Conserve şi la Studiourile Cinematografice Buftea.

Pentru Ligia Toma, Buftea anilor ’70 era un sat obscur şi nimeni nu putea să îi schimbe părerea asta. Pe majoritatea locuitorilor îi considera nişte ţărani cu care nu avea ce discuta, mai ales pe tatăl său, care o ţinea mereu din scurt şi care o obligase să dea la un liceu din Buftea. Nu i-a iertat-o niciodată şi a avut grijă ca acest bărbat să simtă în fiecare dimineaţă că ea, tânăra de perspectivă, cu aripile frânte, olimpica la limba română, nu era de acord cu ceea ce i se întâmpla. Ieşea din curtea de pe Aleea Gării trăgând cu putere poarta de fier a casei după ea, ştiind că taică-su o urmărea cu privirea de la geam şi că iubea poarta aia de fier pe care o făcuse cu mâna lui. Cu fiecare zi care trecea, poarta se şubrezea ca o legătură pe care ştia că într-o zi o va destrăma. Mergea fără grabă pe lângă plopii înalţi de pe Aleea Gării până la podul de fier care trecea peste calea ferată. Podul fusese construit special pentru elevi, fără acel

pod liceul Barbu Ştirbey nu ar fi putut exista, elevii nu ar fi putut trece calea ferată ca să ajungă la ore, nu ar fi fost în siguranță, şi lucrul ăsta o enerva la culme, grija asta excesivă a adulților pentru copii, ura constructorii de poduri şi îşi imagina o armată de părinți cum asamblează şi sudează bucățile de fier, lucrând cu spor pentru fericirea copiilor. Copiii nu fuseseră niciodată întrebați dacă vor să meargă pe acel pod, dacă vor să treacă linia de cale ferată. Exista o ironie a sorții totuşi, uneori părinții pătimeau şi ei din cauza podului când vreun copilaş prostuț făcea pipi pe liniile de înaltă tensiune şi se prăjea instantaneu.

Ligia era o fire singuratică şi dificilă. Uneori făcea lucruri pe care nu putea să le explice prea bine, cum fusese atunci când se urcase în căruță şi o luase la goană spre linia ferată. Singura persoană cu care a reuşit să lege o prietenie trainică a fost Ami, vecina şi colega ei de clasă. Ami avea o soră mai mare la un liceu din Bucureşti şi din când în când îi povestea Ligiei lucruri noi din viața de licean de Bucureşti. Era o tipă OK Ami, şi ea îşi dorea să ajungă la Bucureşti, şi ea disprețuia apucăturile de țărănoaia ale unora. Mergeau împreună spre şcoală în fiecare dimineață, vorbeau, bârfeau, râdeau, apoi ajungeau la pod. Toți copiii ajungeau la pod, dar cei mai mulți nu aveau nici un gând legat de acest obiect metalic uriaş, îl traversau indiferenți. Era doar o pasarelă, fără nici o semnificație, fără istorie, aproape ca o formă de relief care se ivise în drumul lor. Ligia în schimb se oprea deseori aici şi se uita o vreme la trenurile din stație fără să spună nimic, Ami o striga să vină, dar ea nu mai auzea. Podul era un organism viu pe care îl simțea îmbătrânind în fiecare zi câte puțin. Privea trenurile şi se gândea la mama ei. Uneori aştepta să treacă vreun tren rapid sau accelerat care zguduia podul din toate încheieturile şi ridica în urma lui un curent de aer care îi amesteca buclele şi îi răvăşea părul, făcând-o şi mai

frumoasă, şi nici atunci nu spunea nimic, tăcea şi se uita în urma trenului cum se micşorează vagoanele la fel ca viaţa ei pe care era obligată să o trăiască în oraşul-sat. Îi plăcea să privească trenurile care nu se opreau în Buftea. Era ceva romantic la garniturile astea de tren care treceau pe lângă liceu. Sunetul lor sacadat, sexual, semnalele sonore prelungi pe care le lăsau garniturile în urma lor o făceau să viseze. În timpul orelor câte un tren grăbit zguduia zidurile vechi ale liceului. Părea un avertisment venit de pe calea ferată, într-o zi clădirea aia va cădea în galopul locomotivelor uriaşe şi generaţiile viitoare vor fi libere.

În clasa a XI-a, când a rămas însărcinată, ura pentru tatăl său se mai atenuase, dar încă nu îl iertase, din când în când îşi aducea aminte, şi focul din privirea ei se aprindea şi pârjolea din nou. Se concentra pe învăţătură, aşa cum o rugase mama ei, şi nu îi era greu să fie cea mai bună din liceu, pentru că ştia că învăţătura avea să o scoată din nefericitul oraş în care era prizonieră. Învăţătura şi un bărbat care să îi schimbe lumea, iar acest bărbat nu putea fi din Buftea, nu avea cum.

Cât timp trăise mama ei, Ligia crescuse prin sălile de proiecţie ale studiourilor de la Buftea, unde era lăsată cu orele să urmărească filme patriotice sau indiene sau ce mai developau comuniştii, filme care urmau să apară în cinematografele din ţară şi trebuiau verificate. În studiouri se cunoşteau cu toţii, zeci de femei şi bărbaţi, laboranţi, electricieni, sunetişti, economişti, ingineri, subingineri, paznici, securişti sau turnători. Veneau la grămadă, în fiecare zi, dimineaţa devreme şi plecau seara cu nişte autocare speciale. Unii angajaţi erau aduşi din Bucureşti şi odată cu ei ajungeau la urechile Ligiei şi poveştile despre Bucureşti. Ştia de la ei numele cartierelor din capitală prin care trecea autobuzul, ştia că Balta Albă era pe lângă un spital mare, că Berceni era la capătul lumii, că Piaţa

Victoriei era lângă bulevardul Ştefan cel Mare, că Piața 1 Mai era lângă un liceu foarte bun de mate-fizică, că la Piața Romană era o facultate şi la Piața Universității altă facultate.

Mama ei, Polina, lucrase tot la laboratoare. O lua deseori în camera obscură să stea lângă ea în timp ce verifica rolele de film, tăia secvențe căzute la montaj din cauza cenzurii şi lipea bucățile de peliculă cu o soluție care topea plasticul şi continua povestea aşa cum credea partidul că trebuia să continue. Fetița iubea mirosul acrişor al rolelor de film şi era fascinată de munca pe care o făcea mama sa. Uneori o lua în brațe pe întuneric, fericită, o strângea tare şi îi spunea:

— Te iubesc, Mica! şi Mica zâmbea în întuneric derulând rola de peliculă mai încet, de parcă ar fi putut încetini timpul acela care se depăna dintr-un fuior negru de plastic cu miros acrişor, păstrând mâna fetiței în mâna sa cu degete lungi şi niciodată date cu ojă, pentru că nu mai suporta mirosul de chimicale şi acasă.

De la chimicalele din peliculă, Mica s-a îmbolnăvit la un moment dat rău, şi după câteva luni a şi murit fără să poată opri timpul, cu degetele scheletice scurgându-se printre degetele Ligiei ca nişte paie luate de vânt. La doar treisprezece ani Ligia a rămas cu tatăl ei şi cu toată furia din lume, la care s-a adăugat şi problema cu liceul de mai târziu. Mica era prescurtarea de la mămica, o prescurtare dulce care o făcea să îi dea lacrimile de câte ori îşi aducea aminte de mama ei blândă şi nemişcată din fața bolii care trecea cu brutalitate peste ea.

Fără să îşi dea seama, tatăl Ligiei, subinginer în cadrul Laboratoarelor de Prelucrare a Peliculei, a fost cel care a înlesnit întâlnirea dintre Ligia şi bărbatul care a lăsat-o însărcinată. Vorbise cu cineva de la figurație să le bage pe ea şi pe prietena ei, Ami, pe listele de figuranți. Fetele erau prin clasa a X-a la vremea aceea. Ligia şi Ami au început să

apară în tot felul de producții românești. Era o distracție la care nu mulți din Buftea aveau acces, majoritatea figuranților erau aduși de la București. Se simțeau speciale și erau entuziasmate, vorbeau numai despre filme și actori, despre camere de filmat și peliculă, știau replici, uneori aduceau la școală vreo pagină dintr-un scenariu să îl arate colegilor sau recitau din Shakespeare vreun început de monolog pe care unii actori îl declamau în pauzele dintre scenele de film, erau invidiate. Peste tot pe platouri erau văzute împreună. Actorii le strigau surorile Sisters și le plăceau pentru că erau frumoase și curioase și aveau mereu replici la ele. Deveniseră cele mai bune prietene. Erau inseparabile. Două veri pline de întâlniri și hăhăieli au trăit în 1975 și 1976. Unul dintre oamenii cu care se simțeau mereu în largul lor era un asistent de regie, Cornel. Era mereu prezent prin studiouri. Cornel era din Buftea, însă. Terminase facultatea de regie la București, avea potențial, dar revenise în Buftea pentru că acolo erau studiourile și acolo credea el că se făceau filmele, așa că nu era ceea ce fetele numeau o partidă câștigătoare, cel puțin Ligia nu era deloc impresionată. În plus, Cornel se arăta a fi și un tip prea slab de înger uneori, prea amabil și politicos în comparație cu ceilalți prădători din echipele de filmare. Cornel le aducea sendvișuri când le era foame, le povestea detalii despre filmele care se turnau, despre actori sau regizori, era ca o subtitrare la tot ceea ce vedeau fetele întâmplându-se pe platouri sau în decoruri. De asta îi și spuneau Cornel Subtitrare. Pe el nu-l deranja, continua să fie amabil. Le spunea mereu că, dacă le place actoria, ar trebui să înceapă să învețe poezii și monologuri și să dea la Academia de Teatru și Film de la București. El însuși recita cu intonație versuri din poeți ruși ca să le impresioneze pe fete în pauzele dintre scene. Cornel era îngerul lor păzitor. Odată, un regizor celebru și preferat al partidului la vremea

aia a început să țipe isteric şi să le înjure pe cele două fete pentru că de câte ori intrau în cadru chicoteau şi abia se abțineau să nu râdă. În cadrul respectiv se prezenta o scenă de război în care surorile medicale căutau răniți sau supraviețuitori ai unui atac. Atmosfera era apăsătoare, camera panorama câmpul de luptă la lăsatul serii, iar aceste femei îmbrăcate în alb ca nişte stafii pluteau printre gropile făcute de obuze şi căutau soldați încă în viață. Ligia şi Ami erau două dintre aceste surori medicale. Le veneau de minune costumele albe de Crucea Roşie. Cornel le băgase la un prim-plan pe cele două şi le explicase ce trebuia făcut, aveau de mers câțiva paşi printre răniți şi la un moment dat se apropiau de un soldat pe care începeau să îl ajute, iar una din ele izbucnea în lacrimi şi striga sfâşiată de durere Gheorghiță, Gheorghiță, pentru că îşi recunoscuse fratele printre răniți. La repetiție toți figuranții care jucau rolul soldaților răniți gemeau porcos şi spuneau glume care le făceau pe fete să mustăcească. Contrastul dintre situația gravă şi cuvintele care ieşeau din gurile soldaților care ar fi trebuit să fie morți sau răniți de moarte era greu de ignorat.

— Cine sunt caprele astea două de râd ca proastele în cadrul meu? l-a întrebat regizorul, calm, pe operator la prima dublă pe care au tras-o.

— Ce pizda mamii voastre râdeți ca idioatele? a răcnit la a doua dublă către cele două fete care au înlemnit. E de râs războiul, e ceva de râs la moarte? Să râzi acasă la mă-ta şi la tac-tu, nu la mine în cadru, a spus regizorul către Ligia, care se înroşise toată. Cine le-a adus pe proastele astea aici să se scălămbăie în filmul meu?

Cornel, care ținea o clachetă în mână, a ridicat o mână spre regizor.

— Tovarăşu', eu le-am ales, am şi repetat scena de câteva ori, a spus Cornel, nu e vina lor.

— Aţi repetat, Corneluş? Ia uite unde era marele regizor. Şi ce le-ai făcut, le-ai gâdilat în pizdă de râd aşa ca proastele? s-a răstit regizorul.

Cornel s-a înroşit şi s-a întors cu spatele la regizor. A lăsat clacheta la un asistent de imagine şi a părăsit locul filmării înjurând printre dinţi. Până la urmă scena s-a filmat cu cele două fete, care după înjurăturile primite erau mai îngrijorate ca niciodată de soarta soldaţilor răniţi din jurul lor. Când s-au întâlnit cu Cornel, nu păreau atât de afectate ca el. Şi-a cerut scuze, dar fetele au râs că nu avea de ce, că erau obişnuite ca regizorii să ţipe la figuranţi, şi atunci Ligia l-a luat de un braţ şi s-a lipit puţin de el fără să-şi dea seama şi a zis:

— Hai, mă Corneluş! Tovarăşu' regizor a vrut să ne bage în starea filmului.

— Da, dar nu aşa se procedează, nu aş vrea să se înţeleagă greşit anumite lucruri, a spus Cornel.

— Ce anumite lucruri, că ne-ai gâdilat în pizdă? a spus Ligia cu o seriozitate prefăcută şi a izbucnit într-un râs strident.

Cuvintele Ligiei şi râsul acela violent de candelabru prefăcut în cioburi s-au agăţat de gândurile lui Cornel ca nişte mâini murdare. Era şi el om, avea o sensibilitate şi, iată, această fată, delicată şi fragilă în aparenţă, fusese atât de frivolă într-un moment în care lui i s-ar fi cuvenit mai degrabă o îmbrăţişare decât un râs strident. Era un contrast care îl uimea şi incita în acelaşi timp, un contrast cu care avea să se mai întâlnească şi care avea să îl rănească mortal până la urmă.

Pe la sfârşitul clasei a XI-a cele două prietene se descurcau deja singure prin studiouri. Paznicii le ştiau şi le lăsau să intre în curtea studioului fără să-l mai cheme pe tatăl Ligiei la poartă. Fetele umblau ca nişte prinţese pe un domeniu plin de posibilităţi. Se simţeau frumoase şi nimic

nu le putea răpune, dragostea plutea în aer ca o aripă de care aveau nevoie ca să zboare şi mai sus decât o făcuseră până atunci.

Era în luna mai, teii înfloriseră şi împrăştiau în aer un parfum amețitor pe care aproape că îl puteau simți lipindu-li-se de fețe. Fetele mergeau uneori să se plimbe seara, după ore, pe străduțele studiourilor, printre platourile de filmare şi clădirile cu arhitectură sovietică, solide şi impunătoare. Se simțeau în alt oraş. Umblau pe marginea lacului Buftea, unde fuseseră construite studiourile, şi stăteau până la apus când începeau să ciupească țânțarii. Într-o zi, pe una dintre aleile parcului, Ligia l-a întâlnit pe Alexei. Era întins în iarba înaltă şi nu l-au văzut la început. Au văzut doar un cal care păştea liniştit.

— Doamne, Ligia, mă termină mirosul ăsta de tei, simt că aş putea să mă îndrăgostesc chiar şi de calul ăsta, a spus Ami arătând spre calul din fața lor.

— Pot să vă prezint eu, s-a auzit o voce de bărbat venind dinspre cal. Fetele au scos un țipăt scurt, apoi au izbucnit într-un râs prostesc când l-au văzut pe posesorul vocii ridicându-se din iarbă.

Alexei era un tip de statură medie, cu ten măsliniu, ochi melancolici şi un păr uşor cârlionțat. Trecea drept un bărbat atrăgător. Se pregătea pentru rolul unui tânăr căpitan într-un film istoric şi trebuia să se obişnuiască cu calul, pentru că avea de filmat multe scene de bătălie alături de el. Trebuie să duci calul la păscut, băiatu' meu, îi spusese îngrijitorul hergheliei de la Buftea şi, astfel, petrecea în fiecare seară câte o oră cu calul prin parcurile studiourilor. Acestea se întindeau pe câteva zeci de hectare pe malul lacului Buftea, clădirile erau practic construite pe fostul domeniu al prințului Ştirbey, printre copacii pădurii seculare, aşa că iarbă era din belşug. Scena cea mai grea pe care o avea de jucat Alexei era o scenă de luptă în care se

bătea singur cu un pluton de turci şi pentru asta trebuia să se antreneze zilnic cu cascadorii, dimineața. Modelul eroului comunist care scăpa poporul român de sub jugul otoman era la modă. La doar 23 de ani, Alexei era văzut ca o mare speranță a teatrului şi filmului românesc. Părinții lui, nişte comunişti bine conectați în nomenclatura vremii, aveau aşteptări mari de la el, chiar dacă tatăl îi reproşase la un moment dat că ar fi trebuit să se facă regizor, pentru că adevăratul stăpân pe platourile de filmare era regizorul, nu actorul.

Cu ajutorul lui Cornel, Ligia şi Ami s-au lipit imediat de echipa de filmare din care făcea parte Alexei. Şcoala era pe terminate, oraşul mic avea să se scufunde iarăşi într-o plictiseală deprimantă, tatăl îi promisese o vacanță la mare prin luna august când îşi lua el concediu, aşa că distracția pe platourile de filmare era exact ce îi trebuia Ligiei. Lui Alexei i s-a pus imediat pata pe ea când a recunoscut-o în echipa de figurație. Ştia că pentru el venise, şi asta îl excita. I-a zâmbit tot timpul. A simțit o sălbăticie şi o foamete în ochii fetei, o fugă către el dinspre ceva ce nu reuşea încă să înțeleagă. În zilele care au urmat, a invitat-o să se plimbe în parc când ieşea el cu calul. Iubirea s-a aprins ca o vâlvătaie. Tânărul o amețea cu poveşti despre şcoala de teatru şi film, despre Bucureşti şi cartierele vechi, despre regizori şi actori pe care îi întâlnise în vara în care fusese în practică la Cinecittà în Roma, despre Roma, oraşul în care toată lumea arăta pregătită mereu să joace într-o scenă dintr-un film al lui Fellini. Ligia nu ştia cine era Fellini, nici ce însemna Cinecittà, dar absorbea totul cu o sete nepotolită şi tânărul actor intra zgomotos prin ochii şi urechile ei cu o hoardă de întâmplări şi posibilități şi îi zumzăia în sânge dulce şi amețitor. El nu era ca ceilalți, nu spunea glume deocheate ca să o impresioneze, el o lua în serios pe Ligia, o lăsa să vorbească, o asculta povestind despre şcoală, despre

plecarea din Buftea. Îi spunea mereu că e o fată mult mai matură decât vârsta pe care o avea. Un lac adânc acoperit de nuferi. Îi făcea cadouri cărți din librăriile din Bucureşti sau de la el de acasă, din biblioteca părinților, prăjituri de la Casata, chiar şi o rochie frumoasă, dintr-o pânză albă, delicată, brodată cu negru în jurul gâtului şi mânecilor cu nişte modele tradiționale din Transilvania, cumpărată de la Muzeul Satului, unde mama lui era director. În rochia asta albă, pe la sfârşitul lunii iunie, 1977, cu puțin înainte de filmarea ultimei scene din filmul istoric, Ligia l-a aşteptat pe Alexei în depozitul de costume, printre rândurile interminabile de haine aşezate pe umeraşe şi, aşa cum îşi imagina că ar fi trebuit să se întâmple într-o scenă de film, înainte de orice bătălie, cu mintea fierbând de emoții şi proiecții pe care lumea cinematografică le alimenta, adolescenta de 17 ani a lăsat bucata delicată de material să cadă pe podea fără nici un zgomot, la fel cum fără nici un zgomot inima lui Alexei s-a umplut până la refuz de imaginea sânilor albi, a genunchilor mici, a pântecului plat care cobora între coapse amețitor.

Fata a rămas însărcinată. Cu ochii mari şi o frică în voce pe care nu o bănuise posibilă i-a dat tatălui vestea într-o dimineață. Tatăl s-a prăbuşit pe scaunul din bucătărie şi a şuierat printre dinți: proasta pământului! Cuvintele alea au fost ca o palmă grea peste fața ei de copil, ca un pumn dureros în pântecul în care un bărbat străin depusese sămânța din care credea că se va naşte eliberarea ei. Tatăl său nu a lovit-o niciodată, dar cuvintele alea au fost mai rele ca o lovitură. A simțit pentru prima dată că ceva din ce făcuse, ceva din planul ei de a pleca din Buftea era greşit, că să aduci un copil pe lume nu era o joacă şi că, avea să afle mai târziu, era chiar o piatră de gât. S-a simțit ruşinată pentru prima dată în fața părintelui său şi furia a revenit puternică la suprafață. A ieşit din casă plângând, căutând

pe cineva să o ia în braţe, s-o înţeleagă, dorindu-şi ca Alexei să apară de undeva şi să o strângă la piept, dar Alexei avea filmări pentru câteva săptămâni pe un câmp la Sibiu, se bătea cu turcii. Era luna iulie, era cald, asfaltul dogorea ca un cuptor. Se simţea abandonată. Trecu pe la mormântul mamei sale şi plânse şi acolo o vreme, strivind cu furie între degete florile de gălbenele pe care le plantase în anii trecuţi. Când a plecat din cimitir, mormântul a rămas în aceeaşi linişte în care îl găsise fata. Din fotografie mama privea cu un zâmbet îndepărtat, stins pe deasupra florilor de gălbenele rupte şi lăsate grămăjoară într-o parte. Viaţa mamei sale părea închisă în plăcuţa aceea de ceramică pusă pe crucea de piatră, imposibil de atins, învăluită într-o ceaţă de marmură.

Planurile Ligiei erau departe de a se împlini. După ce a fost anunţat că va fi tată, Alexei a devenit dintr-odată agitat şi a întrebat-o de mai multe ori dacă e sigură că e gravidă, zâmbind la fel cum îi zâmbea mama de pe cruce, distant şi încreţoşat. Filmul la care lucra se termina în câteva săptămâni şi urma să se întoarcă la Bucureşti, aşa că s-au mai văzut o vreme, s-au mai plimbat prin studiouri, dar subiectele de conversaţie dispăruseră. Ligia aducea mereu vorba de copil, Alexei tăcea şi nu părea deloc vesel, era mai degrabă îngrijorat. Ultima oară când s-au văzut în studiouri, Alexei a luat-o în braţe şi a strâns-o tare şi i-a spus că totul va fi bine, să nu îşi facă griji. Nu s-au mai plimbat niciodată apoi ţinându-se de mână.

Când a intrat în casa de pe Strada Cosmonauţilor din Bucureşti, Ligia a simţit că a intrat într-un mormânt rece din care visurile sale nu aveau cum să mai iasă vii. Tatăl ei stătea în dreapta, tăcut, mirosea a apă de colonie rusească. Viitorii ei socri i-au primit într-un birou întunecos în care mirosea a cafea şi a fum de ţigară. Alexei nu era acasă. Tatăl

lui Alexei, tovarăşul Ciubotaru, secretar de partid, i-a zâmbit distrat.

— Ligia, deci, a spus tovarăşul Ciubotaru.

Tovarăşa Ilinca Ciubotaru, directoare la Muzeul Satului, se uita cu o privire de oţel spre făptura cârlionţată din faţa ei, tatăl Ligiei parcă nici nu exista în încăpere.

— Ştii că nu eşti prima iubită a lui Alexei, nu? a început tovarăşa Ilinca. Le-a părăsit pe altele mai bătoase ca tine.

Pe peretele din spatele biroului se afla o pictură la care Ligia se uita încercând să înţeleagă vorbele pe care mama iubitului său Alexei le spunea cu atâta venin. Un bărbat cu forme prelungi, albastre încerca să protejeze o femeie. Amândoi păreau dezbrăcaţi, dar nu li se vedeau organele genitale.

— Îţi place? a întrebat tovarăşul Ciubotaru. E un Sabin Bălaşa, *Nunta cosmică*, după *Mioriţa*. E un studiu pentru un proiect mai mare. Aţi auzit de Sabin Bălaşa? a întrebat privind spre cei doi bufteni din faţa lui.

Ligia avea o senzaţie de greaţă persistentă de când se aşezase pe fotoliul din biroul acela. Se simţea ca într-o scenă dintr-o carte a lui Rebreanu, ea şi tatăl său erau doi ţărani intraţi în casa boierilor să-şi ceară drepturile. Imaginea asta o obosea teribil, i se făcuse lehamite de ea şi de toate prostiile pe care le avusese în cap, îi era ruşine de tatăl său care stătea acum lângă ea şi asculta neclintit, cu pălăria de fetru în poală, cum boierii îşi arătau puterea. Îi era silă de ea şi de oamenii din faţa ei.

— Nu, a spus Ligia gâtuită.

— Suprarealist, a continuat tovarăşul Ciubotaru visător, întorcându-se spre tablou.

— Mda, la fel ca situaţia în care ne găsim, a adăugat rece tovarăşa Ciubotaru. Trebuie să ieşim de aici cu fruntea sus, drăguţă. Am o prietenă la Spitalul Municipal, a mai rezolvat cazuri ca ale dumitale.

— La ce vă referiți? a întrebat Ligia nevrând să înțeleagă ce-i auzeau urechile.

— Știi la ce mă refer.

Ligia l-a aşteptat pe tatăl ei pe scara din fața vilei. Starea de greață o dăduse afară din casă. Stătea cu gândurile perforate de vorbele tăioase şi directe ale celei care nu avea să-i fie niciodată mamă soacră. Căsătoria ieşea din discuție, dacă avea nevoie de bani puteau să îi dea nişte mii de lei ca să ascundă toată treaba, dar să nu îşi imagineze că erau milionari. În curtea casei erau câteva pietre cioplite care păreau să întruchipeze nişte oițe. Când tatăl ei a ieşit din casa boierilor cu pălăria în mână, a găsit-o pe Ligia încercând să răstoarne una din oi. Era transpirată şi plânsă. Emana o căldură înăbuşitoare când a luat-o în brațe. Vara se termina, începea o toamnă plină de îngrijorări care aveau să devoreze sufletul tinerei mame. În Bucureşti, urmele marelui cutremur din primăvară încă se mai simțeau. Lumea încă îşi mai plângea morții. La Buftea, Ligia îşi plângea pântecul privindu-l în oglindă, simțind toată greutatea vorbelor tatălui ei, proasta pământului, cum o trăgeau în jos într-o negură a minții. Era ruşinată şi se simțea vinovată.

Dintre toate persoanele de la care Ligia aştepta un ajutor, tatăl său era ultimul om la care se gândise. Vasile, acest om tăcut şi îndărătnic, un refugiat întârziat din Bucovina de Nord în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ajunsese prin 1950 la Buftea şi se căsătorise cu Polina, o fată de 17 ani, tot din valul de refugiați de peste Prut. El avea 20 de ani. Au cumpărat de la stat o bucată de pământ pe care şi-au ridicat o casă din chirpici cu câteva camere şi au întemeiat o gospodărie. Au avut doi copii. Un băiat care a murit în pruncie şi pe Ligia. Vasile s-a angajat printre primii la studiouri. O văzuse acolo şi pe fata lui Gheorghiu Dej cum tăia şi spânzura. Nu îi erau dragi comuniştii, dar măcar

aveai o siguranță, spunea. El făcuse o şcoală de electricieni la Cernăuți şi ulterior a mers la o şcoală de subingineri la Politehnică, în Bucureşti, aşa că ştia cum e să creşti un copil şi să faci şi şcoală în acelaşi timp. Pe Polina tot el a angajat-o la laborator, dar îi făcuse mai mult rău decât bine. Pentru Ligia tot el se considera responsabil de situație. Aşa că, înainte de a-i veni sorocul fetei, Vasile a luat-o deoparte pe Ligia şi a întrebat-o dacă chiar îşi doreşte să păstreze copilul şi dacă e conştientă ce înseamnă să ai un copil la o vârstă aşa de fragedă.

— Poate dacă mă lăsai să merg la liceu în Bucureşti nu se mai întâmpla nimic din toate astea, i-a spus Ligia, şi atunci bărbatul a simțit cum mai îmbătrâneşte puțin şi inima i se poticneşte în fața unui adevăr la care se tot gândise.

Ligia era hotărâtă să facă copilul. Ea nu era Dumnezeu să decidă cine are dreptul să trăiască şi cine nu, spunea. A dus cu bine sarcina pe timpul liceului. Începuse clasa a XII-a, oricum nu trebuia să mai suporte mult, în curând drumurile adolescenților aveau să se despartă. Privirile profesorilor şi ale elevilor le suporta cu uşurință, nu dăduse niciodată doi bani pe părerile lor, dar ce o durea mai tare era că Ami, singura ei prietenă adevărată, o părăsise. Părinții îi interziseseră să se mai vadă. Nu mai avea voie să umble cu Ligia, nu mai avea voie să calce pe la filmări prin studiouri, s-a mutat chiar din banca în care stăteau împreună pentru că Ligia era un exemplu prost şi mai erau doar câteva luni până la bacalaureat, trebuia să învețe. Şi Ligia trebuia să învețe, stătea uneori nopțile cu genunchii la gură şi învăța. Planul ei putea fi îndeplinit dacă făcea un efort. Peste un an putea să dea la facultate, la Litere. Spunea că vrea să fie profesoară, pentru că profesorii aveau vacanțe multe.

Când fătul a mişcat prima oară în burta ei, Ligia se chinuia cu nişte probleme de matematică şi se gândea la

Ami, cu care găsise o cale să comunice fără să o vadă părinții. Îşi trimiteau scrisori, chiar dacă stăteau la câteva case distanță, şi asta părea să transforme relația lor, se simțeau mai apropiate ca oricând. Ami îşi dorea să afle totul despre cum era să fii însărcinată, inclusiv detalii despre sex, şi aici faptul că nu erau față în față îi permitea Ligiei să fie cât de descriptivă voia. De cealaltă parte, Ami îi povestea planurile ei pentru facultate şi îi trimitea unele probleme pe care le rezolva la meditații cu un profesor din Bucureşti. O dată pe săptămână Ami primea o scrisoare de la o revistă fictivă de matematică din Bucureşti la care le spusese părinților că trimitea rezolvări la diferite probleme, astea erau scrisorile Ligiei. Mai vorbeau şi la şcoală, în pauze, dar foarte puțin, pentru că programul lui Ami era foarte strict. Tatăl ei îşi dorea ca tânăra să dea la Facultatea de Arhitectură şi trebuia să se pregătească în fiecare zi în plus pe lângă ce făcea la liceu.

Ligia simțea că se tâmpise de când rămăsese însărcinată şi nu o mai ducea capul la fel ca înainte. Stătea mai mult timp ca să memoreze lucruri sau să înțeleagă enunțul vreunei probleme şi simțea mereu că ceva îi scăpa printre degete. Nu mai avea claritate. Uneori gândurile i se înnegurau şi simțea că îşi pierde controlul, o frică uriaşă se instala în venele ei şi se simțea abandonată în fața acestei forme de viață care se mişca în interiorul său ca un spectru care o ținea prizonieră, o țintuia la pământ, şi atunci o apuca plânsul. Tatăl ei o găsea speriată şi întunecată deseori. Vorbea puțin, mânca puțin. Spre finalul sarcinii slăbise şi nişte cearcăne îi apăreau seara sub ochii ei frumoşi.

— Ştiu cum vreau să botezăm copilul, a spus într-o seară la masă.

— Cum? a întrebat tatăl.

— Alexei.

— Şi dacă e fată?

— Polina.

— Polina înțeleg, dar de ce Alexei? a întrebat tatăl.

— Ca să nu uit că am fost proastă, a răspuns Ligia.

Tatăl continuă să mănânce în tăcere.

— Copilul ăsta va avea viața lui, nu trebuie să-i pui în cârcă păcatele tale, a spus tatăl.

— Nu îi pun în cârcă nimic, îmi pun mie, a răspuns fata simțind fătul cum mişca.

De Moş Nicolae, Ligia a primit de la Ami un colet cu tot felul de cadouri, portocale, haine pentru copil, cărți şi o scrisoare nouă în care îi povestea că se întâlnise cu Cornel Subtitrare şi că întrebase de ea, că aflase de întâmplările cu marele actor Alexei Ciubotaru şi că îi părea rău. Cornel îi transmitea salutări călduroase şi un kilogram de portocale. Tot în această scrisoare Ami îi mărturisea că avusese mereu senzația că domnul Subtitrare era îndrăgostit lulea de Ligia. Exact de asta avea ea nevoie, de salutări călduroase, ar fi dat orice să se întoarcă în timp ca să mai râdă cu Ami şi cu domnul Subtitrare, fără nici o grijă, fără nici o complicație.

Ligia a mâncat toate portocalele într-o singură seară. Afară ningea frumos, fulgii se alergau în dreptul becurilor de pe stradă ca nişte gâze isterice. În casă era cald şi mirosea a portocale. Fata desfăcea fructele rotunde simțind cum uleiul din coajă i se întinde pe mâini. Mirosea toată a portocale şi copilul se mişca mai tare ca de obicei. Fața lui Cornel, cu ochii lui mici, mongoloizi, cu pomeții ăia proeminenți şi bărbia puternică i se păru pentru prima oară interesantă. Compasiunea lui, grija lui, salutările lui călduroase căzute din cer erau ca un portocal care înflorise în casa tatălui său. Îi era ruşine de Cornel, aşa pângărită şi abandonată cum era, cu burta la gură şi mâinile pline de suc de portocale. S-a ridicat şi a adus coşul de gunoi în care, dintr-o singură mişcare, a aruncat toate cojile de portocale de pe masă şi

odată cu ele şi gândurile despre Cornel. Avea alte probleme la care să se gândească, venea bacalaureatul, dar înaintea lui venea copilul pe lume şi nu ştia cum să se pregătească pentru asta.

Alexei s-a născut pe la mijlocul lui martie, în maternitatea de la Buftea. În sala de aşteptare a maternității aşteptau în frig tatăl Ligiei, Ami şi Cornel Toma, unul mai nepregătit ca celălalt, fiecare cu câte un stol de gânduri zburătăcind pe holurile maternității, amplificând ceea ce nu exista încă, dezvoltând în mințile lor viața care nu era viață încă.

Giovinezza

Când s-a trezit, Robert avea gâtul uscat şi o îngrijorare s-a deschis deasupra lui ca un cer coborât prea jos. A deschis ochii, o fâşie de lumină tăia camera în două. Şi-a simțit inima în gât revenind la viață din somnul agitat. Era deshidratat şi inima lui galopa căutând resurse ca să întrețină viața din corpul expus la exces. Nu a făcut nici o mişcare în plus, doar ochii i-a deschis şi a încercat un inventar al stării în care se afla. Dincolo de fâşia de lumină în care se jucau miliarde de fire de praf într-un dans calm, plutitor, pe care îl invidia, stătea Alexei, în genunchi. Era ca o fotografie veche în care imaginea personajelor se decolora de la atâta lumină, de la expunerea hârtiei prea mult timp la soare, de la aşteptare. Cu părul strâns în coadă şi capul aplecat în fața măsuței pe care avea o icoană mică şi o bucățică de tămâie care fumega, Alexei semăna cu un călugăr. Robert a urmărit o vreme silueta prietenului şi s-a gândit la el ca la un spațiu pe care îl abandonase şi nu îl mai văzuse de mult timp. Între timp cineva construise o

nouă casă pe acest loc, o lume întreagă apăruse acolo cu numele ei noi, cu imaginile ei noi. A urmărit firele de praf cum pluteau liniştite, neafectate de curenții de aer sau de mişcările vreunui corp din cameră. Aşa erau şi ei, şi-a zis, nişte fire de praf care au aterizat pe mobile diferite. Ideea asta a firelor de praf l-a entuziasmat brusc, era o deschidere bună pentru articol. Nu îşi dădea seama dacă putea să îl folosească în deschidere sau, mai bine, în încheiere, dar era un gând care îl anima, dincolo de starea proastă pe care o avea. Şi-a întins mâna spre geanta de voiaj şi a scos dintr-un buzunar exterior un aparat foto micuț. A scos şi cealaltă mână de sub plapumă ca să desfacă husa aparatului şi a simțit mirosul curat al aşternuturilor. Îi aducea aminte de un parfum, Aqua di Parma, pe care şi-l cumpărase cu ani în urmă într-o călătorie prin Toscana, când încă mai avea prieteni.

Particulele de praf şi-au accelerat dansul. Robert s-a tras puțin mai sus ca să aibă o poziție mai bună pentru fotografie şi a apăsat butonul. Timpul de expunere era prea mare, fotografia era arsă de lumină, nu se distingeau decât spectre ale unor umbre cum sunt uneori amintirile vechi. A ajustat şi şi-a fotografiat de câteva ori prietenul îngenuncheat, din spatele firelor de praf, cu gândul la articol. Acest efort i-a făcut inima să galopeze în căutarea răsăşițelor de apă din interiorul său. A lăsat aparatul pe piept şi s-a afundat în aşternut epuizat, privind în tavan, căutând un punct de sprijin în care corpul să i se liniştească. Simțea căldura care se instala deja afară. Trebuia să bea neapărat apă, urma o zi grea, dar peste toate astea simțea şi o nerăbdare. Şi-a adus aminte de fetele de la restaurant, de fuga prin ploaie, de hainele ude din bagajul lui Alexei. Nerăbdare şi tensiune. A închis ochii lăsând liniştea şi mirosul de tămâie să îl acopere. A adormit. În vis s-au perindat pe rând imagini cu el mai tânăr şi Marta.

Când s-a trezit, o nostalgie dulceagă pe care o asemăna cu mirosul tămâiei i se amesteca printre gânduri. Alexei nu mai era în cameră, poate el măcar se simțea mai bine. Cât dormise? S-a uitat în telefon, era aproape 11. A deschis Facebookul şi s-a uitat absent la câteva imagini. A căutat informații despre greva din Veneția, dar oamenii din lista lui de prieteni erau în altă lume, preocupați de alte probleme. Era vineri, lumea se pregătea de weekend. Primise multe like-uri la o fotografie pe care şi-o făcuse cu o zi înainte cu Alexei în Veneția. Descrierea i se părea penibilă acum: „În căutarea timpului pierdut". O femeie pe care nu o cunoştea comentase: Domnul Proust să vă aibă în pază!, o altă persoană făcea o glumă legată de familia tradițională, un fost coleg de liceu spunea să ia şi câte o bere la madlenele alea. Multe inimi, multe like-uri, multe emoții. A apăsat cu degetul pe numărul comentatorilor căutând printre numele apărute în listă. Se gândea la Marta, dar nu apărea nicăieri. A dat un like la comentariul cu domnul Proust, apoi s-a uitat la un filmuleț pe care îl share-uise cineva în care o domnişoară îşi pusese nişte unghii false ca nişte mini-răzătoare şi arăta cum puteau fi folosite pentru a face o salată de crudități. Da, salată de crudități. A zâmbit şi a închis aplicația. S-a ridicat din pat şi a căutat un pahar. Trebuia să bea neapărat nişte apă. Trebuia să fie apă şi în cameră, şi probabil că apa de la robinet era potabilă. S-a gândit pentru o clipă la apa potabilă din Veneția, de unde venea ea, şi-a imaginat o conductă care trecea pe fundul lagunei. Pe măsuța la care se rugase Alexei a găsit lângă pahare nişte aspirine efervescente. A luat una şi a aruncat-o într-unul din ele, a turnat apă şi a auzit sfârâitul salvator care avea să-i pompeze liniştea în sânge. A ieşit pe balcon. Un soare arzător l-a doborât pe unul dintre şezlonguri. Briza răcoroasă a adus un miros puternic de mare. Piatra albicioasă a terasei îi explodase în față orbitoare. A închis

ochii în fața luminii ținând paharul de apă pe abdomen, lăsând soarele să îl încălzească ca un radiator gigantic. Se uită cu ochii mijiți la aspirina de pe fundul paharului. Bulele care ieşeau din ea se vedeau atât de clar în lumina puternică, păreau purtate de un curent care pleca de pe fundul paharului în sus, un curent care încerca să ridice pastila la suprafață, dar gravitația se opunea. Aspirina era prinsă între două stări, între două forțe. S-a gândit iar la Alexei şi la el, şi oamenii erau prinşi între două stări, una mai aproape de pământ, şi alta mai aproape de cer. Alexei era mai degrabă aproape de cer, era varianta dizolvată a aspirinei în paharul cu apă. Iată o imagine interesantă de exploatat în articol, şi-a spus, şi a încercat să îşi aducă aminte gândul pe care îl avusese când se trezise prima oară, dar îi scăpa printre degete acum. A lăsat paharul pe jos şi s-a dus după telefon să îşi noteze ideea, să nu o uite şi pe asta. S-a aşezat pe marginea patului şi a început să scrie, apoi s-a uitat spre balcon şi a zărit iar firele de praf în lumina soarelui. Ideea pierdută cu firele de praf s-a recompus instantaneu în mintea lui ca o bucurie. Se simțea bine. A notat şi a ieşit iar pe terasă. Şi-a băut aspirina şi a rămas cu paharul gol în mână, în chiloți, urmărind lumea de pe plajă. Erau mulți copii la malul mării, sezonul estival era în toi. Râsete îndepărtate se amestecau cu sunetul valurilor mici care se spărgeau molcom de țărm. Îi plăcea să privească orizontul. Îi dădea un sentiment de pace, toate problemele lui se dizolvau în fața întinderii uriaşe de apă, ca şi când marea în sine ar fi fost o ființă cu mult mai multe tristeți ascunse în ea, cu mult mai multă viață şi moarte în adâncurile ei. Viața unui om pe suprafața acestui colos era doar un val care se contorsiona spre țărm într-un efort de a rămâne în istoria apei, a oxigenului purtat în celulele sale, dispărând până la urmă în forma uriaşă ca şi când nu ar fi existat niciodată.

Pe terasa din fața hotelului erau nişte paturi puse la umbră, şezlonguri uriaşe în care se vedeau ieşind de sub umbrele picioare de bărbați şi femei expuse în poziții relaxate. Pe măsuțe stăteau frapiere cu sticle de spumant desfăcute, cocktailuri colorate portocaliu de Aperol, gustări şi cărți răsfoite de briza plăcută. Luxul creator de confort şi recompense se desfăşura în fața lui splendid, cu excese deghizate în bun gust. În urmă cu câțiva ani, fusese cu Marta într-o expediție în Africa, trecuseră prin mai multe țări şi au făcut o oprire în Etiopia la un hotel dintr-o stațiune. Pe o suprafață de vreo cincizeci de hectare erau construite mai multe bungalouri, un hotel cu SPA şi nişte piscine uriaşe în aer liber înconjurate de vegetație luxuriantă. La marginea acestei stațiuni începea un parc natural în care etiopienii spuneau că încă mai există copaci naturali bătrâni, pe lângă cei plantați de om, şi o serie de animale sălbatice mari care puteau fi urmărite cu uşurință în timpul zilei. Lângă una dintre piscine patronii hotelurilor construiseră un observator înalt cât un bloc de patru etaje. De sus de acolo se vedea pădurea tropicală ca o rămăşiță a naturii care odată se întinsese pe toată suprafața Africii. Robert a fumat multe țigări într-o noapte, sus, pe structura de metal, discutând cu Marta soarta relației lor şi ascultând sunetele animalelor împrăştiate în pădurea de dincolo de gard. Acolo i-a spus pentru prima oară Marta că vrea să se despartă de el, ce loc alesese şi ea... Acum, gândindu-se, i se părea cel mai extravagant loc cu putință pentru aşa ceva, un observator construit într-un complex de lux în mijlocul savanei etiopiene de unde puteai urmări extincția LIVE. Evident că nu mureau animalele sub ochii lor şi nici copacii, aşa cum nici mariajul lui nu a pierit imediat după acea discuție, dar totul a fost şi era o chestiune de timp, iar acel observator reprezenta un privilegiu, un lux suprem pentru

turistul venit să simtă Africa, avea ceva din priveliştea pe care probabil o au îngerii păzitori asupra muribunzilor.

În minte rostogolea cuvântul EXTRAVAGANT ca pe o aglomerare de litere făcute din aur intercalate şi încălecate una peste alta, T-ul ieşea în afară şi se lega pe urmă de cuvântul Marta pe care îl repetă de câteva ori în gol, privind albastrul spălăcit al cerului. Gustul dulceag şi uşor dureros al nostalgiei care se născuse în visul de dimineaţă cu Marta reveni. O visase ca de atâtea ori plecând, fără să poată să o oprească, se mişca mereu în reluare, nu reuşea să întindă mâinile spre ea, de parcă era prins în lichidul vâscos al unei tristeţi fără margini. S-a scuturat de imaginea care îşi strecurase tentaculele în inima sa şi a intrat din nou pe Facebook tastând în bara de search, Marta Muller. A găsit-o repede. Imaginea ei de profil era o fotografie pe care i-o făcuse el cu ani în urmă pe o plajă în Sardinia. Era o poză făcută greşit, supraexpusă, cu nişte tonuri albăstrii care o făceau pe Marta să pară pe o planetă îndepărtată, aşa cum şi era în acel moment. S-a uitat pe pagina ei de Facebook. A revăzut ultima ei postare cu o fotografie în care apărea înconjurată de copii de culoare pe o plajă din Africa. Era însărcinată, zâmbea plină de fericire, o fericire pe care nu o mai văzuse niciodată în privirea ei. Fotografia apăruse cu vreo şase luni în urmă pe Facebook, se gândea că între timp probabil născuse. Nu mai vorbiseră de mult timp, când s-au despărţit, Robert a rugat-o să nu îl mai caute şi ea s-a ţinut cât a putut de bine de cuvânt, nu a mai dat niciodată vreun semn. Nici măcar atunci când Robert, distrus de singurătate şi depresie, a încercat să ia legătura cu ea. Ce penibil a fost! Era prin martie, o gripă agresivă dăduse peste el şi îl ţinuse în casă vreo cinci zile, cinci zile în care nu vorbise practic cu nimeni, mâncase doar clătite cu dulceaţă de căpşuni şi luase antibiotice între puseele de febră. Anxietatea ajunsese la cote uriaşe. Vremea de afară era mereu indecisă, frig şi

zloată şi un vânt căldicel uneori la prânz. Iarna încă se zvârcolea prin Bucureşti. Când a ieşit din casă părea că iarna plecase definitiv, se simțea slăbit şi amețit, un soare puternic ieşise şi vedea în jurul lui oamenii fericiți, bucuroşi că scăpaseră de iarnă, iar asta l-a durut cel mai tare. El nu simțea nimic. Simțea doar o singurătate imensă, un gol fără măsură şi atunci a sunat-o pe ea şi, când i-a răspuns, a întrebat-o cu o voce tremurată ce mai face, deşi ştia că o să îl apuce plânsul, Marta l-a întrebat de ce a sunat-o, iar el a încercat să îi explice că a fost bolnav şi că simțise nevoia să vorbească cu cineva şi nu a putut să se abțină şi a plâns în hohote încercând să îi spună ceva indescifrabil. De fiecare dată când îşi aducea aminte acest episod îl rememora privind în gol şi la sfârşit îşi întorcea capul din locul acela ca şi când ar fi vrut să îşi ia ochii de la scena plină de ridicol săpată într-un zid sau în vreun pahar. Poate ar fi trebuit să o sune şi să o felicite pentru sarcină, fericirea ei era totuşi o veste bună, chiar dacă el rămăsese în afara ei, chiar dacă el nu îşi refăcuse viața, putea să se bucure pentru ea aşa cum s-ar bucura o verişoară îndepărtată care nu putea avea copii. A căutat numărul şi a sunat. I-a răspuns o voce în germană. Numărul alocat nu era disponibil. A lăsat telefonul şi şi-a împreunat mâinile pe piept. Soarele ardea, îi era foame. Senzația de foame a ieşit la suprafață din trupul său, printre toate emoțiile şi gândurile, şi i-a adus aminte că era viu, în Veneția.

În hotelul Excelsior erau mai multe restaurante şi o terasă mare aerisită, cu umbrele mari. A ales terasa, unde a cerut micul dejun şi apă plată de la un ospătar foarte amabil. Ochelarii de soare îi dădeau o intimitate sporită. Putea să privească insistent în orice direcție fără să bată la ochi. Pe terasă erau câteva persoane cu chef de vorbă, undeva în față pe o canapea pusă sub frunzele unui palmier stătea un domn în vârstă care citea un ziar. Imaginea cu

bătrânul care citea ziarul îi inspira linişte şi confort. În mod obiectiv, privit de departe acel om era imaginea bunăstării şi a civilizației, speranța de viață ridicată a omenirii, resursele planetei puse în slujba locuitorilor ei, cumpătarea şi beneficiile educației fizice. Toate aceste lucruri se întâlneau ca nişte paralele în polul bunăstării şi confortului care era acest om. În mod subiectiv, Robert presupunea că acțiunile şi stilul de viață ale moşneagului afectau cu siguranță bunăstarea şi confortul câtorva mii de oameni din altă parte a planetei. Nu se putea opri de la această judecată. Ideea de obiectivitate trăia în afara oamenilor şi se identifica cu un destin nealterat intenționat, o derivă fără posibilitatea de a influența destinația finală. Oamenii influențau prin propria lor existență. Reveni la Alexei. Astăzi trebuiau să ajungă neapărat la expoziția lui Damien Hirst. Era vineri, încă mai puteau respira în Veneția. Inima îi pâlpâi de câteva ori anunțând în continuare deshidratarea care nu trecuse. Ospătarul a adus apa şi a turnat în pahar. Robert l-a golit cu sete, apoi şi-a mâncat micul dejun încet, privind din când în când lumea care se plimba pe terasă. Era ca un spital de lux pe marginea mării. Toată lumea era bine îngrijită, era linişte, pace, pământul se învârtea în jurul soarelui.

Printre cei doi sfincşi care încadrau scara ce cobora spre plajă a apărut Alexei în pantaloni scurți şi o cămaşă albă descheiată. Robert s-a ridicat şi şi-a desfăcut brațele spre Alexei cu o bucurie şi o volubilitate care îi apăreau mereu la mahmureală. De multe ori se gândise că mahmureala îl făcea mai curajos şi mai nesăbuit chiar decât beția însăşi.

— *Ecce homo!* a spus cu gura până la urechi şi l-a îmbrățişat. Alexei i-a zâmbit peste umăr. Puținii oameni de pe terasă şi-au întors privirile tăcute spre ei pentru câteva clipe.

— Ce faci, *padre*? Te simți bine? *Tutto bene?* a continuat Robert cu gura mare. Bătrânul care citea ziarul se uita şi el pe deasupra ochelarilor la scena reîntâlnirii celor doi prieteni. Zâmbea discret, dar nimeni nu a văzut zâmbetul lui.

Alexei şi-a scos ochelarii de soare şi şi-a trecut mâna prin părul care îi curgea frumos pe umeri. S-a aşezat la masă şi a luat o gură din paharul de apă al lui Robert.

— *Tutto bene*? a întrebat din nou Robert. Te-ai trezit ca găinile cu noaptea-n cap. Eşti mahmur? Ai mâncat? Ce faci, hai zi, cum ți se pare? Îți place?

— M-am plimbat pe plajă, a spus Alexei frecându-şi tâmplele, e multă lume. E frumos.

— E vară, lumea merge la mare.

— E bine în concediu, a spus Alexei răsuflând greu, ca şi când ar fi vrut să alunge toate grijile, în pantaloni scurți n-am mai umblat de nu mai ştiu când.

— Se vede, a spus Robert, robul lui Dumnezeu e alb ca laptele.

— Robu' lui Dumnezeu ar trebui s-o sune pe nevastă-sa că sigur e îngrijorată, a spus Alexei zâmbind. Îmi dai şi mie telefonul?

— Îți dau, *padre*, dar înainte facem o baie şi pe urmă, a spus Robert şi s-a ridicat întinzându-şi oasele.

Cei doi prieteni au părăsit terasa agale. Robert ducea cu el o sticlă de apă pe jumătate goală. Apa se legăna în ritmul paşilor lui. Bătrânul cu ziarul s-a întors după ei şi i-a urmărit printre ramurile palmierului cum se apropiau de țărm. Şi-au lăsat hainele pe nisip şi au luat-o la fugă spre apa cu valuri mici. Unul din ei a chiuit. Robert s-a aruncat în valuri zgomotos şi a înotat câțiva metri. Alexei l-a urmat liniştit. Mingea unor copii a ajuns în dreptul lor şi Robert a intrat în jocul lor. Alexei a privit o vreme la jocul lui Robert cu copiii, apoi s-a dus în larg. Înota fără grabă. Bătrânul s-a

întors cu fața spre terasă şi a mai dat o pagină din ziarul său zâmbind fără ca nimeni să îi vadă mulțumirea de pe față, apoi a chemat un ospătar şi i-a spus ceva în engleză.

Alexei s-a întors ultimul la mal. Robert stătea întins pe spate în nisipul fin. Pentru o secundă preotul s-a oprit şi a privit la pieptul prietenului său la fel cum privise cu ani în urmă la corpul tatălui său care încetase să mai respire, dar picăturile de apă de pe pieptul lui Robert se scurgeau în nisip într-un ritm lent, viața era acolo la locul ei. Şi-a scuturat părul de apă şi s-a aşezat în fund lângă prietenul său, trăgând cu poftă aer în piept după efortul din apă. Lângă Robert, în nisip pe o tavă stăteau o frapieră cu o sticlă de prosecco şi două pahare. S-a lipit şi el cu spatele de nisipul fierbinte şi a închis ochii, respirând greu. Pe sub pleoapele închise soarele se vedea roşiatic ca o mare caldă de sânge în care îşi scufundase ochii.

— Ah, ce bine e, s-a auzit vocea joasă a lui Robert.

Alexei îşi simțea gura uscată, a deschis ochii, dar soarele l-a orbit nemilos. S-a ridicat în şezut cu mâna streaşină deasupra ochilor, încercând să îşi recapete vederea. În fața lui stătea nemişcată o siluetă negricioasă. Un copil. Auzi glasul unei femei într-o italiană melodioasă şi plină de dulceață, *Vieni qui!* Copilul a zbughit-o şi s-a prăbuşit în brațele mamei sale lipindu-şi fața de pieptul femeii. Alexei îşi simțea gândurile amestecându-se. Iubirea şi moartea, viața şi dezastrele ei.

— Auzi, cum îşi duc venețienii morții la cimitir? a spus Alexei. Au cimitir aici în Veneția?

Robert şi-a pus şi el mâna streaşină la ochi şi a privit către prietenul său.

— Ai mai întrebat asta, *padre*, vrei să facem o vizită de lucru? a spus Robert râzând.

— Mă gândeam la fata aia care a murit, a spus Alexei, într-un fel e şi vina noastră.

— Cum aşa? a spus Robert şi se ridică într-o rână. A pus mâna pe sticla de prosecco şi şi-a turnat un pahar.

— Păi nu facem şi noi acelaşi lucru ca restul turiştilor? Nu ne îmbulzim pe aceleaşi străzi? Nu ne bucurăm de aceeaşi privelişte? Nu contribuim la nebunia asta?

— E, aşa poți să spui că e şi vina veneţienilor, că prea au construit frumos oraşul ăsta, a răspuns Robert, dacă era mai urât nu se înghesuia lumea. Nu vrei să îți pun un pahar de spumant? Hai, că taie mahmureala şi gândurile negre.

Alexei s-a uitat la Robert peste umăr.

— Nu sunt mahmur, a spus.

— Atunci pentru gândurile negre, a spus Robert zâmbind.

— De unde a apărut sticla? a întrebat Alexei luând o gură din spumantul răcoritor.

— De la un înger păzitor care stă cu ochii pe noi, a spus Robert.

— Despre ce înger păzitor vorbeşti tu acolo, Negrule?

— Uite, ia şi citeşte, a răspuns Robert aruncând spre el un cartonaş.

Alexei a luat cartonaşul din nisip şi s-a uitat la el. Cineva scrisese cu litere prelungi *Salud a la giovinezza!* G-ul sărea în ochi cu codița lui prelungă şi elegantă. Pe spate erau emblema hotelului Excelsior şi nişte fire de nisip.

— Nu înțeleg, a spus Alexei, ne-au oferit cei de la hotel?

— Pentru tinerețea noastră, nu? a spus ironic Robert. Nu, Tomiță, nu e din partea hotelului. E din partea unui personaj pe care nu îl cunoaştem. Deocamdată.

— Cum adică?

— Poate că am fost confundați cu un cuplu de homosexuali fericiți, a spus Robert ridicându-se în şezut lângă Alexei. Întinse paharul şi îl ciocni de marginea paharului lui Alexei cu un clinchet plăcut. Fericiți şi puțin mahmuri, adăugă.

— Faci mişto de mine, nu? a spus Alexei cu ochii la bilețel.

— Poate că mă înşel, şi domnul care a trimis sticla este un miliardar excentric care oferă cadouri cuplurilor de bărbați care locuiesc la hotelul ăsta, a spus Robert rânjind.

Alexei a lăsat cartonaşul în nisip şi s-a uitat la lichidul din pahar ca şi când ar fi vrut să îl descânte. A privit pentru o vreme în spate, spre hotel. Erau atâția oameni acolo, copii care alergau, femei, bărbați. Cine? era întrebarea care plana peste toți acei oameni.

— Ai întâlnit vreodată un homosexual? a întrebat Robert. Bănuiesc că în Buftea nu a venit nimeni la tine la biserică să îți zică că e gay, nu?

— Nu, nu prea vine lumea la biserică cu problemele astea.

— Mare păcat, a spus Robert, totuşi cred că ai cunoscut pe cineva care este gay.

— Eşti gay? a tresărit Alexei după o scurtă pauză.

Robert s-a uitat cu un zâmbet şiret la prietenul său.

— Ți-e frică? a spus şi a luat o mână de nisip pe care a aruncat-o în joacă pe coapsa lui Alexei.

— Eşti?

— Hai, părinte, că nu te spun că ai dormit cu mine în cameră, a continuat cu acelaşi zâmbet Robert.

— De când?

— Nu sunt, băi Negrule, homo, relax. Şi oricum, homosexual te naşti, nu devii. E o chestie biologică, un cromozom greşit. Dar uite, Canibalu, prietenu' nostru din liceu, e gay. Nu te-ai fi aşteptat. Nici eu. M-am întâlnit cu el acum vreo zece ani într-un club din Bucureşti, lucra la Ministerul de Externe. Gay, tati. Am fost la el acasă, era într-o relație cu un olandez, spunea că vrea să se mute în Olanda. E tare Canibalu. Mi-a povestit că ta-su a făcut diabet după ce a aflat că e gay.

— Canibalu, homosexual?

— Da, tati, a spus Robert şi s-a întins înapoi pe nisip.

În largul mării apăruse o uriaşă navă de croazieră. Cei doi prieteni o priveau cum trecea lent prin faţa lor. Pentru Alexei vestea că tovarăşul său din liceu era gay semăna cu această navă uriaşă care apăruse din senin în faţa sa şi care, în ciuda greutăţii imense, nu se scufunda, plutea pe apă, ducând cu ea în siguranţă sute, poate chiar mii de oameni. Era o contradicţie, un paradox, la fel ca informaţia pe care i-o aruncase Robert cu câteva clipe în urmă şi care plutea pe marea amintirilor şi imaginilor cu Canibalu din liceu. Nu îi venea să creadă pe de-a-ntregul, dar Robert vorbise sincer, Canibalu era homosexual. Trăia cu un olandez. A încercat să îşi imagineze faţa olandezului şi i-a venit să îl întrebe pe Robert, dar s-a abţinut. Era o prostie. Sticla de prosecco, cuvântul *giovinezza*, Canibalu homosexual şi Robert atât de relaxat pe plajă, ei doi părând un cuplu de homosexuali pentru cineva care îi observa poate chiar în acel moment, toate astea îl bulversau. Ce se întâmpla aici? Toate păreau o farsă, din nou. Se simţea dezamăgit şi părăsit, ca şi când oamenii pe care îi ştia de atâta timp şi în care avusese încredere îl părăsiseră brusc. Ce se întâmpla aici? Repeta cuvântul aici şi se uita în jurul său la oamenii de pe plajă, la copiii care alergau fericiţi prin apa mică de la mal. I se făcuse dor de cei mici.

La un metru mai încolo de Alexei, prietenul său Robert stătea picior peste picior la orizontală, cu mâinile sub cap, privind în larg spre vaporul de croazieră, cu un ochi închis şi unul deschis. Călcâiul său se lipea perfect de partea din faţă a vaporului, care era înceţoşată, dar nu ştia dacă în punctul de contact vizual călcâiul era chiar pe marginea vaporului sau pe faţa căpitanului sau a unui pasager care, stând ca şi el picior peste picior, privind spre ţărm şi lipindu-şi călcâiul de hotelul Excelsior, se întreba aceleaşi

lucruri. I se părea că viața lui, a lui Alexei şi a lui Canibalu se intersectaseră cândva pe o suprafață mică de timp şi acum, după atâția ani, îşi dădea seama că locul ăla de contact era un loc în care ar fi încăput doar un călcâi din trupul acestei vieți pe care o trăiseră, fiecare separat.

— Mi se pare tare totuşi că a zis *giovinezza*, a spus Robert.

Alexei s-a uitat la el cu o grimasă de greață.

— Cât durează tinerețea, băi Tomiță?

— Depinde când începe bătrânețea, a spus Alexei aruncând cu nişte nisip peste Robert.

În larg, căpitanul vasului de croazieră a declanşat sirena şi de undeva din adâncul navei a ieşit un zgomot uriaş de bestie metalică uşor răcită şi indispusă. Privirile oamenilor de pe plajă s-au întors spre ea pentru o fracțiune de secundă. Monstrul de metal plutitor ar fi putut să se scufunde în orice clipă, dar n-o făcea. Nişte oameni gândiseră cu precizie această plutire pe suprafața lumii. Alexei şi-a trecut mâna prin nisipul cald şi şi-a umplut pumnul. Undeva pe lumea asta, poate mai aproape decât familia lui de la Buftea, era Canibalu, homosexual. Lăsă firele de nisip să îi curgă printre degete.

Scurtă poveste de dragoste

Clasa a XI-a a fost perioada de aur pentru Robert Negru, Alexei Toma şi Canibalu, al cărui nume real nici nu contează prea mult, pentru că toată lumea l-a strigat Canibalu, inclusiv profesorii şi chiar şi primul său iubit despre care nimeni nu a ştiut nimic niciodată. Clasa a XI-a a început cu o toamnă blândă, cu profesori noi şi cu poveşti

aduse de Canibalu din America, unde îşi petrecuse vacanţa de vară muncind la o măturşă. Muncind şi fumând. Adusese de acolo casete originale cu Nirvana, Pearl Jam şi Greenday, două walkmanuri SONY pentru prietenii săi, două skateboarduri şi nişte reviste comic-books între paginile cărora presase cu teamă nişte frunzuliţe şi câteva seminţe de marijuana. Canibalu fumase iarbă în America, a spus gânditor Alexei în după-amiaza aia de început de an, Canibalu era cu ani lumină înaintea lor, a celor rămaşi în Buftea.

S-au luat în braţe şi au fugit în parcul Ştirbey pentru tot restul zilei, unde au fumat şi s-au hăhăit şi au simţit cum se deschide înaintea lor viaţa. Prietenia lor îşi întinsese aripi uriaşe peste restul lumii. Din punctul lui Robert de vedere, după clasa a XI-a ar fi trebuit să urmeze clasa a XI-a prim, ca un fel de continuare a vieţii pe care o trăiseră între anii 1994 şi 1995. Nu ar fi trebuit să treacă aşa brusc în clasa a XII-a, ca să aterizeze forţat lovindu-se de zidul pregătirii pentru bac şi admiterea la facultate şi, bineînţeles, să se despartă.

Toamna aia au umblat tot timpul împreună prin parcul Ştirbey şi prin centrul oraşului, au ieşit serile la terasa Bărbosului, unde beau votcă cu bere, sau au stat pe scările Casei de Cultură din Centru şi au aşteptat ca seminţele de iarbă pe care le plantaseră într-un ghiveci cu flori de pe veranda bunicii lui Canibalu să încolţească. Ascultau casetele cu muzică şi câte o nouă poveste pe care Canibalu şi-o amintea din vacanţa petrecută în America. Mereu mai era ceva de zis despre cum mergeau lucrurile pe acolo. Toţi adolescenţii din America, de pe Coasta de Est, spre exemplu, se dădeau pe skateboard sau făceau surf şi ascultau Nirvana, Pearl Jam şi Soundgarden. Au încercat şi ei să se dea pe skate în parcul din faţa Casei de Cultură. Acolo era o fântână cu nişte capete de lei din gura cărora

uneori țâșnea apă. În jurul ei era construit un parc împrejmuit de blocuri şi de clădirea pătrățoasă a Casei de Cultură pe treptele căreia se strângeau de obicei rockerii şi stăteau la taclale. Pe lângă fântâna rotundă pavajul era făcut dintr-un mozaic dur, foarte potrivit pentru skateboarding. S-au dat de câteva ori, printre copiii care jucau tot timpul fotbal acolo. Femeile care stăteau la bârfă după-amiaza pe băncile din jurul fântânii le aruncau priviri nemulțumite, ştiind că apariția acestor platforme cu rotile pe care trebuia să îți ții echilibrul şi al căror nume nu îl puteau pronunța avea să perturbe liniştea din casele lor, copiii aveau să scâncească şi să ceară negreşit să li se cumpere şi lor skateboard. Nu au insistat prea mult nici ei cu sportul ăsta. După câteva căzături care s-au lăsat cu julituri şi o entorsă la Alexei au abandonat jucăriile americane. S-au întors pe treptele Casei de Cultură, unde se discuta muzică şi se povesteau incidente cu bătăi între punkeri şi rockeri de pe la concertele din Bucureşti. Formația Altar era pe val. Mulți se întorseseră de la concertele lor cu ochii umflați sau cu botul spart. Robert făcuse rost de nişte blugi evazați din tinerețea tatălui său, pe care îi rupsese în genunchi şi îi făcuse cumva să pară la modă. Rockerii mai bătrâni râdeau de ei pentru că skateboardingul nu prea se potrivea cu metalele pe care le ascultau şi nici cu pantalonii lui Robert.

— Băi Negrule, tu ți-ai lua omoru' primu' dacă ai merge cu noi în oraş, i-a spus unu' mare şi gras care bea mai tot timpul votcă dintr-o sticlă la jumate.

Dar pe ei nu îi interesa. Ştiau mai multe decât restul. Aşteptau să încolțească semințele de canabis. Canibalu le spunea că Eddie Vedder, vocalul de la Pearl Jam, era mare surfer şi că mulți rockeri din America făceau surf sau se dădeau cu skate-ul. Nimeni în Buftea nu auzise prea multe la vremea aia de Pearl Jam. Lumea ştia de Nirvana şi băieții

îşi băteau joc de fetele care încă îl mai jeleau pe Cobain. Pe MTV se dădea încontinuu concertul *Unplugged* pe care îl avusese Nirvana la New York. Toată lumea ştia acordurile de la *About a girl*. Alexei cânta la perfecție *The Man Who Sold the World* pe chitara mamei sale.

— Sinuciderea lu' tata Kurt a făcut o breşă în lumile multor fete, a spus Robert într-o seară când stăteau şi fumau în fața terasei de la Bărbos, pe această uşiță se poate intra dacă suntem deştepți şi sensibili.

— O muiță la uşiță, a spus Canibalu gânditor.

Casetele din America au fost marfă de manevră pentru cei trei prieteni. Făcuseră copii după ele şi mixaseră melodiile în aşa fel încât atunci când mergeau la vreo petrecere să poată alterna piesele fără să mai schimbe casetele. Casetele Americane, cum le mai numeau, ajunseseră în multe dormitoare ale adolescentelor din Buftea. Faptul că aceste casete veneau tocmai din America, cumpărate dintr-un oraş aflat la câteva sute de kilometri de locul în care murise Kurt Cobain le făcea magice. Erau ca nişte moaşte sfinte aduse din țara sfântă a libertății şi făceau minuni, mai ales pentru cei trei băieți din Buftea. Robert îşi făcuse o iubită, Alexei îşi făcuse o iubită, Canibalu spunea mereu că dădea la muie în stânga şi-n dreapta, dar în realitate nimeni nu îl văzuse ieşind cu vreo fată. În orice caz, băieții considerau că fetele din Buftea erau cam prostuțe şi pierdeau prea mult timp în discuții inutile. Ei ştiau lucruri despre cum era în America, despre ce făceau americanii, ce mâncau, ce maşini conduceau, unde se distrau, erau ca nişte apostoli care propovăduiau povestea unui astronaut care ajunsese pe Lună. Chiar şi magazinul din Portland din care Canibalu cumpărase casetele ajunsese în multe conversații de-a lungul acelui an. Toată muzica lumii, spunea, era depozitată acolo după genuri, în rafturi pline de casete, CD-uri şi viniluri. Paradisul, aşa a spus Canibalu. Şi mai spusese el

multe despre America. Spre exemplu, într-o după-amiază de noiembrie, erau la Canibalu acasă şi jucau cărți pe dezbrăcate. Alexei pierduse de câteva ori consecutiv şi stătea în chiloți pe fotoliul în care de obicei bunica lui Canibalu citea. Beau vin de buturugă furat de Robert din rezerva tatălui său şi fumau aşteptând ca Alexei să piardă mai departe. Cel care ajungea în pielea goală trebuia să dea o tură prin grădina bunicii şi să ude cei trei copaci din fața casei cu ceainicul preferat al bătrânei, care era plecată din oraş pentru vreo două săptămâni. Dar cel care s-a dezbrăcat primul nu a fost Alexei, ci Robert. După ce şi-a dat toate hainele jos, s-a aşezat crăcănat pe un scaun cu o tapiserie strălucitoare, sprijinit cu cotul de pervazul ferestrei, şi şi-a aprins o țigară. Afară se lăsase întunericul. Erau ameți de la băutură, iar Canibalu povestea despre Oceanul Pacific.

— Nu se compară cu nimic, a spus uitându-se la poziția în care stătea Robert, plaja e uriaşă, se întinde cât vezi cu ochii, când vine furtuna valurile ating zece metri înălțime, se face o pâclă în care se simte mirosul ăla de ocean, apropo de miros, Negrule, pune şi tu chiloții sub găoază că nu vreau să se excite aia bătrână când s-o aşeza pe scaunul ăla.

— Lasă, mă, să se bucure şi ea, i-a răspuns Robert luându-şi scula în căuşul palmei şi scuturând-o.

— Fraierică, n-ai tu pulă pentru asta bătrână, a spus Canibalu.

— Zi, mă, cu oceanu', a intervenit Alexei care trăgea dintr-un chiştoc de Viceroy.

— Se face surfing acolo, moşule, reveni Canibalul la oceanul lui, şi băieți, şi fete. Toată lumea merge la sfârşitu' săptămânii cu placa pe capota maşinii. La surf. M-am dus şi io o dată cu un negrotei cu care mă împrietenisem, ăsta făcea rost şi de iarbă, îl chema Lucas, dar în America ăştia se strigă după inițiale şi tovarăşii lui îi spuneau tot timpul eljei, adică LJ, nu ştiu de la ce venea J-ul. În fine, toată

lumea îi spunea LJ şi m-a luat ăsta într-o zi cu maşina lu' tac-su să mergem să îmi arate cum se face surf. Ajungem la plajă, luăm plăcile cu noi, costumele de izopren şi începem să ne echipăm. LJ e aşa cam cum e Calu de la XII B, înalt, slăbănog, puţin cocoşat şi vorbeşte tărăgănat aşa, de la câtă iarbă a fumat. Şi se dezbracă LJ, moşilor, pe plajă, la Oceanul Pacific şi mare pulă ce scoate ăsta din chiloţi. Cre' că era cât antebraţu' meu. Şi îi zic, mare pulă ce ai acolo, şi ăsta se uită la pulă, pe urmă se uită la mine şi nu zice nimic. Pare cam trist, aşa, dar aşa e el mereu. În fine, ne dăm noi, ăsta ştia să se ridice pe placă, eu abia mă ţineam la suprafaţă şi după vreo oră, aşa, ieşim. Eram terminat. Ne dăm costumele alea jos şi stăm dezbrăcaţi pe nisip şi ăsta scoate un joint şi fumăm. După două fumuri eram pilaf. Şi LJ începe să îmi povestească cum are el *a dick problem*, man, că nu vrea să se fută nimeni cu el, că are pula prea mare şi că fusese la curve cu vreo două zile înainte şi i se rupsese prezervativu' şi acu avea nişte mâncărimi şi îi era frică să nu fi luat SIDA sau ceva şi nici nu putea să-i zică lu' tac-su că îl rupea ăsta cu bătaia şi m-am căcat pe mine puţin când am auzit de SIDA. Ăsta stătea cu jointu' între deşte aşa, cu genunchii strânşi la piept şi pula îi atârna pe nisip ca un şarpe. M-am uitat la el, era trist, m-am uitat la costumu' în care mă băgasem şi eu şi ăsta s-a prins şi a zis că era costumu' lu frati-su şi că să nu-mi fac griji. Pe urmă s-a lăsat pe spate în nisip şi a fumat tot jointu' şi mi-a zis că dacă are SIDA o să se sinucidă, că n-are rost, oricum. N-am zis nimic. Ce puteam să zic? SIDA, îţi dai seama, coaie. Şi după un timp ăsta se ridică în fund şi pune o mână pe umărul meu şi zice că el s-a gândit cum o să se sinucidă, că n-o să-şi zboare creierii cum a făcut Kurt, că o să fumeze un mare joint înainte şi pe urmă o să vină cu maşina aici pe plajă şi o să îşi tragă un furtun de la ţeava de eşapament în maşină.

— Şi s-a sinucis? a întrebat Robert.

— Nu, că n-avea SIDA. Ne-am întâlnit după câteva zile. Era vesel. Îl dusese tac-su la doctor.

— Da, cică SIDA nu se detectează aşa imediat, a spus Alexei, tre' să treacă o perioadă de incubaţie.

— Morţii ei, coaie, nu ştiu, a spus Canibalu şi a ridicat din umeri, era OK omu' când am plecat io din America.

— Băi, da' voi v-aţi gândit vreodată la sinucidere? a spus Alexei din senin.

— M-am gândit, da, a spus Canibalu, da' nu mă coafează. Adică tre să ai probleme mari ca să ajungi să te sinucizi.

— Toate pizdele depresive se gândesc la sinucidere, a spus Robert. De când a murit Cobain toate fetele cu care am stat de vorbă mi-au zis că s-au gândit la sinucidere. Sinuciderea e noul *Dallas*, în pula mea.

— După ce a murit tata, m-am gândit de multe ori cum e treaba asta cu sinuciderea, a continuat Alexei serios. M-am gândit la ce s-a întâmplat în corpul lui când s-a înecat. Cum l-a părăsit viaţa. Ştiţi? Mi se pare un lucru uşor de pierdut. Câte secunde durează ca să mori înecat sau împuşcat? Cred că ar trebui discutat la şcoală despre asta cu sinuciderea şi cu depresia. Tata era tare nefericit înainte să moară. Nimeni nu vorbeşte despre chestiile astea. Şi nici despre moarte în sine, ce să faci când pierzi pe cineva, cum să înţelegi moartea. Moartea e ultimul subiect de discuţie, dar stă mereu pitită undeva în colţu' minţii. Din când în când ne mai gândim la ea. Nu cred că doar gagicile s-au gândit la sinucidere după moartea lui Cobain.

S-a lăsat liniştea. Afară era aproape noapte. Jarul ţigării lui Alexei se aprinse roşu în întuneric.

Au lăsat cărţile deoparte şi au jucat piatră, hârtie, foarfecă până au rămas toţi goi şi au ieşit pe verandă să vadă dacă încolţiseră seminţele de canabis. Le-au mai udat puţin, apoi au ieşit cu toţii în curte să ude pomii cu

ceainicul. S-au alergat până la poartă şi înapoi, chiuind în întuneric ca nişte coioți americani mişcând din bazin ca şi cum ar fi făcut sex cu aerul. În majoritatea caselor din Buftea începea serialul *Dallas*, lumea se grăbea pe străzi. Câțiva câini au răspuns în întuneric la chiuitul băieților. Urma vacanța de iarnă. Părinții lui Robert vor trece prin cea mai gravă criză a relației lor, certuri groaznice şi tensiuni vor sfâşia liniştea familiei şi chiar a prieteniei celor trei adolescenți. O soluție dezastruoasă va apărea la toate acestea, dar despre asta vom vorbi mai încolo. Acum să ne întoarcem privirea spre o altă scenă a adolescenței pline de potențial de la Buftea. E vorba de unul din momentele în care Canibalu a venit cu ideea genială să rămână repetenți toți trei pentru ca în acest fel să reia aventura vieții de clasa a XI-a, clasa în care recunoşteau cu toții că se simțiseră cel mai bine de până atunci. Spectrul bacalaureatului părea un lucru la care nu doreau să se gândească, chiar dacă Alexei şi Robert ştiau în mare spre ce facultăți urmau să se îndrepte. Stăteau într-o sală de la subsolul Casei de Cultură. Erau ei şi alți câțiva tineri din liceul Energetic şi din liceul Ştirbey. Cu toții aşteptau ca regizorul de teatru Pauletti să ajungă de la Bucureşti ca să înceapă repetiția şi lectura unei piese pe roluri. La Buftea urma să sosească un festival de teatru pentru licee şi cineva din Primărie s-a gândit că şi oraşul ar trebui să prezinte un spectacol cu această ocazie, aşa că au găsit repede un regizor de mâna a doua de la Bucureşti pe care l-au trimis în liceele din Buftea ca să-şi găsească actorii pentru piesă. Piesa de teatru era o reinterpretare după un poem în proză al lui Macedonski, *Thalassa*. Melancolia şi tristețea erau cele două note puternice care răzbăteau din această piesă de teatru despre iubire şi moarte pe o insulă pustie. Moartea celor două personaje principale, Thalassa şi Caliope, îi atrăgea pe tinerii liceeni ca un magnet. Regizorul pusese degetul pe

rana sângerândă a adolescenței. Alexei juca rolul personajului principal, tânărul Thalassa, care purta lungi discuții cu alți liceeni deghizați în spirite ale insulei, ale mării sau ale farului de pe insulă. Caliope era o tipă cu care Alexei ascultase de câteva ori Casetele Americane la ea acasă. Tânărul Alexei era sigur că actoria e calea pe care trebuia să meargă mai departe. Regizorul îl lăuda mereu şi îl încuraja să ia lecții de actorie şi să se pregătească temeinic pentru admitere. Îi ameţise de cap pe tinerii actori cu poveştile lui din facultate în care apăreau nume mari de actori şi faptele lor grozave de la cursuri. Pentru a-i face şi pe prietenii săi să înțeleagă entuziasmul care pusese stăpânire pe el, îi chemase la o repetiție, pentru că Pauletti nu se supăra dacă apăreau şi invitați, era chiar bine să facă repetiții cu oameni în public ca să se obişnuiască. Aşa că cei trei prieteni aşteptau înfrigurați apariția regizorului. Canibalu simțea totuşi o tristețe, stând în acea sală, pentru că vedea cum Alexei se desprinde spre un viitor palpabil în care dădea la facultatea de teatru de la Bucureşti. Robert anunțase şi el de câteva ori că i-ar plăcea să meargă la jurnalism.

— Nici nu trebuie să ne forțăm prea tare, a spus Canibalu, facem toate absențele din lume şi pe urmă repetăm clasa. E ca şi când ne-am prelungi viața cu un an.

— Nu ştiu ce ar zice doamna Ligia despre asta, a spus Robert uitându-se la Alexei.

— Băi, gândiți-vă că am fi la facultate şi am repeta anu', nu fiți fraieri, a spus Canibalu entuziasmat de propria idee. Vă dați seama?

Alexei şi Robert au zâmbit lung spre Canibalu.

— Nu cred că vor lăsa niciodată trei repetenți din aceeaşi clasă, a spus Alexei. Mi-a zis maică-mea că la şcoală au normă de promovare, dacă au repetenți înseamnă că nu şi-au făcut treaba şi vin controale de la inspectorat. Dacă

rămânem toți trei repetenți o să iasă balamuc, vine ministeru', în pula mea. N-o să lase trei d-odată. Poate unu, maxim doi. Poate rămâi doar tu, Canibale, repetent, şi atunci ce căcat faci?

— Mă uit la voi cum vă pregătiți pentru bac în timp ce io frec pula la Bărbos, a spus Canibalu.

— Nu e fun, coaie, a spus Robert.

— O viață avem, mă, a spus Canibalu tocmai când în sală a intrat furtunos regizorul Pauletti cu un fular alb înfăşurat dramatic în jurul gâtului.

Piesa de teatru i-a impresionat pe Canibalu şi pe Robert. Replicile banale spuse la repetiție de Alexei şi ceilalți au căpătat o forță nebănuită rostite pe scena întunecoasă a Casei de Cultură. Decorurile albe şi costumele, sunetul mării care s-a auzit tot timpul piesei pe fundal au creat o stare în sufletele spectatorilor. Prietenul lor nu mai avea cum să fie întors de pe acest drum. Avea talent. Se desprinsese dintre ei deja. Ideea cu repetatul anului s-a evaporat în aer. Mergeau înainte. Nu aveau de ales. Trăiau viața care venea peste ei. Le rămăsese jumătate de an din acea clasă a XI-a şi o vară în care să creadă că încă mai erau de nedespărțit.

Odată cu rolul din spectacolul de teatru, Alexei a devenit un tip popular în liceu. După o relație de câteva săptămâni cu fata care jucase rolul lui Caliope, a apărut o altă fată şi pe urmă o alta şi tot aşa. Robert fructifica pe frontul Casetelor Americane. Canibalu în schimb era mereu singur. Nimeni nu îl văzuse ținându-se de mână cu vreo fată. În afară de cele câteva dăți în care fuseseră în grup la curve, nimeni nu îl văzuse lângă vreo fată. Spunea mereu că în Buftea nu erau fete care să îi placă lui, că el futuse în America nişte bucăți care nu se comparau cu fetele din liceu.

Înainte de încheierea anului şcolar, după luni întregi de discuţii şi tensiuni, părinţii lui Robert au decis că se vor muta cu tot calabalâcul la Bucureşti, într-un bloc din cartierul Balta Albă, la aproximativ treizeci de kilometri depărtare de Buftea. Era luna iunie, oraşul mirosea a tei, Robert le povestea fără prea multă tragere de inimă prietenilor săi cum arăta liceul din Bucureşti în care urma să înveţe. Viitoarea lui clasă avea profil umanist, ca să se poată pregăti pentru admiterea la facultatea de jurnalism. Lucrul care îi făcea fericiţi totuşi era că în iulie aveau să meargă cu toţii într-o tabără la Albac. Stăteau pe pontonul din parcul Ştirbey. Se uitau la apa întunecată de sub ei ca şi când acolo s-ar fi scufundat rămăşiţele prieteniei lor şi într-un fel aşa şi era, parcul Ştirbey era locul în care au fost cei mai fericiţi şi au avut cele mai lungi discuţii despre viaţa pe care o trăiau sau urmau să o trăiască. Robert s-a întins pe spate pe ponton. Şi-a aprins o ţigară şi a tras din ea adânc.

— Io v-am zis să repetăm anu', a spus Canibalu, întinzându-se într-o rână lângă Robert şi aruncând cu pietricele mici spre el, încercând să-i nimerească gura întredeschisă.

— Stai, mă, dă-te-n pula mea de retard, a spus Robert scuipând o pietricică spre Canibalu.

Un vânt răcoros se porni printre copaci şi îi linişti. Stăteau toţi trei întinşi pe ponton şi urmăreau norii cum alergau pe cer şi se destrămau ca o vată de zahăr ars de care trăgeau mâini invizibile. Fumau.

— Canibale, de ce crezi, mă, că nu au încolţit seminţele alea de marijuana? a întrebat Alexei.

Canibalu nu a răspuns nimic o vreme. Urmărea norii tăcut.

— Or fi fost bolnave, a spus într-un târziu.

— Poate aveau SIDA, a continuat Robert şi au pufnit în râs toţi trei.

La Albac, au trăit ca nişte sălbatici. Tot timpul au vrut doar să scape de ceilalți şi de profesori. Era tabăra lor, nu a liceului. Satul era ascuns între nişte dealuri frumoase de pe valea Arieşului. Au ajuns sâmbăta. Stăteau câte şase în cameră. Ei trei şi alți trei colegi de clasă cu care se înțelegeau bine. În clădire mai era cazat un grup de copii de clasa a VIII-a de undeva din Moldova. Erau multe fete foarte gălăgioase care vorbeau cu accent moldovenesc şi care i-au enervat din prima clipă. De aceea s-au închis în cameră şi au început să bea, apoi cineva a venit cu ideea să se vopsească blonzi. Şi s-au vopsit. Au jucat cărți pe băute votcă şi pe dezbrăcatelea şi la un moment dat au deschis uşa camerei şi s-au tolănit pe un pat din dreptul uşii, în aşa fel încât copiii sau profesorii care ar fi trecut pe acolo să îi vadă cum stăteau într-o amestecătură de piele, carne, oase şi păr blond.

A doua zi s-au plimbat pe marginea Arieşului şi au făcut un plan despre cum să meargă noaptea în pădure la un grătar. Râul curgea de-a lungul unui drum național. Din când în când apărea câte un pod pe care îl traversau căutând locul pentru grătar. De cealaltă parte a râului nu erau case, erau doar munte şi pădure şi un drum făcut de căruțe printre copaci căzuți. Totul era sălbatic, o ploaie mare se abătuse cu săptămâni în urmă asupra muntelui şi şuvoaiele de apă aduseseră pe marginea râului trunchiuri de copaci contorsionate, cu crengile ca nişte brațe rupte în rostogolirea infernală. S-au urcat pe trunchiurile de copaci şi au rămas o vreme evaluând în tăcere măcelul copacilor aduşi de viitură. Canibalu avea un topor cu care tăia absent diverse crengi uscate. La un moment dat, pe şoseaua națională a trecut o coloană de motociclete chopper. Valea s-a umplut de sunetul motoarelor. Fiecare motocicletă ducea câte două persoane. Cineva din coloană a făcut cu mâna spre băieți, iar cei trei au început să urle ca nişte

maimuțe spre motocicliști. Canibalu s-a ridicat în picioare cu toporul în mână, agitându-l deasupra capului. Chiuiturile celor trei au acoperit la un moment dat zgomotul motoarelor și toți motocicliștii s-au uitat pentru o fracțiune de secundă spre ei. Păreau reprezentanții unui trib coborât la poalele muntelui ca să întâmpine o nouă civilizație. Nimeni nu știa dacă sunt pașnici sau războinici, nici chiar ei, membrii tribului. În orice caz, toporul lui Canibalu nu părea chiar un semn de bun venit. Sunetele coloanei de motocicliști s-au îndepărtat, ei au coborât printre trunchiurile de copaci pe malul râului. Canibalu văzuse niște păstrăvi și a aruncat cu toporul după ei, apoi o motocicletă cu ataș s-a oprit pe șosea în dreptul lor. Din ataș au coborât o femeie cu un băiețel, femeia i-a dat copilului casca jos și i-a desfăcut repede pantalonii ca să facă pipi. Băiețelul blond se uita spre albia râului unde trei perechi de ochi îl urmăreau în tăcere. Copilul a început să râdă și i-a arătat mamei cu degetul spre vale. Femeia a ridicat privirea și s-a strâmbat spre Canibalu, Alexei și Robert. Toți trei se ușurau în râu. Canibalu se pișa pe lama toporului ca și când ar fi spălat-o. Bărbatul care conducea motocicleta cu ataș și-a dat casca jos și a spus nervos ceva într-o limbă străină spre băieți. Au îmbrăcat copilul, s-au echipat și au plecat mai departe. Femeia le-a arătat muie în timp ce se depărtau. Râsul ascuțit al lui Canibalu s-a scurs în urma lor printre munți. S-au întors în sat și au luat provizii, bere, votcă, mici și pâine. Le-au ascuns sub paturile din cameră. După-amiază au mers cu toată tabăra la Peștera Scărișoara. Au coborât în grota rece fără prea mare chef.

— Aici s-au ascuns dacii, a spus Alexei.

— S-au ascuns o pulă, a zis Robert strângându-se în brațe de frig. Cred că s-au căcat pe ei de frig.

— Da, mă, s-au ascuns, a spus Canibalu. S-au şi futut, uite că au scris şi cu briceagu' pă perete. Dacul Giani plus daca Mari egal inimă. Au făcut un foc, au pus nişte mici dacici pe grătar şi au făcut iubiţică pe urmă.

— Iubiţica va salva lumea, a strigat Canibalu în peşteră şi imediat şi-a luat o palmă peste ceafă de la profesorul de informatică Anton, care îi însoţea în tabără.

— Guriţa mai mică, că nu ţi-a luat mă-ta peşteră, a spus profesorul.

Toni Montana, cum îl porecliseră elevii, era un profesor marfă. Dur, dar marfă. Înainte să ajungă la Buftea pregătise olimpici la un liceu din Bucureşti. Nimeni nu ştia cum şi de ce ajunsese să predea în liceul energetic de la Buftea. Dar chiar dacă teroriza lumea cu problemele lui de matematică pe care le dădea la ore dintr-o culegere rusească, Toni Montana era marfă. Juca baschet, fuma cu elevii, în tabere bea cu ei şi ţinea mereu la glume, iar când nu mai ţinea îi scotea la tablă.

— E din Cioran, domn' profesor, s-a auzit vocea unui băiat de lângă ei. *Pe culmile disperării*. Singurul lucru care-l va salva pe om este iubirea. Cioran.

Toni Montana s-a întors spre el.

Băiatul se numea Geo, era elev într-a XI-a la o clasă de mecanică. Şi el era marfă, a decis Canibalu în peştera Scărişoara.

Seara, după stingere, s-au echipat, şi-au luat păturI în rucsaci, două navete de bere, micii şi au ieşit din complex sărind pe geam în noapte. Erau şapte băieţi. Unul din ei era Geo. Avea lanternă şi conducea grupul alături de Canibalu. Mergeau încolonaţi şi tăcuţi. Era întuneric beznă. Au ieşit din sat şi casele s-au împuţinat. Din când în când în faţa unei curţi dădeau peste stive de lemne tăiate frumos la metru. Canibalu a zis să ia fiecare câte o şipcă ca să aibă cu ce să facă grătarul. Au luat şi au mers mai departe în şir

indian, legați între ei cu câte o bucată de lemn. S-au oprit undeva pe marginea drumului național. Nici o lumină nu se mai vedea în jur. Se auzea doar Arieşul care trecea învolburat. Canibalu, Geo şi Alexei şi-au dat pantalonii jos şi au rămas în chiloți. Trebuiau să găsească un loc prin care să traverseze râul. Nu mai aveau răbdare să ajungă la pod. Apa era rece. Le venea până la fund. Au mers după lanterna lui Geo până pe celălalt mal, apoi s-au întors la prietenii lor şi şi-au dat chiloții jos, şi-au băgat hainele uscate în rucsacuri şi s-au răsfirat de-a latul râului, dând şipcile din mână în mână. Locul de grătar l-au stabilit lângă o piatră mare, plată de la poalele muntelui. În jurul lor erau trunchiuri uscate de copaci care păreau nişte vietăți albicioase ascunse în întuneric. Alexei s-a speriat de un zgomot la un moment dat şi a scos un şuierat puternic. Pentru o secundă s-au oprit cu toții şi s-au uitat în jur în tăcere. O adiere de vânt a trecut prin crengile copacilor despicându-se în mii de curenți de aer minusculi printre țepii de brad. S-au uitat unii la alții cum stăteau dezbrăcați în întuneric. Geo a scos o bere din rucsac şi a desfăcut-o.

— Duc eu berea jos la râu, a spus Geo în linişstea aia. Fiecare şi-a luat câte o bere din rucsac.

— Aici facem grătaru' a spus Alexei, arătând spre piatra mare. Şi hai să ne îmbrăcăm, că n-am venit la futut.

Au pus toate şipcile peste piatră şi le-au dat foc. Canibalu a plecat după lemne cu toporul la brâu, fluierând în întuneric. Restul s-au tolănit pe pături în jurul focului. Robert a scos micii congelați dintr-un alt rucsac şi o sticlă de palincă pe care o cumpărase de la un moş din sat. Era răcoare. Au trecut sticla de palincă pe la fiecare de câteva ori. Canibalu apărea din când în când trăgând după el câte o creangă mare de pom ca pe un cadavru pe care îl arunca în focul tot mai mare. S-au încălzit. Alexei a dat drumul unui casetofon mic pe care îl adusese de acasă. Au ascultat

Pearl Jam şi Ducu Bertzi, pe urmă Geo a scos o casetă cu nişte muzică hip-hop de la Bucureşti şi au început să cânte şi să danseze în jurul focului, beți. Cineva a călcat în mici.

— Băăă, să-l fută câinii p-ăla care a călcat în mici! a zis Alexei văzând caserola cu o urmă de bocanc în ea.

— Să se pişe pă picioru' lui şi să-i dăm foc, a zis unul din colegii de cameră dansând.

— Să îi spargă rozeta Ducu Bertzi şi tot festivalu' Om Bun, a spus alt coleg de cameră.

— Să îi umfle şnițelu' Adrian Păunescu şi Cenaclu' Flacăra, a strigat Alexei.

Se auzi un fornăit, urmat de un nechezat scurt şi toată lumea a amuțit. În întuneric, la câțiva metri de ei strălucea capul transpirat al unui cal. Din casetofon se auzea un cor de voci care pe ritm de hip-hop repeta următorul refren: *Pe rând încolonarea ca să ne sugeți pula, pe rând încolonarea ca să ne sugeți pula.* Calul a trecut agale pe lângă foc şi cei şapte adolescenți îl priveau cu gurile deschise. Cineva a închis muzica. A rămas doar sunetul lemnului care trosnea în foc şi paşii calului înfundați în pământul umed. Un lanț lung îi atârna de gât.

— A scăpat de undeva, a spus unul dintre băieți.

— Sau poate l-o fi furat cineva, a spus Geo.

— Hai să-l prindem, a spus Alexei entuziasmat şi a sărit după cal în întuneric, dar animalul a luat-o la fugă cu lanțul târându-se pe jos, lucios ca un şarpe.

— Vezi, băi, prostea, să nu mai calci încă o dată în micii ăia, a spus Robert.

— Cine, mă, io?

— Ia uită-te pe talpa bocancului.

— Ah, băga-mi-aş pula-n gura mea, a spus Alexei văzând pasta de mici care ieşea rozalie printre zimții tălpii.

— Cheamă-l şi pă Ducu Bertzi să te ajute şi ia du-te după nişte beri.

Frigul cobora din munte pe Valea Arieşului. Băieţii nu simţeau nimic. Erau închişi în această bulă a fericirii plină de alcool şi miros de lemn ars, în care se descurcau singuri departe de familiile lor, făceau focul la poalele unui munte, tăiau lemne şi prăjeau micii pe o piatră încinsă. Se simţeau liberi şi fericiţi. Fumau şi ascultau o poveste pe care o ştia Geo despre localnicii din Albac, care după război fuseseră aproape decimaţi de sifilis şi tuberculoză.

— Cică umblau ca nişte roboţi pe ulițele din sat, a spus Geo, că sifilisu' ăsta nu te omoară din prima. Cică te paralizează treptat şi stai ţeapăn aşa de spate şi mergi ca un zombie. Pula mea, mi-a povestit maică-mea, că e medic de boli venerice.

— Cre' că a văzut multe pule bolnave, a spus Robert scormonind în foc.

— A văzut şi pule, şi pizde. Probabil pe toate din Buftea, a spus Geo.

— Şi sunt mulţi bolnavi de sifilis în Buftea?

— Nu ştiu, or fi, n-am stat s-o-ntreb, a răspuns Geo, ştiu că există în schimb un caz de SIDA în Buftea.

— Cine e?

— Nu ştiu.

— E femeie sau bărbat? a întrebat Alexei.

— Nu ştiu, coaie.

— Păi să ne zică, mă, ca să ştim să ne ferim, a zis Robert.

Geo a zâmbit timorat şi a fumat mai departe. Micii sfârâiau pe piatra încinsă. Au mai desfăcut câte o bere.

— Auzi, da' de unde ştiai faza aia cu iubirea şi Cioran pe care ai zis-o în peşteră? a întrebat Canibalu.

— Păi, n-o ştiam, a răspuns Geo, adică ce a zis Cioran despre iubire nu era deloc aşa optimist. Am dat-o la 'şto. În *Pe culmile disperării* nu e aşa simplă treaba cu iubirea. De fapt, iubirea este o slăbiciune, o vulnerabilitate. Ca să salvezi lumea nu trebuie neapărat să iubeşti.

— Trebuie să fuți, a zis cineva.

— Iubirea şi fututul sunt diferite, că, dacă oamenii s-ar fute doar din iubire, n-ar mai fi atâta sifilis şi SIDA pe pământ, nu?

— Cum adică? a întrebat Canibalu.

— Păi, dacă tu ai avea sifilis, să zicem, şi ai fi îndrăgostit de cineva, ai iubi pe cineva, te-ai fute cu femeia respectivă să îi dai sifilis? a răspuns Geo.

— Băi, ej nebun, cum ai ajuns, mă, tu la o clasă de mecanică? a întrebat Canibalu din ce în ce mai încântat de descoperirea pe care o făcuse în Peştera Scărişoara. Geo chiar era marfă. Ştia chestii. Avea idei. Citise Cioran, în pula calului.

— Simplu, tata are un service auto şi îmi place să repar motoare. O să dau la inginerie aerospațială să învăț să fac motoare şi să pilotez avioane.

Canibalu se uita la Geo ca la un idol. Era pregătit să îl urmeze peste tot, iar atunci când, târziu în noapte, au stat pe malul Arieşului cu luna şi stelele deasupra şi Geo a spus că e atât de frumos, că îi vine să dea o labă, Canibalu nu a ezitat nici o clipă şi a început să şi-o frece pe întuneric alături de noul său prieten, hrănind păstrăvii din râu cu rodul iubirii lor despre care nimeni nu va afla nimic niciodată.

Tabăra s-a terminat urât, cu ploaie şi scandal. Băieții s-au îmbătat criță în ultima zi şi au făcut jurăminte penibile pe care le-au pecetluit stingându-şi țigările pe interiorul antebrațelor. Robert a intrat noaptea beat şi şi-a făcut nevoile în camera în care dormeau fetele din grupul de la Vaslui. Fetițele au început să țipe în noapte şi când fetițele țipă în noapte se trezesc profesorii şi când se trezesc profesorii începe scandalul, iar elevii beți sunt pedepsiți şi amenințați cu exmatricularea. Dar pe Robert l-a pufnit râsul pentru că oricum se muta din liceu şi nu aveau ce să-i mai

facă. În trenul spre Bucureşti au stat ca nişte legume tot drumul cu capetele sprijinite de spetezele urât mirositoare sau de geamurile soioase. Erau mahmuri şi abătuți.

— Băi Robert, la ce pula mea te gândeşti atâta? a întrebat Alexei.

Robert a încercat să reconstituie şirul gândurilor, dar nu reuşea să treacă de mirosul de tren pe care îl avea în nas, de faptul că pentru el despărțirea de cei mai buni prieteni ai săi va avea mereu mirosul împuțit al unui tren.

— Dacă prietenia ar avea miros, ce miros crezi că ar fi, băi Tomiță?

— De mici, Negrule. Mici şi bere, a răspuns Alexei zâmbind obosit.

— Mici şi bere, a repetat încet, cu capul sprijinit de geam, Canibalu.

După plecarea lui Robert la Bucureşti, Alexei şi Canibalu s-au îndepărtat puțin câte puțin. O tristețe nedefinită s-a aşezat peste ei. Când au început clasa a XII-a totul a luat o tentă gri. Alexei era prins mai mereu cu pregătirea pentru facultatea de teatru şi atunci când mai chiuleau de la ore în parcul Ştirbey apărea şi Geo, care venea cu tot felul de povestiri despre motoare de avioane. Canibalu încă nu se hotărâse la ce facultate să dea, dar nu se grăbea nicăieri. După bac a mers în vacanța de vară la mătuşa lui din State, unde s-a drogat mai mereu cu L.J. A intrat în anul următor la ştiințe politice.

Rugăciuni ale inimii şi prieteniei

Veneția stătea tăcută în fața lor, învăluită în aburi de ceață ca un duh într-o sticlă uriaşă. Ca orice duh, aştepta

să fie eliberată din pâclă şi mister în spaţiile mai mult sau mai puţin vaste ale minţilor vizitatorilor săi. Fiecare piatră atinsă de ochii, mâinile şi picioarele turiştilor ar fi avut ceva de povestit, dacă oamenii ar fi ştiut cum să întrebe sau pe cine să întrebe, dar tocmai asta era şi problema, cei care ar fi putut povesti erau morţi de mult, iar într-un loc cu atât de multe lucruri de spus, lumea era comodă şi atingea doar pietrele cele mai strălucitoare, Piaţa San Marco, Palatul Dogilor, Podul Rialto, Basilica Santa Maria della Salute sau locurile unde se ţineau expoziţiile de artă ale Bienalei. Restaurantele intrau într-o categorie aparte, în care oamenii ajungeau mânaţi de un impuls primordial, nevoia de a se hrăni, dincolo de acest lucru, dacă mai primeau şi o poveste a locului, o priveau cu un zâmbet în colţul gurii pe care urgenţa de a mânca îl înlocuia imediat cu o privire severă aruncată ospătarului. Restul era zgomot de fond. Cei mai mulţi turişti pluteau pe străzile oraşului, în aglomeraţia din pieţe şi de pe străduţe, bucurându-se de privelişte fără să pună prea multe întrebări. Oamenii îşi aduceau aminte mai repede felurile de mâncare comandate cu o zi în urmă decât străduţele pe care merseseră. Adevărul rămânea ascuns în piatră, tăcut, depus ca un strat geologic invizibil. Pe canalele pe care în urmă cu câteva sute de ani plutiseră atâtea gondole ale morţii, lumea trecea acum fericită, îndrăgostită şi uşor copleşită de aerul istoric pe care îl aveau de inhalat într-un timp atât de scurt. Cu toţii ar fi vrut, evident, să afle mai mult, să vadă, să guste, să tragă în piept mai mult din ce avea de oferit acest oraş plutitor, dar timpul era puţin, turiştii nu poposeau mai mult de trei-patru zile în acest oraş al retragerii, o Atlantidă scufundată sub valurile timpului. Avioanele treceau numeroase pe deasupra ei, cărând în burţile lor metalice alţi şi alţi curioşi, oameni care călătoreau de plăcere şi se recompensau cu câteva zile petrecute departe de casă. Existau nişte cicluri ale oraşului

în care oamenii intrau şi ieşeau din clădirile unde erau cazați, cicluri pe care venețienii le ştiau atât de bine şi cu care trăiau resemnați, sperând în van ca într-o zi, printr-un miracol, Veneția să fie din nou un loc în care merita trăit. Până atunci furnicarul năştea de două ori pe zi grămezi fremătătoare de omuleți care luau cu asalt străzile şi canalele. Unul din momente era între dimineață şi prânz, în jurul orei unsprezece, când lumea ieşea din hoteluri sau din cafenele cu toate simțurile puse în mişcare de sutele de mii de cafele ristretto sau cappuccino făcute în Veneția, căutând să hrănească ființa gălăgioasă a uimirii pe care o purtau înăuntrul lor. Al doilea moment era tot un moment indecis, între după-amiază şi seară, pe la ora cinci, când soarele se mai îmblânzea, furnicarul năştea a doua oară, de data asta mai sleit de energie, dar fără să-şi piardă speranța. Uimirea şi curiozitatea reînviau.

Astfel că la momentul la care Alexei şi Robert s-au îmbarcat pe vaporetto părea că asaltul Veneției începuse de mult. Lumea gâfâia pe lângă ei transpirată, se grăbea deja spre vreun restaurant. Era trecut de ora 1. Găsiseră locuri în față şi aşteptau tăcuți debarcarea în stația Punta della Dogana. Piața San Marco, perineul strălucitor al oraşului furnicar, se mărea în fața lor albicios şi cleios, pulsând alene în ritmul gondolelor care se legănau pe marginea cheiului. Un grup de pensionari foarte zgomotoşi au urcat la stația Arsenale şi au fost ghidați spre spatele vaporaşului, dar ei au luat-o în față, spre pupa, unde stăteau Alexei şi Robert. Nu era prea mult loc de stat în picioare la pupa. S-au înghesuit unii în alții fericiți şi gălăgioşi. O doamnă cu părul rozaliu şi cu un machiaj strident se împingea în Robert, încercând să-şi facă un selfie cu restul grupului de pensionari, dar pensionarii nu erau atenți la ea, unii vorbeau despre ce văzuseră în pavilioanele bienalei din zona Arsenale, alții făceau cu mâna oamenilor din vaporaşele pe

lângă care treceau, aşa că bătrâna a trebuit să ţipe la ei ca să-i facă atenţi, apoi a zâmbit din nou cu dinţii plini de ruj şi s-a mai împins o dată în Robert. El a aşteptat-o pe bătrână să-şi facă poza, apoi a împins-o blând din faţa lui cu antebraţul. Baba l-a privit cu ură şi în retragerea ei i-a dat o poşetă peste faţă.

— Ce proastă eşti, a spus Robert zâmbind amabil spre babetă. Bătrâna a bolborosit şi ea ceva spre Robert şi s-a întors cu spatele la el. Ceilalţi pensionari făceau în continuare cu mâna exuberanţi spre alte bărci şi gondole.

— Sper să nu îmbătrânesc aşa urât şi eu, i-a spus Robert lui Alexei.

Alexei s-a uitat o vreme la bătrânii de lângă ei. Nimic nu putea sta în calea fericirii lor. Erau hotărâţi să se simtă bine şi să le facă cu mâna tuturor pasagerilor din celelalte vaporaşe. Apoi s-a uitat la Robert, care stătea cu ochii în telefon. Un cuvânt se legăna în mintea lui o dată cu vaporetto-ul.

— Când eram mic, cred că prin clasa a III-a, după ce a murit tata nu prea puteam să dorm noaptea. Stăteam cu ochii beliţi în tavan şi mă gândeam la tot felul de prostii şi cel mai mult îmi doream să am un televizor mic pe care să îl iau cu mine sub plapumă şi să mă uit la el până mă ia somnu', spuse Alexei. Un smartphone, asta îmi doream, dar nu ştiam cum să-i zic.

— Mhm, a mormăit Robert absent.

Din spate se auzi plânsul unui bebeluş şi imaginea celor trei copilaşi pe care îi lăsase acasă cu Nona veni ca un şuvoi din toate părţile. Între el şi restul lumii stăteau aceşti trei copii, ei fuseseră baricada supremă pe care o construise în jurul lui. Legătura lui cu oamenii se estompase de-a lungul timpului. La început, după eşecul de la facultatea de teatru şi film, a intrat în derivă, lucrurile îi curgeau printre degete, liniştea dispăruse, părea că cerul se va prăbuşi peste el,

apoi au urmat lunile cu Necuratul, mănăstirea şi, în cele din urmă, facultatea de teologie, când totul s-a echilibrat, când Ligia îi zâmbea din fotoliul ei şi îi spunea că totul va fi bine, că tot ce mai avea de făcut acum era să îşi găsească o fată, deşi vorbele Ligiei erau singurele de care nu avea nevoie, grija ei care îl călca pe nervi pentru că apărea aşa din senin, sporadic şi intensificată, de parcă ar fi vrut să compenseze în câteva clipe toţi ani de indiferenţă şi absenţă. În prima etapă a izolării încă a mai păstrat legătura cu prietenii din copilărie sau liceu cu care se întâlnea, mai povesteau despre facultăţi, se mai îmbătau, îşi aduceau aminte lucruri trăite împreună şi se despărţeau cu promisiunea să se revadă curând, dar curândul se transforma uşor în săptămâni sau luni de zile. Încet-încet îşi dădea seama că nu prea avea ce să-şi mai spună cu aceşti oameni. Robert, Canibalu, Geo dispăruseră şi lăsaseră locul gol. De obicei ieşea în oraş cu Adi, un tip pe care îl ştia din copilărie. Erau vecini de scară. În copilărie făceau tancuri din pământ şi se băteau cu cornete, de la el auzise prima oară cuvântul pizdă, când Adi îi povestise, în timp ce modela o bucată de pământ pe marginea bordurii, că dacă îl mai obligă mă-sa mult să facă baie cu soră-sa probabil că o să-i facă pizda de douăşcinci de kile. Adi era obsedat de mersul la sală şi îşi dorea să termine facultatea de drept pe care o începuse la particulară şi pe urmă să intre în Poliţie, îi explicase de multe ori lui Alexei cum o să facă, că avea pe cineva la Ministerul de Interne care îl ajuta să-şi găsească un post în Poliţie şi că tot ce trebuia să facă era să termine dreptul, pentru că în Poliţie era important să ştii legea. De fiecare dată când ieşea cu Adi, Alexei cunoştea viitori poliţişti care povesteau cum luau şpăgi sau benzină de la şoferii pe care îi opreau pe şoselele din jurul Buftei, îmbrăcaţi în uniformele de la Academie. Într-o seară au plecat cu toţii cu un Volkswagen Vento alb din cele care erau folosite de patrula de la

circulație. Nu aveau girofar şi nici însemne, dar lumea ştia că Vento era maşină de gabori. Au oprit câteva maşini şi au făcut rost de câteva milioane de lei cu care plănuiau să meargă să se îmbete în Bucureşti. Adi şi Alexei stăteau pe bancheta din spate a Volkswagenului şi se uitau la cei doi viitori polițişti cum opreau din când în când câte o maşină. La un moment dat, Adi l-a rugat pe unul din ei să îl lase să oprească şi el o maşină. Au făcut schimb de haine acolo în maşină şi Adi a ieşit la prima lui intervenție. A oprit o Dacie Solenza care avea un far stricat. Adi a salutat. Prietenii lui, viitorii polițişti, făceau pariuri pe suma pe care urmau s-o primească, dar misiunea părea dificilă, discuția se lungea. După câteva minute Adi a revenit lângă maşina de poliție falsă, un geam s-a lăsat uşor în jos, Adi s-a aplecat pe marginea geamului, s-a uitat la prietenii lui serios şi a întrebat scurt dacă vrea cineva să dea o muie. S-au dat toți jos din maşină fără nici un cuvânt. Din Solenza au coborât două fete şi au intrat cu toții în pădurice de la marginea drumului. Era beznă.

— Toți patru, mânca-v-aş? a întrebat una din fete uşor iritată.

— Păi nu aşa ne-a fost vorba? a spus Adi.

— Io nu, a spus Alexei şi s-a tras într-o parte aprinzându-şi o țigară.

Fetele şi-au prins părul la spate şi s-au lăsat pe vine. Alexei a intrat puțin în pădure. Nu vedea pe unde mergea. Un miros de cadavru în descompunere venea din întuneric şi avea senzația că sub tălpile lui trosneau oase putrede de câini călcați de tiruri. S-a oprit lângă un copac mai gros şi şi-a fumat mai departe țigara. Din când în când, printre frunzele boscheților de pe marginea drumului farurile maşinilor aprindeau siluetele celor două fete care mişcau din cozile lor ca nişte sirene care se scufundau în întuneric. Lumea era o succesiune de lumină şi întuneric şi muie şi

bucurie şi miros de hoit. El stătea ascuns în întuneric, cum probabil stătea şi Dumnezeu şi privea. Când au ajuns înapoi la maşină, Adi îşi freca palmele satisfăcut. După câteva săptămâni când s-au întâlnit din nou, Adi era pe antibiotice, luase ceva. Era băiat bun Adi, dar cam prost, ca orice poliţist, s-a gândit Alexei.

Apoi a apărut Nona şi a intrat în a doua etapă, partea în care viaţa ca un urs înfometat s-a rostogolit peste el şi l-a sufocat cu braţele ei blănoase şi după aproape un an de când s-au cunoscut a devenit preot şi tată şi duhovnic şi iubit şi soţ, şi toate astea se întâmplau în timp ce lumea se mişca în altă direcţie şi un gust amărui încă îi mai stăruia peste amintirile din anii de liceu şi visurile pierdute. După ce a apărut primul copil, un zgomot de fond l-a acoperit cu totul. Nu mai avea timp pentru nimic. Viaţa de preot era solicitantă, moarte, viaţă, nevoi, spovedanii, sărăcie, moarte, nunţi, botezuri, locuri de veci, primari, episcopi, toată lumea aştepta ceva de la el, iar el stătea uneori singur în biserică după ce termina slujba şi se ruga la Dumnezeu şi se gândea la ce urmează să fie şi la ce ar trebui să fie viaţa lui şi la vieţile celor pe care îi iubea, şi credinţa lui în Dumnezeu creştea cu cât îi era mai greu, pentru că ştia că toate vin de la Dumnezeu ca să îl facă mai puternic. Uneori mergea la mănăstirea Frăsinei, unde avea duhovnic un preot-călugăr bătrân despre care multă lume spunea că e un sfânt, şi acolo simţea cum îmblânzeşte ursul de viaţă care se suise cu picioarele pe pieptul său şi îl punea lângă el să respire amândoi uitându-se unul la celălalt. De acolo pleca întreg de fiecare dată, cu mintea limpede şi cu sufletul curăţat de toate deversările lumeşti pe care biserica le aducea către urechile lui. Se gândea mereu că urechile unui preot alcătuiau locul acela ca o ecluză pe unde păcatele oamenilor aflaţi la spovedanie intrau şi năclăiau cu picioarele lor murdare covorul interior care mirosea a aer curat. Apoi au

venit şi al doilea copil, şi al treilea şi într-o zi, când s-a întâlnit cu Adi, el era deja poliţist la Buftea, plin de muşchi, nu se mai văzuseră de vreo trei ani. Avea o mustaţă neagră şi i-a făcut cu ochiul din maşina de poliţie. Şi viaţa a continuat să curgă în straturi peste toate. După o vreme Adi a venit la el la biserică şi s-a cununat, apoi au apărut şi alţi prieteni din liceu şi din Buftea care se căsătoreau sau îşi botezau copiii. El era ca o oprire în punctele cheie ale timpului acestor oameni pe care îi cunoscuse, dar nu mai avea nici o legătură cu ei. Erau nişte oameni pe care îi cunoscuse odată. Tot ce rămăsese viu şi real în jurul lui erau doar copiii, Nona şi Ligia. Cealaltă lume părea că aleargă undeva. Simţea că se înstrăinase de restul oamenilor sau poate oamenii îl priveau cu alţi ochi acum şi nu le mai venea aşa uşor să lege o conversaţie cu el când îl vedeau în sutană.

Vaporetto-ul a intrat în marşarier cu un hârâit violent care i-a împrăştiat preotului gândurile, vocea stridentă a însoţitorului de bord s-a auzit cum anunţă o nouă staţie. Parâma s-a încolăcit în jurul stâlpului de pe ponton şi barca s-a lipit încet, în linişte, de marginea de cauciuc a pasarelei pe care aşteptau alţi oameni să urce. Motorul vasului s-a oprit şi toată vorbăraia oamenilor a prins viaţă din nou. Pe lângă ei alte bărci intrau în marşarier şi andocau în alte staţii. Erau aproape de Piaţa San Marco. Cele două linii de vaporetto aveau multiple staţii aici pentru a decongestiona traficul.

— Bănuiesc că ţi-ai mai făcut prieteni după ce ai plecat la Bucureşti, a spus Alexei către Robert.

— Da, da' mai mult în facultate. Adică cu ăia am şi rămas, cu ăia am trăit, a răspuns Robert închizând telefonul, am ascultat aceeaşi muzică, să zic aşa, am dormit în aceleaşi camere, am făcut revelioane împreună, am băut

şi fumat şi ne-am irosit tinerețea în relații cu tot felul de femei imposibile. Femeile mi-au mâncat viața.

Parâma se detaşă de mal, vaporul porni cu acelaşi hârâit cu care oprise.

— Cred că asta regret cel mai mult acum, a continuat Robert uitându-se la Piața San Marco, de care se apropiau şi care era asediată, tot timpul pe care l-am pierdut cu băutura şi femeile, parcă eram posedat. Sunt atâtea lucruri de făcut pe lumea asta şi dintre toate, în tinerețe, când aveam cea mai multă energie, mie mi-a plăcut cel mai mult să beau şi să fut.

— Măcar ai învățat ceva şi din asta, a spus Alexei râzând cu gândul la Adi, care luase sculament în pădurea întunecoasă de la marginea Buftei.

— Dar tu mai asculți Pearl Jam? Nirvana, astea? Cum mai merge, părințele, cu muzica rock? a întrebat Robert înveselit, privindu-l pe Alexei pe deasupra ochelarilor de soare.

— Nu prea, dar cred că mai am casetele pe la maică-mea pe-acasă. Mai ții minte Casetele Americane?

— Mda, țin minte. Am fost la un concert Pearl Jam la un moment dat când eram în facultate, m-am gândit la tine, a spus Robert punând o mână pe piciorul lui Alexei.

— Au cântat Black?

— Or fi cântat, nu mai ştiu, a răspuns Robert.

— N-am mai ascultat Pearl Jam de o grămadă de ani, a spus Alexei.

— Nu mai e ca pe vremuri, oricum.

— A venit Canibalu pe la mine la vreo doi ani după ce am intrat la teologie şi mi-a lăsat o casetă cu albumul *Vitalogy*, a spus Alexei, l-am ascultat până s-a stricat caseta. *Tremor Christ* mai ales.

— Da, țin minte *Tremor Christ*...

— Era un vers acolo care m-a făcut praf, a spus Alexei privindu-şi palmele desfăcute, *triumphant are the angels, if they can... get there first*. L-am repetat încontinuu luni de zile ca pe rugăciunea inimii. Ştii rugăciunea inimii?

— Nu.

— E o rugăciune scurtă care se spune în gând de multe ori, *Isuse Christoase, miluieşte-mă pe mine păcătosul*! Şi ea rămâne şi se repetă în interiorul gândurilor, chiar şi în somn.

— Mi se pare mai mişto rugăciunea lu' Pearl Jam.

— Mda, a zâmbit Alexei, are ceva de sfârşitu' lumii în ea. Când eram mic îmi spusese taică-miu că oamenii trăiesc după cum le e desenată linia vieții din palma stângă. Şi la mine, dar şi la el linia vieții se întrerupe undeva la jumătate. Tata avea 31 de ani când a murit. Eu văd că încă o mai duc. După ce am terminat liceul, dacă nu era Ligia, probabil că şi eu eram mort. Am trecut printr-o depresie urâtă de tot.

— Şi a avut Ligia grijă de tine? Nu credeam că o să aud asta vreodată, spuse Robert privindu-şi palma stângă. Să ştii că nici la mine nu prea s-au înghesuit îngerii să ajungă, mai ales în ultimii ani. Hai să coborâm, că am ajuns.

Barca a început să hârâie iar. Se apropia legănându-se de malul pe care se înălța Basilica Santa Maria della Salute. Treptele gri ale bisericii erau pline de lume. Oamenii păreau sleiți. Lângă trepte se întindea o coadă până la intrarea în clădirea fostei vămi a Veneției, Punta della Dogana, care devenise între timp un spațiu de expoziție restaurat de bogatul colecționar Francois Pinault. Pe lângă Punta della Dogana, Pinault mai restaurase şi Pallazo Grassi şi îl transformase în spațiu de expoziție. Scopul declarat al acestor două muzee era, după cum spunea miliardarul francez, să promoveze în permanență arta contemporană şi direcțiile spre care se deplasa aceasta. Fosta vamă a Veneției era o clădire triunghiulară construită pe piloni de

lemn chiar la intrarea pe Canal Grande. În colțul clădirii pe lângă care se ieşea în larg, la marginea apelor fusese ridicat un turn cu doi Atlaşi care țineau pe umerii lor un glob de aur, greutatea lumii. Deasupra lor stătea Fortuna, zeița Norocului, care se învârtea după cum bătea vântul, un mod ironic de a arăta de altfel soarta omului pe pământ, dar util în acelaşi timp pentru navigatorii din vechime care opreau în acest colț de lume ca să-şi descarce mărfurile şi să-şi umple buzunarele cu bani.

— Pe aici a intrat ciuma în Veneția, a spus sec Robert arătând cu brațul stâng spre clădirea vămii, şi pe aici a ieşit, a continuat arătând cu brațul drept spre biserica maiestuoasă din fața lor.

— Şi ce facem aici? a întrebat Alexei amețit de tangajul bărcii de pe care tocmai coborâse.

— Păi o să vizităm o expoziție de artă care valorează cincizeci de milioane de euro şi o să ne confruntăm cu adevărul şi viața, a spus Robert misterios, dar înainte de chestia asta hai să ne luăm nişte apă, că o să stăm destul de mult pe aici şi mor de sete.

— Şi de unde luăm apă?

— Mergem pe străduțe, tre' să dăm de vreun chioşc, a spus Robert luând-o spre dreapta.

— Auzi, eu te aştept aici pe unde a ieşit ciuma din Veneția, mă uit şi eu la ce au făcut oamenii ăştia aici, a spus Alexei netezindu-şi cămaşa albă cu ambele mâini.

Pe pieptul lui Alexei, Robert a văzut o dâră care traversa ca o înfloritură gălbuie cămaşa dinspre umărul stâng spre subțioara dreaptă. Robert s-a apropiat de Alexei şi l-a mirosit. A simțit mirosul discret de tămâie amestecat cu mir pe care prietenul său îl împrăştia tot timpul.

— Să dai hainele la spălat diseară, la hotel, i-a spus lui Alexei, cine ştie ce ți-au pus ăştia în valiză. Hai, ne vedem în douăzeci de minute aici.

— Rahat am avut ieri pe mine, astăzi am nişte pişat, a spus Alexei zâmbind. Poate mâine primesc ceva cu scuipat.

Alexei a intrat în biserică făcându-şi o cruce mare cu încetinitorul, ca şi când s-ar fi gândit dacă avea rost să o mai termine atingându-şi umărul stâng în locul în care de obicei toată lumea spune Amin, locul acela despre care unii credeau că era rezervat Diavolului şi îndoielii.

Robert traversa podul din spatele bazilicii când în buzunarul blugilor săi negri a vibrat telefonul. Era un mesaj pe WhatsApp. Ne putem întâlni astăzi? Robert a zâmbit şi a răspuns că da, ei vor fi la Punta della Dogana pentru următoarele două ore. OK, vorbim pe seară, a venit imediat răspunsul urmat de un *smiley face*. Aspirina îşi făcuse efectul şi îi reglase fluxul sângelui, dar acest *smiley face* îl perturba. Inima îi zvâcni de câteva ori în piept, ca şi când valurile de plasmă şi hematii s-ar fi izbit de un promontoriu al dorinței făcut din carnea şi oasele lui. Şi-a mutat privirea spre picioarele unei fete care mergea în fața lui, părea că cineva le rupsese de la nivelul genunchilor şi le montase înapoi greşit. Erau nişte picioare frânte. Primul impuls a fost să zâmbească gândindu-se că oamenii nu îşi dădeau niciodată seama când sunt ridicoli, apoi o părere de rău îl străbătu şi se scutură de ea. Nu era vina lui că lumea era aşa cum era, că oamenii făceau ce făceau.

Soarele ardea înăbuşitor. Chioşcul de la care să îşi cumpere apă nu mai apărea. S-a oprit într-o piațetă, evaluând străduțele. Care avea mai multe şanse să îl ducă spre o sticlă de apă? Dintr-o clădire au ieşit două fete cu rucsacuri în spate. Erau două adolescente în vacanță la Veneția. S-au oprit la câțiva metri de el şi au deschis o hartă pe care s-au uitat lung, iar una din ele a decis direcția spre care s-o apuce. Robert a luat-o după ele. Păreau proaspete şi pline de energie vitală. Soarele le dădea o aură strălucitoare peste cămăşile albe şi pantalonii scurți în care

se ghiceau foarte uşor contururile femeilor ce vor locui curând în acele corpuri. Una din ele avea părul şaten-natural, prins în două cozi frumos împletite, cealaltă avea părul vopsit blond, cu vârfurile colorate într-un portocaliu strident şi purta ochelari, ea era cea care alesese direcţia în care mergeau acum. Au traversat o altă piaţetă şi s-au oprit pe un mic pod de piatră pe care nu era atât de multă lume. Şi-au făcut un selfie maimuţărindu-se, apoi au pornit mai departe. Cea cu părul vopsit povestea ceva entuziasmată, iar prietena ei o asculta zâmbindu-i din când în când. S-au mai oprit de câteva ori să se uite una la cealaltă ca şi când aveau ceva foarte important de lămurit. Nu Veneţia era lucrul cel mai interesant care li se întâmpla lor, ci ele erau lucrul extraordinar care se întâmpla Veneţiei. Pe străzile oraşului se plimbau două fete aflate în zona lor de confort perfectă, două minţi legate una de cealaltă şi conectate total. Aceasta era prietenia. Trecea prin faţa lui Robert proaspătă şi transparentă ca o adiere de vânt. La capătul străduţei pe care mergeau cele două fete, a apărut şi chioşcul de apă. Un euro sticla de jumătate de litru. A luat două. Pe drumul de întoarcere s-a trezit murmurând versuri din *Tremor Christ*, cu imaginea celor două fete în minte.

Prietenia, primele semne

După naşterea lui Alexei lucrurile au mers şi mai prost pentru Ligia. Şi-a revenit greu din lăuzie şi, de câte ori auzea copilul plângând în timp ce încerca să repete pentru şcoală, strângea din dinţi şi închidea ochii încercând să calmeze aripile negre care i se zbăteau în interiorul creierului şi care o lăsau fără aer, fără gânduri şi fără nici o dorinţă. La scurt

timp după naştere, neputința de a continua aşa cum îşi propusese a copleşit-o şi o depresie post-natală a pus stăpânire pe ea. Dar Cornel a persistat în preajma ei ca o flacără în fața celui mai capricios vânt şi a făcut ca lucrurile să se modifice încet-încet, sentimentele să se schimbe, şi astfel el să devină ceea ce Ligia va numi o greşeală a întâmplării. Acolo unde ea nu mai vedea nici o lumină, apărea mereu Cornel, Cornel şi portocalele, Cornel şi supa de pui, Cornel şi şervețelele, Cornel şi pătuțul pentru bebeluş, Cornel şi laptele de vacă. De unde apăruse acest bărbat cu toată răbdarea lui? Uneori îl vedea ca pe un prădător care nu voia decât să profite de starea deplorabilă în care se afla şi atunci se purta urât cu el, iar el tăcea şi se uita la ea încremenit, cu o sclipire mică în colțul ochiului, pleca privirea şi o vreme nu mai apărea prin preajma ei. Ea regreta apoi şi nu ştia cum să mai dea de el şi o ruga pe Ami să o ajute.

Într-o zi, prin mai, Cornel a venit cu cineva de la Poştă şi a vorbit o vreme cu tatăl Ligiei afară. După câteva săptămâni, pe strada lor au început să se monteze posturi telefonice, iar ei au fost printre primii care au primit un aparat şi un număr. Acum Ligia putea vorbi cu Ami şi îl putea suna oricând dorea pe Cornel. O lume nouă se desfăcea în fața ei, ceva ca un nou membru îi crescuse şi simțea că poate să meargă iar prin lume, că e în stare să se ridice în picioare. Se uita la aparatul de telefon cum stătea aşa tăcut şi rece şi îşi dorea să îi audă soneria, să prindă viață, să vorbească cineva la capătul firului şi se gândea că la fel era şi ea, un aparat mort şi rece în care nu se mai auzeau vocile de odinioară şi nici visurile. Ridica receptorul şi stătea secunde în şir ascultând tonul, bip-bip-bip-bip-bip, ca bătăile unei inimi bolnave de guturai care vorbea puțin pe nas şi se gândea invariabil iar la Cornel, Cornel şi telefonul, Cornel şi vacanța de primăvară, Cornel şi

cumpărăturile, Cornel şi tatăl ei, care se înțelegeau de minune. Într-o zi Ligia l-a luat în brațe pe Cornel înainte să iasă din casă şi l-a ținut strâns chiar şi când el a vrut să se elibereze din brațele ei ca să o privească mai bine sau să o sărute. Ea îl strângea în tăcere vrând să îi transmită un mesaj fără cuvinte. Îşi dorea cumva ca toate gândurile ei să se transfere din carnea ei în carnea lui şi să nu fie nevoie să vorbească.

S-au căsătorit în toamnă, după bacalaureat. În ziua în care s-au afişat rezultatele, Ligia a mers cu tatăl ei la liceu. El a rămas cu căruciorul la piciorul podului de fier şi ea a traversat pasarela peste liniile de tren. S-a întors acasă târziu. A stat pe pasarelă mult timp privind la linia ferată, iar când a trecut primul tren cu viteză pe sub ea, o amețeală dulce a cuprins-o. S-a prins cu mâinile de balustradă şi a stat aşa învăluită în curenții de aer şi mirosul de urină pe care trenul îl lăsa în urma lui. După ce nu s-a mai auzit nimic din sunetul roților metalice a plâns cu capul între umeri. Ceva de fier se rupsese în pieptul ei, o pasăre metalică care se înălțase sus de tot se prăvălise la pământ frântă. Era moale şi fără voință, nu îşi dorea nimic, o dureau sânii care se umpluseră de lapte. Când a ajuns acasă copilul plângea, l-a luat şi l-a alăptat fără nici un cuvânt. Tatăl ei nu a crezut-o când i-a spus că a luat examenul, a ieşit din casă şi a făcut încă un drum până în curtea liceului de la gară. A plâns şi el, dar de fericire. I se părea o veste extraordinară. Pentru el, Ligia prinsese trenul. S-a întors acasă cu un vin spumant de la Zarea şi amandine.

— Cel mai bun lucru pe care ai putea să-l faci acum ar fi să te căsătoreşti cu băiatu' ăsta, i-a spus Vasile. Copilul o să aibă nevoie şi de tată, nu doar de mamă, iar eu peste câțiva ani o să fiu prea bătrân să alerg după el.

— Cu ce băiat?

— Cu Cornel, a spus tatăl, cu o sclipire în ochi.

Ea i-a văzut sclipirea şi a continuat să mănânce amandine, fără chef. I se părea că aveau un gust metalic, de parcă şi-ar fi mâncat propria deznădejde. Vorbele tatălui ei au rămas deasupra mesei, în tăcere. Poate avea dreptate, poate asta trebuia să facă, poate ar fi trebuit în cele din urmă să îl asculte pe acest om pe care îl dezamăgise atât de mult.

Când mergea pe stradă, prin Buftea, Vasile se uita cu atenție la bărbații tineri din oraş. Erau destui cu care s-ar fi potrivit fata lui, dar pe toți îi compara mereu cu Cornel şi nu găsea nici unul să-l întreacă. Cornel era băiat de basarabean şi asta cântărea mult în ochii lui. Tatăl lui era gospodar, avea o ogradă mare cu vie frumoasă din care făcea vin bun în fiecare an. De la el luau mulți bufteni şi îl lăudau. Dar cel mai mult şi cel mai mult lui Vasile îi plăcea că numele de familie al lui Cornel era tot Toma. O nimereală mai mare nici că se putea. Micuțul Alexei ducea mai departe numele lui de familie, Ligia primea un soț iubitor şi descurcăreț, viața mergea mai departe.

Prima dată când Cornel a sărutat-o pe Ligia s-au întâmplat două lucruri, telefonul a sunat parcă mai tare ca niciodată şi Alexei cel mic a început să țipe ca din gură de şarpe. Ligia a râs, l-a luat pe Alexei şi i l-a pus lui Cornel în brațe, iar la telefon a răspuns ea cu un ton de secretară competentă. Alexei s-a liniştit ca prin minune în brațele lui Cornel. La telefon era Ami care suna din Bucureşti să îi spună că se va muta în curând acolo, la o mătuşă, să facă pregătire intensivă pentru facultate.

Au făcut o nuntă mică, într-o duminică, la restaurantul Calul Bălan din Buftea. Localul era pe malul râului Colentina, vizavi de studiouri şi parcul Ştirbey. Înăuntrul restaurantului era un spațiu mare, circular, cu separeuri dispuse în jurul unui ring de dans generos, prea mare

pentru nunta Ligiei şi a lui Cornel, dar tatăl mirelui a insistat să facă nunta acolo, pentru că un singur băiat avea. Adevărul e că în Buftea nu existau prea multe variante de localuri. Mai era un fel de restaurant în centrul oraşului, dar mirosea mereu a votcă ieftină, mici şi urină. Ăla era restaurantul beţivilor. Singurul lucru pentru care era cunoscut în oraş acel restaurant era că uneori aici mai aduceau Pepsi, cafea şi whisky şi că unul dintre ospătari avea puteri bioenergetice şi vindeca oameni cu diverse afecţiuni, dar asta era altă poveste din trecutul comunist al micului oraş.

La nuntă au venit mai mult prieteni şi rude de-ale lui Cornel, din partea Ligiei au venit nişte verişori şi câţiva vecini de pe Aleea Gării. Marea surpriză, care a făcut-o foarte bucuroasă pe Ligia, a fost apariţia lui Ami şi a părinţilor ei. Primiseră invitaţia, dar nu răspunseseră ferm la ea. Ami radia de fericire pentru că tocmai intrase la arhitectură. Au stat mult timp împreună şi au şuşotit pe terasa restaurantului privind din când în când la studiourile cinematografice care se vedeau peste lac. Au vorbit despre examenele lui Ami, despre profesori, despre iubitul ei secret, despre planurile ei de a se muta la cămin. Ami plutea şi zâmbea tot timpul. Nu se văzuseră toată vara. Din când în când prin curtea restaurantului trecea mama lui Cornel împingând căruciorul cu micuţul Alexei şi se uita spre ele cu un ochi critic, pe care Ami l-a observat imediat. Când a apărut Cornel, Ligia avea ochii plini de lacrimi şi îi povestea prietenei sale cum urma să dea la facultatea de litere în anul următor şi cum proaspătul ei soţ o ajuta în toate, cum era el bun şi mărinimos şi cum viaţa ei urma să revină pe linia de plutire. Cornel a luat-o de mână şi a sărutat-o în palmă, a zâmbit timorat şi i-a spus hai, că a venit domnu' primar, vrea să danseze cu tine, şi Ligia şi-a înghiţit

lacrimile, s-a ridicat, şi-a aranjat rochia şi a mers tăcută spre ringul de dans din interiorul restaurantului.

Primarul din Buftea era un bărbat gras şi roşu la faţă, care venise în ultimii doi ani la fiecare nuntă din oraş ca să le ofere proaspeţilor miri apartamente în blocurile construite de comunişti în centrul oraşului. Apăruse şi la televizor într-o emisiune în care spunea lent, cu emoţie, că Buftea era un oraş pentru oameni, construit de oameni, iar aceste vorbe i s-au părut atât de pline de semnificaţii încât le-a repetat şi la nunţile buftenilor la care apărea neinvitat. Multe mirese din Buftea dansaseră cu acest primar, şi iată, acum îi venise rândul Ligiei, care în timp ce dansa se gândea că lucrul acesta se întâmpla din greşeală, nunta aceasta şi dansul cu domn' primar şi rochia de pe ea şi totul se întâmplau din greşeala ei, şi plânsul a luat-o şi mai tare, şi lacrimile ei fierbinţi au umezit sacoul crem al primarului. Dansul s-a oprit, copilul a început să plângă, iar edilul a eliberat-o din strânsoare şi bătut-o pe umăr încet, apoi a zâmbit spre audienţă şi a dat din cap încet cu înţelegere, ca şi când le-ar fi dat binecuvântarea să continue cu această nuntă la care mireasa plângea cam mult. Ligia a ieşit în fugă pe terasă, urmată de Cornel. Au stat o vreme şi au discutat, el a îmbrăţişat-o de mai multe ori de parcă ar fi vrut să nu lase bruma de încredere a Ligiei să îşi ia zborul din pieptul ei şi să se împrăştie ireparabil chiar acolo, pe terasa restaurantului Calul Bălan.

S-au mutat la bloc până la urmă, chiar dacă tatăl Ligiei a insistat mult să rămână cu toţii în curtea lui ea a vrut la bloc, a vrut să schimbe ceva în schema vieţii ei. Îi spunea mereu lui Cornel că, dacă repetă prea mult timp un lucru, simte cum înnebuneşte şi ăsta era un adevăr cu care atât Cornel, cât şi Alexei se vor confrunta de-a lungul timpului. Din când în când Ligia era copleşită de greutatea propriilor dorinţe neîmplinite şi un foc negru o mistuia pe dinăuntru,

un foc rece şi tăcut o transforma într-un animal turbat care fugea speriat de monotonia provinciei.

Primul incident de acest fel s-a întâmplat la câțiva ani după căsătorie. Ligia intrase la litere din a doua încercare şi îşi împărțea timpul, conştiincioasă, între copil, cursuri şi Cornel. Părinții lui Cornel au ajutat-o mult, cât timp era ea prinsă la Bucureşti cu orele ei aveau grijă de Alexei. Lucrurile au mers bine o vreme, până când într-o dimineață de februarie, în timp ce se pregătea să îşi taie unghiile în baia din apartamentul în care locuiau de vreo doi ani, umbra neagră a vieții neîmplinite a acoperit-o. Ligia s-a oprit cu forfecuța în mână şi s-a uitat la ea în oglindă, la sânii ei frumoşi, la fața ei plictisită şi a zâmbit cât de seducător a putut ea. A exersat zâmbetul câteva secunde, apoi a pufnit în râs. După un timp a devenit iar serioasă şi tristă, şi hotărâtă în acelaşi timp. Voia satisfacție, voia să ia totul de la anii pe care îi avea. Ami schimbase deja o duzină de băieți. Poveştile ei erau mereu pline de noutăți şi aventuri. S-a uitat la unghiile care îi crescuseră. De obicei le tăia frumos, drept şi nu le dădea cu nimic. De data asta le-a rotunjit colțurile şi le-a ascuțit, apoi le-a dat cu o ojă roşie pe care o primise de la Ami în urmă cu câteva luni, şi-a pus o fustă scurtă şi o cămaşă roşie şi a ieşit din casă lăsând urmele buzelor sale date cu ruj pe obrazul umflat şi vesel al lui Alexei.

Ligia era în anul patru, avea 23 de ani şi de câteva luni un asistent din facultate îi făcea avansuri. Profu', cum îi spuneau studenții, era un tip cunoscut ca poet, despre care se spunea că fusese transferat de la Cluj la Bucureşti pentru a fi monitorizat de Securitate de la centru. Se zvonea că la Cluj publicase versuri anti-regim şi condusese un cenaclu literar care exprimase în repetate rânduri idei care nu conveneau comunişților.

S-au întâlnit prima dată într-o cafenea de lângă facultate. Au băut două cafele şi câte un coniac, apoi au mers la el acasă. Fiecare pe alt drum. Niciodată nu erau văzuți împreună. Ea ajungea mereu la apartamentul lui de pe Dionise Lupu cu o întârziere de jumătate de oră. Apartamentul era al unei mătuşi la care stătea asistentul universitar. El o aştepta într-un halat de casă. Mereu amabil. Accentul lui ardelenesc i se părea Ligiei ceva cu totul străin şi exotic. Experiența cu acest bărbat era cu totul diferită decât cea cu Cornel. Cornel era prea politicos şi, şi ea se simțea prea timorată uneori şi cuviincioasă şi ceva o oprea să fie liberă în pat. Cu Profu' îi plăcea că putea să fie o târfă şi în acelaşi timp o femeie liberă să experimenteze, să încerce lucruri pe care acasă nici nu ar fi îndrăznit să le gândească, de teamă că bunul şi blajinul ei soț ar fi putut să îşi facă o imagine greşită despre ea. Îi plăceau jocurile pe care le aranja asistentul universitar în casa mătuşii sale, uneori o lega şi o chinuia până ajungeau amândoi pe culmile unui extaz de care se ruşina imediat cum ieşea pe stradă. Se uita la lume cu teamă, ca şi când i-ar fi stat scris pe frunte ce făcuse cu câteva ore în urmă. În trenul spre casă simțea mirosul sexului impregnat pe pielea ei, pe gură, pe sâni, pe mâini, mirosea a libertate şi a vinovăție în acelaşi timp.

Într-o zi i-a spus lui Cornel că o să rămână la Ami, la Bucureşti, peste noapte ca să învețe până târziu şi că o să meargă la examen direct de la ea. Cornel a dat din cap, mâncând alături de Alexei o tocăniță pe care o făcuse mama lui. Nici nu s-a uitat la ea până nu a ieşit din bucătărie, apoi a privit cadrul uşii goale şi s-a întrebat dacă iubita lui soție îi ascundea ceva. De câteva săptămâni era absentă şi aeriană, ceva o preocupa. Se plângea din ce în ce mai des că discuțiile vecinilor din bloc care se auzeau prin pereții apartamentului nu o lăsau să se concentreze.

Ligia a picat examenul pe care l-a avut după noaptea de amor cu Profu', dar nu pentru că nu ar fi învățat sau nu ar fi ştiut, ci pentru că la prima oră, când a ieşit din imobilul în care locuia amantul său, a fost invitată să intre într-o Dacie neagră. Înăuntru, pe bancheta din spate, o aştepta o doamnă de la Securitate. Femeia părea severă, dar avea ceva plin de bunătate şi compasiune în voce sau cel puțin aşa i s-a părut Ligiei atunci când a auzit adevărata poveste a transferului de la Cluj. Profesorul fusese transferat de la Cluj pentru o relație cu o studentă care se sfârşise cu un avort ilegal descoperit de autorități.

Dintr-odată a realizat prăpastia care se căsca în fața ei, dezastrul pe care era să îl producă iarăşi în viața ei. Când a ajuns acasă arăta îngrozitor, cearcănele se adânciseră şi avea o uitătură sălbatică, a făcut un duş fierbinte şi a dormit toată ziua. Seara, când a apărut Cornel, l-a luat în brațe şi l-a strâns minute în şir. Ceva din ea pierise iar. Cornel s-a uitat la ea lung şi nu a întrebat-o nimic. Ştia că nu îi va spune. Învățase în anii de când erau împreună să îi dea spațiul de care avea nevoie şi să o lase să vorbească singură despre problemele ei fără să o iscodească prea mult.

Lucrurile s-au îndreptat după o vreme. Alexei devenea o preocupare tolerabilă pentru ea pe măsură ce creştea şi se putea înțelege cu el. Animăluțul imposibil, care la început nu ştia să spună decât printr-o criză de plâns ce îşi doreşte şi ce nu, se transforma într-un om care vorbea, care cerea şi oferea afecțiune. Pentru Ligia timpul cu familia formată din oameni aduşi în viața ei de întâmplare, şi nu de voință a devenit puțin mai plăcut. A făcut nişte eforturi. Vacanțele la mare şi la munte, cel puțin, îi plăceau foarte mult. A spus întotdeauna că, dacă era un lucru la care se pricepea Cornel, atunci acela era să organizeze o călătorie. Nu se plictiseau niciodată. Dar ce îi plăcuse cel mai mult să facă alături de Cornel era să meargă la concertele Cenaclului

Flacăra. Cenaclul a reprezentat pentru Ligia apogeul relației ei cu Cornel. Aici a descoperit o sursă de bine şi fericire. Aici i s-a părut pentru prima oară că voința ei era egală cu întâmplarea, că în sfârşit se potrivea cu soțul ei. Cumva a simțit că viața ei intrase pe un drum alături de Cornel pe care se simțea întreagă. Mergeau şi în alte oraşe la concerte, pentru că Ligia avea senzația că se conecta cu ceva ce nu mai simțise până atunci şi se încărca cu o energie care o ținea mult timp.

— Ştii că de fapt Cenaclul Flacăra e un mod de a promova ideologia socialistă în rândul tinerilor, i-a spus odată Cornel în timp ce conducea maşina spre unul din concertele din țară.

— Mie mi se pare că, dimpotrivă, vorbeşte despre libertate, a răspuns Ligia.

— E o păcăleală. Dedesubt sunt toți nişte comunişti care vor să manipuleze.

— Poate, dar îmi place cum mă manipulează, a spus Ligia râzând, votcă, țigări, poezie, muzică până la patru dimineața, trebuie să recunoşti că manipulează frumos.

— Exact, ştie tovarăşu' Păunescu să facă treabă.

— Mi-ar plăcea să vină şi la Buftea, a spus Ligia, şi Cornel a pufnit în râs.

La concertele de pe stadion Ligiei îi plăcea să umble printre oameni, să vadă tinerii din oraşe cum declamau poezii, cum dansau şi cântau împreună într-o descătuşare pe care nu o mai văzuse nicăieri. Aici a aflat despre Woodstock şi Joan Baez, aici a fumat şi s-a îmbătat criță alături de Cornel, de aici a făcut rost pentru prima dată de prezervative şi au făcut sex doar ca să vadă cum e să faci sex cu prezervativ, aici s-a întâlnit cu poeți anonimi din diferite oraşe şi a început ea însăşi să scrie poezii într-un carnețel stând întinsă pe iarba stadioanelor şi auzind zumzetul vieții din jurul ei, aici s-a îndrăgostit cât a putut

ea de mult de Cornel. Tot la concertele cenaclului cei doi s-au împrietenit cu Elena şi Ilie, părinţii lui Robert, viitorul prieten al lui Alexei.

Elena şi Ilie erau tot din Buftea, colegi la studiouri cu Cornel, se ştiau bine de la filmări. Elena lucra la departamentul de costume, lucru care a făcut-o pe Ligia să tresară când a auzit prima oară, iar Ilie era regizor, un tip ambiţios. S-au împrietenit pe stadioane la Cenaclu şi încet-încet au devenit foarte apropiaţi, mergeau cu aceeaşi maşină la concerte şi au început să se viziteze. Alexei şi Robert aveau cinci ani când s-au întâlnit prima oară, era în ’82, luna iunie, o seară frumoasă de început de vară. Dacia lui Cornel, 1300, albă, aluneca singuratică pe străzile cartierului Centru din Buftea, trecea pe lângă Şcoala Generală Numărul 2, pe lângă zidurile palatului Ştirbey şi cobora spre cartierul Flămânzeni, un cartier de case la marginea căruia începeau câmpurile întinse ale Sectorului Agricol Ilfov şi un petic din fosta pădure uriaşă a Vlăsiei. Alexei era un băieţel îngândurat care aştepta indiferent întâlnirea cu Robert, un alt băieţel de vârsta lui cu care urma să se joace toată seara, după cum îi tot spusese Ligia.

Aici la Flămânzeni locuiau părinţii lui Ilie şi era un loc bun pentru grătare. Era o curte mare, care se prelungea în spatele casei cu o seră unde bătrânii cultivau gladiole şi garoafe. În iunie erau toate înflorite, gata să fie tăiate şi vândute în cele două pieţe din Buftea cu ocazia sfârşitului de an şcolar. Garoafele creşteau afară, taman în fundul curţii, pe trei rânduri lungi de vreo cincisprezece metri şi împrăştiau un parfum ameţitor, mai ales seara, când aerul se răcea şi nu mai era aşa volatil.

La început Robert s-a uitat la Alexei cu dezinteres şi a dispărut în grădină. Părinţii au dat drumul la muzică şi au încins grătarul, au mai sosit şi alţi prieteni. Alexei se plimba de colo-colo, împuşcând cu un pistol de tablă lumea din jur,

fripturile şi florile din curtea bunicilor lui Robert. La un moment dat a intrat în seră. Era aproape întuneric şi foarte cald, un miros de pământ reavăn i-a intrat în nări şi a inspirat adânc, apoi şi-a luat avânt cu ochii închişi şi a început să alerge împuşcând florile albe sau roşii de gladiole. A dispărut în întuneric şi a ieşit la capătul solarului unde începea tarlaua de garoafe. Soarele apusese la orizont şi lăsase în urma lui o geană violetă care lumina câmpul de flori, parfumul puternic plutea în aer misterios. Nu mai simțise aşa ceva până atunci. Deasupra câmpului de garoafe roiau mii de insecte. S-a apropiat trăgând în piept cu poftă parfumul garoafelor şi a început să împuşte gâzele care se alergau în aer încercând să culeagă ultimele fărâme de nectar înaintea căderii întunericului. Albine, gândaci, fluturi, bondari, lăcuste, cărăbuşi, rădaşte se grăbeau prin aer în acest paradis care mirosea amețitor.

— Dacă îți arăt ceva, îmi dai şi mie pistolu'? s-a auzit vocea lui Robert.

— Ce să-mi arăți?

— Da' îmi dai pistolu'?

— Ți-l dau puțin.

— Mult, nu puțin.

— Şapte minute.

— Bine, a spus Robert şi a întins mâna în aer după pistol.

— Vino, i-a spus lui Alexei, care tăcea şi aştepta.

Au trecut printre straturile de garoafe în tăcere. Robert cântărea pistolul în mână şi îl analiza. Alexei avea senzația că intră într-o pădure fermecată, dar îi era puțin frică de insectele care mişunau prin aer. Gândaci ca nişte nave de război apăreau din senin şi treceau pe deasupra lor cu un zbârnâit amenințător. La marginea câmpului cu garoafe au luat-o pe o potecă care i-a dus în altă împărăție. Din toate direcțiile se auzeau greieri care cântau asurzitor. Paşii celor doi băieți s-au afundat apoi într-o iarbă înaltă şi s-au oprit

în faţa unui nuc uriaş care trona în spatele grădinii. Toate grădinile din Buftea aveau câte un nuc mare şi bătrân. Acesta era nucul lui Robert. S-au urcat pe o scară şi au ajuns pe o platformă de scânduri pe care era construită o căsuţă. Au intrat şi s-au aşezat turceşte pe jos. Robert a scos o lanternă şi a aprins-o. Pe un raft lipit de peretele din spatele lui Alexei era un şir de zece borcane legate la gură cu tifon.

— Coleoptere, a spus Robert arătând spre borcane.

Înăuntru, gândaci uriaşi se mişcau lent ca nişte monştri anesteziaţi şi confuzi. Ghearele lor lucioase zgâriau suprafaţa de sticlă încet, căutând o cale de scăpare, o cale spre locul din care răzbătea parfumul garoafelor. Cei doi copii şi-au apropiat feţele de borcane şi au urmărit o vreme mişcările insectelor. Câţi alţi copii se cunoşteau pentru prima dată pe pământ, în timp ce Robert şi Alexei scormoneau în întuneric cu o lanternă, ascunşi într-un nuc bătrân din Buftea? Câţi gândaci uriaşi aşteptau în borcane ochii lacomi ai stăpânilor lor? Câte prietenii se mai năşteau în noapte? Greu de spus. Dacă ne-am fi ridicat deasupra nucului în care aceşti doi copii se jucau pentru prima oară împreună poate că am fi avut senzaţia că există o singură fiinţă ascunsă acolo jos care se joacă cu o lanternă, un singur corp, iar acela ar fi corpul invizibil al apropierii şi prieteniei pe care îl sesizăm uneori sălbatic şi ameninţător, alteori binecuvântat şi salvator. Sub puterea acestei entităţi care adună oamenii după interese comune au avut loc pe pământ evenimente care au influenţat mersul lucrurilor, în bine sau în rău, iar oamenii s-au simţit mai puţin neajutoraţi în faţa morţii.

Au coborât grăbiţi din copac, urmărind vocile părinţilor care fărâmiţau întunericul şi misterul din jurul lor în bucăţi sâcâitoare de viaţă de adulţi, şi au mers tăcuţi prin iarba

înaltă, printre greieri şi garoafe, cu alaiul de insecte invizibile de deasupra lor.

— Am zis şapte minute, a spus Alexei smulgându-i pistolul din mână lui Robert.

— Îţi dau o rădaşcă, nu vrei? a spus Robert repede.

Când au ajuns în curte la lumină, Alexei i-a dat pistolul lui Robert.

— Da' mi-o aleg io, a adăugat.

Mâinile mari şi călduţe ale părinţilor i-au luat în primire şi i-au mângâiat pe creştete, dar nu atunci a fost momentul în care s-a legat prietenia adevărată între cei doi, nu coleopterele au legat nodul strâns al sângelui acestei vietăţi diafane cu nume de femeie, prietenia. Corpul adevărat şi real al acestei fiinţe a prins viaţă cu adevărat în focul umilinţei şi al răutăţii altor copii, care a izbucnit într-o după-amiază pe Aleea Gării din orăşelul de provincie Buftea. Robert şi Alexei se jucau în faţa curţii bunicului Vasile. Era în vara dinainte de a intra amândoi în clasa I. Alexei îl chemase pe Robert pe teritoriul lui ca să îi arate nişte stupi de albine pe care îi cumpărase bunicul. Era zarvă mare pe Alee. În acele timpuri nu prea existau multe maşini în Buftea, iar strada asfaltată le aparţinea doar copiilor. Veniseră mulţi şi de la Bucureşti, în vacanţă la rudele care locuiau pe alee. Majoritatea erau copii mai mari, de 11-12 ani, care jucau fotbal toată ziua sau tenis cu piciorul, unii vorbeau urât şi se lăudau tot timpul cu jucăriile pe care le aveau la Bucureşti. Lăudatul însemna mai ales minciuni gogonate spuse cu talent şi patos, exagerări care degenerau în bătăi şi umiliri atunci când nu puteau fi combătute cu alte exagerări. Aşa ajungeau să discute despre pistoale adevărate, tancuri, rachete şi evenimente în familie la care apărea Bruce Lee sub cele două forme ale sale, Brucele şi Brusli. Alexei era unul dintre copiii mici de pe Alee şi nu se băga în seamă, dar în acea zi s-a nimerit să asculte povestea

unui băiat, Giani, care era de fel din cartierul Colentina din Bucureşti şi care spunea că unchiul său, care locuia mai sus pe Aleea Gării, avea un buncăr militar sub casă. De fapt, acolo era doar intrarea, pentru că buncărul se întindea pe sub toată strada, iar sub pământ erau soldaţi cu câini electronici. Soldaţii se antrenau cu nimeni altul decât Brusli, care venea de două ori pe lună din China fără să îl vadă cineva. Când venea, dormea la unchiul său în sufragerie. Drept dovadă Giani avea cu el o pereche de mănuşi de box dintr-o piele maronie lucioasă şi plină de zgârieturi, la care Alexei se uita hipnotizat, imaginându-şi mâinile marelui Brusli cum lovesc necruţător inamicii. Giani ştia să pară credibil pentru un puşti de şase ani, pentru că îl întreba mereu pe fratele lui mai mic şi pe un alt vecin, Ariciu, dacă nu era adevărat ce spunea el. Şi nu Giani sau fratele lui l-au convins că toate erau adevărate, cât mai ales vecinul Ariciu, care era din Buftea şi care îi împrumutase odată ţeava lui cu cornete. În Ariciu avea încredere, iar faptul că Ariciu recunoştea cu jumătate de gură că povestea era adevărată l-a făcut pe Alexei să creadă şi mai tare. Însemna că lui Ariciu nu îi venea prea uşor să dezvăluie acest secret. Şi atunci Giani i-a spus că ei toţi au fost în baza militară de sub pământ şi s-au jucat cu câinii electronici şi că dacă vrea poate şi el să meargă, dar înainte trebuie să găsească intrarea secretă care era lângă un stâlp de telegraf, evident, la baza căruia trebuia să sape.

— Până dai de trapa de intrare, a spus Giani, şi lui Alexei cuvântul trapă i s-a părut imediat de acolo, din poveste, de la baza stâlpului de telegraf, şi s-a apucat să sape cu mâinile în pământul uscat.

I se părea că pământul e cam tare şi o primă îndoială a avut-o când a simţit cum îşi dă unghiile peste cap încercând să scoată bucăţi de pământ cu iarbă şi a simţit mirosul plantelor strivite în mâinile sale, mirosul adevărat al unui

lucru real, despre care Cornel îi spusese de atâtea ori că e mirosul pe care iarba îl aruncă în aer când vrea să spună că o doare că a fost ruptă, şi iarba aia crescuse toată primăvara acolo, nu avea cum să fie pe acolo intrarea secretă, dar s-a uitat la Ariciu, şi Ariciu îl privea cu ochii mari ca şi când abia aştepta să intre alături de el prin trapa secretă. Apoi s-a îndoit şi mai tare când a auzit chicotelile celorlalți, care stăteau în jurul lui şi îl urmăreau cum se chinuie să înlăture încă un milimetru de țărână, iar Giani a zis că hai, mai are puțin şi ajunge, şi atunci nimeni nu s-a mai abținut din râs. S-a uitat în sus, deasupra lui erau capetele tuturor copiilor, ochii lor priveau țintă la el, şi în centru pe lângă stâlpul de telegraf era cerul albastru de iunie strâns într-un cerc prin care dacă ar fi avut aripi de coleopteră ar fi putut uşor să iasă şi să scape, pentru că a simțit umilința, a simțit naivitatea cum s-a întors în sinea lui şi a dat din umeri în fața evidenței şi a rațiunii care bombăneau acre. Atunci a apărut fața lui Robert în crâmpeiul de cer şi l-a întrebat ce face acolo.

— Caut trapa secretă de la baza militară, a răspuns Alexei încet şi toți copiii au izbucnit în hăhăieli. Unii au căzut pe jos şi se țineau de burtă. Giani stătea în picioare şi râdea mulțumit de el, şi chiar şi Alexei a zâmbit puțin pentru că era clar ce se întâmplase, numai Robert s-a uitat în jur serios.

— Râdeți ca proştii de copiii mai mici ca voi, a spus.

— Pe cine faci tu prost, băi pişăciosule? s-a auzit vocea lui Giani amenințătoare. Giani s-a apropiat de Robert şi i-a dat o palmă peste ceafă suficient cât să-i clatine capul şi să îl facă să pară un fraier. Robert a tras aer în piept, s-a uitat la Alexei şi i-a făcut cu ochiul, apoi i-a tras un şut între picioare lui Giani şi a luat-o la fugă. Alexei, după el.

Până în curtea bunicului Vasile erau vreo cincizeci de metri. În acei cincizeci de metri de asfalt şi iarbă, de cer şi

început de iunie, Alexei şi Robert au simțit prietenia pentru prima oară, şi lucrul acesta era ca un scut din spatele căruia puteau să cucerească lumea sau cel puțin să-i tragă un şut în coaie. Imaginea celor doi copii alergând umăr lângă umăr pe fundul unui ocean de aer albastru s-a derulat întotdeauna ca o clipită în mințile lor, timpul şi spațiul au fost comprimate în această fulgerare albastră în care mirosul de iarbă tăiată plutea în aer şi albinele din curtea bunicului i-au însoțit până dincolo de gard, unde nimic rău nu se mai putea întâmpla.

TREASURES from the WRECK of the UNBELIEVABLE

Un Mowgli de piatră stătea călare pe burta ursului Baloo. Erau amândoi acoperiți de corali şi scoici pietrificate şi pentru o clipă Alexei a simțit mirosul marin în nări, dar l-a pierdut imediat, amestecându-se în mirosurile de transpirație care curgeau în fâşii în jurul său. Turiştii preschimbau totul ca nişte agenți ai descompunerii. Îl fascinau detaliile, intervenția naturii asupra unei amintiri cum era *Cartea junglei* l-a făcut să se simtă melancolic şi confortabil în acelaşi timp, ca şi când ar fi dezgropat el însuşi statuia de pe fundul unui ocean. Legătura lui cu Robert, prietenia aceasta uitată de zeci de ani, dacă ar fi fost o statuie, ar fi fost acoperită şi ea, la fel, de alge şi corali pe fundul unei mări de uitare, dar oare ce formă ar fi avut această statuie? Cum ar fi arătat dacă ar fi sculptat-o un artist? Ochii îi alunecau peste miile de detalii. Înțelegea ceva din ea, dar nu era în stare să spună ce anume. Mowgli şi Baloo. Zâmbetele de pe fețele celor doi, complicitatea lor,

felul în care se priveau, toate lucrurile astea îi spuneau ceva. Şi aici era vorba despre prietenie, bineînțeles, şi aici era vorba despre uitare. Asta era. Da, probabil că o statuie a prietenie care se degradează în timp ar fi putut avea foarte bine această formă: un Mowgli aşezat pe burta prietenului său Baloo, plutind pe apă, înainte să fie răpit de maimuțele din *Cartea junglei*, atunci când totul era încă perfect, o sculptură desprinsă din Rai, din locul în care se duceau prieteniile după ce mureau.

— Caterincă, nu? a spus Robert privind amuzant statuia.

— Interesant, da, a făcut Alexei pierdut printre coralii de pe pieptul lui Baloo.

— Cincizeci de milioane de lire sterline a costat toată expoziția. Dat dreacu' sculptoru'.

— Şi cine cumpără statuile astea? Unde le amplasează? Sau ce se întâmplă cu ele?

— Bună întrebare.

— Îmi place asta, a spus Alexei arătând spre Mowgli şi Baloo. Are ceva melancolic. O inocență pierdută.

— Da, ar merge pusă la intrarea în Catedrala Neamului, nu? a spus Robert rânjind, plus că e şi scumpă şi are şi un mesaj potrivit cu lumea în care trăim.

— Ce mesaj?

— Despre zei falşi, adevărul pe care îl fabrică lumea ca să ascundă alt adevăr, în fine, complicat, a spus Robert.

— Mda, mie mi s-a părut că e o chestie legată de prietenie şi cum rămâne ea neschimbată indiferent de cât de mult timp a trecut peste ea, a adăugat Alexei mergând mai departe.

Robert zâmbi în urma lui. Simțea nişte corali ascuțiți cum îl înțepau între coaste. Mahmureala îi dădea ghionturi.

— E foarte interesantă clădirea asta, şi foarte curată, a spus Alexei. Nu ştiu de ce, când mi-ai spus că aici a fost vama, mă aşteptam să văd operele de artă puse printre

cufere vechi şi paie, şi grâu răsturnat pe jos, şi pânze, şi ce mai transportau veneţienii pe vremea aia.

— Şi nişte morţi de ciumă, completă Robert.

— Da, exact, râse Alexei.

Înăuntru era răcoare, lumea răsufla uşurată că temperatura corpului se regla mai uşor decât în căldura de afară. Valurile de turişti se opreau la uşă, în clădire puteau intra doar un anumit număr de vizitatori, ca să nu se calce pe picioare şi să poată urmări în voie arta, dar aici apărea o problemă, pentru că toată lumea încerca să amâne cât mai mult ieşirea din galerie. Oamenii zăboveau istoviţi în faţa statuilor pline de alge şi corali, încercând să înţeleagă, răstălmăcind, reinterpretând, făcând fotografii sau discutând despre arătările ciudate. Cei mai mulţi se prefăceau că încearcă să înţeleagă. Printre informaţiile vizuale cu Mickey Mouse, Goofy, gorgone, zei, capete de ciclopi, îmblânzitori de lei, toate scoase dintr-un film oceanic al uitării, oamenii amestecau propriile poveşti, îngrijorări şi oboseli, iar cei mai mulţi priveau în gol relieful exotic crescut pe feţele statuilor măsurându-şi pulsul, gândindu-se la masa de seară, la câţi bani au cheltuit în ziua respectivă, la ce îi aştepta acasă după scurta vacanţă, la ultima postare de pe Facebook şi în general la cum să amâne cât mai mult ieşirea din încăperile răcoroase ale fostei vămi a Veneţiei. Supraveghetorii erau obligaţi să fluidizeze traficul şi deveniseră nişte gardieni nervoşi care împingeau lumea spre următoarea sală ca să le facă loc celor de afară.

Un tată cu un băieţel stăteau în faţa unei statui care o înfăţişa pe zeiţa Kali dezbrăcată, ţinând în cele şase mâini câte o sabie, în faţa ei, pe o rocă neagră, aridă se ridica o hidră cu multe capete, ameninţătoare, lucioasă, încordată ca o cobră gata de atac. Stăteau deja de un sfert de oră acolo. Tatăl se aşezase pe jos şi se ghemuise lângă un perete

şi respira aerul răcoros în timp ce copilul urmărea fascinat expresiile zeiței şi ale balaurului înfricoşător. Calculase de mai multe ori cum ar fi trebuit să lovească zeița cu cele şase braţe ale sale ca să poată doborî în acelaşi timp cele şapte capete ale hidrei, simulase de câteva ori atacul, se poziționase în acelaşi fel ca luptătoarea scoțând sunetul pe care şi-l imagina ieşind din gura ei, ba chiar atinsese de câteva ori cu mâna una dintre săbii ca să vadă cât de ascuțită era. Supraveghetorul se uita la ei cu bunăvoință, pentru că îl amuzau gesturile micuțului şi felul în care întindea coarda, uitându-se la el de fiecare dată şi atingând cu degetul tăişul săbiilor, dar un val nou de vizitatori aglomeră brusc încăperea şi ceva trebuia făcut. S-a apropiat de bărbatul care stătea pe jos şi l-a rugat într-o engleză stâlcită să facă loc şi altor vizitatori şi să treacă în următoarea încăpere a expoziției. Bărbatul şi-a ridicat privirea din telefon, s-a uitat pentru câteva secunde la supraveghetor, dezarmat, fără să spună nimic, apoi a arătat spre fiul său care admira în continuare sculptura. Inocența cerea toleranță.

— Două minute, a spus supraveghetorul cu o voce în care se simțea oboseala, şi s-a întors în colțul lui.

Tatăl a continuat să stea acolo, era obosit, era răcoare, copilul se simțea bine, l-a filmat cum se juca în jurul statuii, camera era din ce în ce mai aglomerată, iar supraveghetorul, transpirat şi sătul să tot mâne oameni printre statui, şi-a chemat şefa. A apărut o tipă scundă şi uscată cu nişte ochelari rotunzi aşezați pe un nas ascuțit, cu părul strâns într-o coadă de cal. Arăta ca o cuvioasă martiră. Femeia a trecut printre ceilalți vizitatori şi s-a apropiat de bărbatul care stătea pe jos. El şi fiul său blocau jumătate de sală care şi aşa era mică. Copilul căuta privirea supraveghetorului cu degetul întins spre una dintre săbiile zeiței Kali, când femeia l-a prins de o mână şi l-a tras spre ea. L-a tras mai tare, e

adevărat, dar nu l-a bruscat, nu, doar a vrut să îl îndepărteze de statuie, ea era supraveghetoarea-şefă şi trebuia să aibă grijă ca exponatele să nu fie atinse, a spus ea mai târziu în faţa Poliţiei, şi oricum nu a vrut, nu asta a fost intenţia ei, să rănească un copilaş. Băieţelul a ţipat, şi ţipătul a speriat lumea, iar tatăl a ţâşnit de jos şi s-a înfipt în gâtul femeii. După câteva îmbrânceli femeia a strigat după oamenii de la pază. Nimeni nu a înţeles ce se întâmplase exact, de ce băieţelul plângea lângă Kali cu degetul înroşit de sânge, în timp ce supraveghetoarea îşi aduna ochelarii sparţi de pe podea şi încerca să-şi recompună morga de martir.

— Pizda mă-tii de bou, a spus femeia în româneşte mocnind de furie.

Alexei era chiar lângă ea când au ieşit pe gura de martiră sfintele vorbe româneşti.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat el amabil, dar femeia a început să vorbească tare într-o engleză cu pronunţat accent italienesc şi să invite lumea în următoarea încăpere.

Alexei şi Robert au trecut mai departe prin spaţiile curate ale expoziţiei, ca nişte hematii prinse într-un flux de sânge sub tensiune, gata să ţâşnească prin pereţii antici recondiţionaţi cu migală. Cărămizile ieşeau la suprafaţă de sub tencuială ca o carne roşiatică, uscată a unui cadavru perfect conservat. Medicul legist a dorit cu tot dinadinsul să îndepărteze pielea, cenuşie pe alocuri, ca să arate structura primordială, martorul timpului care încă mai pulsa viu la interior şi care mai putea urmări viaţa din jur desfăşurându-se. Clădirea în sine era un artefact al memoriei şi succesiunilor, o fiinţă rezistentă care încă nu pierduse lupta cu cea mai rezistentă fiinţă a universului, timpul.

Pe un monitor subţire lipit de peretele unei camere spaţioase se derulau la infinit imagini albăstrii care arătau

craniul unui elefant scos de pe fundul unei mări necunoscute. Câțiva scafandri roiau în jurul statuii ca nişte extratereştri tăcuți şi misterioşi. Alexei privea ecranul ca un acvariu, apoi se uita la craniul expus în mijlocul sălii.

— Deci cum e până la urmă? Au găsit obiectele astea pe fundul mării? Pe unele le-au făcut şi pe altele le-au scos din mare? a întrebat preotul.

— Te-a păcălit, nu? a zâmbit Robert. E o expoziție la care a lucrat vreo zece ani artistul, dar din păcate e doar o fâsâială care are la bază o legendă despre un sclav eliberat care s-a îmbogățit şi a strâns o avere uriaşă. Ca toți oamenii bogați, a devenit fascinat de frumusețe şi a început să strângă obiecte de artă. Multe. Legenda spune că adunase o colecție pe care voia s-o expună într-un templu. A încărcat sculpturile pe o corabie imensă, era incredibil de mare pentru vremurile alea, aşa că au botezat-o *Apistos*, adică *Incredibilul* în greacă. Voia să le transporte spre locul în care construise templul. Şi ăsta a plecat cu corabia pe mare, dar a venit o furtună şi corabia cu toate aceste bogății s-a scufundat. *Incredibilul* s-a scufundat. Dar e doar o legendă. Nimic nu e real. Damian a inventat această expoziție de la cap la coadă şi s-a chinuit să o facă veridică, în asta stă probabil efortul lui artistic, a făcut şi un film documentar fals, dar să cheltui 50 de milioane de lire sterline ca să minți poporul cu televizorul şi să construieşti nişte statui acoperite mişto de corali şi alge e cam mult.

— Şi care e faza cu Mickey Mouse şi Mowgli şi ăştia?

— E un pas suplimentar în gândirea artistului, adică cum ar fi dacă oamenii ar descoperi peste mii de ani statuile astea cu Walt Disney şi alte figuri contemporane? Ar crede că au fost nişte zeități ale vremurilor noastre, nu? Oamenii cred uşor în poveştile care li se spun, cu atât mai mult cu cât detaliul devine credibil. Dacă pui cap la cap toate informațiile din expoziția asta ajungi să crezi că chiar a

existat epava asta cu comori pe ea şi că ele au fost scoase de pe fundul mării ca să le vadă lumea, dar pe urmă dai peste mecla lu' Mickey Mouse acoperită cu corali şi scoici pietrificate, şi chiar dacă nu e făcută la detaliu, tu recunoşti personajul şi te întrebi ce căcat e ăsta, de unde Mickey Mouse pe corăbii din Antichitate. Râde artistul de public şi o face pe bani mulți, obscen de mulți, puteai să salvezi poate o specie pe cale de dispariție cu banii ăştia şi era tot un fel de a construi statui pentru eternitate, era tot un fel de a construi un adevăr.

— Nu cred că înțeleg prea bine.

— E artă, tati. Un om stă în atelierul său imens, înconjurat de ucenici şi se gândeşte la ce se întâmplă în jurul său, la ce s-a întâmplat în trecut în jurul său, poate chiar pe locul în care e atelierul acum au mers dinozaurii cu milioane de ani în urmă şi poate dinozaurii puteau să vorbească. Cine ar putea să dovedească contrariul? Au trecut milioane de ani de când au dispărut. Şi artistul se gândeşte la dinozauri şi la ce crede lumea în general despre dinozauri şi încearcă să rearanjeze informațiile ca să construiască un trecut al acestui nou adevăr ca să îl facă credibil. Cam asta a făcut şi Hirst, a inventat un trecut pentru nişte dinozauri ca să îi facă mai credibili, pentru că lumea încă mai poate să verifice ce se întâmplă în prezent, dar cu siguranță e foarte greu să mai primeşti certificat de autenticitate pentru trecut. Şi oamenii cred cel mai repede într-un trecut despre care există cel puțin o poveste aproximativă sau nişte dovezi. Cum e spre exemplu povestea cu părintele Arsenie Boca.

— Ce e cu Arsenie Boca? a întrebat Alexei contrariat.

— Povestea lui, oamenii cred că era sfânt.

— Păi e sfânt, a spus Alexei.

— E sfânt o pulă, a spus Robert râzând, omul a fost un preot cu har, un pictor de biserici bun şi poate un duhovnic

foarte apreciat de credincioşi, dar sfinţenia lui a fost inventată de biserică, *my friend*. Alţi oameni au construit un trecut şi nişte poveşti în care credincioşii au crezut şi au avut nevoie să creadă, pentru că mereu e nevoie să crezi în ceva. S-au scris cărţi despre Arsenie Boca, s-au sfinţit iconiţe, cruciuliţe, s-au făcut pelerinaje, s-au făcut statui, dar el e un fel de Mickey Mouse descoperit pe corabia *Apistos*. E un personaj care a existat, dar căruia i s-a inventat povestea, i s-a adăugat stratul de sfinţenie pentru că era nevoie. Era nevoie de nişte bani.

— De asta m-ai adus aici? Să mi-l arăţi pe Mickey Mouse şi să îmi spui că nu e sfânt? a spus Alexei.

— Nu, mă, nu fi nebun, chiar voiam s-o văd şi, în plus, mi se pare că e o asemănare mare între expoziţia asta şi poveştile în care cred oamenii. Sunt atâtea lucruri pe care le luăm aşa cum sunt şi pe urmă peste ele se aşterne un strat de praf, trece timpul şi când sunt readuse în discuţie sunt luate direct de adevărate sută la sută. Uite spre exemplu Revoluţia din ,89, e greu acum să mai arăţi cine a fost de vină, toată lumea crede că Iliescu a salvat România atunci, că au existat terorişti, că oamenii au murit pentru libertate, dar oamenii au murit pentru că au fost proşti şi i-au păcălit noii comunişti care au luat puterea.

Pe pliantul pe care îl primiseră la intrare, Punta della Dogana apărea desenată ca o navă spaţială triunghiulară. Alexei se odihnea sprijinit de tocul unei uşi de metal care dădea spre canal. Nu se auzea zumzetul vieţii de afară, dar se vedeau numeroasele bărci şi gondole care treceau de colo-colo. Undeva între minciuni şi adevăr se află adevărul, a citit pe marginea broşurii Alexei. Erau cuvintele artistului. Ca o scuză. S-a uitat pe geam, spre Canal Grande şi şi-a adus aminte de o vorbă pe care tatăl său i-o spusese cu puţin timp înainte să moară. Erau la pescuit pe malul unui canal de irigaţie de pe câmpurile de la marginea Buftei.

Stăteau şi se uitau la plutele de porumb care nu se clinteau de pe suprafaţa apei. Erau peştii în pauză, spusese Cornel. Soarele apunea roşiatic la orizont, sfâşiat de frunzele de trestie ascuţite care se legănau în adiere. Se făcuse răcoare la marginea apei şi Cornel fuma îngândurat. I-a pus o mână pe spate şi l-a frecat între omoplaţi, apoi i-a zbârlit părul cârlionţat de la spate şi i-a zis din senin, cu o voce stranie, că minciuna era ca o apă, mereu lua forma vasului în care era pusă şi nu puteai să o mai deosebeşti de adevăr. Un peşte s-a zbătut atunci în găletuşa de plastic dintre ei şi a sărit pe jos în ţărână. Oare cum i s-ar fi părut lui Cornel această expoziţie?

— Ştii cum suntem noi, băi Negrule? a spus Alexei uitându-se la faţa lui Damien Hirst din pliant. I se părea că seamănă cu un vecin din Buftea care avea aceleaşi buze subţiri şi ochi mici şi care spunea Săru' mâna, părinte! doar când era beat, lăsând în urma lui un damf de alcool putred ieşit din trupul copt de boală şi de sărăcie.

— Cum suntem?

— Cum erau Ilie Moromete şi Ţugurlan în volumul al doilea din *Moromeţii*, a spus. Mai ştii? Noi doi suntem acum în partea a doua a romanului, când Ţugurlan a luat-o cu comuniştii şi Moromete a rămas cu liberalii. Erau pe aceeaşi felie la un moment dat, dar în volumul doi nu mai sunt. Îi despart ideologiile.

— Şi tu cine eşti? Moromete sau Ţugurlan?

— Cred că sunt un fel de Ţugurlan, că am ales calea care mi s-a părut că mi se potriveşte mai bine. M-am schimbat la un moment dat. Sunt cu comuniştii, cum ar veni.

— Şi eu sunt Moromete, zici?

— Eşti neschimbat. Crezi în aceleaşi lucruri. Ai adunat mai mult cinism poate. Ai plecat la oraş, ţi-ai tăbăcit sufletul altfel.

— Păi Moromete n-a plecat niciodată la oraş, a spus Robert. Tocmai asta era problema cu el, nu accepta schimbarea, nu voia să meargă mai departe şi să renunțe la pământ. Cred că tu eşti şi Moromete, şi Țugurlan în acelaşi timp, dacă tot ai făcut comparația asta.

— Şi tu cine eşti? a întrebat Alexei zâmbind.

— Marin Preda, a răspuns Robert râzând.

— Ştii ce mi-a zis tata odată când eram la peşte? a spus Alexei uitându-se pe fereastră la gondolele care se legănau neîncetat. Zicea că minciuna e ca o apă care ia forma vasului în care este pusă şi când mi-a zis chestia asta am crezut, aveam vreo şapte ani, că toate lucrurile de pe uscat erau adevărate şi toate lucrurile din apă erau mincinoase, mai ales peştii, care mă păcăleau mereu când eram mic, că nu prea eram un pescar aşa bun.

— Şi acum eşti?

— Acum sunt pescar de oameni.

— Cam cât prinzi?

— Cred că ideea nu e să-i prinzi, ci să nu-i laşi să scape, a spus Alexei uitându-se la Robert să vadă dacă glumea. Indiferența îi face pe oameni să plece, dacă eşti un preot indiferent la problemele lor, oamenii nu mai vin la tine.

— Aveam un unchi securist care îmi zicea mereu că simbolul creştinismului ar fi trebuit să fie în realitate un ac de pescuit, şi nu un peşte, a spus Robert, pentru că cu asta s-a ocupat mereu creştinismul, cu pescuitul, nu cu peştii. Adică ăsta ar fi adevărul despre religia creştină, să-i prinzi pe oameni, nu?

— Poate la început, dar acum adevărul e despre cum îi ții pe oameni lângă Dumnezeu. Ce faci pentru ei.

— Crezi că ăştia care au făcut expoziția asta cred în Dumnezeu? a spus Robert.

— Nu ştiu, băi Negrule. Nu-i cunosc. Tu ce crezi? a spus Alexei.

— Cred că mi s-a făcut poftă să mănânc un peşte, a spus Robert luându-l cu o mână pe după gât pe Alexei.

Au mers ţinându-se aşa câţiva paşi, după care Alexei s-a eliberat din îmbrăţişare. Robert i-a zâmbit, şi-a ridicat degetul arătător în aer şi l-a făcut cârlig, apoi şi l-a băgat în gură şi s-a agăţat în sus de un fir imaginar. Imaginea unui ac de pescuit uriaş se rostogolea în mintea lui Alexei, vedea vârful ascuţit cu opreliştea de metal care asigura prada şi nu îi dădea nici o şansă se scăpare. Îşi imagină pentru o clipă creştinii atârnaţi de miliarde de cârlige plutind ca nişte ciorchini uriaşi în spaţiu, cu bărbiile sângerânde, rostind cu dificultate rugăciunea inimii ca să nu se rănească în cerul gurii.

Punta della Dogana îi istovise. Au ieşit în căldura orbitoare de afară şi s-au aşezat pe treptele bazilicii să bea cele două sticle de apă. Asfaltul dogorea, dinspre uşa bisericii venea o urmă de răcoare.

— Anu' trecut a fost întâlnirea de douăzeci de ani de la terminarea liceului, a spus Alexei. M-am întâlnit cu aproape toţi foştii noştri colegi la o terasă în Buftea. Am stat până târziu.

— Am primit şi eu un e-mail de la cineva, cred că de la Luminiţa, dar nu eram în ţară în perioada aia. N-am putut să vin. Cum a fost? E toată lumea bine, sănătoasă?

— Da, aproape. A murit Mircea, dintre toţi. Nu ştiu dacă ştiai. A făcut un atac cerebral acum vreo câţiva ani, a spus Alexei.

— Băi, eşti nebun!

— Da, din senin. Era pe stradă şi a căzut din picioare. Era cu nevastă-sa prin Bucureşti. Aşteptau un tramvai.

Robert privea în lungul scărilor. Lumea trecea pe lângă ei. Căldura îl năpădea şi simţea cum i se preling picăturile de transpiraţie pe gât şi pe faţă.

— Mereu m-am gândit că cea mai bună moarte e infarctul sau atacul cerebral, a spus Robert dând apa pe gât. Urăsc cancerele sau bolile degenerative. Te umilesc, e ca şi când viaţa s-ar pişa pe tine înainte să mori.

— Mda, adevărul e că boala grea îl reduce mult pe om, îl pune în genunchi, a spus Alexei. Sfinţii părinţi spun că boala grea pe care o primeşti în viaţă te smereşte. Unii se roagă chiar să primească câte un cancer prin mănăstiri. Că suferinţa din viaţa asta îi apropie mai mult de Dumnezeu.

— Aici tind să-ţi dau dreptate, chiar dacă e o perversitate.

— Ce perversitate?

— E perversă boala care te ţine în suferinţă fără limite, îţi dă timp să reflectezi, îţi dă timp să te pocăieşti şi să regreţi şi să crezi că te apropii de Dumnezeu şi că ai o speranţă. Mama a murit de cancer şi a luat-o pe ulei înainte să moară cu Arsenie Boca şi cu moaşte şi cu tot tacâmul.

— Poate a ajutat-o chestia asta.

— Băi, nu cred, sincer cred că Dumnezeu nu prea se sinchiseşte de chestiile astea. În ce să crezi? Uite, eu n-am crezut niciodată cu adevărat în Dumnezeu, am crezut într-o energie care duce lucrurile de colo-colo, ştii? Apa asta pe care o bem noi cică a fost mereu aceeaşi în Univers. Aceeaşi cantitate. Nici mai multă, nici mai puţină. Poate doar mai murdară sau mai curată. A trecut înainte să ajungă în sticlele astea prin corpurile oamenilor care au trăit de-a lungul veacurilor pe pământ, prin trupurile animalelor care or fi dispărut deja, prin roci, prin copaci, plante şi pe urmă a ajuns aici în sticla asta. Asta mi se pare un miracol. Cred mai mult în apă decât în Dumnezeul ăsta pe care îl afişează biserica pe pereţi, a spus arătând spre bazilica din spatele lor.

— Crezi că apa îţi va salva sufletul? a întrebat Alexei.

— Nu, moşule, evident că nu. Îmi va salva corpul eventual, dar Dumnezeu nu poate fi toate lucrurile de care

se vorbeşte în Biblie, pentru că nu Dumnezeu a scris Biblia, nu l-a văzut nimeni. Biblia a fost scrisă tot de oameni. Dumnezeul descris de oameni e plin de bube în cap. Nu ar fi fost mai OK să păstreze treaba aia cu iubirea şi atât? Sau un cumul de sentimente pozitive, o combinaţie imprecisă de candoare şi râs. Gândeşte-te şi la chestia cu cercul de deasupra capului la sfinţi. Cine a inventat-o? Dumnezeu? A spus Dumnezeu că sfinţii pe lumea ailaltă au un cerc deasupra capului? Oamenii au pus chestia aia acolo. Dumnezeu probabil că îşi pune cafeaua în inelul de sfânt de deasupra capetelor îngerilor săi. Ăsta e Dumnezeu, băi Tomiţă, un tip relaxat, ştie ce-i place, poate are şi puţină burtă, poate face sport, poate şi fumează, el chiar nu ar avea de ce să-şi facă griji cu depunerea plăcilor de colesterol sau cu cancerul la plămâni. E relaxat, tati. Toată treaba asta cu vinovăţia, cu judecata de apoi, cu păcatele e o chestie stresantă. Asta e pentru noi. Noi le-am fabricat şi noi ne preocupăm de problemele astea. Nu stă Dumnezeu să numere păcate sau să citească rapoarte făcute de îngerii păzitori cu ce a mai făcut nu ştiu cine, e stresant.

— Aberezi, a spus Alexei zâmbind.

— Ţie nu ţi se pare că expresia „Doamne ajută!” e o expresie religioasă profund egoistă care condiţionează intervenţia divină? Toată lumea îl aşteaptă pe Dumnezeu încordată, stresată, atentă să nu greşească că poate, cine ştie, asta o să îi scoată de pe lista celor salvaţi. Doamne ajută! pune presiune pe oameni, vine cu întrebări, cu stres. Oare chiar o să mă ajute? Dacă am greşit dincolo de orice ajutor? Dacă o să mai greşesc? Dacă n-o să mă ajute? Iar muribunzii exact în capcana asta cad. Se duc spre Dumnezeu cu toată suferinţa lor pentru că îşi doresc să fie salvaţi.

— Pentru că oamenii cred, Robiţă. Credinţa le face bine oamenilor, îi ajută să treacă peste nişte probleme, a spus

Alexei, îi face să li se pară viața mai uşor de trăit, le dă sens. Mie mi-a dat un sens când eram în derivă, singur, terminat. Habar n-ai. N-am văzut eu sfinții şi nici halourile lor în care îşi pune Dumnezeu cafeaua, dar sigur l-am văzut pe Satana, negru şi greu şi rău cum îmi dădea târcoale.

— Îți dădea târcoale? a spus Robert.

— Credința ține omul tare. E ca o piatră, Robiță. Nimeni nu poate să sfărâme credința unui om. Tu crezi în apa pe care o bei sau în energia din univers. E bine. Eu n-o să-ți spun că e greşit. E bine să crezi în ceva.

Robert renunțase, se uita în telefon şi scria ceva dând din cap la cuvintele prietenului său. Alexei îl urmărea cu sufletul strâns pentru că, iată, lumile în care trăiau erau diferite. Căuta în formele corpului din fața sa pe vechiul său prieten, pe fostul său prieten ascuns sub straturile unor ere necunoscute. Privindu-l, făcea ce făcea atunci când privea morții la Buftea înainte să îi bage în groapă, încercând să îşi imagineze suferințele şi bucuriile care trecuseră prin carnea lor străvezie înainte ca sângele să înceteze să mai circule. Se scutură de gândul ăsta dându-şi seama ce face şi reveni cu picioarele pe scările bazilicii Santa Maria della Salute. În fața lui stătea un om pe care îl cunoscuse şi iubise şi nu era mort. Era un om care trebuia înțeles, alături de care trebuia să petreacă timp şi să refacă legăturile, să îi accepte noile defecte apărute în timp, frustrările la umbra cărora crescuse ființa adultă. Dar, precum oraşul în care se aflau, care şi el ascundea în circumvoluțiunile sale de piatră toate durerile şi fericirile prin care trecuse şi care îl făcuseră să fie ceea ce era, omul din fața lui părea să nu mai aibă răbdare şi devenea ostil față de ceva ce el, Alexei, reprezenta. Preotul, acesta era cuvântul care stătea între ei. Meseria aceasta nu era o chestiune de care lumea să facă uşor abstracție. Nu era un electrician care făcea să funcționeze lumina în casă. Era un preot care de cele mai multe ori nu avea nici o

putere şi care se lupta cu inutilitatea meseriei în faţa oamenilor care nu mai credeau. Biserica şi preotul erau lucrurile de care oamenii aveau nevoie ca să trăiască în pace cu ei înşişi atunci când trebuiau să îngroape un mort sau să boteze un copil, nunţile erau pasabile, oamenii se puteau iubi şi trăi împreună şi fără acordul preotului. În schimb, moartea venea implacabilă şi aducea la uşa bisericii suferinţa, şi această frică de Dumnezeu ascunsă sub hainele de doliu şi o dorinţă tristă, o ultimă dorinţă, ca mortul să ajungă cum se cuvine în faţa lui Dumnezeu. Mortul trebuia să aibă la reverul hainei de înmormântare o slujbă făcută de un preot ca să îi lumineze drumul. Pentru că cine ştie ce îl aştepta dincolo? Era o măsură de siguranţă. El era varianta în caz că. În asta credeau cu adevărat majoritatea oamenilor care veneau cu morţii la biserică, cu asta se confrunta, asta era singura lui putere adevărată, să îngroape oameni aşa cum se cuvine în caz că dincolo chiar dădeau nas în nas cu Dumnezeu. Undeva între adevăr şi minciună există adevărul, a repetat Alexei în gând privind spre bărcuţe şi turişti şi pescăruşi şi valurile de pe canal care îl ameţeau.

— Hai să mergem, a spus Robert dintr-odată vesel. Trebuie să ne întâlnim cu cineva.

— Cu cine?

— O prietenă. O să-ţi placă.

Ar fi vrut să-şi lase toate îndoielile din suflet acolo, pe treptele bisericii, dar îndoielile, ca nişte păsări făcute din aburul gândurilor, îl urmăreau cu mişcări lente şi triste. Alexei se simţea singur. Îi era dor de copii şi de Nona.

*

O femeie vopsită roşcat, foarte cochetă, cu un zâmbet larg şi nişte ochi strălucitori îi aştepta în mijlocul podului Accademia, care mustea de lume. Rochia lungă, albă, până

aproape de pământ, avea un imprimeu uriaş cu un elefant roz care îi acoperea toată partea din faţă. Pe umeri purta un şal vaporos roz care o făcea să arate ca o bomboană cu glazură strălucitoare pusă pe arcada de lemn care traversa Canal Grande.

— El e popa? a zis întinzând mâna micuţă spre Alexei. Pe degetul mijlociu avea un inel uriaş care semăna cu un un mănunchi de arcuri în miniatură.

— Mda, Alexei e numele, a spus Alexei cu uşoară lehamite.

— Ema, s-a prezentat femeia şi şi-a trecut mâna printr-o şuviţă roşcată pe care a prins-o de vârf şi a început să o frământe. Artistă şi iubitoare de frumos, a completat ea chicotind şi luându-l în braţe pe Robert cu familiaritate, iartă-mă, părinte, sunt o păcătoasă.

— Ema este colecţionară şi are o galerie de artă la Bucureşti, a intervenit Robert. Din când în când mai face mărţişoare pentru bogaţi şi bijuterii greu de purtat. Ea însăşi e o persoană greu de purtat uneori.

— Negrilică, nu fi rău, se smiorcăi prefăcut Ema, hai să vă fac o poză, băieţi, cu cea mai celebră privelişte a Veneţiei, să aveţi şi voi ce pune pe Facebook, sau tu nu eşti în reţeaua de socializare, părinte?

— Alexei, îşi repetă părintele numele dregându-şi vocea.

— Ah, eşti sub acoperire, nu vrei să ştie lumea că eşti preot, a spus Ema, bine, Alexei.

— Nu sunt sub acoperire, dar nu îmi plac mişţourile astea.

— Dar cine face mişţouri? Dragă, dar ce sensibili suntem, a spus Ema uitându-se spre Robert.

Femeia a scos telefonul din geanta ei supradimensionată şi i-a aranjat pe cei doi prieteni printre turiştii care îşi făceau poze cu Canal Grande de parcă ar fi fost podul ei. La orizont se vedeau turlele bazilicii Santa Maria della Salute şi

Punta della Dogana cu zeița Fortuna. Privelişte a avea ceva cinematografic. O pâclă albicioasă estompa clădirile din zare, iar apa verzui-albăstrie a mării de pe canal părea sculptată într-un malachit toxic pe suprafața căruia erau prinse aproape în nemişcare gondole cu turişti şi vaporetto-uri.

— Hai că sunteți bine, a spus Ema, ai ce să trimiți şi către doamna preotească, să vadă şi ea cum a fost la Veneția.

Alexei se uita contrariat la această femeie care, în ciuda eleganței şi a aparentei fragilități, scosese numai răutăți pe gură în doar câteva minute de când se întâlniseră. Au pornit spre restaurant, ea deschidea drumul, ei au urmat-o. Robert i-a făcut un semn lui Alexei ducându-şi degetul arătător în dreptul tâmplei.

Au mers pe străduțe câteva minute, până au ajuns într-o zonă cu magazine, unde Ema a dorit să intre doar puțin ca să se uite la ceva şi a ieşit după jumătate de oră cu o pungă mare pe care scria GUCCI.

— Haideți să mâncăm, sunt moartă de foame, a spus Ema, mulțumită de cumpărăturile pe care le făcuse. Nu ți-ai luat nimic, Alexei? O geantă pentru doamnă?

Robert a pufnit în râs. Alexei se uitase la prețuri câteva minute. Totul părea exorbitant. Nimic nu era sub 100 de euro în magazin. Au găsit pe urmă un restaurant într-o piațetă. S-au aşezat undeva la umbră şi Ema a comandat apă, vin şi cafea făcându-şi vânt cu un evantai care avea un elefant verde pe el. Nimic din ținuta ei nu era lăsat la întâmplare. S-a aşezat pe un scaun picior peste picior şi şi-a suflecat rochia largă până peste genunchi ca să se răcorească, mototolind elefantul. Alexei s-a uitat pentru o fracțiune de secundă la genunchii ei albi şi tari şi la degetele de la picioare, delicate, cu vinişoare subțiri care urcau seducător pe glezne. Impecabilă şi complet inabordabilă. I-a cerut ochelarii de soare lui Robert. În felul ăsta nu mai

trebuia să-şi ferească privirea când se uita la ea. Nu îl atrăgea în vreun fel, dar era curios să îi urmărească gesturile, îi dădea senzaţia unui pumnal care scânteia ameninţător în fundalul unui peisaj frumos. Era periculoasă, ăsta era sentimentul pe care îl avea, genul de femeie din pricina căreia puteai să iei bătaie pe stradă de la străini. Ema şi-a aranjat şalul vaporos şi a oftat melodramatic.

— Sunt de trei zile în oraşul ăsta şi nu mai pot, Robert, se văită. E obositor, artişti, grevă, turişti, petreceri. Ieri am stat toată ziua pe terasa hotelului. A luat-o lumea razna, serios.

— A cam luat-o, a spus Robert.

— Am auzit că s-a format o brigadă venețiană care a început un soi de atacuri de gherilă.

— Da, cu rahat, a spus Alexei privind lumea care trecea prin piațetă.

— Ce rahat? a întrebat Ema făcându-şi vânt. Câteva broboane mici de transpirație i-au apărut în puful buzei de sus. Alexei s-a uitat la ea o fracțiune de secundă. Buza de sus şi buza de jos nu stăteau niciodată lipite. Erau mereu întredeschise, sugerând o melodramă.

— Au aruncat nişte pungi cu rahat peste o familie de turişti spanioli, a spus Robert. Noi eram chiar lângă ei. Practic ne-am luat nişte stropi.

Buzele femeii s-au deschis într-o grimasă de uimire, dezvelind nişte dinți sidefați, perfect proporționați. Fața ei exprima o uimire sinceră şi părea că încearcă să-şi imagineze pungile cu rahat împrăştiate peste turişti.

— Trebuia să-mi iau inelul cu căcat, a spus dintr-odată uitându-se la inelul cu arcurile spiralate strânse într-un mănunchi pe degetul ei. Alexei se uita la Robert care mustăcea.

— Dar inelul ăsta cu ce e? a întrebat Alexei.

— Cu sifilis, a răspuns Ema fără să se uite la el.

Alexei încerca să-şi dea seama dacă auzise bine cuvântul sifilis. Era sigur că spusese altceva, dar poate înțelesese el greşit. Gândul că un inel ar putea avea sifilis i se părea imposibil şi mai ales periculos. Variantele alergau prin mintea lui, încercând să găsească o explicație.

— Am o colecție întreagă. Inele, cercei, ace, broşe, a continuat Ema. Doreşti pentru doamna preoteasă?

— Ați spus sifilis? a întrebat contrariat preotul.

— *Treponema Pallidum*, dacă ştiți. E o spirochetă. Aşa arată bacteria, ca o spirală care se agață de carnea oamenilor. Dar hai să ne tutuim. Suntem cu toții prieteni aici.

— Păi şi de ce?

— Ce, e vreo ruşine să ai sifilis? a spus Ema. E tot din iubire. Face parte din dragostea de viață şi bacteria asta.

— Cum adică din dragoste? a întrebat Alexei.

— Ema glumeşte, Alexei, a spus Robert.

— E o colecție de bijuterii pe care am creat-o acum un an, l-a lămurit Ema mângâind spirochetele de *Treponema Pallidum*. Îi spune FOMO. E un curent printre tinerii din ziua de azi, FOMO, adică *fear of missing out*, frica de a nu rata ceva în viață, de a nu fi mai prost ca celălalt, şi asta vine cu un preț. Uneori o boală, alteori o cicatrice, o depresie, nişte antidepresive, anticoncepționale, avorturi, traume. Efecte ale acestui carusel numit FOMO. Ai auzit de FOMO, Alexei?

— Nu, a spus preotul.

— Nu prea vorbeşte lumea de *fear of missing out* pe la biserică, a râs Ema.

— Nu prea.

— Ştii cu ce se hrăneşte FOMO cel mai mult?

— Cu ce?

— Cu inocență. Oamenii își pierd toată inocența când au FOMO. Pentru că totul e permis ca să nu ratezi nimic din ce e mișto în viață.

— Și a cumpărat cineva bijuterii FOMO? a întrebat Robert.

— Ai să râzi, inelul cu Chlamydia și cerceii cu Xanax făcut din aur alb s-au dat ca pâinea caldă.

Ema și-a comandat trei feluri de salate și încă o cafea. I-a dat instrucțiuni foarte clare ospătarului cum să fie preparate salatele și când să fie adusă cafeaua. Alexei o privea zâmbind. Se mai relaxase. Au comandat și ei de mâncare și de băut. Robert și-a aprins o țigară și s-a lăsat pe spate în scaun.

— Se mănâncă foarte prost în Veneția, a spus Ema. Poate și din cauză că mulți dintre turiști sunt veniți doar pentru o zi și au mâncare la pachet. Dar spuneți-mi cum vă distrați voi, băieți, a continuat ea, de câți ani nu v-ați mai văzut? Treizeci?

— Douăș'cinci, a spus Robert.

— Ați băut, ați futut și voi ceva? a râs Ema. Scuză-mă, părinte, am gura păcătoasă, știu, dar mi-am adus aminte de bietu' tata, că așa ne întreba pe mine și pe frate-miu când veneam acasă de la facultate. Ce să-i faci, am crescut într-o familie păcătoasă.

Alexei se uita la ea gânditor. Această femeie alunecoasă îi aducea aminte de facultatea de teatru, de adolescentele care doreau să joace toate rolurile lumii în același timp, fiind și empatice și bune, dar imediat rele și înțepătoare, greu de mulțumit, capricioase ca niște zeități care dezvoltaseră un mecanism de apărare făcut din nemulțumire și chicote de râs. O pisică pe acoperișul fierbinte, și-a spus rememorând nostalgic titlul piesei de teatru din care învățase un monolog cu mulți ani în urmă. Se uită încă o dată la gleznele ei rozalii.

— Eşti căsătorită? a întrebat Alexei şi după o scurtă pauză Ema şi Robert au izbucnit în râs complici, ca şi când ar fi ştiut ceva ce nu puteau să spună mai departe.

— Părinte, ai văzut vreodată o minune cu ochii tăi?

— Ah, sunteți vorbiți, făcu Alexei uitându-se spre Robert.

— N-am zis nimic, a spus Robert apărându-se cu palmele ridicate, acel gest pe care îl fac fotbaliştii către arbitru atunci când vor să spună că nu sunt ei de vină pentru accidentarea jucătorului întins pe teren.

— O minune e o imposibilitate, nu? Un lucru care nu poate fi explicat, a spus Ema luând o gură din cafea şi făcu un semn imediat către chelner cu ceaşca ridicată. S-a răcit. Adu-mi o cafea fierbinte, te rog, apoi a continuat către Alexei, pentru mine căsătoria e un lucru care nu poate fi explicat, de asta te întreb. Crezi că am vreo şansă să mă căsătoresc? Am auzit că există unii preoți clarvăzători, poate eşti şi tu unul dintre ei.

— Există, da, sunt oameni cu frică de Dumnezeu, în care vorbeşte Duhul Sfânt, a răspuns cu seriozitate Alexei. Au mare cădere în fața lui Dumnezeu. Dumnezeu îi iubeşte că îi vede smeriți şi le dă uneori darul clarviziunii sau al dreptvorbirii. Eu nu cred că am asta, dar duhovnicul meu de la Frăsinei avea acest dar. Vedea prin oameni.

— Dar ce înseamnă să fii smerit? a spus Ema. Să fii cuminte? Umil? Să te anulezi ca ființă? Să nu te mai afirmi crud prin acțiunile tale care te fac să răzbați prin viață? Care e treaba cu smerenia? Uite un titlu de carte bun, a adăugat Ema uitându-se către Robert.

— Smerenia e piatra de temelie a credinței, a spus Alexei gândindu-se la întrebările femeii. Să nu te crezi mai bun decât eşti, să îți laşi trufia la o parte şi să-l iubeşti pe Dumnezeu cu evlavie.

— Iubirea e una, smerenia e alta, a spus Ema luând cafeaua fierbinte pe care o adusese ospătarul. Poți să iubeşti şi fără să fii smerit.

— Smerenia e atunci când poți să te cobori în sinea ta mai jos decât cel mai umil om din lume, a spus Alexei.

— Deci să nu poți să mai umileşti la rândul tău pe nimeni?

— Da, să fii bun şi smerit.

— Face cineva asta?

— Prea puțini. Oamenii vor mereu mai mult. Smerenia e să nu îți doreşti niciodată să ai ceva în plus.

— Practic să anulăm ceea ce ne face să evoluăm, a spus Ema. Băi Negrilică, îmi place prietenul tău. Are substanță.

— Am făcut multe prostii împreună când eram mici, a spus Robert.

Sosi mâncarea, care, în ciuda mofturilor Emei, arăta bine. Fructe de mare, peşte, risotto.

— Deci nu eşti căsătorită, a spus Alexei spre Ema după ce a luat o gură din mâncare, încercând să tragă o concluzie, şi toată lumea a izbucnit în râs cu furculițele în aer.

Era patru după-amiaza. Căldura începea să scadă. Furnicarul năştea a doua oară, oamenii îşi părăseau camerele de hotel încet-încet ieşind din aşternuturile în care dormiseră un somn de amiază odihnitor, departe de vipie, între pereții răcoroşi ai clădirilor vechi transformate în hoteluri şi pensiuni. Urma seara de vineri. Urmau concerte de Vivaldi prin tot felul de bisericuțe şi săli ale Veneției, urmau mese încărcate de vin şi fructe de mare şi paste, petreceri şi o poftă de viață care creştea pe măsură ce temperatura se apropia de zona de 21-22 de grade Celsius, zona Goldilocks în care oamenii se simt cel mai confortabil, uită fragilitatea ființei umane şi au tendința să facă excese. În ciuda faptului că lucrurile vor fi *exact aşa cum trebuie,*

oamenii vor împinge limitele, se vor întărâta unii pe alții în această competiție de putere şi curiozitate în care s-au înscris cu toții. Cruzimea nu va întârzia să apară. Cruzimea de la prea mult bine.

— Şi cum merge articolul? a întrebat Ema.

— Ce articol? a făcut Robert cu mâncarea în gură.

— Articolul pe care mi-ai spus că vrei să-l scrii despre voi doi la Veneția.

— Aaa, nu ştiu, încă nu-mi dau seama.

— O să povesteşti cum v-ați plimbat cu gondola pe canale? a întrebat Ema zâmbind cu subînțeles. Şi cum ați depănat amintiri? Ah, ce urăsc expresia a depăna amintiri.

Alexei mesteca dintr-odată cu atenție îmbucătura de peşte din gură, mestecându-şi de fapt gândurile noi care-i încolțeau ca o iederă otrăvitoare în minte. Planta se cățăra pe ceafa lui, acoperindu-i uşor-uşor capul şi ochii într-o îmbrățişare toxică. Oare câți oameni mai ştiau că Robert va scrie un articol despre ei doi la Veneția? Cu cine mai vorbise? De ce nu îi spusese şi lui de la început, de când venise la Buftea?

— Trebuie să faceți lucruri mai interesante, a spus Ema. Dacă mergeți ca turiştii din cârciumă în cârciumă şi pe la expoziții nu prea e fun. Trebuie să veniți diseară la o petrecere, hai că o să fie mişto. E cu artişti, galerişti, bogătani, lume cu care nu te întâlneşti pe străzile din Veneția ziua. Ăştia circulă doar cu taxiurile pe apă. Dacă ar putea şi-ar face un metrou pe sub apă care să facă legătura între pallazo-uri, între expoziții şi petreceri. Într-un fel îi înțeleg, nu prea îți mai vine să faci o plimbare printre toți transpirații ăştia.

De după colțul de piatră al clădirii restaurantului apăru o pisică uriaşă, un motan care ținea în gură un porumbel mort. Pisica a trecut agale, cu mişcări lente, pe lângă mese. Omoplații felinei se unduiau ca într-un dans al şovăielii.

Alexei a urmărit pisica înaintând spre intrarea în restaurant, maiestuozitatea ei scădea pe măsură ce se apropia de oameni, devenea mai precaută, mai temătoare, mai şovăielnică. A lăsat porumbelul în faţa pragului şi a dispărut grăbită printre mese înainte s-o vadă cineva. Lumea era ocupată cu mâncarea şi discuţiile. Ţipătul unei fetiţe a sfâşiat zumzetul de stup de pe terasa restaurantului. Crima fusese descoperită. Un ospătar a apărut imediat şi a luat o hârtie care se punea de obicei pe mese, în faţa oamenilor care luau prânzul. A împăturit repede cadavrul. Un fulg s-a desprins şi a plutit în urma ospătarului care a dus porumbelul mort în interiorul restaurantului. O adiere a împins printre mese fulgul, care a trecut pe deasupra Emei şi s-a ridicat peste umbrelă. În afară de Alexei nimeni nu văzuse cum ajunsese porumbelul mort pe pragul de la intrare. Fetiţa care ţipase se uita în sus spre streaşina clădirii să vadă dacă mai cădea ceva de sus. Dintr-odată adevărul i s-a părut lui Alexei un lucru foarte îndepărtat. Poate că şi lui i s-a năzărit că văzuse o pisică. Şi-a imaginat porumbelul împachetat în hârtie stând inert într-un sac de plastic alături de resturi de mâncare şi un sentiment rece ca o zăpadă căzută pe interior îl străbătu, aşa cum se întâmpla de atâtea ori în faţa sicrielor care rămâneau în capela bisericii pentru priveghi. Ce departe erau oamenii de toate aceste lucruri! s-a gândit. Moartea era mereu ceva îndepărtat.

— Alexei, a strigat Robert numele prietenului său căzut pe gânduri, te întrebam dacă vrei să trecem pe la hotel înainte de petrecere sau mergem direct la petrecere.

Alexei s-a uitat scurt la genunchiul femeii, apoi la Robert.

— La hotel, la hotel, a spus grăbit să revină la gândurile lui, scormonind în ele la fel cum scormonea în bucata de peşte din faţa lui, căutând cu furculiţa ceva ce nici nu ştia cum arată.

Când s-au ridicat de la masă un nor a trecut pe deasupra lor. Alexei a privit spre soarele difuz, apoi la Ema, care zâmbea şi mai mult după paharele de vin pe care le dăduse gata.

— Nu mă laşi baltă, părinte, vreau să dansez cu tine diseară, a spus făcându-le cu mâna celor doi prieteni care urcau pe un vaporetto spre Lido di Venezia.

Alexei a făcut şi el cu mâna şi a rămas pe gânduri privind clădirile pe lângă care treceau. Amândoi resimțeau oboseala şi agitația care se depusese în corpurile lor de-a lungul zilei. Informația se amesteca, imaginile se succedau prea rapid. Preotul nu reuşea să pună cap la cap tot ce se întâmpla în jurul său. Plimbarea cu barca a avut darul să-l liniştească, totuşi. Lumea nu mai era aşa gălăgioasă ca la ora prânzului. Valurile tulburi-albăstrii se loveau ritmat de carena bărcii. Mergeau spre linişte. Pluteau. Plutirea făcea lucrurile mai elastice.

— Sper că nu te-ai supărat, a spus Robert după o vreme. Aşa e Ema. Îi place să provoace.

Alexei a dat din cap înțelegător, dar nu a spus nimic.

— Cred că ai avut dreptate ieri când ziceai de perspectivă, ştii? Că venețienilor le lipseşte perspectiva, a continuat Robert. Acuma văd pentru prima oară terasele astea construite în vârful caselor, vezi, a adăugat arătându-i lui Alexei o construcție din lemn vopsit în negru pe acoperişul unei case.

— Da, a spus Alexei obosit, e greu să vezi cerul doar prin bucăți de piatră decupate.

— Cum le simți tu imediat, părinte! a spus Robert cu o undă de ironie.

— Auzi, tu ai vorbit cu doamna asta despre mine? De unde o ştii? Care e treaba cu ea? Mi se pare atât de copilăroasă şi capricioasă, a spus Alexei, şi agresivă cumva.

— Te-ai supărat?

— Nu, dar am senzația că se uita la mine ca la o ciudățenie. Un popă, ia să-l ispitim.

— E inocentă. Are un sistem de apărare mai ciudat, a spus Robert. Ne ştim din facultate. Ea a făcut jurnalism şi pe urmă filozofie. E şi foarte deşteaptă, dar şi foarte dificilă. În ziua în care am cunoscut-o îi spunea unei colege că i-a venit ciclul şi că nu poate să facă dragoste cu noul ei iubit, apoi s-a ridicat în picioare şi a exclamat luminată la față: Ştiu! Muie! Soluția este muia! Şi crede-mă, e o soluție la care se pricepe.

— Ați fost împreună?

— E mult spus împreună. Şi a vrut la un moment dat, acum mulți ani, să îl fută şi pe taică-miu, a spus Robert izbucnind în râs.

Alexei făcu ochii mari.

— Taică-miu lucra la un film cu Nae Caranfil, asta venise o dată pe la noi, a auzit cu ce se ocupă tata şi a vrut imediat să joace în filmul pe care îl filma el şi a stat grămadă pe capu' lui. Poate o fi futut-o şi tata, cine ştie, că îi cam plăceau femeile. Din cauza asta cred că a şi murit mama, de fapt.

— Îmi pare rău că a murit, a spus Alexei.

— Mda, şi ea, şi tata, cancer amândoi. Ea la plămâni. După ce ne-am mutat de la Buftea s-a apucat de fumat, a spus Robert.

Au urmărit o vreme oraşul cum se îndepărtează. Au rămas doar valurile şi sunetul motorului sacadat ca o inimă care pompa sânge în elicea propulsoare. Nu au mai vorbit nimic până în camera de hotel. Au mers pe străduțele din Lido până au ajuns la plajă. O briză răcoroasă împingea şervețele împrăştiate prin nisip, un coş de gunoi stătea răsturnat pe plajă. S-au descălțat şi au mers pe marginea apei până în dreptul hotelului.

— Mai ții minte ce vorbeam ieri despre apropierea sufletească? a întrebat Alexei cu o voce distantă. Ziceam că opusul apropierii e îndepărtarea? M-am mai gândit. Cred că opusul apropierii este de fapt singurătatea. Mama e cel mai bun exemplu pe care îl am. O viață întreagă a fugit de Buftea, de mine, de taică-miu, şi acum sfârşeşte singură ghici unde, în Buftea, fără nimeni care să o iubească cu adevărat.

Au intrat în hotel. Un şir de gânduri lungi, mortuare mergeau în spatele lui Alexei. Un alt şir de gânduri îl urmau pe Robert, care a spus că se opreşte la bar să bea un digestiv. Alexei a luat-o încet pe scări, urmărit de imaginea mamei sale în rochia roşie, strânsă pe talie, cu decolteu, pe care o purtase în după-amiaza în care s-au întâlnit la morga spitalului din Constanța. Apropierea dintre el şi Ligia s-a blocat în fața acelei rochii. Deşi erau aceeaşi carne, fiul îşi simțea mama ca pe o străină desprinsă dintr-un alt peisaj, nepotrivită şi în contratimp cu evenimentele. Dintre ei doi, doar el se afla în fața morții lui Cornel. Era singur la marginea unui hău orbitor, amețitor, la capătul căruia pluteau gunoaie într-o apă albăstrie-spălăcită. El era martorul morții, al singurătății în care se trezise după ce oamenii au eliberat spațiul din jurul corpului tatălui său întins pe plajă. Un spațiu orbitor, pustiu s-a desfăşurat brusc în fața lui şi inima sau ceva ce era în jurul ei, o emoție care ține viața înăuntrul corpului uman ca un prapur a trepidat, micşorându-se, strângându-i inima mică şi sufocându-l. Târziu, ca după o plimbare pe un alt tărâm, lângă el a apărut mama lui, dar care nu mai era mama, era Ligia, o femeie oarecare învelită în pielea mamei sale. Atunci, în fața prăbuşirii în abis ea se îmbrăcase cu o rochie roşie şi mirosea a primăvară. Era în contratimp cu viața pe care o trăia copilul ei, mereu fusese. Înainte să intre în cameră Alexei şi-a adus aminte că încă nu o sunase pe soția lui şi îi

era ciudă că, deşi se gândise de atâtea ori la ea, uitase de fiecare dată să îi ceară telefonul lui Robert.

Moartea e o întâmplare sub soare

Cornel era un tip care punea suflet. Punea suflet şi, atunci când sufletul său cădea rănit de apucăturile Ligiei, nu-şi arăta niciodată durerea, nu se răzvrătea, iar sângele care îi gâlgâia în gât şi-l înghiţea fără o vorbă. Ardea pe dinăuntru ca un foc de paie şi aştepta să treacă. Persista asupra unui gând până când epuiza orice înţeles şi până locul din piept în care îl simţise începea să doară ca o rană deschisă. Era ca o urcare în înaltul cerului, durerea era punctul cel mai înalt la care ajungea, după care începea coborârea şi gândul acela rămânea undeva acolo sus, în aer, abandonat, supus uitării, pentru că asta făcea Cornel cel mai bine, dădea uitării multe din capriciile, indiferenţele, toanele şi metehnele Ligiei. Uitarea era ca un animal de companie zburător pe care îl hrănea din când în când cu faptele frumoasei şi egoistei sale soţii. Pe măsură ce treceau zilele, animalul devenea mai mare şi uneori îl putea simţi odihnindu-se pe umărul lui, apăsând cu toată greutatea gândurilor pe care le consumase. Şi nu degeaba se spune că gândurile sunt cele care ne bagă în pământ, pentru că uneori ele atârnă greu peste sufletele oamenilor şi se supun unei forţe de gravitaţie ciudate, invizibile. Ar putea să fie vorba despre forţa de atracţie pe care o exercită răul asupra binelui, în mijlocul căreia sunt prinşi cei mai blajini dintre oameni. Sau ar putea să fie masa totală a frustrărilor înmulţită cu o durată de timp. Nu există un calcul precis,

există doar o senzație de greutate şi apăsare care se instalează.

În ultima parte a vieții, cu toate eforturile pe care le făcea ca să uite, Cornel se simțea din ce în ce mai frustrat de indiferența cu care Ligia îl trata uneori. Indiferența îl îngropa efectiv sub un zid de tăcere şi sânge care îi zvâcnea surd în tâmple, dar nu doar indiferența față de el îl durea, ci şi cea față de Alexei, care avea nevoie de o mamă iubitoare. Ligia obținuse după facultate un post de profesoară de limba română la Şcoala numărul 2 din centrul oraşului Buftea. Preda gramatică şi literatură la clasele V-VIII. După aventura eşuată din facultate a avut o perioadă în care a fost prezentă acasă şi iubitoare, atât cât putea ea să fie de iubitoare, pentru că Ligia nu reuşea să spună prea uşor cuvintele. A petrecut timp cu copilul, cu Cornel, lucrurile au părut stabile o vreme, dar încet-încet dorința ei de a se detaşa a renăscut într-o altă formă. Crăpătura prin care şi-a pregătit evadarea de această dată era chiar la şcoala unde preda, şi avea şi un nume: olimpiada de limba şi literatura română. Să predai gramatică şi literatură copiilor de maximum paisprezece ani nu e ceva foarte spectaculos. După doi ani de ascultat aceleaşi rezumate şi idei principale din povestirile *Puiul* şi *Fefeleaga*, în care, într-un fel sau altul, era vorba despre mame care îşi pierdeau copiii, Ligia nu mai era atât de entuziasmată. La un moment dat, ca să scape de monotonia sălii de clasă, a vrut să organizeze o excursie în satul din Munții Apuseni în care avea loc acțiunea din nuvela *Fefeleaga*, dar directorul şcolii a râs şi a zis că bine că n-aveau în manuale personaje care trăiau în sate din America. Se plictisea Ligia, aşa că olimpiada de limba română a apărut la un moment dat ca o soluție plină de oportunități. Cei de la clasa a VII-a şi a VIII-a puteau participa la concursuri şcolare alături de profesorii lor. Aşa că Ligia a început să investească timp în pregătirea

suplimentară a celor mai buni copii din clasele la care preda şi în scurt timp a ajuns la olimpiadă. Faza naţională a concursului se desfăşura întotdeauna într-un oraş din ţară unde se întâlneau toţi copiii, cu profesorii pregătitori şi inspectorii de specialitate. În felul acesta reuşea să fie parte dintr-un sistem mai important decât cel al orăşelului Buftea, era conectată la o viaţă nouă. Periodic mergea la inspectorat şi participa la şedinţe şi întâlniri cu profesorii care pregăteau elevii pentru olimpiadă. Aici l-a cunoscut pe inspectorul Costin Vianu, un bărbat elegant şi foarte îngrijit care fuma Kent cu nişte gesturi largi, elegante şi care mai mult asculta decât vorbea, pentru că asta era meseria lui de inspector, să asculte şi să inspecteze, dar atunci când vorbea se lăsa liniştea pentru că toată lumea dorea să îi audă vocea. Era văzut ca viitorul inspector general. Nu mică i-a fost mirarea Ligiei când la prima ei inspecţie a apărut tovarăşul Vianu, cu haina de la costum pusă pe umeri ca o mantie, şi s-a aşezat alături de alte două doamne în ultimele bănci ca să urmărească lecţia. La final, după ce copiii au ieşit din clasă şi doamnele inspectoare au pornit spre cancelarie, tovarăşul s-a apropiat tăcut de Ligia, a privit-o drept în ochi şi a întrebat-o cu vocea lui sobră dacă asta era ceea ce îşi dorea cu adevărat să facă. Ligia s-a fâstâcit şi a bălmăjit ceva despre olimpiade şi pregătire.

— O-lim-pi-a-da, a spus rar inspectorul şi atunci un gând a sclipit în mintea lui sobră. Te aştept la inspectorat să discutăm despre acest lucru. Olimpiadă, a repetat încet şi a ieşit din clasă lăsând-o pe Ligia în urma lui să inspire parfumul pe care îl împrăştiau hainele sale.

Din acest moment până la data la care a murit Cornel mai rămăseseră paisprezece luni.

În 1986 Cornel împlinise 31 de ani şi simţea din plin un soi de criză existenţială, planurile lui ca regizor de film se cam duseseră pe apa sâmbetei. Scrisese două scenarii, dar

nimeni nu îi aproba ideile, şi oricum nu se potrivea el cu cinematografia pe care o agrea partidul. El visa filme poetice, transpuneri după Eminescu şi Mircea Eliade, despre iubire, şi nimeni nu avea răbdare cu ideile lui. Se consola cu traficul de casete video dublate în română. În subsolul blocului amenajase o boxă sub apartamentul lor de la parter. Făcuseră o spărtură în podeaua din bucătărie şi cobora direct în boxă, unde pe un raft, alături de conserve, sticle de vin şi borcane cu compot şi zarzavat de la părinții săi erau puse la rând zeci de casete video. Multe dintre ele erau filme de artă de care făcuse rost prin nişte foşti colegi de facultate. Tot acolo băgase cu mare chin o canapea, un televizor şi un video şi uneori petrecea ore în şir în subsol urmărind filme de Fellini, Antonioni sau Bergman visând la propriile sale poveşti, la un film făcut de el. Destinul său părea să se fi blocat în jurul ideii de regizor secund. Întotdeauna era nevoie de un regizor secund undeva. De multe ori îşi contempla propria persoană în timpul filmărilor, văzându-se ca pe un trăgaci pe care apăsa adevăratul regizor al filmului, un trăgaci fără voință. Nu interesa pe nimeni ce era cu adevărat în mintea unui regizor secund. Uneori filma scene intenționat diferit de indicațiile regizorului ca să enerveze, alteori schimba câte o replică. Se uita în ochii cameramanului, care ştia că filmau degeaba şi că pelicula avea să fie aruncată la gunoi, dar nu putea să se oprească, trebuia s-o facă, trebuia să vadă şi varianta lui. Pe urmă îi părea rău de tot scandalul.

Era într-o dimineață de martie, pe la ora 8. Alexei dormea încă, pentru că avea ore de la prânz. Era în clasa a II-a. Cornel pusese la fiert o oală cu apă ca să facă nişte ochiuri româneşti şi urmărea bulele de aer care se formau pe fundul cratiței. Era necăjit tare din cauza Ligiei, care în ultima vreme devenise insuportabilă. Se gândea la starea pe care o aveau moleculele de apă de pe fundul cratiței şi la formarea

bulelor de aer ca nişte martori ai insuportabilităţii. Fierbinţeala făcea bulele să se ridice, să scape din cratiţă, să se elibereze în aer. Nu ştia dacă erau bule de oxigen sau alt gaz, ştia însă că el, dacă ar fi fost o bulă, iar Ligia ar fi fost un foc, ar fi stat în continuare lipit de fundul cratiţei suportând arsura. Gândul ăsta îl deprima şi mai tare. Poate ar fi trebuit să se detaşeze mai mult de Ligia, poate ar fi trebuit să o lase să vină singură la el, îi spunea partea lui moale a conştiinţei, totuşi era soţia lui, nu o iubită pe care trebuia să o ademenească şi să o vrăjească, se răzvrătea apoi o voce în el. Să fii soţie presupunea nişte îndatoriri, însemna că îţi asumi o viaţă şi nişte responsabilităţi alături de cineva, însemna o stare de complicitate în care totul trebuia împărţit, şi nu dovedit. El o iubea, îi dovedise în permanenţă, nu el trebuia să facă efortul.

Ouăle aşteptau sparte într-un vas. Le-a turnat pe rând în apa care bolborosea şi pe urmă a rămas cu gândurile lui complicate, amestecate, uitându-se pe fereastră. O Dacie 1300 venise după Ligia, care ieşise grăbită din casă la şapte dimineaţa lăsând un val de parfum în urmă. Avea şedinţă la inspectorat. Olimpiada se apropia. Pe masa din bucătărie stătea geanta Ligiei. O uitase în graba în care plecase. Era o geantă încăpătoare în care Ligia ducea tot ce avea nevoie. Pe buzunarul exterior avea croşetată o pasăre dintr-un material crem care ieşea în relief. Cornel a atins pasărea şi a deschis geanta. A dat peste un teanc de lucrări pe care le-a scos şi a început să le citească curios să vadă ce mai spun copiii de la şcoală. Poate ar fi trebuit să îi scrie scrisori Ligiei şi să le strecoare printre lucrările copiilor, dar s-a îndepărtat de acest gând repede. Era penibil. A răsfoit lucrările. Copiii erau slabi. Unii scriau cu greşeli gramaticale, alţii se exprimau foarte rudimentar în propoziţii care nu erau scoase din mintea lor, ci din tot felul de texte de manual. Ligia se exprima uneori la fel de laconic şi fără vlagă, ca şi

când un duh al sărăciei sufleteşti şi lexicale pusese stăpânire pe ea. Apa din cratiță a început să bolborosească violent. A lăsat lucrările pe masă şi s-a repezit să ia oala de pe foc. Degetul arătător s-a lipit de urechea încinsă a cratiței pentru o fracțiune de secundă. N-a simțit arsura, a simțit cum striațiile amprentei de pe degetul arătător s-au topit brusc, ca un plastic, sub acțiunea căldurii puternice. O clipă în plus dacă ar fi ținut degetul pe cratiță şi s-ar fi ars, ar fi simțit durerea plină şi o băşică ar fi apărut, dar a retras mâna la timp şi a închis repede ochiul aragazului. Ouăle erau făcute. S-a uitat atent la degetul arătător. Pielea se vedea mai lucioasă acolo unde atinsese metalul încins, amprenta lui părea că se aplatizase. A icnit cu amărăciune, asta simțea şi în legătură cu Ligia, că îi aplatiza creierul şi amprentele, că îl frigea de câte ori încerca să pună mâna pe ea. S-a întors la lucrările copiilor şi a dat să le pună la loc în geantă. Pe fundul genții, printre stilouri, farduri, carnețele, ochelari de soare şi două rujuri, stăteau un pachet de Kent şi o brichetă de metal care avea pe una din fețe scrijelite inițialele C.V. A luat bricheta şi şi-a frecat degetul arătător proaspăt ars de striațiile brichetei. Nu simțea nimic. Nu îşi dorea să simtă nimic. A închis ochii şi a pus bricheta la loc. Alexei se trezise şi apăruse în pragul bucătăriei cu un zâmbet larg pe față. În ziua aceea aveau program, trebuiau să se întâlnească cu Robert ca să îşi facă undițe pentru pescuit. Bricheta metalică a intrat la locul ei cu un sunet înăbuşit de căptuşeala genții. Nu a mai văzut-o până în ziua morții lui. Dar inițialele au rămas cu el, le-a căutat mereu în lucrurile pe care le făcea Ligia, le-a suprapus peste ale unor oameni pe care îi cunoştea, profesori de la şcoală, femei şi bărbați. A încercat să ghicească de la ce veneau, dar nu a întrebat-o niciodată pe Ligia despre brichetă. A lăsat lucrurile aşa cum lăsase arsura de pe deget, sperând că peste toate aceste lucruri va creşte o piele nouă şi frumoasă.

Din acest moment până la data la care a murit Cornel mai rămăseseră cinci luni.

A venit sfârşitul anului şcolar, Cornel, Alexei şi Ligia au mers împreună la ceremonia de premiere de la Casa de Cultură din Buftea, o clădire nou construită care dormea greoaie şi gri între blocurile din centru. Sala de spectacole gemea de lume. Era plin de coroniţe, bunici, părinţi, copii şi profesori. Alexei era premiant şi ţinea cu greu în braţe un buchet de gladiole pe care trebuia să îl ofere învăţătoarei. Gladiolele le alesese el însuşi din solarul bunicilor lui Robert. Erau lungi şi pline de flori roşii ca sângele. Ligia a primit şi ea un premiu pentru performanţele pe care le obţinuseră copiii pregătiţi de ea la olimpiadă. Pe scenă a apărut inspectorul general, care a ţinut un mic discurs despre importanţa olimpiadelor şi a limbii române şi a felicitat-o încă o dată. Ea zâmbea crispată în spatele lui, printre olimpicii şcolii. După ce s-au dat premiile la clasa lui Alexei, Cornel a ieşit cu copilul afară. Era iunie, un soare plăcut încălzea creştetele copiilor, care răsăreau de sub coroniţele făcute din flori de câmp, maci roşii sau margarete. Elevii stăteau la poză cu învăţătorii şi învăţătoarele şi îşi ţineau la vedere diplomele şi cărţile primite. În aer se simţea un miros de flori de tei care se descompuneau în bălţile lăsate de ploaia care trecuse cu câteva zile în urmă peste orăşel. Descompunerea asta o simţea şi Cornel într-un mod fatal, dar nu era legat de tei. Se încheia un ciclu, copiii intrau în vacanţă. Dar înainte de asta aşteptau cu toţii nerăbdători, cu coroniţele pe cap, să intre în cofetării şi să fie răsplătiţi cu dulciuri pentru învăţătura pe care o acumulaseră. Alexei aştepta şi el, dar mama lui nu mai apărea. După zece minute de aşteptare, Cornel a intrat în casa de cultură. Depresia pusese o gheară pe el în ultima vreme şi avea zile în care, deşi nu bea absolut nimic, se simţea mahmur şi obosit, cu inima bătând în gât sălbatică

din senin, de parcă ar fi fost a unui alt Cornel care făcea în alt univers un efort fizic neobservat. A găsit-o pe Ligia în foaier. Inspectorul o strângea de cot şi îi spunea ceva aplecat uşor spre ea, când a apărut el gâfâind.

— Tovarăşul Vianu Costin. Inspectorul general, l-a prezentat Ligia pe inspector retrăgându-şi cotul din mâna lui.

Cornel s-a prezentat şi el fugitiv, apoi a plecat cu Ligia şi Alexei spre cofetărie, ducând cu el imaginea tovarăşului inspector dizolvată în sângele pe care îl pompa inima. Au mâncat savarine şi amandine. Ligia a fost îngândurată şi a zâmbit mecanic tot timpul la vorbele copilului. Mai rămăseseră două luni de viaţă pentru Cornel.

La sfârşitul lui august au plecat la Eforie Nord. Cornel obţinuse cu greu cazare la hotelul Europa. Stăteau la etajul 8, camera 834. Marea nu fusese niciodată atât de frumoasă ca în camera 834. Plaja ca un biscuit nisipos se înmuia într-o mare albastră nesfârşită. Alexei bea Pepsi în fiecare zi şi făcea baie în mare de dimineaţă până seara. Asupra Ligiei, hotelul a avut o influenţă neaşteptată. Din momentul în care au pus piciorul în holul clădirii uriaşe, faţa ei s-a schimbat complet. Era o lume nouă. Savura fiecare moment.

— Aş putea să mă obişnuiesc cu viaţa asta, i-a spus cu un ton glumeţ lui Cornel, care a zâmbit privind marea.

Ceva chimic se schimbase de câteva luni în corpul său, speranţa că pielea cea nouă şi sănătoasă va creşte peste viaţa lui cu Ligia se dovedise deşartă. Dar vacanţa părea să fie o perioadă bună pentru ei. Deşi îşi propusese să nu mai aibă nici un fel de aşteptare de la Ligia, simţea un soi de cedare din partea ei, simţea că deschisese, sau cel puţin crăpase uşa prin care îi putea vedea zâmbetul cald de femeie iubitoare pe care îl simţise odată. Dar mintea lui era în alertă. Inima lui stătea la pândă ca un ghepard care abia aştepta să o rupă la fugă după o pradă imaginară. Era

stresat. Se trezea dimineața cu un gust metalic în gură pe care nu îl înțelegea, despre acest gust mintea lui contorsionată fabrica explicații magice pe care le împărtăşea Ligiei uneori sub forma unor glume amare, dar la final realiza că îşi făcea doar mai mult rău, pentru că în pofida aşteptărilor sale, în loc să îl ia în brațe şi să îi aline suferința, Ligia râdea de aceste glume şi atât.

— M-am gândit de la ce e gustul ăsta metalic pe care îl am în gură, a spus într-o zi pe plajă, e de la inimă.

Ligia a pufnit într-un râs cristalin.

— Da, a continuat Cornel, cred că se formează o platoşă de oțel în jurul ei.

— Ce romantic, a râs mai departe Ligia aranjându-şi o bretea de la costumul de baie, sper că e inoxidabil.

— Ți-ar părea rău dacă aş muri? a continuat Cornel văzându-şi pieptul dintr-odată mâncat de rugină.

Ligia a continuat să râdă şi nu a mai spus nimic, iar Cornel a simțit distanța dintre el şi ea.

— Spune.

— Ce să spun?

— Da sau nu?

— Nu, normal, a făcut o glumă la rândul ei Ligia şi a rupt-o la fugă spre mare.

Era miercuri dimineață. Cornel cobora cu Alexei din camera hotelului spre plajă. În holul hotelului, lângă recepție, Ligia bea o cafea în ținuta ei de vacanță, picior peste picior, râzând la glumele inspectorului general. De când sosiseră la mare, Ligia se trezea la prima oră şi zicea că iese să facă aerosoli. Cornel s-a apropiat de soția sa cu inima zvâcnind ca lovită de o bâtă de baseball. S-a oprit în spatele Ligiei şi de acolo a revăzut pachetul de Kent şi bricheta metalică. Inspectorul s-a ridicat brusc, cu un zâmbet reținut şi mâna întinsă să-l salute, dar Cornel s-a întors pe călcâie cu copilul de mână şi a luat-o spre ieşire.

Când a ajuns afară s-a oprit o clipă şi a scuipat cu sălbăticie la rădăcina unui pomişor de pe spaţiul verde.

A urmat o ceartă lungă pe malul mării, că nu îşi dădea seama ce face, că gelozia lui inutilă o punea într-o situaţie neplăcută în faţa inspectorului şi multe altele, în timp ce Alexei se juca în nisip la câţiva metri de ei. Ligia a plecat furioasă. A doua zi, joi, ea nu a mers la plajă cu ei. A rămas în cameră. Vântul bătea tare şi valurile se înălţau la câţiva metri peste capetele oamenilor. S-au aşezat pe prosop, s-au dat cu cremă şi Alexei şi-a scos toate jucăriile să le ducă la malul apei. Cornel s-a apropiat de el şi i-a spus doar atât:

— Aşteaptă-mă aici, mă duc să fac o baie, şi a intrat în apă lăsându-l pe copil în urmă să-i înţeleagă vorbele şi să-şi înceapă joaca lui cu castelele de nisip.

A trecut prin valuri lovind apa cu furie, ca şi când carnea Ligiei ar fi fost acea suprafaţă înspumată, o imensitate plină de capricii şi gânduri la care nu avea acces. A înotat până nu a mai avut aer. S-a oprit gâfâind şi s-a întins pe spate, plutind o vreme cât să se liniştească inima care îi bubuia în piept. Soarele i se prelingea roşiatic pe sub pleoapele închise, valurile îl ridicau şi-l coborau ca într-un carusel lichid. În mintea congestionată de frustrări, vârtejul gândurilor s-a oprit pentru o clipă, o linişte s-a aşternut peste el ca o dantelă prin care putea să-şi vadă trupul de jos în sus, de undeva de pe fundul mării, cum plutea destrămat pe margini de razele soarelui strălucitor şi de durerea pe care ar fi vrut să o elimine ca pe ceva fizic, o piele care îi înconjura inima şi care nu mai năpârlea. Atunci şi-a adus aminte, în liniştea apei care îi înfunda urechile şi inima care îi bătea tare, de un locotenent pe care-l cunoscuse în armată. A deschis ochii şi aurul strălucitor al soarelui l-a orbit, ca atunci când îşi scosese masca de gaze cu care ieşise la instrucţie în curtea unităţii. Gâfâiau cu toţii, prăvăliţi sub umbra îngustă a gardului de beton şi furnicile

se suiau pe bocancii lor şi pe sub pantaloni, dar nu mai aveau putere să se mute din loc şi unul dintre ei a spus că moartea este o mască de gaze, apoi altul a zis că moartea e deshidratare. Locotenentul venea spre ei cu mâinile la spate şi un soldat a spus că moartea este un locotenent fără studii superioare. Au râs cu toţii şi locotenentul a răcnit la ei, drepţi! şi s-au ridicat cu echipamentul zăngănind pe ei, cu inimile calde şi vestoanele leoarcă. La ce râzi, soldat, l-a întrebat locotenentul pe Cornel atunci şi Cornel i-a spus că aveau un joc, să trăiţi!, pe care îl jucau, şi fiecare spunea ce este moartea, să trăiţi!, şi moartea vă face să râdeţi, a răcnit şi mai tare locotenentul, nu, să trăiţi! şi el a zâmbit puţin pentru că nu s-a putut abţine la gândul că în loc de să trăiţi ar fi trebuit să zică să muriţi. Locotenentul s-a apropiat de faţa lui umedă de transpiraţie şi a întrebat ce e moartea, soldat, şi el a zis fără ezitare că moartea e o întâmplare sub soare, să trăiţi! şi locotenentul a tăcut câteva secunde, s-a uitat la soldaţi, apoi la soarele arzător de deasupra lor şi i-a trimis în cazarmă. Faţa locotenentului stătea deasupra lui în aerul sărat al mării şi a văzut cuvintele scrijelite pe un stâlp de lemn cu un cuţitaş, s-a întors cu faţa spre mal, dar era departe şi şi-a dat seama că era dus de curent şi prima lui reacţie a fost să se enerveze că a fost prost şi neatent. Nu îşi dădea seama unde îl lăsase pe Alexei pe malul aglomerat. A tras aer în piept şi a început să înoate îndârjit spre mal, deşi simţea cum cineva îl trăgea de picioare în larg, tot mai în larg. Credea că are puterea să învingă curentul. Când s-a oprit din dat din mâini a văzut un pescăruş trecând pe deasupra lui şi l-a privit o clipă, nereuşind să îşi adune vorbele de oboseală, dar cumva, în lipsa oricărui limbaj, şi-a dorit să împrumute din zborul păsării sau ceva asemănător, ca şi când în zborul pescăruşului era viaţa lui, la care nu mai avea acces pentru că nu mai ştia cum să o zboare, nu se putea să moară ca un prost, un val l-a băgat la fund ca şi

când a vrut să-l contrazică cu o îmbrățișare gigantică. S-a mai zbătut câteva minute lungi, a strigat prea târziu şi prea încet, dar vântul bătea acum spre larg, cuvintele lui se pierdeau în valurile înalte între care nu mai vedea uscatul şi nici pe Alexei, şi din piept, din locul în care stătea durerea lui, s-a rupt pielea aceea de şarpe care îl strângea şi disperarea şi frica au scos un hohot din el, ultimul, acvatic, apoi s-a destrămat într-o linişte întunecată.

Petrecerea

Deşi nu ştie, aceasta este seara pentru care Alexei a ajuns în Veneția. Toate componentele vieții şi ale morții sunt aranjate în ordine în fața lui începând cu acest moment prezent şi îl aşteaptă să le trăiască. Este unul din episoadele cele mai interesante ale existenței sale, de aceea putem să ne imaginăm pentru o clipă îngerii păzitori şi sfinții cum urmăresc totul cu atenție, poate chiar şi Dumnezeu, de la înălțimea sa considerabilă, şi-a luat o pungă de popcorn, a aşezat-o amuzat, fireşte, de teoriile lui Robert, în inelul de sfânt al sfântului Petru, şi s-a lăsat pe burtă, tolănit pe un nor sau mai degrabă pe o nebuloasă din imensitatea spațiului, pentru că Dumnezeu nu ar putea locui în atmosfera Pământului. La câte avioane brăzdează cerul, cu siguranță din întâmplare miile de ochi ai pasagerilor care plutesc la un moment dat peste Pământ l-ar putea vedea, şi sigur că asta nu se poate. Sunt mulți cei care urmăresc spectacolul faptelor şi gândurilor lui Alexei. Îl regăsim, aşadar, pe acest bărbat pe terasa hotelului Excelsior din Veneția. Stă la o masă şi contemplează. Undeva acolo, departe, pe lângă vapoarele din care au rămas doar nişte

luminițe în noapte, aerul care trece pe deasupra apei se răcește și începe să circule ca un șarpe atras de căldura țărmului și se întinde peste uscat, peste obiecte, printre palmieri și printre scaunele de pe terasa hotelului, pe sub pantalonii negri de stofă și mânecile scurte ale cămășii albe cu model cu pescăruși pe care Alexei a luat-o de la curățătorie cu doar câteva minute în urmă. Acest aer viu umple sufletele oamenilor cu diverse stări, unii simt o bucurie subtilă, alții ceva romantic, localnicii o nostalgie a timpurilor în care răcoarea venea dinspre mare doar pentru ei, dar cei mai mulți simt nevoia să desfacă o sticlă de vin sau de bere și să se recompenseze pentru ceva ce nu au nici un merit: briza mării. Pe plajă nu se mai vede nimic, dar Alexei, de la masa de pe terasă unde s-a așezat, știe că sunt oameni acolo, jos, pe șezlonguri, oameni care fumează, beau și râd zgomotos din când când. Ar bea și el un pahar de vin care să-i înmoaie gândurile și limba înainte să-și sune soția care așteaptă cuminte pe ecranul telefonului său, pe care îl ține cu mâna stângă. În dreapta are telefonul lui Robert, mai mare și mai de încredere. Cu acest obiect a făcut un semn către ospătar și a cerut un pahar de vin roșu, sau cel puțin are senzația că a cerut un pahar de vin roșu, pentru că băiatul părea să nu înțeleagă engleza lui. Un fulger brăzdează cerul în depărtare, deci acolo e locul de unde vine adierea asta răcoroasă, își spune. I-ar plăcea să înceapă ploaia, să toarne cu găleata, să stea sub streașina hotelului și să își bea vinul, apoi să se culce. Nu are chef de nici o petrecere. Robert nu dormise, apăruse la un moment dat în cameră înveselit de la prea multe digestive și îl trezise. Era altă lume când s-a trezit, acum își simte corpul încă adormit, se reobișnuiește cu lumea exterioară. Își visase copiii și îi e dor de ei.

Ospătarul i-a adus paharul de vin și e roșu, dar are îndoieli, se teme să nu-l fi păcălit și să-i fi adus vreun

sortiment de vin foarte scump. Ia o gură şi simte dulceaţa alcoolică, parfumul elegant. E un vin bun, corpul i se revigorează, devine vigilent şi prezent în faţa paharului de vin. Îndoielile şi grijile îl traversează în continuare, la fel cum briza trece mai departe peste hotel, pe străzi şi pe canalele lagunei. A făcut bine că a venit aici? De când a pus piciorul în Veneţia a simţit ceva străin în firea lui Robert şi poate că, de fapt, aşa şi trebuia să fie, timpul a trecut peste ei, s-au schimbat. Sunt oameni în toată firea. Şi atunci de ce are senzaţia că se poartă ca un puştan? Că a revenit la vârsta aia de atunci când probabil a fost cea mai fericită perioadă a vieţii lui? Când s-a trezit după somnul de amiază avea o erecţie. Stătea în baie, se uita în oglindă şi aproape îi venea să râdă. S-a spălat cu apă rece până la brâu şi apoi şi-a adus aminte de soţia lui. Aşa că acum, după a doua gură de vin, formează numărul ei telefon.

— Bună, Nona, sunt eu, tata, spune cu o dulceaţă în voce pe care o folosea de obicei când vorbea cu copiii, dar probabil că emoţiile se amestecă, Nona şi copiii sunt în acest moment unul şi acelaşi lucru. Ce faceţi? continuă, ca şi când aceste două cuvinte ar fi două fise pe care le bagă într-un automat de la care va primi o listă lungă de informaţii, dar vocea mică de la capătul celălalt al convorbirii nu spune prea multe, informaţiile nu apar aşa cum s-a aşteptat. Ce s-a întâmplat? Eşti supărată? întreabă Alexei cu vinovăţie în voce şi abia aceste cuvinte dau drumul şuvoiului de informaţii, iar vocea mică se aude plângătoare. Probabil s-a oprit din treabă cu un copil agăţat de gâtul ei şi s-a aşezat pe un scaun să vorbească cu soţul de care nu ştia nimic de două zile. Îmi pare rău, Nona, nu am roaming la telefon şi n-am avut cum să sun, spune preotul şi îşi dă seama că minte în timp ce rosteşte cuvintele, dar nu are rost să mai intre în detalii, ar fi prea multe de spus. Ce fac ăia mici? Da, bravo,

foarte bine. Lasă-l pe ăla mare la mama, se descurcă ea cu un singur copil.

Ia o gură de vin ascultând vocea Nonei care îi povesteşte despre copiii lor. Un fulger brăzdează cerul în depărtare şi gândurile lui Alexei sunt şi ele luminate parcă de frumusețea şi luxul în care stă şi se ruşinează ascultându-şi nevasta, dar această stare durează doar câteva clipe, pentru că întâmplările pe care le aude în telefon îi distrag atenția şi îl duc spre un loc al minții în care locuiesc aceste imagini cu celălalt preot cu care slujeşte la bisericuța din Buftea, are mâinile în şold, pufăie şi bombăne mergând prin altar. A mai văzut imaginile astea de multe ori.

— Da, lasă că îl sun eu pe părintele Constantin şi vorbesc cu el, spune Alexei. Da, e frumos, aici, cum să fie, răspunde la întrebările soției care s-a mai înveselit, cam aglomerat, dar frumos. Umblu cu Robert pe la expoziții. Nu stăm în centru, stăm undeva la marginea Veneției, nu ştiu de ce a luat cazare aşa departe. Cum să fie Robert? Robert. Vrea să scrie nu ştiu ce articol despre prietenia noastră, nu înțeleg prea bine ce vrea să facă. Nu-mi dau seama dacă vrea să scrie despre excursia asta sau despre noi aşa în general.

În momentul în care aude cuvintele ieşindu-i pe gură un nou fulger îi luminează gândurile şi pentru o clipă vede altfel intențiile lui Robert şi toată excursia şi glezna subțire şi fină a Emei, toate lucrurile astea sunt ca nişte indicii care strălucesc în întunericul posibilităților şi nu îşi dă seama către ce îl duc.

— Bine, Nona, te mai sun mâine, spune Alexei, hai că îl sun acum pe părinte. Te pup, pupă-i pe ăia mici. Să fiți cuminți! Doamne ajută!

Briza îşi face treaba de briză marină şi sporeşte confortul şi satisfacția oamenilor de pe terasă. Alexei mai ia o gură de vin. Îi face bine. Se uită în spate după Robert, dar Robert încă nu a coborât din cameră, apoi caută numărul

părintelui Constantin în telefonul său şi îl formează pe ecranul lui Robert. Părintele Constantin este un preot în vârstă care a strâmbat din nas când a ajuns Alexei la parohia lui, el îşi dorea pe altcineva în locul lui Alexei, dar na, ordinele erau ordine, spunea el pe o voce nazală, mereu şoptită.

— Bună seara, părinte, spune Alexei cu o voce schimbată şi hotărâtă, ce faceţi? A, da, poftă bună. Nu vă ţin mult. M-a sunat soţia şi mi-a spus că aveţi o problemă la biserică. Da, păi de unde să ştiu eu, părinte, că o să moară bieţii oameni amândoi în acelaşi timp. Ce vă rog eu e să vorbiţi cu părintele Teodor de la biserica din centru să preia el unul din cei doi morţi. Da, sigur, nu se supără, continuă Alexei dându-şi ochii peste cap auzind smiorcăiala nazală din telefon, oameni suntem, ne ajutăm între noi.

Vocea părintelui Constantin continuă litania şoptită şi Alexei mai luă o gură de vin.

— Bine, părinte, am înţeles, spune spăsit Alexei. Da, e frumos, cum să fie. Am vizitat bisericile. E aglomerat. Sărut mâna, părinte. Doamne ajută!

Robert se aşază la masă chiar în momentul în care a preotul nostru a terminat discuţia cu bătrânul smiorcăit. E vesel. Miroase plăcut a parfum şi ochii îi sticlesc. E îmbrăcat într-o cămaşă neagră de mătase, descheiată la piept şi aceiaşi blugi negri. Cămaşa îl face să arate ca un rockstar, are ceva din Chris Cornel. Părul îl are dat pe spate şi în ureche îi sclipeşte un cercel. Pentru o clipă imaginea lui Chris Cornel atârnând spânzurat într-o baie îl bântuie rece pe Alexei. Îi plăcuse vocea acestui cântăreţ. Nu a mai văzut cercelul până acum, deci e clar că şi l-a pus special pentru petrecerea la care merg.

— Probleme de serviciu, părinte? întreabă Robert şi Alexei îi împinge telefonul pe masă uşor nervos.

— Mda, ţi-am zis că nu prea am timp de excursii.

— Hai, că nu moare nimeni dacă lipseşti trei zile, spune Robert şi-l bate pe umăr.

— Tocmai asta e, spune Alexei, că au murit două persoane şi sunt amândouă în capelă la noi la biserică şi preotul ăsta bătrân cu care slujesc eu se plânge că nu poate să țină şi slujba la biserică şi să şi îngroape oamenii.

— Păi ce, poate să te dea afară de la biserică?

— Nu poate, dar îmi face probleme.

— Păi vezi! Hai, bea-ți vinu' şi să mergem.

Alexei dă paharul de vin peste cap şi mai rămâne aşezat pentru câteva secunde privind în întuneric, ordonându-şi gândurile în urma arsurii pe care vinul o lasă pe esofag. Cercelul mic din urechea prietenului său sclipeşte în mintea lui, un fulger luminează orizontul. De ce trebuie să plece? De ce nu pot să îşi ia o sticlă de vin pe care s-o dea gata acolo pe terasă? Oftează şi se ridică.

Barca taie apa întunecată în două. E un *water taxi*, Robert nu a mai avut răbdare să meargă până la stația de vaporetto. Alexei îşi lipeşte ceafa de speteaza moale a banchetei. Fața lui Robert e luminată de ecranul telefonului în care se uită de o bucată de vreme. I se pare că alunecă într-un vis, într-o lume în care el nu mai e el, preotul. Simte zvâcnind sângele în el şi iar începutul unei erecții. În această lume în care se mişcă, viața se derulează fără defecte, totul e o pictură cu marginile clare în care personajele sunt mereu surprinse cu capul dat pe spate, aşa cum stă el acum. Totul este un motiv de răgaz şi de repaus, fețele albe şi frumoase exprimă aşteptare, zâmbetele luminate de ecranul telefoanelor mobile se decupează în întuneric cum se decupează norii pe cer atunci când sunt spintecați de fulgere. Ceva stă să înceapă. Un om în aşteptare ascunde întotdeauna ceva în spatele acestei stări, gândurile lui se adună, se rotesc în jurul altor gânduri ca un stol de grauri imens, care ia diferite forme pentru ca într-un

final aşteptarea să se termine şi omul să facă ceva, să acţioneze. Numai un om mort nu mai ascunde nimic în spatele posturii sale. Morţii sunt cei mai sinceri oameni, i-a spus o dată un călugăr de la o mănăstire. Tabloul e uriaş aici în Veneţia, posibilităţile din spatele gândurilor acestor oameni, infinite. Oare ce scrie Robert în telefon? Vorbeşte cu Ema? Îşi notează ceva pentru articolul său? Adevărul e că nu l-a văzut scriind deloc de când au ajuns în Veneţia. De fapt, dacă se gândeşte, nu l-a văzut scriind niciodată, nu a citit vreodată un articol semnat de el.

— Negrule, de ce nu ai mai venit niciodată la Buftea? se aude întrebarea lui Alexei încet peste bâzâitul bărcii.

— Cum nu am venit? Nu am venit acum? răspunde Robert ridicându-şi ochii din telefon.

— N-ai venit, mă.

— Cum n-am venit?

— Nu mai suntem ăia care am fost la şaişpe ani. Ne-am schimbat, nu vezi? De ce n-am ţinut legătura, vreau să spun? În facultate. Ştiai unde stau. Nu m-ai căutat niciodată.

— Eu mă bucur că suntem amândoi în barca asta acum, îi spune Robert vesel.

— E un miracol cum am supravieţuit, răspunde Alexei şi cuvintele i se opresc în gât. Realizează că urmează să îşi plângă de milă şi asta îl enervează. Lumina telefonului lui Robert se stinge şi întunericul îi învăluie călduţ. Miroase a fum de ţigară şi parfum în barcă şi preotul îşi strânge mâinile cu putere gândindu-se la dezastrul pe care îl trăise tot pe întuneric în urmă cu douăzeci şi ceva de ani, douăzeci şi trei, dacă e să calculăm precis. Acel şir nesfârşit de nopţi în care insomnia, deznădejdea şi singurătatea puseseră pe sufletul său o mână rece, mortală. Dar nu e locul şi nici timpul potrivit în această ambarcaţiune care înaintează pe canalele Veneţiei să vorbească despre depresie sau moartea

pe care o simțise respirându-i rece în piept ca un demon. De câte ori fusese umilit de acest demon care pusese stăpânire pe inima şi gândurile lui? De câte ori i s-a părut imposibil să mai continue aşa? I se pare penibil, se vede pentru o clipă din exterior, de deasupra bărcii, să zicem, şi vede un preot în drum spre o petrecere care ar vrea să îşi plângă de milă în fața cuiva care chiar poate să îl asculte, să povestească despre locul lipsit de iubire în care fusese abandonat de toată lumea, mamă, tată, prieteni. A trecut de mult peste asta. E alt om acum. Îşi lasă capul pe spate. Nu mai spune nimic.

— La ce te referi?

— La nimic, răspunde Alexei şi regretă avântul de sinceritate care îl luase pe sus. Tu despre ce o să scrii articolul de care ziceai? Despre excursia noastră la Veneția sau despre noi în adolescență?

— Şi una, şi alta, dar o să pun accentul pe momentul prezent.

— Poți să îmi schimbi numele? întreabă Alexei şi Robert râde uşor dezamăgit.

— Sigur, Tomiță, cum vrei să te numeşti?

— Cum vrei tu, nu contează, spune Alexei făcând un gest larg din mână.

— Kurt Cobain e bine? glumeşte Robert.

— Cum vrei tu, Negrule, răspunde cu răceală preotul.

Robert dă din cap gânditor şi se uită pe ferestruica îngustă a taxiului. Ambarcațiunea încetineşte şi alunecarea se opreşte brusc, apa împinge barca înapoi, o respinge ca pe un corp străin care îi tulbură starea. Aşa îşi simte şi Alexei mintea, ar vrea să refuze petrecerea spre care se îndreaptă, nu de petreceri avea chef acum, în timp ce soția lui e singură acasă cu copiii cei mici şi neastâmpărați, iar preotul Constantin îi face zile fripte. Robert o să plece după excursia asta să îşi scrie articolul şi să îşi trăiască viața mai departe.

E un om bogat, din ce poate să îşi dea seama. Poate are afaceri, poate a moştenit vreo avere, nu contează. Cert e că nu ştie când o să se mai vadă data viitoare cu el, poate peste alți douăzeci de ani, poate niciodată, şi oricum nu alături de oameni ca Robert şi Ema îşi va continua el viața de preot. Tot cu popa Constantin şi cu morții din Buftea, cu babele şi femeile amărâte de la biserică, cu copiii şi cu Nona săraca va rămâne. Pilotul se uită spre Robert şi îi spune ceva într-o engleză cu accent italienesc. Au ajuns pe pontonul din fața unei clădiri de pe Canal Grande. Coboară. Veneția e mai prietenoasă noaptea. Fațadele clădirilor sunt luminate discret, bărcile care trec pe mijlocul canalului se pierd într-un întuneric care pare să trăiască doar acolo, pe mijlocul canalului. Nu se mai simte viermuiala din timpul zilei. E ora nouă seara, zeci de mii de guri înfometate se deschid în Veneția să primească din binecuvântările Italiei gastronomice, lumea s-a retras spre bârloguri cu o recoltă bogată de imagini noi în minte. Curiozitatea se poate odihni până dimineață. E timpul conversațiilor şi schimbului de impresii, al comparațiilor şi evaluărilor.

Pontonul pe care au coborât din *water taxi* este luminat de un bec slab, instalat într-un felinar pe zidul clădirii. Suprafața plutitoare e instabilă şi nu se potriveşte deloc cu clădirea care pare foarte veche, lui Alexei îi aduce aminte de pontonul din Baza Turistică de la Buftea, vopsit cu albastru. Pontonul acela era un fel de piscină care plutea în apa râului Colentina. Pe fundul piscinei erau scânduri alunecoase bătute în cuie în care nu de puține ori s-a înțepat, şi exista ceva în legătură cu acea piscină, care îl terorizase, din loc în loc scândurile erau rupte şi spațiul de sub picioarele lui se transforma brusc în prăpastie, putea oricând să alunece în golul acela rece şi să se înece. De pe ponton urcă nişte trepte spre o uşă care pare închisă. Pe zidul de lângă uşă e o sonerie şi sub sonerie se găseşte o

bucată de lemn în care stă înfipt un cuțit cu un mâner foarte frumos. Pe mâner lângă plăsele este sculptată o muscă stilizată. Sub lama cuțitului se află o bucată lucioasă de ficat care se uscase puțin de când fusese agățată acolo. Dâre de sânge maroniu se scurg pe bucata de lemn albicios acoperind desenul muştei gravate pe suport. Robert îşi apropie nasul de cuțit şi miroase bucata de ficat, apoi se uită la Alexei.

— Arta prieteniei, spune spre Alexei şi apasă pe sonerie. Alexei nu înțelege la ce se referă, dar nici nu are chef să afle.

Nu răspunde nimeni la uşă. Nu există nici un semn, nimic, care să confirme că ăsta ar fi locul petrecerii. Alexei se uită la bărcile care trec încolo şi-ncoace şi se întreabă până la ce oră circulă linia de vaporetto care merge spre Lido, taxiul e probabil foarte scump. L-a văzut pe Robert dând o hârtie de o sută de euro pilotului, dar nu a văzut ce rest a luat înapoi. Are o sută de euro la el, are chiar mai mult şi ar da chiar şi o sută de euro ca să ajungă în cameră, să-şi facă rugăciunea, să se gândească la copilaşii săi şi apoi să se bage în pat. Planul e să nu stea prea mult, oricum. Nu vrea să se îmbete sau să stea iar la discuții lungi şi inutile cu Ema despre Dumnezeu şi credință.

Vizavi de pontonul pe care stau ei se află o stație de gondole, un *traghetto*, cum numesc italienii acest loc. Nişte pari de lemn ies din apă şi de ei stau agățate bărcile. Un gondolier opreşte barca lui lungă şi uşor înclinată cu mişcări line. Nu se grăbeşte. Ancorează gondola de unul din stâlpi şi acoperă bancheta pe care stau turiştii cu o prelată albă. Îşi dă jos basca de gondolier şi o îndeasă în haină apoi dispare în întuneric pe străduța de lângă *traghetto*. Alexei se gândeşte că omul şi-a terminat serviciul şi că urmează să ajungă acasă la familie, să mănânce şi să povestească poate despre ce turişti a mai dus astăzi cu barca şi ce lucruri a mai văzut la oamenii din jurul său. Meseria acestui

gondolier seamănă cu cea de preot într-un fel, tot cu oameni are de-a face şi el zilnic, cu singura diferenţă că nimeni nu se îndoieşte dacă barca pluteşte. Toată lumea crede acest lucru, nu e nevoie de vreo dovadă, de vreo minune care să arate lumii că meseria lui de gondolier are un sens pe lumea asta. Pentru o secundă îşi imaginează cum ar fi să lucreze ca gondolier în Veneţia, probabil că la un moment dat s-ar plictisi, dar cel puţin ar vedea mult mai puţini morţi decât vede acum.

— Alexei, aude vocea lui Robert din spate şi se întoarce spre el. Îi face semn să vină.

În pragul uşii stă un bărbat îmbrăcat în negru care ţine în mână un pahar de vin roşu. În faţa lor se deschide un salon imens, întunecat. Bărbatul în negru le arată o uşă din capătul salonului prin care se văd nişte luminiţe. Paşii lor pe pardoseala de piatră aruncă ecouri în jur. Cu cât se apropie de uşa către care merg, cu atât decorul se accentuează, umbrele dispar şi formele înlocuiesc neantul. Pereţii salonului sunt tapetaţi cu picturi uriaşe şi oglinzi în care sclipesc trecător feţele lor. Se simte cum pluteşte în aer căldura adunată de peste zi în acest interior. Tavanul e şi el plin de picturi care aproape îl fac să tresară pe Alexei. Ochiul se obişnuieşte greu cu lumina slabă şi când i se dezvăluie figurile ascunse în întuneric are senzaţia că sunt vii. Înainte să iasă pe această uşă cu vitralii care înfăţişează şi ele, ca şi cuţitul de la intrare, o muscă neagră stând pe un craniu, Alexei se opreşte în prag şi se uită la sala pe care o lasă în urmă. Lumina pătrunde prin uşa deschisă de Robert. Camera întunecată pare să fi prins viaţă. Pereţii sunt plini de personaje pictate în ipostaze glorioase, plutind pe nori, cu braţele ridicate în gesturi cu semnificaţii necunoscute. Pe tavanul curbat ca o arcadă în fiecare colţ stau îngeri şi iar nori. Candelabre grele cu zeci de braţe atârnă nemişcate. E o diferenţă uriaşă între faţada clădirii şi

acest interior baroc. De undeva din dreapta se aude un hohot de râs şi din întuneric apare o tânără îmbrăcată într-o rochie neagră foarte decoltată însoțită de un domn scund cu o față pătrățoasă şi un sacou care îi vine până aproape de genunchi. Bărbatul are părul aranjat impecabil, dat pe spate, pe laterale e tuns la piele şi lasă să i se vadă un tatuaj cu ceea ce pare a fi un săpător de morminte. Trec în lumină şi Alexei îi urmează încercând să scaneze cât mai mult din tatuajul bărbatului. Culoarele casei sunt luminate discret, pe pereți sunt în continuare picturi cu femei plutind diafane pe nori printre păsări chemând spre înalt cu gesturi largi. Au ajuns la etaj unde se deschide un alt salon. E agitație aici, luminile mici ale candelabrelor creează o atmosferă intimă. Se aude o muzică electronică sacadată. O masă lungă e întinsă pe mijlocul acestei săli şi e încărcată cu lumânări şi platouri cu fructe, sticle de vin şi flori revărsate din vaze uriaşe. Bogăția pluteşte în această cameră uriaşă şi se amestecă cu un miros de ceapă călită, iar Alexei priveşte toate aceste lucruri cu un ochi uimit şi cu altul critic, sobru, chiar dezaprobator, dar curiozitatea îl mână de la spate ca o mână uriaşă, vrea să ştie ce fel de petrecere e asta. Ispita e în aer, dar nu e prima dată când se confruntă cu ea. În partea dreaptă a salonului, spre ferestrele care dau la canal, lumea se înghesuie în jurul unei mese puse de-a curmezişul. Deasupra mesei e instalată o hotă. De acolo vine mirosul de ceapă călită. Robert îi pune un pahar de vin roşu în mână lui Alexei şi îi face semn să vină după el. Se apropie de masa cu hotă. De fapt e un blat de bucătărie imens cu două ochiuri care ard. Pe un platou de inox stă un munte de ficat maroniu închis. În spatele blatului e o femeie care a pus mâna pe o bucată din acest ficat şi o ridică în aer, se preface că muşcă din organul crud, apoi îl pune pe masă şi ridică teatral un cuțit lung în aer, cu care începe să taie felii din ficat. Feliile rămân în urma

cuțitului lucioase şi alunecoase. Mâinile ei sunt pline de un sânge maroniu care i se prelinge pe încheieturi. În tigaie ceapa se căleşte. Femeia ia nişte sare şi aruncă peste ceapă în ritmul muzicii electro care a devenit între timp mai alertă. Dansează, apoi pune în tigaie feliile de ficat care sfârâie şi fumegă. Dintr-un borcan scoate câteva fileuri de anşoa şi le fărâmițează peste ceapă. Miroase plăcut. Femeia ridică paharul spre lumea strânsă în jurul blatului apoi ia o gură. Ochii îi sclipesc. Are părul strâns într-un coc elegant la spate şi lui Alexei i se pare că o ştie de undeva. Cu cine seamănă? E Salma Hayek, îşi spune, dar nu e pe deplin convins. Salma Hayek întoarce ficatul în tigaie cu o furculiță lungă. Adaugă un strop de *aceto balsamico* şi mai taie un cub dintr-o halcă de unt gălbui care stătea pe masă lângă ficat. Pune untul, grăsimea sfârâie, mirosul se amplifică şi mai plăcut. Muzica se schimbă. A început o melodie de Michael Jackson. Salma dansează ca Michael Jackson făcând *moonwalking* de-a lungul blatului. O tânără îmbrăcată cu un sacou de plastic în multe culori îşi pune un şorț alb şi se apucă să taie ceapă şi să o pună la călit.

— *Fegato alla Veneziana*, spune tare Robert şi arată spre tigăile de pe foc.

— Ce e asta? arată cu un deget Alexei spre Salma Hayek.

— Salma Hayek.

— Nu, mâncarea, spune Alexei.

— *Fegato alla Veneziana*, ficat în stil venețian, tradițional, cu ceapă călită, explică Robert.

— Şi ce ziceai de prietenie înainte să intrăm?

— Aaa, da, râde Robert, îmi place mie să zic că prietenia e ca ficatul. Dacă bagi prostii în ea te doare.

— Ficatul nu doare, spune Alexei, fierea doare.

— Aha, spune Robert şi se uită la prietenul său cu un zâmbet circumspect.

Alexei urmăreşte lumea din jur. Îi atrag atenția câteva tinere îmbrăcate cu rochii care par că stau să cadă de pe ele. Tinerele îşi fac selfie cu telefoanele. Una dintre ele a luat un ficat şi îl ține în mâinile pline de sânge. Pahare de şampanie, prosecco şi picături de sânge de animal. Deşi nu e beat, Alexei are o senzație de amețeală plăcută. Imaginile se desfăşoară repede prin fața lui. Robert a dispărut iar. Simte mirosul de sânge cum îi intră în nări. Se plimbă o vreme prin încăperea mustind de personaje. Oamenii îi întorc priviri fugare care îl măsoară rapid şi îl abandonează. Nu pare interesant pentru nimeni şi asta îl mulțumeşte. Se apropie de masa lungă din mijlocul sălii şi îşi mai toarnă un pahar de vin. E bun vinul. Se uită la sticlă. Nu a auzit niciodată de numele acestui vin, Amarone, dar este cel mai bun vin roşu pe care l-a băut vreodată. Salma Hayek trece pe lângă el ținând deasupra capului o farfurie în care probabil are ficatul gătit de ea. Sub o frescă frumoasă cu îngeri şi porumbei o zăreşte pe supraveghetoarea din Punta della Dogana care înjurase în limba română. Se uită la ea câteva secunde, femeia îl remarcă şi ea şi dă paharul de vin peste cap şi chiar dacă se află în mijlocul unei conversații se scuză şi se apropie de masă.

— Îmi pare rău pentru astăzi, spune femeia cu o voce înaltă, vinerea e zi grea în Veneția.

Alexei nu spune nimic, se uită la ea ca şi când ar vrea să ghicească care e legătura dintre hălcile de ficat, Salma Hayek şi această femeie cu față de domnişoară de pension. Probabil nici una, îşi spune. Probabil a ajuns din greşeală, ca şi el, la această petrecere.

— Şi tu eşti galerist? Lucrezi la ICR? întreabă femeia întinzând paharul ei de vin spre sticla pe care Alexei o ține în mână.

Pentru o fracțiune de secundă, cam cât îi ia să îşi dea seama că femeia aşteaptă să îi umple paharul, se gândeşte cum ar fi să mintă şi să-i spună că da, e galerist.

— Nu, am venit invitat de prietena unui prieten, răspunde Alexei în timp ce toarnă şi se gândeşte oare ce înseamnă ICR.

— Ai mai fost la petreceri organizate de Pinault?

— Nu, nici nu ştiu cine e sau ce e, spune Alexei dezarmat.

— Nu ai auzit de Pinault? Oau! Blasfemie, strigă uşor teatral femeia şi râde, apoi îi face semn să vină după ea spre capătul mesei. Pinault este tatăl nostru, al celor care trăim în momentul prezent, spune trecând cumva pe deasupra lumânărilor în care joacă flăcările mici. Este Dumnezeu. Rupe pâinea la masa artei, continuă femeia în timp ce merge pe partea ei de masă. Salma Hayek e soția lui, bănuiesc că o ştii pe Salma Hayek, nu? Punta della Dogana, unde ne-am întâlnit noi azi în condiții nu tocmai optime, este restaurată cu banii lui. Pallazo Grassi, un alt muzeu din Veneția, este restaurat tot de el şi pus pe altarul artei contemporane. Louis Vuitton, Gucci, Yves Saint-Laurent şi o grămadă de alte branduri d-astea de lux, ale lui. Miliardele de dolari, ale lui.

Alexei o urmăreşte. Se apropie de capătul mesei. Îi e teamă de ce o să spună femeia mai departe pentru că o simte că e mai beată decât el şi că îşi face o impresie greşită despre el.

— Petrecerea asta e organizată tot de el, e dată în cinstea galeriştilor şi a lucrătorilor din galeriile lui, furnicuțele, spune femeia. N-ai citit invitația? A tăiat cei mai graşi viței, cel mai bun ficat, bla bla, *fegato alla veneziana*? N-ai văzut ce făcea doamna Hayek mai devreme?

— Ba da, spune Alexei, călea nişte ceapă.

Femeia ajunge la capătul mesei.

— Adina, se prezintă galerista şi îşi ciocneşte încet paharul de paharul lui Alexei. Ochii ei au o privire intensă în spotul de lumină în care se află acum. Alexei remarcă decolteul excesiv, aproape în opoziție cu figura ei impenetrabilă. Dintr-odată, din domnişoara de pension această femeie pare că s-a schimbat într-un animal ieşit la vânătoare.

— Alexei, se prezintă cu o voce joasă preotul.

— Îmi povestea cineva mai devreme că în palatul ăsta există o cameră în care a fost expusă o pictură a lui Paolo Veronese pe care a admirat-o şi Goethe la un moment dat, vrei să mergem să căutăm camera asta? spune Adina şi îşi desface părul din coada prinsă la spate.

— Sunt preot, îi spune Alexei grăbit să taie avântul femeii înainte să ajungă prea departe şi să regrete.

— Poftim?

— Sunt preot.

— Eşti preot? râde galerista înțelegând unde bătea. Şi ce, preoții nu se fut? Preoții nu sunt oameni? Ai fi primul meu preot, îi spune şi îşi pune o mână pe pieptul lui Alexei desenând un zigzag printre pescăruşii de pe cămaşă, un preot care ar trece prin mine ca un stol de pescăruşi.

— Cred că ai băut cam mult, Adina, spune Alexei simțind o gâdilătură în stomac care cobora încet spre abdomen, pe măsură ce mâna femeii fremăta pe pieptul său, aranjându-i gulerul.

— Am fost rea, părinte, spune femeia cu o voce mieroasă, prefăcută.

— Nu pot să te ajut, răspunde Alexei. O venă subțire îi iese în relief femeii pe una din tâmple, ca o dantelă înăuntrul căreia un foc albăstriu pompează alert, şi Alexei are pentru o secundă imaginea acestei proeminențe venoase care îi descompune fața femeii în plin orgasm.

— Dar ce e cu tine? Eşti gay? îi spune Adina nevrând să accepte dezinteresul lui şi se dă un pas în spate ca să se uite mai bine la el.

Această femeie vrea să îi ofere o partidă de sex, e pentru prima oară în viața lui când o femeie e atât de disponibilă şi de insistentă cu el. În toată adolescența lui şi în anii de după, nu a întâlnit pe nimeni care să îi ofere acest fruct cu atâta generozitate. Ar putea să întindă mâna şi să ia, atât de uşor i se pare. Asta e ispită curată, să pară totul prea uşor, de-a gata, să nu te lupți nici o secundă pentru a obține ceva. Dar dacă lucrurile aşa sunt de fapt? Dacă aşa e normal să fie, şi toate femeile pe care le-a întâlnit el în viața asta nu au fost decât nişte făpturi pline de teamă şi mereu nepregătite, crescute de mame absente şi tați dispăruți? Dar şi acest gând i se pare în sine o ispită şi se ruşinează şi devine umil, un văl îi acoperă mintea şi aude îndepărtată rugăciunea inimii, dar o alungă, pentru că e prea aproape de propria lui natură păcătoasă, de acest vis din carne şi sânge. Ştie ce are de făcut, ruşinea o să funcționeze, nu trebuie să îl cheme pe Dumnezeu în ajutor, trebuie să rezolve singur.

— Nu ştiu de unde ți-a venit chestia asta cu preotul, dar mi se pare tare.

— Chiar sunt preot, spune Alexei şi realizează că femeia nu crede nici o vorbă din ce i-a spus, slujesc la o biserică dintr-un orăşel de lângă Bucureşti.

— Ah, Bucureşti, spune femeia.

— Nu mă crezi, nu? spune Alexei şi îşi bagă o mână în buzunar şi, acolo, mototolită în cusătura pantalonilor, dă peste o hârtiuță pe care o frământă între degete încercând să ghicească ce e.

— Preoții spun rugăciuni, nu? Învață-mă o rugăciune. Haaai, se alintă femeia râzând.

— Nu cred că e momentul cel mai potrivit.

În sală apar Robert cu Ema. Ema râde cu un ecou cristalin. Alexei le face semne încercând să le atragă atenția.

— Sau nu, zi-mi o poruncă din Biblie, spune galerista gesticulând cu degetul arătător în aer, îmi plac poruncile.

— Te rog, încetează, spune Alexei cu blândețe şi fermitate în acelaşi timp. Scoate hârtia din buzunar. E o hârtiuță dintr-un ou Kinder pe care l-a făcut cadou unuia din copiii lui la un moment dat şi care îl readuce cu picioarele pe pământ, iar femeia beată din fața lui devine doar o femeie beată. Nu trebuie să se simtă ruşinat că e bărbat. E puternic acum, ca şi când şi-ar ține cei trei copii în brațe, chiar acolo, în sala aia plină de excese şi tentații, şi ar trece imperturbabil spre ieşire, la aer. Dumnezeu e într-o hârtiuță Kinder uneori. Atunci când eşti umil, Dumnezeu pune mâna deasupra ta şi te ajută, trimite un semn care să-ți readucă aminte cine eşti, îşi spune privind foița pe care sunt instrucțiunile de asamblare ale unei figurine Mickey Mouse.

— Exorcizează-mă, spune femeia imitând o voce de posedată. Scoate-l pe Satana din mine.

Alexei se uită la ea o vreme. Dacă existase o tensiune sexuală între ei vreo clipă acum ea se evaporase. Femeia i se pare grotescă. Poate ar fi fost mai bine să nu fi spus că era preot, pentru ca această discuție să nu aibă loc. Prea târziu. Mai ia o gură de vin.

— Dar ce faci, părinte, se aude vocea Emei, socializezi cu lumea artistică? O clipă ai rămas singur şi imediat apare cineva să te fure.

— Adina, o prezintă Alexei pe companioana lui excitată.

— Încearcă să mă convingă că e preot, spune Adina cu o voce spartă.

— Şi pe mine, spune Robert şi râd cu toții de gluma făcută, mai puțin Alexei, care frământă în continuare hârtiuța între degete şi se gândeşte că e prea treaz pentru această petrecere şi prea departe de casă.

— Am crezut că voi fi salvată, spune Adina oftând teatral.

— Crede şi nu cerceta, surioară, continuă Robert şi face o cruce spre ea în aer cu mâna în care ținea paharul de vin, apoi bagă un deget în paharul de vin, îşi face o cruce pe frunte şi râde cu ochii mici. E beat sau ceva. Robert şi Ema par să fi sărit câteva etape. Dar când s-au îmbătat aşa de repede? Sunt pe altă frecvență. Din difuzoare se aude la un moment dat un pian, melancolic, grav, care se potriveşte cu starea lui Alexei sau cu ce ar vrea el de fapt să simtă în acel moment, linişte şi melancolie, dar nu ține mult.

— Rupe-i fâşu, Tomiță, îi şopteşte Robert în ureche, ca pe vremuri.

— Năsoasa vrea să te fută grav de tot, părinte, îi şopteşte şi Ema în cealaltă ureche.

Alexei se uită la prietenul său, apoi la Adina cum se leagănă beată pe picioare încercând să danseze pe muzica pe care cineva o dăduse dintr-odată prea tare. Lumea din jur pare să fi apăsat o pedală invizibilă, dansează toți ca la un semn. Salma Hayek dansează şi ea cu un pahar de prosecco în mână în fața unui bărbat care zâmbeşte cu toată fața spre ea. El trebuie să fie Pinault, miliardarul. El nu dansează, doar se apleacă din când în când spre Salma şi îi şopteşte ceva la ureche. Expresia feței lui are ceva amenințător.

— Mă duc să caut tabloul, îi strigă Adina şi se întoarce cu o piruetă lăsând să cadă un strop de vin pe podeaua sălii.

Degetele lui Alexei sunt albăstrii de la hârtiuța protectoare Kinder. O bagă la loc în buzunar cu grijă ca şi când ar fi ceva prețios şi o îndeasă în cusătura pantalonului ca să nu o piardă.

— Hai să îți prezint pe cineva, părinte, îi spune Ema şi îl trage după ea, lasă-le pe toate obositele astea, că nu pierzi nimic.

Dispar pe scări, printre figuri descompuse şi transpirate. Haine care par să stea greşit pe oameni, mâini care duc farfurii cu ficat de viţel, miros de ceapă călită, umărul alb şi gol al Emei, parfumuri, cupluri care se sărută pe la colţuri, sâni care ies la vedere, bărbaţi care se ating, toate se încolăcesc în jurul lui Alexei ca nişte şerpi calzi, ameţitori. La etajul doi e un alt salon, dar mai mic. Aici e altă muzică electronică, lumina e scăzută. Pereţii sunt pictaţi cu figuri care înfăţişează diverse stări, râs, fericire, durere, nebunie. Din această cameră se iese pe o terasă care dă spre canal. Ema ţine între degete o ţigară din care trage din când în când şi scrumează pe jos, scuturând ţigara cu mişcări scurte care se repetă obsesiv asupra unui scrum imaginar. Terasa e un spaţiu mult mai liniştit. Aici petrecerea pare să îşi piardă din intensitate, ca şi când ar fi ieşit în largul unei mări care la mal se loveşte furtunoasă de stânci. Aerul îi face bine lui Alexei, îl calmează. Se uită la Robert care venea în spatele lui şi care pare distrat şi desprins de lumea din jur, cu un zâmbet tâmp pe faţă, dând din cap pe muzica care se pierde în aer. Pare drogat, se gândeşte Alexei. Terasa e luminată de un perete al unei clădiri vecine pe care este montată o reţea de beculeţe. Sunt sute de becuri montate pe acest perete. În acest spaţiu luminos sunt puse câteva mese în jurul cărora stau două grupuri de oameni şi vorbesc. Ema se opreşte la una din mese, aici pe un scaun, cu ochelari de soare la ochi şi cu o şapcă neagră pe cap, stă artistul cu buze subţiri din filmuleţele pe care le văzuse după-amiază la expoziţie şi care i se părea că seamănă cu vecinul lui de bloc care avea probleme cu alcoolul. Asemănarea e izbitoare. Lângă el, pe un scaun stă un băieţel care are în jur de zece ani şi care se uită la un filmuleţ pe care actriţa Salma Hayek i-l arată pe telefon.

— Damien, începe Ema zgomotoasă în engleză, îți prezint cea mai inocentă ființă de la această petrecere, părintele Alexei.

Damien Hirst întinde mâna spre Alexei fără nici o expresie pe față.

— E un om sfânt părintele? întreabă artistul privind-o pe Ema. Am nevoie de un miracol cu expoziția asta din Veneția. Aş vrea s-o fac să dispară.

— Hai, Damien, nu fi aşa de dur cu tine, spune Salma Hayek. Mă scuzați, părinte, ați văzut expoziția? Ați văzut demonul din Pallazo Grassi? Nu vi s-a părut înălțător?

— I-am văzut pe Mowgli şi Baloo, răspunde Alexei în engleză, şi pe Mickey Mouse.

— Părinte, credeți că expoziția ar trebui să fie interzisă copiilor sub 12 ani? întreabă artistul dându-şi ochelarii jos. Asemănarea cu vecinul de bloc e şi mai izbitoare. Aproape că şi vocile lor, şi gesturile sunt asemănătoare. Damien Hirst în schimb are foarte multe inele de argint cu capete de morți pe degetele sale grăsuțe. Alexei încearcă să şi-l imagineze pe vecinul său cu toate acele inele pe degete în timp ce ridică paharul cu țuică şi dă noroc cu alți beți din Buftea.

— De ce? întreabă Alexei neînțelegând unde bătea artistul.

— Pentru că prezintă informații false, spune Salma Hayek.

— Ca să nu-şi mai taie gâtul, în pula mea, izbucneşte Damien Hirst, în săbiile zeiței Kali, de-aia.

— Dar şi pentru informații false, repetă Salma.

— Mă fut în informațiile false, îi răspunde Damien Hirst cu un zâmbet, asta e toată treaba cu expoziția asta blestemată. Educație. Ce, copiii ar trebui să nu mai meargă la biserică pentru că există unii preoți care îi fut în cur? Mi se pare mult mai periculos decât expoziția asta, nu crezi?

— Haide să nu exagerăm, îi spune Salma Hayek cu o palmă ridicată în aer. Eu spuneam doar că e o chestie morală.

— Toate reclamele alea de căcat la Coca-Cola cu Moş Crăciun care e o invenție pură nu ți se par înşelătoare? Mortale? Cancerigene? Te-a găsit morala acum, cu expoziția mea.

— Mi se pare, doar că ai putea să dai un exemplu, spune Salma Hayek care ia o gură din paharul său de prosecco. Copiii trebuie protejați. Scuze, părinte, am avut o discuție lungă cu artistul în seara asta.

Ema şi Robert au dispărut între timp de lângă Alexei. Se uită după ei, dar nu mai sunt pe terasă.

— Părinte, uite o întrebare de zece bile albe, spune artistul încrucişându-şi mâinile pe piept. Într-o mână ține un pahar de whisky. Inelele de argint sclipesc în lumina becurilor de pe perete. Ce părere ai despre bebeluşi?

— Despre bebeluşi? repetă Alexei întrebarea absent uitându-se în jur după prietenii săi, nu înțelege toate cuvintele care ies din gura artistului. Vorbeşte precipitat şi cu un accent pronunțat britanic care face cuvintele indescifrabile.

— Da, de ce crezi că atunci când sunt foarte mici dau din râs în plâns? E o nebunie când îi vezi cum în secunda asta plâng şi în următoarea râd. Ce e în sufletul lor? Inocență, nu? Pe urmă când cresc şi încep să se maturizeze are loc o putrezire a sufletului, inocența dispare, şi învață să-şi ascundă emoțiile, zâmbesc din politețe, plâng foarte rar.

— E chestie de evoluție, Damien, intervine Salma, nu mai abera cu putreziciunea şi cu toate prostiile astea. Poate că pe măsură ce înaintează în vârstă spațiul în care locuieşte sufletul omului se lărgeşte ca la Big Bang şi astfel devine mai uşor să faci diferența între emoții, ca şi când ar fi nişte planete depărtate unele de celelalte.

— Da, râde Damien Hirst, şi sufletele, ca şi universul nostru, se răcesc pe măsură ce îmbătrânim.

Din interiorul casei se aude o muzică care îi pare familiară. Atenția lui e în aer acum, mintea îi umblă după undele de sunet care plutesc pe lângă el. Îi întoarce spatele lui Damien Hirst care bombăne mai departe despre răcirea sufletelor şi norocul oamenilor cu apariția alcoolului. Discuția continuă între el şi Salma Hayek, dar volumul scade. Locul vorbelor e luat de muzică. Un marş care se potriveşte cu paşii pe care îi face Alexei spre ieşire. El nu are ce căuta aici. Vocea lui Thom Yorke suspină din difuzoare *Karma Police*. Îi găseşte pe Ema şi Robert înăuntru. Se sărută sprijiniți de un perete pe care e pictată fața uriaşă a unui bărbat care râde cu o expresie răutăcioasă. Alexei îl atinge pe umăr pe Robert şi îi spune că pleacă. Robert dă din cap că bine, fără să se uite la el. Pleacă. Se îndepărtează oamenii ca planetele, îşi spune. Sufletele se răcesc. Poate are dreptate artistul şi nici nu îşi dă seama, vecinul lui de bloc, fără dinți în gură, cu multe inele de argint pe degete, teleportat aici în Veneția pe o terasă, alături de Salma Hayek vorbind despre copii şi inocență. În ce cotlon al vieții se află? Cum se iese din această casă care arată ca un intestin tapetat cu picturi în care se amestecă viitori nutrienți ai planetei, oameni care vor putrezi în cine ştie ce cimitire ale Pământului? Coboară pe unde a venit, pe scări printre corpuri umane prăvălite, unde o găseşte pe Adina, galerista care cu câteva minute în urmă îl asediase. Un bărbat transpirat o linge lacom pe gât. Un fir de salivă sclipeşte în lumina scăzută. Privirea ei se închide încet între plăcere şi oboseală. Nimeni nu mai vede pe nimeni. Orbi care bâjbâie. La parter o uşă se deschide şi dă spre o stradă. Nu pe acolo a venit, dar e o ieşire. O să meargă pe străduțe până la prima stație de *water taxi*, o să se suie într-un taxi şi o să ajungă pe insula aia la dracu-n praznic unde a luat Robert

cazare. Iese din clădire şi se uită în sus încercând să memoreze ceva din arhitectura ei sau să prindă o fărâmă din lucrurile ascunse în interior gândindu-se la semnificaţia expresiei la dracu-n praznic, dar nu găseşte o explicaţie plauzibilă. Exteriorul clădirii nu trădează nimic din opulenţa de la interior. Îşi scoate portofelul din buzunarul de la spate şi verifică dacă are suficienţi bani. Ar trebui să-i ajungă. Grăbeşte pasul pe străduţă. N-ar trebui să facă prea mult până la staţia de taxi. Se simte înviorat că a scăpat de acolo, dar nu îşi poate scoate din minte imaginea mototolită a prietenului său, privirea de sticlă aburită prin care nu se mai putea citi nici o urmă din cel cu care venise în Veneţia, cel care îşi dorea să scrie un articol despre prietenia lor. Un căcat, îi vine să spună. Despre ce o să scrie, despre cum s-a îmbătat la petrecerea asta cu o femeie care face inele cu sifilis şi alte prostii d-astea? Despre ficatul cu ceapă călită pe care îl făcea Salma Hayek? Ce legătură era între astea şi relaţia lor? Nu îi vine nici una în minte. Nu poate să spună ce lipseşte din prietenia lor, dar simte că nu mai e mare lucru acolo. Ce bucată din scheletul animalului dezgropat de revederea lor lipseşte ca animalul să poată fi identificat? E poate cheful de viaţă, curiozitatea care urla în ei pe vremuri şi îi făcea să se antreneze unii pe alţii, să caute şi să se provoace. Dar acum nu mai erau multe lucruri de provocat. Cel puţin pentru el. Găsise liniştea pe care o căutase, era preot, era mulţumit de rolul lui în lume, ce avea de provocat? Sigur că erau multe lucruri strâmbe în biserica din care făcea parte, de la patriarh până la popa Constantin, care îi punea beţe în roate cu vocea lui şoptită, umilă şi plină de prefăcătorie, dar nu înţelegea discuţiile despre credinţă sau despre Dumnezeu. Ce credea Robert că o să-i spună? Că o să-l dea în gât pe Dumnezeu? Că da, frate, ai dreptate, Dumnezeu ăsta ne-a cam păcălit sau cineva ne-a făcut să credem în nişte chestii care nu sunt

adevărate? Nu avea cum. Pentru Alexei confruntarea cu un necredincios era mereu o luptă inegală ca o apă rece care încearcă să spele unsoarea de pe un vas fără nici o altă putere decât curgerea. Oricât ai fi lăsat apa credinței să curgă peste vasul respectiv, grăsimea necredinței tot ar fi ieşit la suprafață şi ar fi contaminat totul. Îşi văzuse de atâtea ori mâinile pline de grăsime încercând să convingă şi să explice la ce erau bune biserica şi preoții, dar lucrurile stăteau prost pentru el. Îi lipsea întotdeauna detergentul. Minunea, manifestarea divină care să vină şi să degreseze totul cu o singură picătură de Dumnezeu în această mare de gânduri împotriva lui Dumnezeu.

A început să picure. O adiere rece trece peste el. În întunericul de pe străduță se simt oameni care fumează şi vorbesc. Probabil sunt bucătarii de la restaurantele care se pregătesc de închidere. E trecut de ora 11. Cineva dărâmă pe ciment o sticlă goală, care se rostogoleşte cu un ecou rece şi rotund prin fața lui. Se opreşte pentru o clipă şi lasă sticla să treacă, apoi un muc de țigară zboară razant pe lângă el şi se izbeşte de peretele din stânga lui. Cineva râde în dreapta lui, dar nu se uită, oricum e prea întuneric să poată vedea ceva. Se uită în schimb în sus, cerul e luminat deasupra şi undeva fulgeră pentru că se aprind acoperişurile pentru o clipă. Măreşte pasul şi iese de pe străduța întunecoasă într-o piațetă care are un podeț peste un canal îngust care comunică cu Canal Grande. Vede un vaporetto cum trece. Înseamnă că e aproape. Podețul dă în altă străduță, pe care sunt montate schele de renovare. Se strecoară printre ele şi ajunge la o stradă care îl scoate către un ponton. Aici vede, în lumina gălbuie de pe ponton, silueta unui bărbat care loveşte cu piciorul în cap pe cineva căzut la pământ. Bărbatul se uită o clipă spre Alexei şi o ia la fugă. Dispare în întuneric. Alexei se apropie după o clipă de ezitare, pe jos e întinsă o femeie care geme. Are fața plină

de sânge. Alexei se apleacă deasupra ei, dar nu înțelege nimic din ce spune femeia. Se ridică şi scoate telefonul din buzunar, dar telefonul lui nu merge. Pe cine să sune? Se uită pe canal. Nu trece nimic. E linişte. Se aude doar respirația sacadată a femeii care se înecă cu propriul sânge.

— *Help!* se aude strigătul lui Alexei în noapte. I se pare că sună penibil strigătul lui în engleză, că nu are cum să-l audă cineva. Se întoarce spre strada pe care a venit şi mai strigă o dată după ajutor, de data asta în română, disperat. Strigătul lui face să se deschidă o fereastră. Se întoarce spre femeia întinsă pe jos, care ridicase o mână încercând să îşi şteargă sângele de pe față, fără să aibă însă putere.

Alexei stă deasupra ei şi îi şterge sângele care îi intră în ochi. Rugăciunea inimii s-a activat în interiorul său, tremură din toate cuvintele, dacă cuvintele ar exista fizic în mintea lui atunci când le gândeşte, toate vocile sfinților pe care şi i-a imaginat rostind cele mai puternice rugăciuni se amestecă în capul său. Stă în genunchi şi aude paşi în spate. Se întoarce să vadă ce e, dar nu mai apucă. Gândurile îi explodează într-un şuvoi, respirația devine un lucru dificil, rugăciunile atârnă în aer în locul în care îi stătuse capul cu o secundă în urmă, fața lui e strivită de ponton acum, ultimul lui gând, nu se ştie de unde venit, este legat de culoarea oului Kinder, vocea unui copil îl întreabă de ce e galbenă culoarea borcănaşului în care stă surpriza din oul Kinder şi aceeaşi voce îi spune că asta e culoarea gălbenuşului. I se pare că toate aceste cuvinte i se scurg pe gât ca un lichid cald şi întrebarea în sine despre oul Kinder i se pare că se scurge pe acolo, şi se lasă întunericul.

Acum că Alexei nu mai este conştient, că sângele şiroieşte pe un ponton al Veneției, putem să ne imaginăm de dragul credinței lui neprihănite cum îngerii coboară şi privesc

atenți locul prin care se scurge viața acestui om. În mod ironic, osul care a fost fracturat şi împins uşor în interiorul craniului se numeşte parietal, care în latină înseamnă zid, iar obiectul care a produs fractura e la rându-i o bucată dintr-un alt zid, al Veneției de data asta. Două forme de viață s-au ciocnit, una veche de sute de ani şi alta mai recentă, de doar patruzeci de ani. Aşchii din osul parietal s-au strecurat în acest spațiu mic dintre meninge şi cutia craniană, scriind istoria trupului şi rescriind istoria memoriei. Îngerii dau dezaprobator din cap, unii privesc stând pe vine bucata de piatră adusă cu sute de ani în urmă în această lagună în care zac îngropate miliarde de copaci. Un muncitor care probabil nici el nu a trăit mai mult de patruzeci de ani a zidit piatra în acest loc, un gest mic, insignifiant la care au asistat aceiaşi îngeri care survolează acum pontonul, apăsați de tristețe şi neputință.

Supraviețuitori

Să găseşti un român în Veneția poate fi o treabă destul de dificilă dacă eşti mahmur ca dracu' şi inima îți pompează disperată în piept de la pastile şi alcool. Să îți cauți cel mai bun prieten din liceu, pe care nu l-ai mai văzut de aproape douăzeci şi cinci de ani, într-un oraş asediat de zeci de mii de turişti este de fapt cea mai proastă idee pe care o poți avea, mai ales când acest prieten este preot şi, din câte ți-ai putut da seama până acum, îi cam plac bisericile construite de venețieni cu sute de ani în urmă pe post de instrumente de vindecat ciuma şi alte molimi. Aşa că te trezeşti, te uiți la degetele de la picioare, care îți ies de sub cearşaful răcoros, şi încerci să rememorezi scenele pasionale pe care le-ai trăit

în această cameră de hotel pe care abia acum o vezi în toată splendoarea ei şi te întrebi în ce parte a Veneției eşti de fapt.

E aproape miezul zilei şi Robert compune amuzat un nou început pentru articolul său, imaginându-şi că l-a pierdut pe Alexei pentru restul zilei prin Veneția, s-a gândit o vreme la ce nume să-i dea lui Alexei în articol, dar nu i-a venit nimic mulțumitor în gând. Îşi aduce aminte de discuția lor de aseară din *water taxi*, care se aşază în mintea lui ca o fotogramă într-un aparat de mărit imagini. Alexei îi ceruse în mod explicit să nu folosească numele său în articol, deci însemna că ceva îl deranja la toată treaba asta. Îl simțise trist şi încărcat de emoții cărora nu a vrut să le dea drumul pe gură. Era clar că, în tot acest timp în care nu s-au văzut, Alexei nu a dus-o prea bine, şi asta se putea vedea şi acasă la el, unde lucrurile erau foarte simple şi sărăcăcioase. Nu era ceea s-ar numi un preot aşezat la casa lui. Arăta mai degrabă ca un preot apăsat de griji şi îndatoriri. Poate ar fi trebuit să poarte o discuție aseară despre toate lucrurile astea, dar Ema era totuşi o femeie care nu putea fi ratată. Nu-i pare rău că şi-a abandonat prietenul pentru o partidă de sex pe ecstasy. Din câte îşi aducea aminte îl găsise la un moment dat pe Alexei în compania unei tipe pe care spera că o dusese în camera lor de hotel. Îşi aducea aminte de nasul mare al femeii şi de decolteul ei generos. Perspectivele arătau bine pentru Alexei, deşi nu păruse prea încântat. O nouă fotogramă se aşază în fața ochilor săi în care se vede cum îi spune femeii crede şi nu cerceta, surioară şi îi face semnul crucii. Mda, îşi spune stânjenit întorcându-se pe o parte după telefonul mobil, dar ceva îl jenează la spate şi se ridică într-o rână să vadă ce. Pe pat găseşte un cuțit. Îl ridică cu două degete şi se întinde la loc zâmbind. E cuțitul de la intrarea clădirii în care a fost petrecerea. Se uită la el, la musca de fier care apare pe plăseaua lui şi încearcă să îşi imagineze posesorul acelui cuțit, unde a fost făcut şi care e

semnificația muştei sau albinei de pe mâner. Cu siguranță e muscă. Albina ar avea corpul mai mare, apoi îşi aduce aminte discuțiile pe le-a avut cu Alexei la expoziția lui Damien Hirst despre minciună şi adevăr şi i se pare că poate a greşit, poate a întins coarda, dar nu, de fapt nu crede că a exagerat cu nimic, apoi o altă fotogramă se aşază peste imaginile din mintea sa şi îşi aduce aminte de scena în care Alexei pare să aibă o conversație cu Damien Hirst şi Salma Hayek şi îl pufneşte râsul. Salma fucking Hayek îşi spune şi îşi lipeşte o palmă de frunte. Să îți cauți prietenul prin Veneția după ce cu o seară în urmă ultimul lucru pe care ți-l aduci aminte despre el e că l-ai lăsat în compania Salmei Hayek şi a lui Damien Hirst poate părea o treabă foarte amuzantă dacă te gândeşti că prietenul e preot, recompune Robert o nouă frază pentru articol. Numele preotului va fi Damian Hristu, îşi spune Robert uitându-se la cuțitul pe care îl ține în mână, şi îi place asocierea dintre Hirst şi conotația religioasă pe care o găsise, da, Damian Hristu, ăsta e numele fictiv pe care o să i-l dea lui Alexei. Păcat că nu a fost în stare să fie atent la discuția pe care a avut-o părintele cu Hirst, îşi aduce aminte că discutau ceva sau că Hirst îi spunea ceva când l-a tras Ema după ea, dar nu-i nimic, o să-l întrebe azi când se întâlnesc. Cuțitul are o cătare, pe care o simte cu degetul arătător şi apasă pe ea, iar lama se pliază. Îi place cuțitul ăsta, dar ce caută în pat? Ce Dumnezeu caută cuțitul ăsta în pat? Dormise pe el. Un zâmbet prostesc i se aşterne pe față, şi rămâne acolo uitându-se în gol prin mânerul cuțitului. Ema se foieşte în pat. Mâna ei se întinde şi dă de brațul lui şi începe să mârâie şi să se vaite.

— Mmm, am făcut sex? Spune-mi că n-am făcut sex, se ridică într-o rână cu fața mototolită şi părul vâlvoi.

— Sincer, nu-mi aduc aminte, dar judecând după hainele cu care eşti îmbrăcată aş spune că da.

Ema ridică cearşaful şi se uită, e complet dezbrăcată.

— Măcar ai avut prezervativ?

— Nici asta nu ştiu, dar sunt sigur că am avut asta cu noi în pat ca măsură de protecție, spune Robert apăsând pe cătarea briceagului care se desface cu o mişcare bruscă. Ema îşi trage cearşaful peste față şi scoate un vaiet răguşit de la fumat. Cum ajunsese briceagul ăla în pat era un lucru pe care Robert îl vedea învăluit într-o ceață deasă, ca multe alte lucruri din seara trecută. Era clar că îl luase la plecarea de la petrecere. La ce oră plecaseră? Ce oră era acum? Unde era telefonul? Îşi caută telefonul prin cameră, apoi se ridică şi îşi vede pantalonii pe balcon, întinşi pe jos. Telefonul e în buzunar. Se ridică şi se uită în jur. Nu îşi dă seama unde e, dar sigur nu e hotelul lui. E undeva în miezul Veneției, dezbrăcat, cu un cuțit şi un telefon în mână.

— L-am cam lăsat de izbelişte pe Alexei, la petrecerea de aseară, spune Robert.

— Cine dracu' mai foloseşte cuvântul izbelişte zilele astea, se aude vocea subțire a Emei de sub cearşaf.

— Jurnaliştii care scriu articole despre prietenii lăsate de izbelişte, spune Robert.

— Nu mi-a plăcut de el. Părea cam constipat, aşa, spune Ema.

— E preot, mă, şi pune suflet, spune Robert cu ochii în telefon.

— Deci e un habotnic constipat.

— Nu e. Am băut cu el, încă mai e om, nu e sfânt. Nu prea îi plac discuțiile astea în contradictoriu despre biserică. Mi-a zis că vrea să-i pun un nume fictiv în articol.

— Ahahaha, constipat, dar căcănar, spune Ema.

— O pulă.

— Şi cum o să-i spui?

— Damian Hristu, spune Robert. Sună bine, nu?

— Aha, înțeleg ce ai vrut să faci aici, dar tot mi se pare constipat.

— A trăit toată viața la Buftea, la țară practic, ce poți să-i ceri? Nu cred că o să-ți promoveze colecția de bijuterii FOMO. Cred că a şi uitat ce înseamnă FOMO.

Ema se ridică în şezut şi se uită la Robert.

— Mai ții minte cum ai zis la început? Că vrei să faci disecția unei prietenii. Mi se pare că te-ai mai înmuiat, nu prea îți vine să tai în carne vie. O să scrii şi despre mine? Nici eu nu vreau să îmi apară numele în articol, să ştii.

— Nu mi-aş face griji. Abia îmi aduc aminte cum te numeşti la ora asta, şi nu am nici o idee despre cum am ajuns aici azi-noapte, spune Robert şi îşi deschide telefonul, mă întreb dacă s-a supărat Alexei. Nici nu pot să-l sun, că nu are roamingul activat.

— Lasă-l, dragă, că e om în toată firea, ce, eşti mă-sa?

— Mă-sa e o idioată, spune Robert după o pauză.

— De ce?

— A fost o curvă toată tinerețea ei. Îi cam plăceau bărbații. Ăsta stătea mai mult pe la mine pe-acasă sau pe la bunică-su. Nici n-avea ce să mănânce uneori.

— Şi-a trăit femeia viața. Dacă era bărbat şi îi plăceau femeile nu mai era curvă, nu? Ce, eu sunt curvă că m-am culcat cu tine? Lasă că o să-i spun lui popică ce crezi tu despre mă-sa. Pun pariu că el are o părere mult mai bună despre maică-ta.

Robert îi zâmbeşte şi deschide cuțitul în aer cu o mişcare bruscă. Ar vrea să spună mai mult despre ce crede el, dar nu are chef de discuții. Mintea îi şchioapătă la ora asta. Verbul a şchiopăta îi stă o clipă pe creier. Încearcă să vizualizeze forma acestui cuvânt, cum s-a format şi ce semnifică. Îşi vede creierul în cârje. Dă scroll pe Facebook în jos, mereu în jos, ca mersul înapoi în timp, mersul din degete. Sunt multe notificări peste globulețul albăstriu din

bara de sus a aplicației, locul care îi spune că lumea e preocupată de viața lui. A avut într-o vreme o obsesie cu Facebookul şi era îndârjit, îşi dădea mult cu părerea pe teme politice, sociale, pe orice teme aproape, devenise un soi de *influencer*, iar globulețul era primul lucru pe care apăsa când intra pe Facebook. Îl şi visase o dată, globulețul avea o singură localitate pe el de jur împrejurul lui, era cartierul Flămânzeni, în care locuiseră bunicii lui de la Buftea, începea de la marginea lacului Buftea şi se termina în pădure, cum ieşea din pădure ajungea din nou la marginea lacului şi tot aşa, mereu albastru, oamenii albaştri, pământul albastru, copacii, totul, în nuanțe diferite de albastru. A renunțat la Facebook pentru câteva luni după visul ăsta, îi mânca prea mult timp. Când a venit momentul să dezactiveze contul, Facebook l-a întrebat cinic care e moştenitorul căruia îi lasă contul de Facebook şi lucrul ăsta i-a stat pe cap două luni. Nu avea moştenitori, mai lăsați-mă-n pace, toată lumea vrea moştenitori, ce să moştenească, delirul lui, toate prostiile care-i trecuseră prin cap în anii ăştia? Acum, întins în pat lângă Ema, realizează că probabil printre puținele avantaje ale rețelei era acela că puteai să cunoşti mai bine o persoană uitându-te peste contul ei de Facebook şi că poate ar fi fost o idee bună dacă Alexei ar fi avut cont şi ar fi postat zilnic câte ceva acolo, ca într-un jurnal, acum ar fi putut să dea scroll peste ultimii zece ani, să zicem, şi ar fi ştiut în ce ape se scaldă preotul. Ultima imagine cu Alexei pe care o are în minte este cu el de la spate, mergând cu capul într-o parte, privind pereții pictați, pierzându-se în pliurile acelei petreceri.

A primit multe like-uri la poza pe care a pus-o Ligia cu ei doi pe podul Accademia. Fotografia are ceva cinematografic în ea. Cupolele bazilicii Santa Maria della Salute care se văd la capătul lui Canal Grande au un abur albastru în jurul lor, de parcă ceva ar mocni în zare, un incendiu indecis. Pe

pieptul lui Alexei pata de pe cămaşă iese în evidenţă şi Robert zâmbeşte. Fără să îşi dea seama, o duioşie fără margini îl cuprinde, dacă ar fi lângă el l-ar lua în braţe pe acest bărbat care i-a fost atât de bun prieten. Poate fi un efect întârziat al pastilelor cu care l-a îndopat Ema toată noaptea sau poate fi altceva, o emoţie pură, solitară, care a aşteptat acest moment ca să treacă prin sufletul său aşa cum trec cometele prin Univers şi pot fi văzute doar pentru o perioadă de timp de pe suprafaţa planetei. Se ridică în şezut şi pune mâna pe sticla de apă de la capul patului. Se uită la etichetă, citeşte în italiană numele apei minerale şi scutură sticla, toate aceste particule de apă apropiate una de alta la niveluri subatomice insuportabile dând sens ideii de apă care e lichidă, şi atunci duioşia lui se amplifică, apropierea moleculelor de apă, cele despre care el credea că au traversat universul ca să ajungă în sticla din mâinile lui, îl fac să realizeze uşurinţa vieţii pe care o ducea el în comparaţie cu cea a lui Alexei. Lucrurile în care credea el erau mereu palpabile, îngerii lui păzitori erau picăturile de apă şi le putea vedea, le putea simţi, putea să şi le toarne pe faţă ca să simtă, în timp ce prietenul său avea mereu de înfruntat o realitate teoretică de care în practică nu se putea apropia. El nu putea să scuture o icoană din care să i se întoarcă o privire plină de iubire, lupta lui era mai mare, ar fi fost ca şi când, prin comparaţie, toată apa de pe Pământ ar fi fost pulverizată în spaţiul interstelar şi distanţele dintre moleculele de apă s-ar fi mărit incredibil, iar rostul lor de a fi apă ar fi fost anulat, starea de apă ar fi devenit o posibilitate doar teoretică, în care mulţi nu ar fi crezut. Lipsa lichidului i-ar fi făcut pe mulţi să nu mai creadă în existenţa apei, chiar dacă despre apă s-ar fi spus în continuare că există, şi nimeni n-ar mai vedea-o pentru că ar fi fost împrăştiată în univers sub forma moleculelor distante. Poate că era chestie de noroc că Dumnezeu era

împrăştiat sub formă de molecule invizibile în Univers, şi nu apa. Poate că dacă ar fi făcut schimb starea lui Dumnezeu cu cea a apei, am fi putut foarte bine să ne închinăm sfintei treimi moleculare, două de hidrogen şi una de oxigen. Am fi putut să-l bem pe Dumnezeu în schimb, şi atunci meseria lui Alexei ar fi fost mult mai credibilă. Ei doi au fost odată apă, se gândeşte desfăcând sticla. Acum au devenit două picături singuratice în compoziția cărora au intrat şi alte corpuri străine.

Cometa duioşiei trece pe lângă Robert odată cu apa rece care îi coboară pe gât, emoția se şterge din cutia lui toracică şi zeci de gânduri pornesc în mintea lui să trăncănească simultan, de parcă ar fi în interiorul unui post telefonic prin care trec mai multe conversații deodată. Printre aceste voci i se pare că o aude pe cea a Ligiei, cu tonul ei de profesoară, uşor ridicat, care atrage atenția cuiva, şi acesta este momentul pentru care Robert a sosit în Veneția, momentul în care subiectivitatea şi obiectivitatea se prăbuşesc cu gurile căscate în fața coincidenței, picăturile de apă, particulele de umezeală din aer se aranjează ca miliarde de mini-îngeri păzitori indiferenți în jurul său urmărind această scenă cu un bărbat gol întins pe patul unei camere străine de hotel, privind ecranul telefonului său cum tresare când telefonul zbârnâie în mâinile sale. E un număr de telefon din România. Nu îl cunoaşte. Răspunde înainte ca soneria telefonului să se declanşeze. Liniştea se aşterne peste tot în jurul său pentru o clipă, până când spune, cu vocea nesigură a unui om mahmur, Alo! La capătul celălalt se aude o voce pe care nu o recunoaşte, are senzația că este o voce din capul său. E vocea Ligiei.

— Bună, Robert, sunt Ligia, mama lui Alexei.

A mai auzit vorbele astea. E o voce îmbătrânită, dar da, o recunoaşte. A auzit de multe ori vocea asta în telefonul de la Buftea, serile târziu sau chiar şi diminețile când Alexei

rămânea la el acasă pentru că acasă la el nu era nimeni. De obicei vocea întreba şi dacă Alexei era cu el. De data asta n-o face şi în postul telefonic din capul său vocile pornesc iarăşi să vocifereze, ceva s-a întâmplat, ceva s-a întâmplat par să spună toate la unison. Dar ce? Probabil ceva la Buftea, acasă, ceva important, altfel nu l-ar fi sunat, dar de unde avea numărul lui de telefon mobil. Ceva important se întâmplase cu siguranţă. Ceva grav. Ce coincidenţă, tocmai discutase cu Ema despre Ligia şi, iată, acum vorbea cu Ligia la telefon. Se uită în dreapta lui, dar Ema doarme din nou. În jurul lui nu sunt îngeri păzitori, pentru că, aşa cum a mai spus şi el, nu crede în îngeri păzitori, crede într-o energie care traversează universul, în apă ca sursă a vieţii, şi e umezeală, da, e o umezeală în aer, simte cum îl apasă în piept şi pe tâmple şi se freacă pe frunte. Cu câteva clipe în urmă o făcuse curvă pe Ligia şi, iată, acum vorbea cu ea la telefon. Rămăşiţele drogurilor luate cu multe ore în urmă îşi fac încă o dată un mic efect pervers şi, pentru o fracţiune de secundă, se gândeşte că poate l-o fi auzit, dar se scutură de acest gând, e un gând prostesc, îşi spune, şi vocea femeii de la mii de kilometri depărtare îi povesteşte atunci de ce îl sunase, şi energia aceasta în care Robert crede se aglomerează foarte mult în jurul patului în care stă şi i se face foarte cald, transpiră şi se ridică din pat cu imagini neclare în minte despre prietenul său Alexei. Se uită la sticla de apă de pe masă şi simte că în faţa lui se deschide un infern din care dau năvală mii de voci şi de ochi de la Buftea, bărbaţi şi femei, copiii lui Alexei care plâng, Ligia, toată lumea e cu ochii pe el. Îl pierduse pe Alexei în Veneţia. E un infern.

Veneţia, 1993

Ilie Negru, tatăl lui Robert, credea despre sine că era un bărbat inventiv şi foarte pragmatic. Asta îi şi spunea soției sale de câte ori avea ocazia, gândeşte, dragă, şi tu mai pragmatic, iar ea îşi dădea amuzată ochii peste cap, pentru că înțelegea pragmatismul lui altfel, ca pe un fel de egoism ciudat amestecat cu indiferență şi ambiție. El nu era doar pragmatic, era o combinație de mai multe calități şi defecte peste care pragmatismul se autoproclama ca trăsătură dominantă. Spre finalul vieții, Elena, mama lui Robert, avea să ştie foarte bine că, de fapt, Ilie, soțul ei celebru şi plin de realizări în cariera de regizor, era un prădător. Pragmatismul lui era o acoperire pentru o trăsătură mult mai crudă. Lui Ilie Negru îi plăcea să câştige lucruri, să le agațe în panoplia personală de cuceriri. Printre multele lucruri pe care le-a cucerit, femeile au fost întotdeauna nişte obiecte ale dorinței pentru care depunea un efort suplimentar. Era inventiv. Crea scenarii, îşi imagina situații, vrăjea, amețea, lua pe sus viața şi mergea cu toate în cârcă de parcă era un căpcăun care trăgea după el o pădure întreagă cu tot ce însemna viața lui, familie, prieteni, carieră şi amante. Un tăvălug.

Când venea vorba despre femei, puține îi rezistau, actrițele mai ales îl percepeau ca pe un stăpân al domeniului pe care păşeau delicate ca să interpreteze un rol. Exista un singur mascul pe tot platoul de filmare, Ilie Negru, regizorul. Actorii principali, regizorii secunzi nu existau. Mulți se mirau de relația de prietenie pe care o avusese cu Cornel, care nu făcuse nici un film al lui şi care toată viața jucase rolul de regizor secund. Poate şi din acest motiv a trebuit să fie mai inventiv când i-a venit vremea Ligiei. Ligia era o prietenă a familiei. Era în afara sferei sale de influență. De asta a şi căzut în starea lucrurilor pe care o ura cel mai mult: s-a îndrăgostit. A devenit slab şi neatent, pentru o perioadă de timp a umblat abulic prin lume şi prin

viața sa, mereu nervos şi nemulțumit, aşa cum ar fi fost orice prădător conştient de slăbiciunile lui.

Ligia l-a refuzat la început, dar, pe măsură ce jocul lui Ilie s-a intensificat, femeia a început să îl privească cu alți ochi. Era inventiv, îi plăcea să construiască scenarii şi situații din care avea mereu de câştigat. Aşa a fost şi excursia la Veneția. El a venit cu ideea. Prima lor excursie în afara țării. Le-a spus tuturor că plănuia să facă un film despre prima întâlnire a unui român cu Occidentul şi era un motiv bun să meargă cu toții să vadă şi ei un oraş din Italia. Fuseseră propuse trei oraşe: Veneția, Milano şi Florența. Elena a insistat să fie Veneția, îşi dorise întotdeauna să se plimbe cu gondola. Ligia a acceptat fără să clipească ideea, deşi bănuia că era ceva legat de avansurile pe care i le tot făcuse Ilie. Când au ajuns în Veneția, între ei doi exista o tensiune pe care puteai s-o tai cu cuțitul. S-au şi certat în aeroport, pentru că el îşi dorea să ajungă mai repede la cazare, iar Elena şi Ligia se întinseseră la cafele. Elena nu înțelegea, dar Ligia ştia. Ştia, şi în interiorul ei se întâmpla ceva ca o erupție de piele pe care o simțea întinzându-i-se pe corp cu fiecare privire pe care i-o arunca Ilie. Erupția a cuprins-o cu totul, fiecare milimetru pe piele, în momentul în care Ilie Negru a intrat după ea în toaleta unei cafenele de la parterul pensiunii în care erau cazați, a privit-o scurt în ochi, s-a lăsat în genunchi cu capul între picioarele ei şi a lipit-o de perete ridicându-i chilotul dureros. În acest timp, cu câteva etaje deasupra toaletei în care prădătorul îşi consuma prada, Elena şi cei doi adolescenți, Robert şi Alexei, se uitau pe o hartă a Veneției şi făceau planul vizitelor pe ziua respectivă. Ei ştiau că Ilie plecase după țigări şi Ligia după croasante şi cafele. S-au întors pe rând în apartamentul pe care îl închiriase Ilie şi au pornit în excursie prin oraş liniştiți, sau pe cât de liniştiți pot fi doi oameni între care tocmai a explodat o bombă atomică, s-au plimbat cu toții cu

gondolele, au intrat în magazine, au cumpărat tone de dulciuri şi bomboane pe care în România nu le văzuse nimeni niciodată. Erau vitrine cu ciocolată care îi interesau mai mult decât orice sculptură sau pictură din muzeele Veneţiei, erau pe un tărâm fantastic în care domneau civilizaţia şi bunăstarea. Au mâncat pizza şi s-au plimbat pe podurile de peste canale, pe străduţele libere de turişti la vremea aia. Au stat trei zile în Veneţia. În fiecare dimineaţă Ilie pleca după ţigări, deşi el nu fuma niciodată un pachet pe zi. Ligia se trezea cu noaptea în cap şi ieşea prima, făcea o plimbare în jurul hotelului şi apoi îl aştepta în toaleta cafenelei de la parter, îşi dădea rochia şi lenjeria jos şi le împăturea cu grijă, le aşeza pe marginea rezervorului de apă al toaletei şi stătea dezbrăcată cu uşa închisă. Când bătea cineva ea spunea cu un nod în gât, fierbând pe dinăuntru, că era ocupat, până când persoana care bătea la uşă era Ilie şi intra brusc peste ea. Făceau sex ca apucaţii, până când el termina şi gemea gros cu gura lipită de spaţiul dintre umărul şi gâtul ei, în locul în care pielea forma o depresiune între claviculă şi muşchiul gâtului numit *Scapula Levator*. Nu vorbeau nimic. Nu îşi spuneau nimic. Pur şi simplu ea ştia că el va veni şi în următoarea dimineaţă în toaleta cafenelei. Ligia avea 32 de ani, dar arăta de 25. Sânii ei erau mai elastici, dar stăteau în continuare fermi şi plini pe pieptul ei, pielea era lucioasă ca pielea unui şarpe fierbinte. De câte ori punea mâna pe ea, Ilie mormăia ca şi când şi-ar fi injectat un drog în vene.

Pentru Robert şi Alexei vacanţa de trei zile la Veneţia a fost o cursă după chestii, asta îşi doreau să aducă cu ei la Buftea, chestii, şi cu chestiile să îşi impresioneze colegii de la liceu. Au mers din magazin în magazin, s-au îndopat cu dulciuri, şi-au cumpărat casete cu Metallica şi Nirvana, tricouri cu GreenDay, ochelari de soare şi adidaşi. Ilie le-a cumpărat adidaşii. Nimeni nu mai avusese adidaşi originali

în liceul lor. Urmau să se întoarcă plini de chestii la Buftea. Tot timpul erau preocupați să facă conversia din lire italieneşti în lei ca să compare prețurile cu ce aveau ei prin țară.

Într-o după-amiază au plecat singuri prin împrejurimile pensiunii, s-au oprit pe un pod şi s-au uitat minute în şir la gondolele care treceau pe sub ei, la fetele de vârsta lor care păreau inaccesibile şi despre care credeau că sunt prea frumoase ca să se uite la vreunul din ei. Italia anilor ’90 era o lume magică. Cu doar trei ani în urmă acolo fusese Campionatul Mondial de Fotbal, nume uriaşe de fotbalişti trecuseră prin Veneția. Încă se mai vedeau urme pe ziduri, grafitti cu Baggio, steaguri şi mingi de fotbal în vitrine. Pe stâlpi erau lipite afişe care anunțau concerte ale unor trupe pe care le văzuseră doar pe SuperChannel la televizor. Adidaşii pe care îi primiseră cadou li se păreau extraordinar de confortabili, şi Robert chiar simțea că putea să sară mai mult datorită calităților cauciucului din care era făcută talpa.

În timp ce ei, cuprinşi de euforie, îşi jurau să se întoarcă în Veneția când vor avea şi ei familii, părinții lor beau o sticlă de vin la o terasă. Elena adusese vorba despre Cornel, dar Ligia a spus că nu era cazul să strice excursia cu amintiri triste şi au tăcut cu toții frământând în interiorul lor propriile frici, dorințe şi nedumeriri.

— Fii şi tu, dragă, mai pragmatică, i-a spus Ilie soției sale atunci. Viii cu viii şi morții cu morții, a spus el vărsând un strop de vin în canalul Veneției.

Elena a zâmbit.

— Sau poate vrei să facem o excursie la cimitirul din Veneția, a continuat Ilie spre soția lui.

Au râs. Ligia, mai reținută. Nu a vorbit prea mult şi a plecat la un moment dat, spunând că merge să îi caute pe băieți doar ca să scape de vinovăție. Îi plăceau oraşul,

italienii îmbrăcați elegant, femeile care păreau atât de relaxate, dar îşi dorea să se termine cât mai repede excursia. Puterea lui Ilie o sedase şi uneori îi venea să pună mâna pe el. Era clar că nu era ea prima femeie cu care Ilie o înşela pe Elena, dar nu putea să suporte naivitatea prietenei sale. Era prea cinică situația.

Elena nu a băgat de seamă nimic, nu a ştiut niciodată că în vacanța de la Veneția a început relația Ligiei cu Ilie. Mult mai târziu şi-a dat seama că cei doi aveau o relație.

Corpuri străine

Nu putem spune că e întuneric, dar nici lumină. Sunt mai degrabă culori. Aici, unde ochii lui Alexei se deschid cu greu, e un loc în care ochii nu îşi au rostul, văzul este ca un lichid transparent care se scurge peste lucruri şi e absorbit în ele. Le vede din interiorul lor şi din exterior în acelaşi timp, le înțelege structura şi înțelege până şi gustul cu ajutorul acestei priviri atotcuprinzătoare. De fapt realizează că acest simț pe care îi vine să-l numească văz este o însumare a multor altor lucruri. Nu poate auzi, în schimb. E surd. Un piuit discontinuu, îndepărtat, e tot ce poate sesiza, dar nu îşi dă seama dacă este liniştea care întrerupe sunetul sau sunetul care întrerupe liniştea, şi asta îl enervează pentru că nu reuşeşte să se concentreze bine la nici unul din cele două lucruri. Nu reuşeşte să se concentreze la ceea ce i se pare că vede, pentru că nu are un punct de vedere, nu poate spune dacă urmăreşte ceva sau este urmărit. Este subiectul şi obiectul acestui simț. Culorile sunt întinse ca nişte pete de vopsea, au uneori aspectul unor nebuloase sau al unor galaxii care se preling spre el şi

dinspre el. Se simte neajutorat, prins într-un spațiu îngust, neclar, în care singurul lucru de care se poate agăța este imaginea tatălui, dar nici pe asta nu o poate vedea întreagă. Îi e dor de tatăl său. Vede doar bucăți din fața lui. Bărbia rasă şi proeminentă, ochii lui ridați şi veseli, urechea care avea o aluniță cu nişte fire de păr ieşind prin ea ca un petic de blană, tâmpla cu cicatricea în V. Dorul pe care îl simte are ceva gălbui în el, de gălbenuş, se întinde subțire culoarea asta caldă şi o poate vedea. Poate vedea dorul. Asta trebuie să fie culoarea care se scurge din el. Sentimentul devine difuz şi atunci, în spațiul strâmt în care abia se poate mişca, se gândeşte la Dumnezeu, ar vrea să spună o rugăciune, *Tatăl nostru, carele eşti în ceruri*, dar cu fiecare cuvânt pe care îl spune aduce în fața ochilor câte o bucată din Cornel, tatăl său mort demult. De câte ori se gândeşte la Dumnezeu, imaginea aceluiaşi bărbat compusă din bucăți pe care nu le poate uni i se aşază în fața acestui simț compus al văzului. Simte un gust sărat gândindu-se la Dumnezeu şi realizează că în acest loc în care se află, cu toate aceste culori în jurul lui, ideea de Dumnezeu nu poate fi separată de imaginea părintelui său, e o căldură care nu poate fi separată sau asociată separat cu vreunul din cei doi. Îi face bine acest Dumnezeu cu formă umană pe care îl iubeşte cu fiecare gând pe care îl poate formula, şi acest nou simț care pare a trece prin imaginea pe care o vede este iubirea, acest sentiment îi aduce mai multe informații decât a crezut vreodată că e posibil. Privirea atotcuprinzătoare este iubirea. Nu e sigur dacă e iubirea lui, sau a tatălui său, sau a lui Dumnezeu, dar e continuă ca o dâră galbenă care se întinde de la un capăt la altul al Universului. Culorile luminoase par a fi nişte galaxii. Întunericul e rece, lumina e caldă, iubirea e o adiere călduță de gânduri puse în mişcare. Închide ochii sau locul prin care poate vedea cu ochiul iubirii, şi se lasă întunericul. A obosit.

Următoarea dată când deschide ochii spațiul e mai larg, nu îl mai simte ca pe un pantof în care nu poate să-şi mişte piciorul. Crede că el este cel care s-a micşorat. E în liceu şi percepe liceul ca pe un timp, nu ca pe un loc în care se află, şi parcul Ştirbey e tot o bucată de timp, aleile, copacii, lăculeţul, păsările, veveriţele, toate ghindele, conurile de brad, castelul, jandarmii care se plimbă pe acolo sunt bucăţi de timp pe care le-a trăit şi acum le parcurge iarăşi aşa cum parcurgi un vis din care te-ai trezit brusc. E pe o bancă cu Canibalu şi Robert. Robert râde şi fumează. Canibalu fumează şi el, dar nu râde. E serios. Spune ceva despre maică-sa. O compară cu o planetă în jurul căreia gravitează şi el nu vrea să fie un satelit, el vrea să fie o planetă. Se îndepărtează de parcul Ştirbey până ajunge în punctul în care e acum şi nu înţelege ce e acum. Aude o picătură cum cade şi se loveşte cu zgomotul ei specific de o suprafaţă umedă. Se tot repetă sunetul ăsta, dar e ceva anormal la el. Aude vocea lui Robert. Spune ceva. Picătura cade mai departe. Cade sau nu? Pare că e o picătură care revine la sursă, o picătură rătăcitoare care se întoarce în bazinul din care s-a scurs. Spaţiul în care e începe iar să îl strângă. E ca într-o cutie. Îl strânge tare şi sunetul picăturii devine rapid, un pleosc inversat care se aude din ce în ce mai repede. Pereţii sau ceea ce e în jurul lui s-au strâns atât de tare, încât se simte un singur punct. E agitat, un punct agitat. Cum a fost universul restrâns la un punct din care au explodat toată energia şi toate particulele astea din care s-au format planetele, oamenii şi viaţa? Cât timp au existat toate concomitent în acel punct? Pentru cât timp tot ce a fost, ce este şi ce va fi a rezistat în acest punct? Părinţi şi copii, iubiri pătimaşe şi adversităţi, ură şi războaie şi boli, anomalii şi iar iubire, şi vieţi de oameni care se derulează unic sau repetitiv, priviri, mecanica unei priviri, intrarea luminii în mecanismul ocular şi formarea unei imagini pe

care cineva o urmăreşte, cineva e martorul acestei imagini şi o înglobează, o păstrează măcar pentru o secundă în memorie, o face să existe. Undeva în acest univers, lumina primordială care a izbucnit din explozia Big Bangului călătoreşte, trece mai departe, şi poate un foton, un singur foton încărcat de toată această cunoaştere intră în mecanismul privirii umane pentru o fracțiune de secundă şi se topeşte într-o imagine banală, imaginea unei mâini care mângâie pe cap un cățel, îl scarpină lent demonstrând o legătură. Lumina, ca şi câinele, ne oferă iubire, necondiționată. Şi dintre toate lucrurile iubirea este singura care se poate mări în acest spațiu primordial. Aici există doar adevărul şi iubirea. Nu e nici o urmă de minciună. Pentru iubire, chiar şi punctul acesta infim dincolo de care nu vede nimic este un spațiu uriaş în care se poate extinde. Călătoreşte cu viteza câinelui-lumină în acest spațiu vast şi îi vine să râdă de această unitate de măsură, dar nu are suficient spațiu să râdă. E înfricoşător de mic acest spațiu care se strânge în jurul său şi iarăşi a obosit. Sunetul picăturii care se izbeşte devine recognoscibil, e ca şi când s-ar prezenta lumii, sunt sunetul unei picături care se izbeşte de suprafața unei chiuvete. Închide ochii pe care nu îi mai are.

— O să ne luăm un câine, da, aude vocea Nonei lângă urechea lui.

E lângă el, dar nu o poate vedea. Oricât ar încerca, nu poate deschide ochii.

Drum prin Infern

După ce Ligia a închis telefonul, dezastrul s-a amplificat în mintea lui Robert ca un uragan care mătura pe jos cu toată Veneția, cu camerele de hotel, cu Ema, artiştii, statuile, gondolele, foile imaginare pe care îşi scria articolul de căcat şi, în urma acestui vânt brutal, se instala o vinovăție apăsătoare, tăcută, vinovăția supraviețuitorilor. A plecat fără să-i spună nici un cuvânt Emei, care dormea, şi pe care poate ar fi trebuit să o ia cu el. Era buimac. În liftul cu care a coborât din hotel şi-a văzut în oglindă fața mototolită. La fel se simțea şi pe interior. Carne vie. Creierul îi tremura. Disecția la care se gândise el mai demult părea că o făcuse pe el. Cămaşa de mătase neagră era boțită şi avea un nasture rupt care îi dezgolea şi mai mult pieptul. Era penibil. Alura lui de puştan bătrân față în față cu cuvântul comă, pe care îl rostise de mai multe ori mama lui Alexei la telefon, era penibilă. Comă, comă, comă se repeta cuvântul cu toate cele patru litere lovindu-i-se pe pereții capului, amestecându-se cu sânge şi oase strivite şi o stare subfebrilă suspectă, în spatele căreia pulsa moartea. Cuvântul moarte rămânea neformat, era ca un număr de telefon la care îi era frică să se gândească, deocamdată doar coma îl însoțea ca un spectru fără chip. Comă de la ce? Stătea pe bancheta de piele maronie a unui *water taxi* şi privea pe gemulețul îngust pe care se uscaseră picături de apă şi cristalizaseră sarea din ele. Mintea lui era acolo, între cristalele alea mici care murdăreau geamul, şi încerca să compună, în lipsa unui adevăr palpabil, o explicație pentru cuvântul comă. Un accident, cu siguranță, şi-a spus. Un infern s-a deschis în fața lui, ascuns între toate cutele Veneției acest infern s-a instalat ca un sistem de operare a cărui parolă sau cod secret era cuvântul comă, un cuvânt vânăt care se repeta insuportabil. Ar fi trebuit să o ia şi pe Ema cu el. Conversația l-ar fi ajutat la ora asta, în starea asta. Cel puțin nu ar mai fi avut toate ecourile îngerilor

morții care îi şopteau vrute şi nevrute la ureche. Din când în când chiar avea senzația că păsări mari întunecate apăreau brusc din lateralã gata-gata să se lovească de tâmplele lui şi tresărea ca şi când i-ar fi frică să nu îi spargă tâmpla şi pe acolo să-i ciugulească cuvântul comă ascuns în creier. Erau doar trecători, turişti pe maluri sau bărci pe lângă care trecea. Era viața care continua pe străzi, normalitatea pe care telefonul Ligiei o transformase într-un infern şi prin care acum înota ca un diavol, îmbrăcat în cămaşă de satin negru. Ce prostie! Mirosul de sex era impregnat pe mâinile şi pe fața lui. Îşi aduse aminte pentru o clipă de o povestire a lui Dino Buzatti pe care o citise cu mulți ani în urmă. Un personaj, ziarist în Milano, este trimis de şeful lui să investigheze o poartă a Infernului care fusese descoperită în tunelurile metroului din Milano. Nu ştia de ce se gândea la asta, dar i se părea că drumul acesta cu barca avea ceva din povestirea lui Buzatti, ar putea fi la fel de bine o călătorie spre Infern. Încercă să îşi aducă aminte numele personajului, dar era greu, uitarea se instalase peste mintea sa. Sutele de filme, cărțile, muzica şi oamenii pe care i-a cunoscut de-a lungul vieții sale s-au estompat într-o ceață groasă prin care nu întrezăreşte nici o formă pe care să o poată recunoaşte. Alcool, pastile, depresie, anxietate şi stres. Asta ştie. Era în Infern. Aici nu îți mai aduci aminte nimic din ce te-a făcut fericit. Probabil că şi Veneția are o poartă spre Infernul acesta, iar el este un alt jurnalist trimis să investigheze, un alt jurnalist care va da lumii un raport despre Iad. Cu această barcă cu care înainta pe canalele lagunei pătrundea într-o realitate paralelă în care aşteptarea era focul care îi ardea sufletul. La fel ca în povestirea lui Buzatti, în care oamenii locuiau într-un infern absolut normal, fără vreun foc vizibil, în care trăiau mistuiți doar de aşteptare şi de apăsarea timpului pierdut, Robert se simțea țintuit de un deget uriaş pe fundul acestei bărcuțe. Acest

deget mare şi greu împingea barca şi trupul său spre un loc în care nu ar fi avut ce să caute în mod normal, spre spitalul Sfinților Giovani şi Paolo. Ce ironie, mergea prin Infern spre un spital al sfinților. Acolo era internat, în comă, Alexei. Trăia greu această deplasare. Timpul se dilatase. Degetul apăsa şi opunea rezistență trecerii timpului. Era aici ca să fie supus unei îngrijorări şi vinovății pe care nu le ceruse. Nu acesta era motivul pentru care se afla în Veneția. Disecția prieteniei, mai ține minte cineva? îi venea să urle. La cine să urle? Sau poate aşa începeau lucrurile să se arate? Torriani, Toricelli erau două nume care îi veneau în minte. Poate unul din ele era numele jurnalistului din Milano. Se ridică de pe banchetă şi ieşi la aer. Voia să vadă oraşul cum trece pe lângă el, voia să treacă totul, dar ce era voința lui în fața acestui val care-l băgase cu capul la fund? Strigătul jalnic al pescăruşilor se auzi deasupra lui, tristețea sfâşietoare şi rea trecu pe deasupra lui.

Barca străbătu Canal Grande şi ieşi în spatele corpului Veneției, dacă cele două insulițe despărțite de Marele Canal ar compune un corp care ar sta cu fața la mare. Dintr-odată întinderea de apă îi păru străină lui Robert. Nu recunoştea locul în care se afla. Era şi normal, nu avusese niciodată treabă la spital în Veneția în viața lui. Fațadele erau mai dărăpănate, turiştii se răriseră. Barca săltă de câteva ori pe valuri. Aici bătea mai tare vântul şi asta îi făcea bine. Vântul amuțea hârâitul gândurilor, era ceva exterior care trebuia înfruntat, ceva care bătea pe suprafața pământului de milioane de ani cu diferite puteri, şi în fața acestui fenomen al naturii suferința, tristețea, regretul se evaporau de parcă ar fi fost nişte fumuri emanate de vremelnicul corp uman. Nu, nu e nici un infern, şi-a spus. O lacrimă i se înşiră pe obraz. Era de la vânt. Se simțea uscat pe dinăuntru. Pe partea dreaptă era marginea oraşului, pe partea stângă marea ca un deşert. Departe în larg se vedeau nişte ziduri

galbene care străluceau în soare. În centru era o poartă. Probabil că era o poartă mare dacă se putea vedea de la distanța asta. Nimic nu mergea spre acea poartă. Taxiul încetini şi apărură şalupe ale ambulanței Venețiene ancorate la țărm. Cu una din aceste bărci fusese adus Alexei. Ce străin i se părea totul! Opri şi puse piciorul pe cheiul de piatră. Părea că întreaga Veneție se oprise din plutire în jurul *piciorului* său. Piatra dură de sub tălpi îl linişti. Cuvântul comă se repetă slab în gândul său.

Lumina albă a neonului era insuportabilă, ochii lui Robert afectați. În sala de aşteptare a spitalului era plin de oameni. Majoritatea păreau turişti străini. Unii aveau stropi de sânge pe tricouri, erau agitați şi pestriți cum sunt turiştii. Pe o banchetă stătea un bărbat care avea capul bandajat. Stătea şi privea în gol. Lângă el un copilaş aştepta cuminte cu o sticlă de suc în brațe şi se uita pe un telefon. Robert înțelesese de la o asistentă că Alexei fusese atacat de o brigadă venețiană. Fuseseră mai multe victime. Un val. Poate că bărbatul acesta bandajat era unul dintre cei care îl văzuseră pe Alexei înainte să fie atacat? Ce era o brigadă venețiană? N-a apucat să o întrebe mai multe pe asistentă pentru că a dispărut. Sosise o urgență. Oricum îi era greu să o urmărească vorbind în engleza ei spartă cu vocale prelungite. Câteva cuvinte rămăseseră alături de el totuşi şi pluteau în sala de aşteptare. Aşteptau şi ele să fie asociate unei imagini clare. *Parietal bone, skull, bleeding* şi iarăşi *coma*. Când îl putea vedea? Nimeni nu ştia. Un doctor îi spusese că era la terapie intensivă. În comă. Suferise o operație. Era un val de turişti care veniseră în ultimele 24 de ore cu capetele sparte, tot spitalul colcăia de doctori şi oameni agitați, furioşi, speriați. Doi polițişti au intrat în sala de aşteptare ducând cu ei o femeie care avea capul bandajat. Robert s-a uitat puțin la ei. Poate ar fi trebuit să vorbească cu un polițist ca să afle ce se întâmpla, dar ochii

îi lăcrimau de la lumina blestemată de neon şi nu se simțea în stare să articuleze prea multe cuvinte în engleză. Când şi-a luat privirea de la polițiști, un trandafir roşu i-a fugit prin fața ochilor şi, după o fracțiune de secundă, s-a întors spre ei. Femeia bandajată pe care o aduseseră polițiştii avea o rochie cu un trandafir roşu pe ea. Polițiştii au aşezat-o cu atenție pe o banchetă şi au vorbit ceva în şoaptă cu ea. Femeia a făcut din mână un semn slab că era OK, iar carabinierii au plecat uitându-se încă o dată roată la mulțimea pestriță din sala de aşteptare. Şi-a scos cu greutate telefonul din poşetă, mâinile ei erau bandajate şi ele. De unde stătea Robert nu îşi dădea seama dacă era vorba de aceeaşi femeie pe care o întâlnise cu Alexei în prima lor zi în Veneția. Ce nume avea? Făcuseră cunoştință? Nu îşi mai amintea. S-a ridicat şi s-a apropiat cu atenție de ea. Polițiştii aduceau o nouă persoană în sala de aşteptare, un bărbat care striga în engleză după un doctor. Avea dureri. Ochii lui Robert căutau sub bandajul care acoperea fruntea femeii cu trandafir roşu pe rochie. Şi-a adus aminte de nasul mic care se mişca atunci când vorbea. Ea era. S-a apropiat de ea şi s-a aplecat spre fața ei ca să îl poată vedea mai bine. Făcu un gest cu mâna şi femeia tresări. Nu l-a recunoscut de prima dată. S-a uitat la el pe sub bandajul care îi bloca puțin câmpul vizual. Bărbatul care striga după doctor era din ce în ce mai agitat. O asistentă a venit lângă el, iar bărbatul s-a uitat la ea şi a întrebat-o dacă era din Veneția, dacă era mână în mână cu ticăloşii care îi spărseseră capul şi dacă era parte din planul lor ticălos să îi țină pe toți grămadă în sala de aşteptare cu sângele şiroind pe ei. Asistenta era perplexă şi căuta din priviri ajutor la polițiştii care aduceau încă o persoană înăuntru. Unul dintre ei s-a apropiat de bărbat şi i-a spus ceva în şoaptă. Bărbatul s-a liniştit. O altă asistentă a venit

cu o pastilă şi un pahar cu apă. Femeia cu trandafirul roşu l-a recunoscut pe Robert. Ce se întâmplase?

— Am fost atacate de dimineaţă, eram la o cafenea lângă hotel, a spus femeia, totul părea liniştit, normal. Au aruncat de sus cu sticle, cu pietre, nu ştiu.

A făcut o pauză şi a început să plângă.

— Paula a murit, a spus printre lacrimi.

Robert încerca să facă legăturile în minte, dar nu ştia cine era Paula. Poate fata care făcuse şpagatul? Şi cine arunca cu obiecte în capul turiştilor? Veneţia o luase razna. Îşi propti capul în palme, oftând. Cineva îl bătu pe umăr. Era doctorul cu care vorbise la un moment dat. Îi făcu semn să vină după el. Au mers pe un coridor pe care aşteptau alţi turişti plini de sânge pe tricouri şi cu bandaje pe cap sau pe mâini.

— Prietenul dumneavoastră e rău, a spus dintr-odată. A fost operat de urgenţă azi-dimineaţă. E în comă indusă în acest moment.

— Dar ce s-a întâmplat? a întrebat Robert.

— A fost lovit cu un obiect dur aici, a spus doctorul ducându-şi mâna în partea dreaptă a capului deasupra urechii, osul a fost fracturat, câteva aşchii puneau presiune pe scoarţa cerebrală.

— Dar cine a făcut asta?

— Trebuie să vorbiţi cu poliţia. E un val de violenţe împotriva turiştilor, după cum puteţi vedea. Înţeleg că e un grup de tineri localnici. I-au prins pe câţiva dintre ei, dar văd că tot vin oameni cu capetele sparte. Au murit două persoane până acum. E rău.

Robert asculta informaţiile pe care i le dădea doctorul şi avea în sfârşit senzaţia că ajunsese la sursa răului, că ştia de unde izvora infernul în care înota de când îl sunase Ligia. Nu înţelegea de ce tocmai azi. Ce era azi? Sâmbătă?

— Pot să-l văd?

— Da, doar câteva minute, a spus doctorul, oricum e în comă, cum v-am spus. Poate ar fi bine să anunțați şi familia, noi am încercat să vorbim, dar nu ştiu cât au înțeles. Este fost sportiv prietenul dumneavoastră?

— Nu, este preot, a spus Robert şi doctorul a ridicat din sprâncene.

— Sper că a fost un preot bun. Are o constituție robustă. Asta e bine. Rugați-vă pentru el, a spus doctorul şi i-a făcut semn spre uşa unui salon. Doar două minute. În linişte.

Robert intră în salon. Era un singur pat scăldat într-o lumină scăzută. Un aparat îi monitoriza lui Alexei pulsul şi clipocea slab în întuneric. Privi la monitorul pe care se vedeau bătăile inimii, ascuțite ca nişte colți de fierăstrău. Capul lui Alexei era înfăşurat într-un bandaj proeminent care trecea pe sub bărbie. În partea dreaptă avea o umflătură din cauza compreselor. Nişte fire îi ieşeau din gură şi din nas. Un miros dulceag de mir amestecat cu tămâie plutea în aer. Mâinile lui Alexei stăteau pe lângă corp inerte peste cearşaful cu care era învelit. Păreau neschimbate. Robert a întins un deget spre una dintre venele puternice care îi traversau brațul. Încercă să îşi aducă aminte o rugăciune. Rugăciunea inimii era ceva cu Isus Cristos, ceva simplu, dar nu reuşea să o recompună. Îi veni în minte strofa din *Tremor Christ* cu îngerii şi demonii care se întrec să ajungă primii la oameni şi îi strânse mâna. Era cald. Era viu. Încercă să îşi aducă aminte de ce îşi dorise să scrie un articol despre prietenia lui cu Alexei. Ce spera să scoată din chestia asta? Adevărul despre ce? Adevărul era în fața lui în comă. Ăsta era adevărul. O asistentă deschise uşa salonului şi îi spuse cu o voce caldă *signore*! Ieşi lăsând în urma lui mirosul de sex să se amestece cu particulele de mir care pluteau în aerul rezervei de spital. Trecu pe lângă toate capetele sparte de turişti care stăteau cuminți ca nişte mumii pe holuri şi în sala de

aşteptare. Femeia cu trandafirul roşu era în braţele uneia dintre prietenele sale. Le scutura plânsul pe amândouă. Lăsându-le în urmă se bucură pentru o fracţiune de secundă că Alexei era în comă. Lucrurile ar fi putut fi mult mai rele, înţelegea uitându-se în jur. Vina se diminua văzând dezastrul care lovise la întâmplare în stânga şi-n dreapta. Ieşi afară şi se opri pe marginea cheiului de piatră. Îşi aprinse o ţigară. Vântul se mai domolise. Valurile mici se izbeau de pietre cu un plescăit agitat. O luă la pas pe lângă şalupele-ambulanţă. O femeie grasă plină de sânge pe faţă cobora dintr-una dintre ele. Un paramedic o ţinea de subraţ. Ceilalţi paramedici priveau din bărcile lor la femeia grasă care se legăna încet spre locul de primire a urgenţelor. Încă un cap spart. Capul, locul din care se alimentau curiozitatea şi dorinţele turiştilor suferise atingere, fusese pedepsit de un zeu nevăzut al lagunei, o fiinţă plină de ură, cu multe mâini, care arunca de pe terasele caselor vechi cu pietre în invadatorii săi. Şi asta era o imagine a Infernului, se gândi, în loc de flăcări, cioburi căzute din cer.

A mers o vreme pe malul de piatră al Veneţiei fumând mai multe ţigări. Gândurile se mai limpeziseră. Trebuia să o sune pe Nona. Nici măcar nu ştia cum o chema pe Nona. De la ce venea Nona? De la Ioana? Dracu' să-l ia! Nu ştia de fapt mai nimic despre Alexei ăsta cu care era acum în Veneţia. De asta venise, nu? Ca să-l cunoască mai bine pe acest om pe care l-a avut ca prieten odată. Nu simţea nici o legătură cu Nona, şi nici nu îşi dorea să o cunoască. Nu îl interesa, dar uite că acum trebuia să vorbească cu ea. Dacă îl interesase ceva, îl interesase să îl apuce pe prietenul său de o toartă ca pe o cratiţă şi să-l răstoarne pe o masă în faţa lui în care să scurme cu ghearele, să vadă din ce era făcută iubirea lui pentru Dumnezeu şi timpul pe care îl petrecuse dincolo de limita clasei a XII-a. I se păruse simplu planul cu Veneţia. Se uită în telefon. A căutat numărul de telefon al

Nonei. Probabil că Ligia îl sunase de pe telefonul ei, aşa că a apelat următorul număr necunoscut din agendă. Se opri în dreptul unui teren de fotbal pe care două echipe de copii jucau un meci. Pe margine erau mai mulți părinți. Din când în când fluierul arbitrului tăia vesel aerul de deasupra. Lumea se entuziasma la atacurile echipelor. Terenul era foarte aproape de malul apei. Stătea cu telefonul la ureche sub un copac de la marginea terenului. Era plăcut, nu îşi dăduse seama că soarele ardea atât de tare. Cu o mână s-a mângâiat pe cămaşa de satin, care era caldă. O voce şoptită de bărbat s-a auzit în telefon, nu era Nona, era părintele Constantin care l-a întrebat ce mai face Alexei, auzise şi el de coma părintelui, făcuse deja o slujbă pentru sănătatea lui şi mai făcea una şi diseară. Robert îşi imagina deja cum tot oraşul Buftea îl ura, Nona, Ligia, preoții, enoriaşii, primarul.

— Ați dat ceva la doctori? a spus părintele Constantin.

— Ce să dau?

— Bani ca să aibă grijă acolo, a spus părintele. Mergeți şi la o biserică şi vă rugați. Ne rugăm şi noi pe partea asta, da' şi acolo unde e el trebuie făcută o slujbă. Căutați un preot să vină.

Dintr-odată Infernul reveni ca un val care îl băga la fund. Dacă Alexei murea urmau o serie de proceduri de care nu avea nici un chef. Lucrurile se puteau complica instantaneu. Se vedea umblând după preoți, după autoritățile române din Italia ca să transfere trupul, se vedea ținând-o pe Nona în brațe la căpătâiul prietenului său mort. Copiii îi vedea plângând şi privindu-l lung. El îl dusese pe tatăl lor la Veneția, de unde se întorsese mort, el devenea responsabil de o lume cu care nu era pregătit să interacționeze. Vocea şuşotită şi îngrijorată a preotului era ca o veste rea. Îi mulțumi repede şi închise. Echipa îmbrăcată în alb dăduse un gol, copiii alergau pe teren în

uralele părinților şi se îmbrățişau într-o învălmăşeală plină de viață. Bucuria se spărgea în aer, printre pescăruşi. A rămas privind în gol la viermuiala copiilor. Fluierul arbitrului îl trezi din contemplare. O luă din loc. Puțin mai în față se termina faleza de piatră pe care mersese până atunci. Câteva persoane se adunaseră în capăt şi priveau la ceva. Femei şi bărbați ieşiseră la geamurile caselor.

De pe canalul care începea în capătul falezei a ieşit în larg o gondolă funerară plină de coroane de flori care atârnau în apă. Pe un postament în mijlocul bărcii era un sicriu lucios, maroniu deschis. Un gondolier îmbrăcat în negru împingea barca în larg. În sicriu se putea ghici un trup care era acoperit cu un voal. Corpul părea să strălucească în soarele care se revărsa de sus. În spatele gondolei venea o altă barcă plină de flori, pe o băncuță stăteau trei persoane îmbrăcate în negru. Negrul bărcii strălucea rece în lumina soarelui. Un vaiet s-a ridicat în aerul în care se mai ghicea încă veselia meciului de fotbal. În urma acestor două ambarcațiuni venea un cortegiu uriaş de bărci cu motor. Toată lumea era îmbrăcată în negru. Mulți tineri stăteau în picioare purtând steaguri ale Veneției şi fotografii cu o fată tânără şi zâmbitoare. Robert a urmărit mult timp cortegiul îndepărtându-se în larg. Un şarpe lung, negru, care se mişca încet spre insula din față, spre zidurile galbene, strălucitoare. A stat un răstimp cu gura aproape căscată încercând să înghită practic evenimentele din jurul său şi să le înțeleagă. Fata din fotografiile pe care le purtau tinerii avea ceva tragic în zâmbetul ei, ca şi când zâmbise pentru ultima oară în toate acele poze, o melancolie păstoasă se aşternuse peste fața ei chiar dacă Robert ştia că nimeni nu îşi făcea niciodată poze cu gândul că urmează să moară. Nimeni nu zâmbea în mod expres pentru poza de pe catafalc, pur şi simplu prezența morții părea să altereze

imaginea acelui zâmbet tânăr şi să îl topească în faţa singurătăţii copleşitoare care urma.

Lumea plecase de mult de pe faleză şi de la ferestrele caselor când Robert şi-a venit în fire. Era sigur că privise înmormântarea fetei veneţiene care fusese omorâtă înainte să ajungă ei în oraş. Era sigur că de aici pornise valul de atacuri. Fata îşi lua birul de viaţă dintre turişti. O şalupă de poliţie a trecut în viteză alături de o ambulanţă spre spitalul care era la câteva sute de metri mai în spate. Încă nu se terminase. Prin oraş oameni tăcuţi, probabil şi femei, şi bărbaţi, urcau pe terasele caselor, ieşeau la ferestre pentru o clipă şi aruncau cu lucruri în oamenii care umblau pe jos. Apoi se întorceau la treburile lor, tăcuţi, liniştiţi, complici cu toţii. Încă un om cu capul bandajat ca un băţ de chibrit învelit în tifon, în pericol să ardă până la ultima scânteie de viaţă acolo, în braţele oraşului. Se uită la telefon. Trebuia să o sune pe Nona, trebuia să o aducă la Veneţia.

Veneţia – Atenţie la cap!

Valul de atacuri a continuat sporadic şi după înmormântarea fetei. Din când în când mai ateriza câte o sticlă pe asfalt, dar nimeni n-a mai fost rănit grav, nimeni n-a mai murit. Majoritatea obiectelor cu care aruncau veneţienii erau din sticlă. De câte ori se spărgea o sticlă de asfalt se lăsa liniştea în jur, pericolul se simţea plutind în aer, poate că o altă sticlă era deja lansată spre căpăţâna cuiva, oamenii îşi puneau mâinile în cap şi se ascundeau sub mese, în cârciumi sau pe sub balcoane. Numărul victimelor era de trei morţi şi 463 de răniţi. Se vorbea de terorism, de atentate, de închiderea oraşului, de intervenţia

armatei. Televiziunile străine se îmbulzeau în Veneția să transmită din mijlocul evenimentelor care făceau înconjurul lumii, primarul orașului dădea declarații peste declarații că situația era sub control, șeful Poliției locale le explica oamenilor ce trebuiau să facă atunci când ieșeau la plimbare prin Veneția, pompierii și medicii explicau cum se acordă primul ajutor unei victime lovite la cap și chiar în timpul acestor discursuri, sub ochii camerelor, discuțiile erau întrerupte de câte o sticlă care se spărgea în apropiere. Camera se muta brusc și focaliza pe cioburile care se întindeau la câțiva metri de picioarele interlocutorilor. Se lăsa un moment de liniște, după care declarațiile erau reluate. Veneția devenise un oraș periculos, despre care chiar și ziarele locale spuneau în glumă că dădea turiștilor și autorităților mari dureri de cap. În ciuda eforturilor poliției nici un localnic nu fusese prins, nimeni nu știa cine arunca sticle de pe terase, de la balcoane sau de la ferestre. Nimeni nu văzuse pe nimeni, deși turiștii spuneau că văzuseră persoane din diverse categorii, gospodine, bătrâni, tineri, femei, bărbați. Apăreau pentru o secundă deasupra scenei pe care defilau turiștii și aruncau vasul de sticlă. Cum să ajungi la ei? Ar fi trebuit să existe câte un polițist pe fiecare canal și străduță, și chiar și așa lumea simțea din plin complicitatea localnicilor. Găsiseră un mod de a-și apăra liniștea, de a recâștiga laguna pe care o pierduseră cu ani în urmă. Poliția încercase să oprească vânzarea obiectelor de sticlă, dar casele oamenilor erau pline cu astfel de lucruri, efectele au fost zero. Evident că declarativ toți localnicii erau împotriva atacurilor cu sticle, și o mare parte dintre ei chiar își doreau să se oprească și să se întoarcă la perioada relaxată în care turiștii circulau neabătuți pe străzi și canale. Gondolierii spuneau că le scăzuseră dramatic comenzile de plimbări pe canale, pentru că cele mai multe atacuri avuseseră loc asupra celor aflați în gondole. În

gondole erau întotdeauna turişti, nici un localnic nu circula cu aşa ceva, iar turiştii acuzau gondolierii că erau în cârdăşie cu atacatorii şi îi duceau special pe canale înguste şi întunecoase unde puteau fi atacați fără nici o posibilitate de apărare. Patronii de restaurante au fost nevoiți să îşi retragă terasele în interior sau să le acopere, vânzătorii de la tarabe au fost trimişi acasă pentru o perioadă. Liniştea Veneției venea cu nişte costuri pe care nu toată lumea era pregătită să le suporte, dar oamenii ştiau să improvizeze, veneţienii erau născuți pentru a fi negustori. La nici două săptămâni după atacuri în portul comercial al Veneției un vas uriaş de transport mărfuri descărca câteva containere grele pline cu căşti de protecție de diverse culori produse în China. Erau genul acela de căşti pe care le purtau muncitorii pe şantiere. Culorile erau foarte vesele, pe lângă clasicul galben, erau modele roşii, mov, vernil, turcoaz, roz şi negre. Căştile au apărut în magazine la 15 euro bucata, dar curând au ajuns şi la câteva sute de euro cele personalizate, cu desene şi semnături ale artiştilor din cadrul Bienalei. Damien Hirst a fost printre primii care au personalizat o cască de protecție venețiană, dar nu a pus-o la vânzare. Pe cupola ei a adăugat corali şi scoici, integrând-o astfel în conceptul colecției sale expuse în Veneția. Mulți spuneau că cel care a adus primele containere de căşti de protecție a fost Pinault şi că ideea i-a aparținut soției sale, Salma Hayek. Stocul inițial s-a epuizat în două zile, iar negustorii veneţieni au comandat imediat alte containere. Culoarea cea mai cerută era galbenul, pentru că era şi cea mai ieftină, dintr-un anume motiv chinezilor le era mai uşor să producă căşti de protecție galbene şi probabil aici scădea simțitor prețul. Veneția se umpluse de căşti de protecție, o mare de capete multicolore umbla de colo-colo simțindu-se brusc în siguranță şi având totodată acces la un suvenir original. Toată lumea se întorcea acum de la Veneția cu o

cască de protecție pe care o agăța în cui acasă pe un perete. Prin unele baruri şi discoteci apăruse un nou tip de cocktail care cerea neapărat cască de protecție, clienții puteau să îşi spargă paharul de cocktail în cap după ce îl dădeau pe gât.

Unul din cei 463 de răniți ai Veneției continua să fie Alexei. Încă în comă, încă în spitalul Sfinților Giovanni şi Paolo, alături de alți patru grav răniți care trebuiau monitorizați. Operația fusese un succes, dar pacientul nu se trezea din somnul indus. Nona era venită deja de o săptămână în Veneția, Robert luase pentru ea o cameră aproape de spital ca să poată ajunge repede. Primăria îi oferise cazare undeva în centru, dar Nona a preferat să stea lângă spital, chiar dacă era o cameră mică şi simplă. Robert trecea şi el zilnic pe la spital, dar nu rămânea mult. Nu ştia ce să facă şi nici nu avea ce să vorbească cu femeia. Nona îi zâmbea mereu de pe un fotoliu de lângă patul lui Alexei. Avea ceva din zâmbetul pe care i-l arunca răposata lui mamă când se întorcea acasă din deplasări lungi, din zone de conflict, unde văzuse moartea cu ochii. Un zâmbet care arăta bunătate şi acceptare, dar care în spatele său ascundea munți de suferință şi îngrijorare. Acolo, pe fotoliu, stătea Nona aproape toată ziua, acolo o găsea rugându-se sau citind din vreo carte de rugăciuni. Uneori o întreba dacă mâncase şi ea îi răspundea mereu politicos că da, deşi nu o văzuse niciodată. Alteori ea îl ruga să o lase să sune acasă să vadă ce mai fac copiii şi dispărea din rezerva de spital vreo douăzeci de minute. Nu ştia cum să se apropie de ea, nu ştia ce să îi spună. De câte ori se uita la ea îi venea să-şi ceară scuze pentru situația în care se găseau. Într-o zi, Robert a venit cu Ema la spital. Nona s-a uitat lung la Ema când a intrat în salon. Nu înțelegea de ce plângea. Nici ea nu plânsese aşa cum plângea această femeie. Nu înțelegea. La plecare Ema a îmbrățişat-o pe Nona lăsând pe hainele ei un parfum apăsător şi o urmă de îndoială.

— Cum s-au întâmplat toate lucrurile astea? l-a întrebat pe Robert după ce a plecat Ema.

Blândețea cu care pusese Nona întrebarea l-a emoționat pe Robert. Nu era nici o urmă de reproş în vocea ei, dar felul cum rostise *toate lucrurile astea* referindu-se la soțul ei care zăcea aproape mort în spital i-a dat lui Robert de înțeles că aştepta nişte explicații în plus față de corpul inert pentru care se ruga cu foc.

Aşa că într-o zi Robert a venit cu un polițist la spital, s-au suit toți trei într-o şalupă şi au intrat în inima Veneției pe Canal Grande. De o parte şi de alta a canalului capetele turiştilor arătau ca nişte bomboane colorate. Căştile de protecție se vindeau în draci deja. Lumea se amuza de noul trend. Casca de protecție era noul simbol al Veneției. Nona a primit şi ea o cască galbenă, dar nu reuşea să şi-o fixeze bine pe cap. Robert a ajutat-o. Vântul bătea destul de tare şi era înnorat.

— De la ce vine Nona? a întrebat Robert încercând să acopere zgomotul pe care îl făcea motorul şalupei.

— De la Ilona.

— Iunona?

— I-lona, a strigat râzând Nona.

— Eşti unguroaică? a spus surprins Robert.

— Nu, i-a plăcut lui tata numele Ilona din *Pădurea spânzuraților* şi când m-am născut m-a botezat aşa, a spus Nona.

— Aa, ce frumos, a spus Robert simțindu-se ca un idiot în momentul în care exclamase asta.

S-a lăsat liniştea pentru o vreme. Motorul bărcii torcea gros în urma lor. Au trecut pe sub podul Rialto invadat de oameni şi au intrat într-o secțiune dreaptă a canalului. Polițistul le-a arătat cu mâna ceva în partea dreaptă şi barca a încetinit. S-au apropiat de marginea unui ponton la care erau legate mai multe gondole. Câteva persoane cu căşti

galbene încercau să se aşeze într-una din bărci. Poliţistul i-a făcut un semn gondolierului să nu se grăbească. Gondola a ieşit ca un animal costeliv în larg începându-şi plutirea mlădioasă. Locul în care ajunseseră era un *traghetto* de unde turiştii închiriau gondole. *Traghetto* San Toma, a citit pe o plăcuţă Robert şi s-a gândit imediat la Apostolul Toma, cel care nu crezuse în învierea lui Isus.

Poliţistul vorbea în engleză şi Robert îi traducea Nonei. Locul în care îl găsiseră pe Alexei era chiar platforma mică de lemn de unde se îmbarcau călătorii. În dreapta ei, cum te uitai spre canal era un spaţiu în care aşteptau turiştii şi o bancă de lemn pe care stăteau gondolierii. Pe şipcile de lemn de pe ponton se vedea o urmă maronie pe unde cursese sângele preotului. Nona a urmărit îndelung cu privirea locul întunecat. Acolo fuseseră găsite corpurile a trei persoane, a spus poliţistul. Alexei, o femeie şi un bărbat, soţ şi soţie. Bărbatul fusese găsit mort într-una din gondole, femeia şi Alexei au fost găsiţi aproape îmbrăţişaţi pe pontonul de lemn, dar Robert nu a tradus îmbrăţişaţi, a spus unul lângă altul, gândindu-se că şi Nona, ca şi el, de altfel, ar fi putut înţelege diferite lucruri din situaţia care se crease pe acest ponton. Poliţistul le-a spus că încă nu se ştia cine era atacatorul. Gondolierul pe care îl anchetaseră avea un alibi susţinut de familie şi prieteni care spuseseră că petrecuseră toată seara împreună. Lângă banca pe care acum stătea un alt gondolier care fuma liniştit, Robert a văzut o grămadă de pietre de granit puse unele peste altele. Unele păreau mai vechi, altele mai noi. Colţul vechi al casei era încă în reconstrucţie. A pus mâna pe un pietroi şi l-a cântărit în mână încercând să îşi imagineze cum se întâmplaseră lucrurile. Femeia care fusese găsită acolo era şi ea în comă la spital. Poliţiştii aşteptau ca ea sau Alexei să îşi revină şi să afle mai multe de la ei.

— Dar tu unde erai? a întrebat Nona deodată.

Robert s-a uitat spre ea. Toate vocile vinovăției vorbiseră prin gura Nonei în acea clipă. Cu casca galbenă stând într-o parte, micuță şi grăsuță, Nona era figura inocenței deznădăjduite în fața acestei lumi gălăgioase şi amenințătoare, a acestui ponton obscur pe care soțul său, tatăl copiilor săi fusese lovit cu sălbăticie.

— Eram cu o prietenă, ai cunoscut-o, Ema, a spus Robert şi cuvintele i se prăbuşiră în creştetul capului ca nişte pietre. Ema era prietena lui? Nu reuşea să spună nimic cum trebuie în fața acestei femei. Nona a dat din cap gânditoare privind prin Robert.

— Dumnezeu să ne ajute pe toți, a spus femeia cu amărăciune şi a cerut să meargă înapoi la spital, la soțul ei.

Dacă ar fi să credem că îngerii şi Dumnezeu sunt lucruri eterne care există dincolo de curgerea timpului, dincolo de formele trecute, prezente sau viitoare ale lumii, am putea să ne imaginăm cu uşurință persistența neputinței cereşti în fața trecerii timpului cu care se confruntă oamenii. În ciuda faptului că pentru noi lucrurile trec sau se schimbă în zile şi nopți şi devenim alții cu fiecare gând pe care îl sondăm şi îl lăsăm să crească în mințile noastre, ființele îngereşti nu au petrecut pe acest *traghetto* mai mult de o clipită, sunt încă aici privind, observând simultaneitatea durerii fizice a lui Alexei din seara atacului şi sângele care se scurge prin crăpăturile pontonului în apa de dedesubt, în acelaşi timp cu durerea sufletească a Nonei şi a lui Robert din această zi despre care putem spune în mod paradoxal că, deşi e ulterioară accidentului, ea se află în afara prezentului lui Alexei şi astfel într-un trecut care îi priveşte doar pe ei. Pentru cei eterni această suită de evenimente se suprapun ca picăturile de apă într-un pahar. Lucrurile se întâmplă simultan şi se amestecă. Ce pot observa îngerii în această imagine dublu expusă de pe acest ponton al Veneției sunt

durerile acestor oameni, diferite între ele, ca nişte nuanțe ale aceleiaşi culori, care cresc şi scad.

După zece zile de la atac, Veneția era mai colorată ca niciodată. Evenimentele trecute erau ca nişte cioburi căzute printre dalele de piatră ale oraşului pe care lumea nu le mai remarca. Binele recupera teritoriul pierdut, capetele turiştilor protejate cu căşti de plastic colorat continuau explorarea. Curiozitatea era hrănită mai departe. În salonul spitalului Sfinții Giovanni şi Paolo în care stătea trupul comatos al lui Alexei timpul trecut avea să revină la un moment prezent.

Evenimentele prin care trecuseră Nona şi Robert şi toți ceilalți se vor contopi cu timpul prezent al preotului care începe să vorbească şi primele lui vorbe sunt despre un câine. Repetă deja lucrul ăsta de câteva ore. Vrea să ia un câine pentru copii. Nona îl ascultă şi printre lacrimi repetă caldă, bună şi uşurată că da, îşi vor lua un câine. Zâmbeşte. Alexei zâmbeşte când deschide ochii şi o vede pe soția lui. În salon mai sunt şi alți oameni, un doctor, o asistentă şi un tip înalt îmbrăcat cu un tricou negru pe pieptul căruia scrie Levi's. În afară de Nona nu ştie cine sunt toți ceilalți. De ce îi strânge mâna cu atâta căldură bărbatul cu tricou negru? Cu cine seamănă? Seamănă cu cineva, dar nu poate spune precis cu cine. Spune că îl cheamă Robert. Care Robert?

*

În urma accidentului Alexei s-a ales cu două sechele. Primul lucru, şi cel mai îngrijorător pentru doctori şi polițişti, era amnezia. Alexei nu îşi aduce aminte nimic despre accident, despre petrecere, despre Veneția şi nimic despre reîntâlnirea cu Robert. Practic nu îşi aduce aminte să îl fi întâlnit pe Robert cel de acum. L-a recunoscut şi a fost foarte bucuros să îl revadă în salonul spitalului, dar i-a luat mult să înțeleagă prin ce şir de întâmplări s-au trezit el şi

Nona în Veneția, într-un spital alături de Robert. Tot timpul trăia cu impresia că venise la Veneția cu Nona, i se părea singura explicație plauzibilă. Ce să caute el cu Robert la Veneția? El venise cu Nona la Veneția şi aici dăduseră peste Robert. În primele două-trei zile după ce a ieşit din comă a fost foarte slăbit şi confuz. Nona a plâns mult pentru că a crezut că îşi pierduse mințile, spunea tot felul de prostii. L-au scos la un moment dat la aer în curtea spitalului. Stăteau toți trei pe o bancă sub un palmier. Alexei se uita cu gura deschisă ca şi când ar fi încercat să îşi aducă aminte ceva tot timpul, bărbia îi tremura uşor şi se uita zâmbind la frunzele de palmier care atârnau deasupra lor.

— Or avea palmieri aşa frumoşi şi pe lumea ailaltă, Roberte? Ce zici? a întrebat şi a râs aşa, cu un hâsâit care îi ieşea din piept.

Robert şi Nona s-au uitat la el. Nona şi-a înghițit lacrimile şi l-a luat de mână încercând să-şi dea seama dacă era el.

— Ți-e frică să răspunzi, ha? Hi, hi, hi, a continuat Alexei şi l-a bătut încet cu mâna pe picior.

Al doilea lucru cu care a rămas a fost acest râs bizar pe care nu-l avea înainte, un râs de om prins într-o lume a gândurilor îndepărtată, care se tot repeta. Părea diferit de când revenise din comă. E mult mai cinic şi parcă mereu vorbeşte despre ceva ce ştie doar el, pune întrebări care par să ascundă un fel de sens secret, mai ales către Robert, îl fascinează Robert, când se întâlnesc se uită la el minute întregi cu un zâmbet mirat pe față şi cu gura întredeschisă, ca şi când ar vrea să interiorizeze toate trăsăturile prietenului său, sau ca şi când ar face o comparație între Robert cel de care îşi aducea aminte din adolescență şi acest Robert matur, cu riduri şi cearcăne sub ochi.

— Ce-ai îmbătrânit, băi Roberte, îi spunea din când în când cu zâmbetul lui îndepărtat, din altă lume. Mai povesteşte-mi din viața asta pe care am trăit-o noi la

Veneția, hi, hi, hi, zicea şi Robert îi povestea cât de detaliat putea despre ce făcuseră în oraş în cele două zile până la accident.

Doctorii spuneau că era bine să fie curios, însemna că vrea să îşi aducă aminte şi Robert povestea şi uneori se uita la Nona, era greu să dea toate detaliile cu ea de faţă, cât băuseră, ce vorbiseră, întâlnirea cu burlăcițele, cu galerista de la petrecere despre care nici el nu-şi aducea prea bine aminte, încerca să detalieze mai mult locurile pe care le văzuseră împreună, expoziția, hotelul, plaja, basilica Santa Maria della Salute. Alexei întreba mereu despre fata din Veneția care murise înainte să ajungă ei în oraş, întreba mai ales cum o chema pentru că voia să se roage pentru ea şi avea nevoie de numele ei.

— Trebuie să ştiu pentru cine mă rog, Negrule, îi spunea, e ca un număr de telefon, înțelegi? Hai, tati, fă-mi rost de numărul ei de telefon, spunea sâsâind ca un gâscan întors din altă lume.

Şi senzația că e de pe altă lume nu îl părăseşte nici o clipă pe Robert. Atunci când începe râsul ăsta pare că un demon parşiv râde prin gura lui. Sau poate nu e un demon, poate e un Dumnezeu sarcastic care îl ținuse în viață doar ca să arunce în lume tot felul de întrebări şi râsete pline de subînțelesuri. Sau poate această apropiere cu moartea pe care o suferise în zilele de comă lăsase nişte urme, celulele corpului său peste celulele morții, mintea lui prin care trecuse cineva cu o greblă în care se agățaseră amintirile din Veneția şi normalitatea ființei sale, părea că acest om din faţa lui se întâlnise cu ceva care-l schimbase, ca cei care după o traumă ies din nou la suprafața vieții ca nişte resturi ale unei epave, niciodată recompuşi în integralitate, niciodată aceiaşi. Apropierea îşi făcuse efectul, redesenase râsul unui om. Dar apropierea de cine făcuse acest lucru posibil?

Într-o zi, stând în patul din camera de hotel, rememorând detalii ale întâmplărilor din ultima vreme, Robert tresare şi îşi aduce aminte de numele jurnalistului care e trimis în Infern să documenteze lumea de dincolo, este chiar Buzzati, jurnalistul este chiar autorul, şi atunci, ca şi când două fire de telefon s-ar atinge între ele şi s-ar amesteca dintr-odată conversaţiile, aude mai multe voci deodată. E uşurat că şi-a adus aminte acest detaliu pe de o parte, dar pe cealaltă îşi dă seama că el e într-un fel autorul acestui infern pe care îl trăieşte, din mijlocul căruia îi râde cu figura aceea distantă Alexei, apropierea lor îl transformase pe acest om. El era autorul acestei schimbări, fie că vrea sau nu să accepte acest lucru.

E ultima zi de spitalizare. Robert a sosit de dimineaţă în rezerva în care Alexei a trăit mai mult mort decât viu ultimele săptămâni. Preotul şi preoteasa se roagă. Sunt amândoi în genunchi la marginea patului pe care cearşaful stă întins şi aşteaptă un alt bolnav, poate, un alt caz, diferit de al lui Alexei. O iconiţă stă în faţa lor pe pat. E aceeaşi iconiţă la care se ruga Alexei în prima lui dimineaţă la Veneţia. Alexei a scos un hehehe plin de satisfacţie când a descoperit-o în bagajul său, ca şi când ar fi dat peste un prieten vechi. Robert îi păzeşte memorând detalii din aceste două corpuri care stau îngenuncheate în faţa unui Dumnezeu cuprins în spaţiul icoanei de câţiva centimetri pătraţi. Înainte să iasă din rezervă, Alexei ia iconiţa şi i-o pune pe piept lui Robert zâmbind şi trece spre ieşire pe lângă el.

— Ştii ce e prietenia, Roberte? îi spune. E o piatră. Dacă poţi să dormi pe ea fără să te doară capul, aia e prietenia, hi, hi, hi.

Robert ia iconiţa şi se uită la ea. Maica Domnului îl priveşte cu nişte ochi mici, la pieptul ei stă copilul Isus, pe care jurnalistul îl numeşte în gând *baby Jesus* privindu-i

fața cu trăsături imperceptibile. Bagă icoana în buzunarul de la spate al pantalonilor şi o ia după prietenul său. Merge să o aducă pe Ema care îl aşteaptă în fața spitalului. A venit să îi aducă un cadou de rămas-bun părintelui. E fericită şi ea că şi-a revenit din comă.

În curtea spitalului la o masă rotundă Alexei aşteaptă alături de Nona. E linişte, urmăreşte mişcarea frunzelor de palmier de deasupra lui zâmbind cu gura deschisă ca şi când ar vedea pe cineva acolo printre frunzele alea, cineva care îi spune ceva. Nona îl priveşte cu sufletul strâns. O doare când îl vede aşa. Ema şi Robert se apropie de ei. Ema e îmbrăcată cu rochia cu elefantul roz pe care o purtase la prima ei întâlnire cu preotul. Arată ca o bomboană fondantă roz. Se aşază şi pune pe masă o pungă de hârtie pe care scrie mare GUCCI. Scoate de acolo o cască de protecție, din cele care erau la modă prin Veneția după valul de atacuri. E galbenă şi are pe ea bucăți de corali, scoici şi melci de mare. Arată de parcă abia a fost scoasă de pe fundul mării.

— Sifilis, sifilis, strigă Alexei dintr-odată arătând spre inelul pe care îl purta Ema pe unul din degete şi începe să râdă sinistru.

Robert tresare. Se uită la Nona, apoi la Ema. E posibil ca inelul, rochia şi punga de la GUCCI să îi deschidă lui Alexei drumul spre amintirile pierdute.

— Îți aduci aminte discuția cu bijuteriile Emei? spune Robert exaltat.

— Ce discuție? întreabă Nona în timp ce Alexei continuă să se hlizească cu un ecou pierdut.

— Ce discuție, hi, hi, hi, repetă Alexei, nu-mi aduc aminte, Roberte, mi-a venit aşa în cap când am văzut inelul doamnei Ema. Dar ce e casca asta? Ce minune mai e şi asta?

Ema se uită la Robert, Robert încearcă să pună lucrurile cap la cap. la mâna Emei, cea pe care are inelul cu spirochete şi îl bagă sub nasul lui Alexei.

— Uită-te bine la el. Mai ţii minte că am vorbit despre inelul ăsta? Eram la restaurant, toţi trei şi Ema ne-a povestit despre colecţia ei de bijuterii. Mai ştii?

Alexei se uită la inelul proeminent şi dă din cap în semn că nu, cu un zâmbet stins pe faţă.

— Nu-mi aduc aminte, mi-a venit aşa în cap, spune Alexei şi ia casca de pe masă. Se uită la ea lung, pe toate părţile.

— Zici că e drac, continuă Alexei cu casca în mână, da' cine a mai văzut drac cu capu' spart, nu? şi începe să râdă iarăşi aşa ca pentru el, ca şi când ar fi înţeles mai mult decât toţi semnificaţia obiectului pe care îl ţine în mână. E de protecţie, nu? Dar asta nu e de pus pe cap, continuă uitându-se la Nona, e de pus pe rană.

— E un obiect de artă făcut de Damien Hirst, spune Ema, l-am rugat să ţi-l ofere ţie. Mai e un singur exemplar în colecţia lui Pinault. Cred că valorează ceva. Aş spune câteva zeci de mii, dacă nu mai mult. Treaba ta ce faci cu el, părinte.

— De euro? întreabă Nona cu ochii mari.

— De euro.

— În Buftea nu valorează nimic, spune Alexei, la Bucureşti poate valorează ceva, nu, Roberte?

Robert se uită la Alexei. Face ochii mici încercând să înţeleagă unde bat vorbele lui Alexei care nu mai râde, doar mângâie casca de protecţie. Şi-a mutat privirea iar spre cer la pescăruşii care treceau.

— Dar despre ce discuţie era vorba? Ce e cu sifilisul? revine Nona.

Robert oftează.

— Are Ema un inel care e făcut după modelul spirochetelor din sifilis, îi spune Robert şi îi arată inelul, am vorbit când ne-am întâlnit toţi trei.

— Am vorbit noi de sifilis, mă Negrule, cu doamna Ema?

— Am vorbit, da, spune Robert.

— Şi are sifilis inelul ăla? continuă Nona.

— Nu, Doamne fereşte, spune Ema, imită bacteria văzută la microscop. Vedeţi?

Nona îşi face o cruce şi dă ochii peste cap. E clar că Ema o indispune. De când a venit nu s-a uitat nici o clipă la ea. O evită şi o bănuieşte de tot felul de lucruri. Alexei trage adânc aer în piept şi pipăie coralii de pe casca de protecţie. Îi miroase, apoi îi pune la loc.

— Roberte, ai făcut rost de ce te-am rugat?

— Ce m-ai rugat?

— Numele fetei, să mă rog pentru ea, spune Alexei, crezi că am uitat? He, he, he, nu mai uit nimica acuma.

Robert se aşază pe scaun şi simte cum a rupt iconiţa de lemn din buzunarul de la spate, dar nu o scoate să verifice. Rămâne cu gândul suspendat între buzunarul său şi întrebarea preotului.

— Da, am aflat. O cheamă, o chema, se corectează Robert, Catarina.

Se lasă liniştea pentru câteva clipe. Ema îşi scoate inelul de pe deget. Un miros de mare trece prin curtea interioară a spitalului. Alexei priveşte în sus şi îşi frământă buzele. O lacrimă i se scurge în colţul ochiului, dar n-o vede nimeni.

— Ai copii, Negrule? Eşti însurat?

— Nu, n-am. Ţi-am zis, dar nu-ţi mai aminteşti. Mama şi tata au murit amândoi de cancer şi nu vreau să dau mai departe gena asta canceroasă pe care o port. Nu vreau să am copii.

— Copiii sunt o binecuvântare, să ştii. Hi, hi, hi, da. O binecuvântare. Te învaţă ce e bucuria, dar şi suferinţa. Eu

când am avut primul copil am plâns, m-am simțit pentru prima dată în pericol să devin un om bun. Mă emoționam când vedeam un pui de pisică mai amărât sau o vrabie, îmi vedeam copilul în locul lor, vedeam neputința lui în fața lumii. Catarina a fost şi ea copilul cuiva, nu? Ştii că mi-aduc aminte ceva din toată chestia asta cu accidentul? Nu ştii. Stai să-ți zic. Am în minte imaginea unui ou Kinder cu surprize, cutiuța aia mică galbenă în care stă surpriza, nu ou' de ciocolată. N-am vrut să vă spun ca să nu credeți că am luat-o razna de tot. Oricum văd cum se uită Nona la mine tot timpul, zici că sunt dracu'. Hi, hi, hi. Nu ştiu de unde vine chestia asta sau ce înseamnă, un ou Kinder galben şi cineva care mă întreabă de ce are culoarea galbenă oul Kinder. E vocea unui copil. Asta cred că m-a ținut în viață, copiii mei de acasă, gândul la ei, să nu-i abandonez aşa mici. De câte ori am văzut un mort în fața mea m-am gândit că a fost la un moment dat copilul cuiva şi că a rămas singur, acolo în biserică, pe urmă în pământ. Singurătatea asta m-a terminat. De asta aveam nevoie de numele ei, numele e tot ce rămâne după ce dispar oamenii.

— E înmormântată aici lângă spital, pe o insulă mai mică, îl întrerupe Robert pe Alexei.

— Să mergem, Negrule, spune preotul, vreau să văd şi eu Veneția asta înainte să plecăm, continuă cu ochii sus pe cer.

Arată ca un bătrânel care se uită la lucruri cu gura uşor deschisă încercând să absoarbă realitatea din fața lui ca şi când nu ar vrea să o uite, ca şi când ar vrea să o interiorizeze în plămâni sau în alt spațiu de stocare a amintirilor, altul decât creierul. Robert se uită în direcția privirii lui Alexei şi urmăreşte păsările care planează deasupra în aer.

— La ce te gândeşti, Tomiță? spune Robert.

— Hehehe, ți-ai amintit, îi spune Alexei. De câți ani nu ne-am văzut, Negrule? Douăj de ani? M-am gândit la multe în anii ăştia. Hai, vino, am o grămadă să-ți povestesc.

Se ridică şi porneşte spre uşa spitalului. Paşi mici. Într-o mână ține casca de protecție a lui Damien Hirst. Ar vrea să şi-o pună pe cap, dar are încă pansamentul peste locul în care a fost operat.

Cimitirul San Michele

E obosit. În mână ține briceagul cu muscă de la petrecerea lui Pinault. Îl închide şi-l deschide cu o privire absentă, căutând să fixeze nişte gânduri în minte ca şi când ar vrea să le prindă cu o mână interioară şi să le ridice în fața ochilor. Nu e prima dată când scrisul i se pare o ocupație egoistă. Acest diavol alb care promite mântuirea prin zgândărirea adevărului ascuns sub suprafața lumii l-a adus acum, în acest moment, pe această terasă, cu acest cuțitaş în mână, în acest cimitir din Veneția, cimitirul San Michele. Când a plecat din Bucureşti în urmă cu trei săptămâni nu s-a gândit nici o secundă că vacanța de patru zile la Veneția se va întinde pe trei săptămâni şi în nici un caz nu s-a gândit că va ajunge în cimitirul din Veneția cu treabă. Asta se întâmplă când vrei să faci disecție adevărului. Cuvântul i se pare ridicol. Ba nu, cuvântul nu e disecție, ci scurmare, asta îi vine în minte, asta îşi imaginează că a făcut, a scurmat după un adevăr pe care îl considera important pentru el. Acum nu mai ştie, nu e sigur ce e important şi ce ar trebui să facă mai departe. Adevărul are mereu o tentă subiectivă. Într-un fel sau altul textul lui va afecta pe cineva, îl va nedreptăți. Nu există obiectivitate

pură. Totul e o înlănțuire de evenimente, totul are o cauză, şi acolo unde există cauză, obiectivitatea păleşte. Pentru Robert Negru, obiectivitatea a fost mereu o provocare. Cum faci să nu alterezi obiectivitatea? Obiectivitatea pură în jurnalism, din punctul lui de vedere, ar putea să existe dacă Dumnezeu ar scrie la ziar. Gândindu-se la cum pornise totul în urmă cu câteva luni, primul impuls a fost unul egoist, de autosatisfacție, se vedea scriind un material bun, autobiografic şi incitant, o plonjare în trecutul său şi al unui om pe care nu îl mai văzuse de peste douăzeci de ani. Merita efortul. Merita să scurme. Nu ştia ce o să găsească în lumea lui Alexei. Când a aflat că Alexei era preot, a avut senzația că aude un cor de heruvimi cum slăvesc această informație şi o aşază înaintea lui ceremonios. Avea aur în mâinile sale, de ce să nu recunoască acum în fața tuturor acestor morți din cimitirul venețian, a simțit o satisfacție sporită când a aflat că prietenul său e preot. Din câte îşi aducea aminte, ultima oară când îl văzuse, prietenul său dorise să se facă actor, iar acum îl găsea slujind într-o biserică. Nu era doar o bucată de aur, era o mină de aur în care voia să intre cu toate abilitățile sale şi să investigheze resorturile vieții care-l aduseseră până aici. Piesele unui puzzle s-au aşezat brusc una peste alta şi au format o imagine cu ei doi păşind în Veneția, veseli şi plini de poveşti. El, jurnalistul, avea o singură misiune, să sondeze în sufletul prietenului după adevăr, să scurme dincolo de suprafața lucrurilor, să afle diferențele dintre ei doi bazându-se pe flerul său jurnalistic că va lăsa lucrurile să se manifeste şi le va reflecta obiectiv, de parcă el ar fi Dumnezeu. Dar iată că, în acest moment, Robert simte că nu ar putea să investigheze şi să raporteze obiectiv nici măcar mişcarea aerului care îi împrăştie părul pe față, se simte umilit, e ruşinat, tăcut, pus la punct de viață, chiar dacă în mod ironic acum se află mai degrabă în fața morților decât în fața vieții. E umilit că a căzut în

capcana egoismului şi autoafirmării. A dezamăgit un om şi o parte din sine. Îşi aprinde o ţigară şi trage adânc un fum în piept, cu tot aerul sărat. Gustul amărui de tutun şi cenuşă îi face bine, îi aduce aminte de realitatea care îi era familiară. Un infern. Poate despre asta ar trebui să scrie. Dar ar putea să scrie? Îşi aduce aminte de Buzatti. Întâmplările din ultimele zile l-au făcut să caute prin librăriile din Veneţia volumele de povestiri ale lui Dino Buzatti. Există printre textele lui o povestire despre Infern din care nu îşi mai aminteşte toate detaliile, dar simte că în acel text se ascunde un sens al realităţii care îi scapă. Nu a găsit povestirea aici. Cu siguranţă o va găsi la Bucureşti, în casa de lângă Piaţa Domenii, singur, urmărind vreo furnică mergând pe pardoseală. I se pare că nu va mai ajunge niciodată la Bucureşti. Zâmbeşte obosit ca un om care a trecut prin Iad şi s-a întors de acolo să povestească. Are în continuare senzaţia că i se joacă o festă.

Priveşte în gol pe deasupra morţilor. Oameni care stau întinşi la orizontală între un strat de pământ şi unul de apă. Din locul în care stă, moartea nu pare să fie chiar atât de urâtă. E o linişte pe care nu a mai auzit-o de mult. Mormintele sunt frumos aranjate, cu alei lungi, copaci şi tufe ornamentale, leandri şi nişte plante cu flori violet pe care nu le cunoaşte, deşi fiecare lucru ca şi fiecare om îngropat aici are un nume. Sunt mai multe parcele despărţite de ziduri înalte. Din când în când pe aleea principală trec grupuri de turişti cu căşti de protecţie multicolore. Râd şi vorbesc pe limba lor. Se îndreaptă spre partea celebră a cimitirului unde sunt înmormântaţi prinţii şi prinţesele, Ezra Pound şi Stravinsky. Nu îşi aminteşte să fi citit vreun poem de Ezra Pound. Stravinsky a ascultat, dar Ezra Pound nu a citit. Din câte ştie e un poet american. Prin ce şir de evenimente a ajuns un poet american să fie înmormântat într-un cimitir din Veneţia? Cum a murit?

Cine l-a dus pe ultimul drum? Cine l-a plâns? Turiştii cu căştile lor de protecţie nu se duc să îl plângă. Se duc să îi vadă oasele putrezite ca la grădina zoologică, să aibă ce povesti acasă la prieteni şi rude. Am fost la mormântul lui Ezra Pound. Oh, da' ce interesant, dar te-ai distrat ceva la Veneţia, vor râde prietenii şi rudele. Nu are de ce să-i învinuiască de fapt, e chiar linişte şi plăcut în cimitir. Lume puţină. Aer curat. Îşi aude respiraţia grea cum stă sprijinit de balustrada terasei. O privire deasupra morţii, îşi spune şi desface sticla de apă. Ia o gură. Apa e călduţă, călie. Are temperatura corpului său. Când era mic la Buftea, mergea cu Alexei pe la parastase şi primeau o limonadă caldă şi acră despre care Alexei spunea că e limonadă de mort, şi când spunea asta îşi imagina instantaneu mortul din sicriu cu un robinet mic montat undeva în burtă, de unde curgea lichidul ăla înceţoşat-albicios şi călduţ. Mai ia o gură de apă. Există o mică cramă pe această insuliţă cu cimitir. Poate ar trebui să îşi ia un pahar de acolo cât mai aşteaptă. N-a mai băut nimic de vreo câteva zile.

Un bătrân cu o cască de protecţie galbenă intră pe poarta cimitirului. Merge în baston. E ţinut de subraţ de o femeie îmbrăcată cu o rochie neagră. Ea nu are cască de protecţie. Merg amândoi încet. Bătrânul face paşi mici. Probabil că în curând va fi adus şi el aici şi înmormântat, iar femeia care îl însoţeşte va veni singură apoi sau cu vreun copil la mormântul bătrânului, până îi va fi şi ei din ce în ce mai greu să meargă şi aşa mai departe. Asta dacă sunt veneţieni. Pe drumul spre cimitir a trecut pe lângă o statuie din bronz, *Luntrea lui Dante*. E o sculptură ridicată în mijlocul apelor care despart oraşul de cimitir. Dante Alighieri îl duce pe Virgiliu spre viaţa de apoi şi are un braţ întins spre cimitirul din faţă. Dante arată calea spre Infern, iar Virgiliu poartă pe cap în toată această sobrietate verzuie a bronzului din care este făcut o cască de protecţie galbenă.

Cineva a făcut o glumă şi i-a pus statuii o cască de protecţie pe cap, aşa cum au toţi turiştii Veneţiei în această perioadă. Zile întregi s-a uitat la zidurile galbene ale acestui cimitir de pe malul oraşului, din faţa spitalului. Pulsau aurii în orizontul întunecat la apus ca şi când soarele şi-ar fi aruncat în fiecare zi ultima privire asupra acestui loc, coroanele copacilor ieşeau ca nişte dinţi negri ai unei guri prin care lumea trecea dincolo. Erau Dante şi Virgiliu veneţieni? Probabil că Virgiliu juca rolul turistului în toată şarada asta.

Bătrânul a ajuns la mormântul pe care venise să îl vadă. A rămas singur. Stă pe o piatră şi se sprijină în bastonul său, pare răpus de căldură sau de efort. Se uită la pescăruşii care trec pe deasupra lui, îşi şterge transpiraţia de pe ceafă şi frunte şi îşi descheie un nasture de la cămaşă, apoi se prăbuşeşte lângă mormânt şi rămâne acolo. Robert se îndreaptă de spate simţind o înţepătură în piept. Nu e nimeni pe lângă el. Pe o alee, într-o altă parcelă a cimitirului, vede un grup de turişti. Strigă spre ei, dar e prea departe. Turiştii nu îl aud. Strigă şi mai tare. Turiştii se uită şi le face semn spre locul în care era moşul prăbuşit, dar ei nu văd nimic în afara unui zid ticsit de plăci funerare în spatele cărora stau rămăşiţele morţilor. Turiştii îi fac cu mâna veseli înapoi. O ia la fugă pe trepte. Coboară de pe terasa bisericii şi totul devine uriaş, morţii, mormintele, pietrele, zidurile. E într-un labirint în care paşii lui strivesc pietricelele de pe alei cu mişcări repezi. Nimeni nu aleargă aşa pe aici. Trece pe lângă o înmormântare, coteşte pe lângă câteva capele, printre copaci şi ajunge în cele din urmă în parcela unde îl văzuse pe bătrân căzând, dar nu îl mai găseşte. Umblă minute bune printre alei, dar bătrânul s-a evaporat sau poate nu a ajuns el în parcela potrivită. Se opreşte să-şi tragă sufletul. E prea cald şi şi-a uitat apa sus pe terasă. Merge cu paşi mici acum, ca ai moşului. Pentru o

fracțiune de secundă simte toată oboseala ultimelor zile petrecute în Veneția. A îmbătrânit mai mult decât şi-ar fi dorit. Poate ar trebui să renunțe la fumat şi la băutură. Poate ar trebui să se mute în Portugalia, aşa cum plănuise acum câțiva ani, să trăiască din banii pe care îi moştenise de la taică-su şi să se apuce să scrie cărți pentru copii sau ceva care să nu mai scurme în realitatea oamenilor din jurul său. Să nu mai provoace aiurea lucrurile, să nu mai forțeze nota. Asta a făcut mereu, a forțat lucrurile, a iubit controversa. În facultate le spunea tuturor că dacă o să aibă vreodată o fată o s-o boteze Controversa şi iată acum, e singur în acest cimitir, în plină controversă. Toate controversele pe care le-a trăit şi le-a hrănit l-au îndepărtat de prietenii săi, de cei pe care i-a iubit. Ar trebui s-o lase mai moale, da. În colțul aleii o fetiță stă pe marginea unui soclu de piatră, deasupra ei se ridică un înger care ține o trompetă într-o mână. În cealaltă mână ține un pergament. Legea lui Dumnezeu sau a Morții, îşi spune Robert privind. Fetița citeşte o carte. Lângă înger e o bancă de lemn. Robert se opreşte în dreptul ei şi se aşază să-şi tragă sufletul. Fuga prin cimitir l-a stors de vlagă. Fetița se uită la el.

— Sunteți bine, domnule? îl întreabă într-o engleză delicioasă.

— Da, trebuie să-mi trag puțin sufletul, îi spune Robert zâmbind. Fetița este încântătoare. Citeşte şi dă din picioruşele ei mici. Are opt sau nouă ani.

— Ați avut un atac de panică? întreabă fetița cu un ton inocent, dar preocupată de starea lui Robert.

— Nu, am alergat puțin. Mi s-a părut că am văzut pe cineva cunoscut, minte Robert nevrând să intre în detalii.

— Mama mi-a interzis să alerg prin cimitir, spune fata.

— Dar de ce m-ai întrebat dacă am avut un atac de panică? spune Robert contrariat.

— Mama mereu când are un atac de panică gâfâie şi trebuie să stea jos ca să-şi revină, spune copila închizând cartea. Inocenţa şi claritatea cu care îi vorbeşte îi plac lui Robert. Copiii nu sunt tulburaţi de atâtea probleme şi gânduri. Copiii au dorinţe simple, nu se gândesc la adevăr şi la tot felul de prostii de felul ăsta.

— Eşti singură aici?

— Nu, sunt cu bunica şi mama. Le aştept aici. S-au dus să schimbe florile la mormântul bunicului.

— Aha, spune Robert construind restul imaginii în mintea sa, o bătrânică simpatică şi o femeie la vreo 40 de ani îmbrăcate sobru, elegant, schimbând ghiveciul de flori uscate pe la capul unui mormânt acoperit cu o piatră grea, aşa cum erau majoritatea pe această insuliţă.

— Domnule, pot să vă pun o întrebare? spune fetiţa foarte politicoasă.

— Sigur.

— Dumneavoastră sunteţi turist sau localnic? întreabă fetiţa.

— Turist, spune Robert.

— Şi cum vi se pare Veneţia zilele acestea?

— Mi se pare... nesigură, spune Robert gândindu-se bine care ar fi fost cuvântul cel mai potrivit să descrie oraşul. Îi place precocitatea fetiţei.

— Bunica spune că a devenit un oraş trist, dar mie mi se pare foarte vesel, spune fetiţa, îmi plac foarte mult măştile astea de protecţie.

Fetiţa ridică de lângă ea o cască de protecţie roz care avea nişte urechi mici de pisică.

— Nu vi se pare?

— Ba da, spune Robert cu un zâmbet distant, aproape trist.

— De unde sunteţi?

— Din România, spune Robert.

— Există vreun obicei interesant în România atunci când moare cineva? Bunica zice că fiecare țară are obiceiurile ei când vine vorba de morți.

Robert zâmbeşte uimit la fetița din dreapta lui, care şi-a pus casca de protecție pe cap. Nu îşi mai aduce aminte cum se traduce cuvântul colivă în engleză. Îi spusese odată fosta iubită la un parastas pe care îl făcuse pentru mama lui. Ce complicate i s-au părut pomenirile pe care le-a făcut părinților! Mereu era câte ceva de făcut, ceva la care nu se gândise, o tradiție ascunsă, misterioasă, de parcă omul când moare moare după vreun plan sau vreo tradiție. Oamenii mor şi pur şi simplu dispar, sunt uitați. Asta l-a şocat cel mai tare, că după o vreme începe să uite detalii despre ei, cum arătau, cum vorbeau, ce mâncau. Ar trebui ca la pomenile astea să se servească mâncărurile preferate ale mortului, asta ar fi o tradiție, nu coliva.

— Se oferă mâncare şi prăjituri de pomană, spune Robert. Şi alte cadouri.

— Da, bunica mi-a spus la fel, dar mama mi-a povestit că există o țară în Asia unde oamenii păstrează morții în casă, nu îi îngroapă la cimitir.

Auzise şi el de obiceiul ăsta, în Indonezia făceau asta, văzuse chiar şi nişte fotografii cu copii jucându-se cu cadavre de bunici stafidite care în ciuda aerului macabru arătau şi altceva, o dragoste, un ataşament.

— Da, spune Robert şi se ridică de pe bancă, trebuie să plec.

Face doi paşi, apoi se pipăie şi scoate o carte din buzunarul hainei. Se întoarce spre fetiță şi îi dă cartea.

— Uite, pentru tine, spune şi pleacă zâmbindu-i. Cartea de povestiri a lui Buzzati în limba engleză alunecă în mâinile fetiței.

Pietrişul scrâşneşte sub pantofii lui. Se uită în jur. Caută drumul înapoi spre terasa unde şi-a lăsat apa. Se mai uită

încă o dată spre fetița de la picioarele îngerului. Răsfoieşte cartea pe care a primit-o. Pe aleea următoare dă peste bătrânelul cu baston şi femeia care îl însoțea. Ea e mai bătrână decât şi-a imaginat când a văzut-o de sus. El e viu, merge cu paşi mărunți, târşâiți, lăsând un nor mic de praf în urma lui. Bătrânețea e o treabă care destabilizează lucrurile din jurul ei, îşi spune şi îi vine să râdă de propria teamă când trece pe lângă ei. Îi zâmbeşte femeii gândindu-se la farsa pe care moartea tocmai i-o jucase în cimitirul San Michele din Veneția. Încă o farsă. Câteva minute mai târziu îl găseşte pe Alexei în fața aceluiaşi mormânt proaspăt plin de flori unde l-a lăsat acum aproape o oră. Are capul bandajat şi îşi face o cruce mare, apoi se îndreaptă spre aleea principală. Soția lui, Nona, stă pe o bancă şi îl aşteaptă. Când se întâlnesc toți trei Alexei îşi freacă palmele şi râde iar în felul său ciudat, cu un hâsâit care vine din adâncul plămânilor, pe Robert îl trec fiori de câte ori aude râsul ăsta care a rămas în urma accidentului ca un tic nervos.

— Prietenul meu, hi, hi, hi, spune şi îl ia pe Robert cu o mână pe după gât, de când nu ne-am mai văzut?

— De douăzeci şi cinci de ani, îi spune Nona, ți-a mai zis de zece ori.

— Aaa, hi, hi, hi, continuă să hâsâie Alexei, păi şi la ce te-ai mai gândit în toți anii ăştia?

Sticla de apă se încălzeşte la soare pe terasa bisericii. Particulele de apă se amestecă sub acțiunea căldurii. Pe marginea balustradei de piatră briceagul cu muscă de metal se desface din senin cu o mişcare bruscă. Sunt 21 de grade Celsius în aer şi se simte o adiere răcoroasă. Robert se uită în telefon. De aproape patru săptămâni de când e în Veneția nu l-a căutat nimeni. A primit multe like-uri pe Facebook în schimb. O fetiță cu o cască de protecție roz cu urechi de pisică strigă după mama ei şi aleargă prin cimitir.

Mulțumiri

Mulțumesc pentru timp şi încredere Mădălinei Fildan-Răileanu, lui Ştefan Vasilachi, Cristi Luca şi Cristian Fulaş.

Cuprins

Un om singur
Plecarea
Veneția
Canibalu
Fetele vesele
Ligia
Giovinezza
Scurtă poveste de dragoste
Rugăciuni ale inimii şi prieteniei
Prietenia, primele semne
TREASURES from the WRECKof the UNBELIEVABLE
Moartea e o întâmplare sub soare
Petrecerea
Supraviețuitori
Veneția, 1993
Corpuri străine
Drum prin Infern
Veneția – Atenție la cap!
Cimitirul San Michele
Mulțumiri